

Årsredovisning 2009

Foto: Ida Ling Flanagan

Dan Eliasson
Generaldirektör

Mot nya mål

Det är med stolthet och glädje som jag tillsammans med mina medarbetare kan se tillbaka på 2009. Det har varit ett framgångsrikt år med en fortsatt stark resultatutveckling för Migrationsverket. Med årets goda resultat som grund kan vi fortsätta våra satsningar för att ta nästa steg i utvecklingen. Den gynnsamma trenden gör att vi ser möjligheter att höja ambitionsnivån ytterligare och sätta upp nya mål som driver verksamheten framåt.

När vi gick in i 2009 var en av de stora utmaningarna att med oförminskad kraft fortsätta det intensiva utvecklingsarbete som Migrationsverket är inne i utan att tappa tempo i den ordinarie verksamheten. Omställning till ny teknik och nya arbetsmetoder tar av naturliga skäl tid och kraft i anspråk. Mot den bakgrunden finns det anledning att känna ännu större tillfredsställelse när året summeras.

Utvecklingen är överlag positiv. Det jag först tänker på är asylsökandes väntan på besked. Här har utvecklingen mot kortare väntan fortsatt och förstärkts. Migrationsverket har kortat den genomsnittliga handläggningstiden med över två månader sedan 2008 och antalet personer som väntar på besked har mer än halverats de senaste två åren.

Verket har också lyckats väl i arbetet med att åstadkomma ett värdigt och effektivt återvändande för dem som har slutligt fått avslag på sin ansökan om asyl. Återvändandet har ökat markant i förhållande till föregående år. Det syns bland annat i det ökade antalet personer som beviljats stöd för återetablering i hemlandet.

Vi har också klarat att möta det senaste årets ökning av antalet så kallade tillståndsärenden. Det gäller personer som vill komma till Sverige för att arbeta, studera eller förenas med anhöriga. Trots att verket fick fler ansökningar att handlägga under 2009 är det i dag färre som väntar på besked än för ett år sedan. Bäst resultat har verket precis som tidigare år nått inom området svenskt medborgarskap där i princip alla har fått besked inom ramen för det uppsatta tidsmålet.

En annan framgång har varit genomförandet av reformen för arbetskraftsinvandring. Med det nya regelverket, som nu har varit i kraft i drygt ett år, har en ny väg till Sverige öppnats för personer från länder utanför EU. Verket har lyckats väl med att tillämpa det nya regelverket och utveckla formerna för prövningen.

Ytterligare en viktig uppgift som verket har löst på ett sätt som jag är stolt över är det svenska ordförandeskapet i EU under andra halvåret 2009. Där utgjorde migration en viktig fråga och verket hade en roll att spela genom att bland annat bistå regeringen med expertstöd. Det är också glädjande att Migrationsverket har stärkt sin ställning som arbetsgivare. Resultatet av årets medarbetarenkät visar att utvecklingen går åt rätt håll på samtliga områden när det gäller medarbetarnas syn på sitt arbete och sin arbetsplats. Det är en utveckling som vi ska vårda och förstärka. För att verksamheten ska fungera väl krävs ett gott ledarskap och medarbetare som trivs och känner delaktighet på jobbet.

Även om årets resultat är starkt, finns det fortfarande

utrymme för förbättringar på vissa områden. Det gäller bland annat vistelsetiderna i mottagningssystemet för asylsökande. För att åstadkomma en asylprocess i balans räcker det inte att Migrationsverket ökar effektiviteten i de delar av processen som verket förfogar över. Här är det av avgörande betydelse att samtliga instanser och berörda myndigheter agerar samstämmigt och får goda förutsättningar för sitt arbete.

Det målmedvetna utvecklingsarbete som Migrationsverket bedriver är en av förutsättningarna för att ytterligare stärka kvaliteten och höja effektiviteten i systemet. Under 2009 har verket börjat införa ett nytt arbetssätt i asylprocessen med målet att stärka rättssäkerheten och väsentligt korta väntetiderna i första instans. I slutet av 2010 ska det nya arbetssättet vara infört i myndigheten. Samtidigt skärper vi det tidsmål som regeringen har satt upp för handläggningen och höjer ambitionsnivån kraftigt. Alla som då söker asyl kan förvänta sig att få beslut av Migrationsverket inom tre månader. I nästa steg avser verket att utveckla de delar av asylprocessen som rör bosättning, introduktion och återvändande för att bland annat korta ledtider. Det arbetet blir av stor betydelse under 2010.

Vi tar också andra viktiga steg i arbetet med att ytterligare stärka Migrationsverkets förmåga att svara mot de krav som ställs på en modern servicemyndighet. Det är ett utvecklingsarbete inriktat på att skapa mervärde för de sökande. Genom att utveckla arbetssätt, service och tjänster kan vi underlätta för dem som vänder sig till verket att utföra sina ärenden på ett snabbt och enkelt sätt. Under 2010 blir det bland annat möjligt att lämna in e-ansökningar för medborgarskap, arbete, studier och visum via verkets nya webbplats. Verket får bland annat också en nationell kundtjänst och personalen får bättre arbetsredskap genom nya IT-stöd.

Under året har verket antagit en ny vision som anger färdriktning och ambitionsnivå i arbetet. Visionen är ett Sverige som med öppenhet tar tillvara den globala migrationens möjligheter. Vi tror att det finns mycket att vinna på migrationen och utbytet mellan länder. Kraven på vår förmåga att tillsammans med andra aktörer underlätta rörligheten och främja migrationens positiva effekter kommer

med säkerhet att öka i takt med den ökade globaliseringen. Det är med den utgångspunkten som jag och mina medarbetare bedriver och utvecklar verksamheten.

Utvecklingen av verksamheten gör att jag har stora förväntningar inför det arbetet som ligger framför oss. Det finns goda skäl att känna optimism och framtidstro. Genom att fortsätta på den inslagna vägen har verket förutsättningar att nå ännu bättre resultat och att vinna ökat förtroende hos de sökande och allmänheten.

Samtidigt måste man vara ödmjuk inför uppdragets komplexitet. Oroshärdar och konflikter i olika länder kan snabbt leda till ökade flyktingströmmar. För närvarande är det tydligt att antalet som söker asyl i Sverige ökar. Bakgrunden är bland annat den svåra situationen med väpnat våld och oro i Somalia och Afghanistan. Utvecklingen sätter fokus på Migrationsverkets förmåga att ta emot det växande antal som söker skydd och samtidigt hantera den övriga migrationen på ett bra och ansvarsfullt sätt.

Återigen är det viktigt att betona att det krävs beredskap inte bara hos Migrationsverket utan också i samhället i övrigt. Jag tänker bland annat på mottagandet av ensamkommande barn som söker asyl i Sverige. Här är det viktigt att de åtgärder som vidtagits för att få fram fler platser i landets kommuner följs upp. Det fortsätter att komma många barn och unga till Sverige och det är viktigt att de får ett tryggt och väl fungerande mottagande.

Avslutningsvis vill jag tacka verkets alla anställda för insatsen under det gångna året. Det goda resultatet hade inte kunnat uppnås utan den unika kompetens och lojalitet som verkets över 3 000 medarbetare besitter. Medarbetarnas engagemang och förändringsvilja är en stor tillgång i det fortsatta arbetet med att göra en bra verksamhet ännu bättre.

Jag ser fram emot att tillsammans med mina medarbetare fortsätta ansträngningarna att på bästa sätt genomföra vårt breda och viktiga samhällsuppdrag. Vi befinner oss i en spännande period i myndighetens utveckling. Med ett starkt fokus på de sökandes behov ska vi höja ambitionsnivån kraftigt på en rad områden. Vi sätter upp nya och mer utmanande mål för verksamheten. Jag är övertygad om att Migrationsverket är redo för det.

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Norrköping den 22 februari 2010

Dan Eliasson
Generaldirektör

Innehållsförteckning

Resultatredovisning.....	9
Utgiftsområde Migration.....	9
Ett kraftfullt utvecklingsarbete.....	14
Verksamhetsområde Asyl.....	17
Vidarebosättning.....	51
Verksamhetsområde Besök och bosättning.....	54
Verksamhetsområde Svenskt medborgarskap.....	69
Omprövning av beslut och processföring.....	72
Arbetet inom Europeiska unionen och övrigt internationellt arbete.....	77
Personal och kompetensförsörjning.....	83
Organisation.....	87
Ekonomisk översikt.....	88
Väsentliga uppgifter.....	89
Resultaträkning.....	90
Balansräkning.....	91
Anslagsredovisning.....	92
Finansieringsanalys.....	95
Tilläggsupplysningar och noter.....	96
Bilagor.....	104
Bilaga 1 Asylansökningar 2009.....	98
Bilaga 2 Asylansökningar för ensamma barn.....	105
Bilaga 3 Avgjorda återvändandeärenden som avser självmant återvändande 2007-2009.....	106
Bilaga 4 Grunder för beviljade tillstånd till flyktingar m.fl. 2009.....	107
Bilaga 5 Grunder för beviljade tillstånd till anhöriga 2009.....	108
Bilaga 6 Grunder för beviljade tillstånd avseende EES-avtalet 2009.....	109
Bilaga 7 Beviljade uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i annat EU-land 2009.....	110
Bilaga 8 Grunder för beviljade tillstånd avseende tidsbegränsade uppehållstillstånd 2009.....	111
Bilaga 9 Grunder för beviljade förstagångstillstånd avseende arbetsmarknadsärenden 2009.....	112
Bilaga 10 Grunder för beviljade förstagångstillstånd avseende gäststuderande, adoptivbarn och övriga 2009.....	113
Bilaga 11 Beviljade uppehållstillstånd avseende verkställighetshinderärenden 2009.....	114
Bilaga 12 Avgjorda medborgarskapsärenden, anmälan och naturalisation 2007-2009.....	115
Bilaga 13 Utbetalade statliga ersättningar till kommuner och landsting för flyktingmottagande 2007-2009.....	116
Förklaring till bilagorna.....	117
Bilaga 14 Utgift per boendedygn.....	118

Foto: UNHCR

Utgiftsområde | Migrationspolitik

MÅL

Målet för utgiftsområdet är att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som inom ramen för den reglerade invandringen värnar asylrätten, underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring, tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet.

Inledning

Syftet med Migrationsverkets arbete är att bidra till att de övergripande målen för politikområdet uppfylls. Här följer en översiktlig redovisning av vad verket har arbetat med under året och hur utvecklingen ser ut inom politikområdet. En mer fullständig och djupare beskrivning återfinns i de avsnitt som följer längre fram i denna årsredovisning.

Fjärde största asyllandet i Europa

Sverige fortsätter att vara ett av de länder i Europa som bereder flest människor skydd undan våld och förföljelse. Under förra året sökte 24 194 personer asyl i Sverige,

ungefär lika många som 2008. Samtidigt som flyktningvågen från Irak har fortsatt att minska, har det skett en ökning av antalet asylsökande från flera andra länder. Det gäller framför allt Somalia, som nu är det land som står för den största gruppen asylsökande i Sverige. Under 2009 sökte 5 874 somalier asyl i Sverige, vilket är en ökning med 75 procent jämfört med året innan. Det har också skett en ökning av antalet asylsökande från bland annat Afghanistan, Kosovo, Iran, Ryssland och Eritrea.

Europa som helhet tog emot fler asylsökande 2009 än året dessförinnan. Preliminär statistik från IGC (Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees) visar att det har skett en uppgång med åtta procent. De länder som har tagit emot flest asylsökande är Frankrike, Tyskland och Storbritannien med Sverige på fjärde plats.

Till den aktuella trenden hör att fler asylsökande i Sverige har fått uppehållstillstånd jämfört med 2008. Andelen som under 2009 fick uppehållstillstånd efter beslut av Migrationsverket var 27 procent, en ökning med tre procentenheter jämfört med 2008. Ökningen förklaras främst

av att andelen asylsökande från Somalia har blivit större. Förhållandena i landet är svåra och det råder väpnad konflikt i huvudstaden Mogadishu, vilket innebär att många somalier uppfyller villkoren för att få skydd i Sverige.

En del asylärenden avskrivs eller överförs till något annat EU-land i enlighet med Dublinförordningen. Om man enbart räknar ärenden som har prövats i sak av Migrationsverket, var andelen bifall 36 procent, jämfört med 31 procent 2008. Andelen bifall var störst i gruppen från Eritrea (90 procent) och Somalia (84 procent).

Totalt fick 9 329 asylsökande uppehållstillstånd under 2009. Siffran inkluderar beslut i samtliga instanser. 19 procent av dem bedömdes vara flyktingar enligt Genèvekonventionen.

Sverige värnar också asylrätten internationellt genom att i samarbete med FN:s flyktigorgan UNHCR överföra personer för vidarebosättning i Sverige inom ramen för flyktingkvoten. Under året fick 1 936 personer uppehållstillstånd som kvotflyktingar. Migrationsverket driver aktivt frågan om ett ökat europeiskt och internationellt samarbete kring vidarebosättning av flyktingar. Under året har verket tagit flera initiativ som stödjer målet att få fler europeiska länder att införa årliga kvotuttagningar. Sverige har det största mottagandet av kvotflyktingar bland EU-länderna.

Kortare väntan för asylsökande

Migrationsverket har fortsatt sina ansträngningar att nå en asylprocess i balans. För att ytterligare stärka rättssäkerheten och korta väntetiden för de asylsökande har införandet av ett nytt arbetssätt i asylprocessen påbörjats. Samtidigt påbörjas ytterligare ett steg i projektet som tar sikte på att utveckla de delar av asylprocessen som rör bosättning, introduktion och återvändande.

För att bana väg för det nya arbetssättet har verket under 2009 fortsatt att systematiskt avgöra äldre ärenden, vilket har lett till en fortsatt positiv ärendeutveckling. För två år sedan väntade ungefär 23 000 asylsökande på beslut från Migrationsverket. I dag har det antalet mer än halverats. Samtidigt har den genomsnittliga handläggningstiden hos verket på ett år minskat med över två månader sedan 2008, från 9 månader till 6,8 månader under 2009.

Under året har verket också fortsatt arbetet med att säkerställa att rättstillämpningen håller hög och jämn kvalitet.

Återvändandet prioriterat

Ett viktigt politiskt mål är att asylsökande som får uppehållstillstånd snabbt ska kunna börja sina liv i Sverige medan de som inte uppfyller kraven ska återvända hem utan onödigt dröjsmål. För att asylsystemet ska vinna legitimitet på lång sikt är det viktigt att de som saknar skäl som berättigar till uppehållstillstånd faktiskt återvänder. Under 2009 var återvändandet ett av de områden som re-

geringen pekade ut som prioriterade. I budgeten för 2009 fick Migrationsverket extra medel, 40 miljoner kronor, för att effektivisera återvändandearbetet, bland annat genom att förstärka det resurskrävande arbetet med att informera, motivera och ge stöd till dem som ska återvända.

Ett närmare samarbete mellan de myndigheter som arbetar med återvändande har också varit prioriterat. Migrationsverket, Kriminalvården och Rikspolisstyrelsen har utvecklat och fördjupat sin samverkan i arbetet med återvändande.

Återtagandeavtal och olika former av stöd kan underlätta ett självmant återvändande under värdiga former. Den 1 november 2008 höjde regeringen återetableringsstödet till 30 000 kronor för vuxna, 15 000 kronor för barn och högst 75 000 kronor per familj. Samtidigt förlängdes återetableringsstödet till och med 2010. Under året har Migrationsverket beslutat att utöka listan över länder dit personer kan återvända med återetableringsstöd. Sedan den 1 november omfattar listan drygt 20 länder eller landsdelar. Fram till dess omfattades fyra länder: Afghanistan, Irak, Somalia och Gaza.

Effekten av de samlade insatser som gjorts inom återvändandeområdet kan avläsas i statistiken. Antalet personer som rest ut självmant efter att ha fått sin sak slutligt prövad ökade från 5 978 under 2008 till 7 443 under 2009. 1 735 av dem hade beviljats återetableringsstöd, vilket är ungefär 700 fler än 2008. 2 166 personer reste ut med hjälp av polisen (registrerade utresor). Också det är en ökning i förhållande till föregående år.

Fortsatt behov av platser för ensamkommande barn

En reform om mottagandet av ensamkommande barn genomfördes den 1 juli 2006. Sedan dess är det kommunerna som svarar för boende och omvårdnad under den tid barnens asylärenden prövas och därefter för dem som beviljas uppehållstillstånd.

Migrationsverket har sedan reformen genomfördes haft svårt att teckna överenskommelser med kommunerna om tillräckligt många platser. Under 2009 har systemet varit fortsatt ansträngt mot bakgrund av den ökning som skett av antalet ensamkommande barn. Verket har gjort stora ansträngningar för att förmå fler kommuner att ta emot ensamkommande barn och unga. Utöver en aktiv och omfattande dialog med olika kommuner, har verket tillsammans med bland annat Sveriges kommuner och landsting, Rädda Barnen och Barnombudsmannen gjort kommunerna uppmärksamma på det stora och periodvis akuta behovet.

Som ytterligare en åtgärd beslutade Migrationsverket i slutet av året att ge möjlighet för ensamkommande barn att lämna in sin ansökan i fler kommuner än i de fyra ankomstkommunerna Sigtuna, Solna, Malmö och Mölndal. I början av december blev Gävle och Norrköping nya an-

komstkommuner. Antalet ankomstkommuner ska efterhand utökas till cirka tio. Regeringen gav samtidigt den förre landshövdingen i Östergötland, Björn Eriksson, i uppdrag att koordinera mottagandet och i samråd med Migrationsverket bland annat analysera varför så många kommuner säger nej.

Fler uppehållstillstånd för arbete och studier

Det stora flertalet av dem som flyttar till Sverige, gör det av andra skäl än att de är i behov av skydd. De flesta som fick uppehållstillstånd i Sverige 2009 var anhöriga (34 082), personer som sökt av arbetsmarknadsskäl (21 582*) samt gäststuderande (13 487).

Totalt fick verket in drygt 154 000 så kallade tillståndsärenden under året. Det är en ökning med ungefär 7 700 ärenden jämfört med 2008. Till tillståndsärenden hör, förutom ansökningar från anhöriga, arbetsmarknadsärenden, EES-ärenden, ansökningar för studier och besök samt viseringar som prövas av Migrationsverket.

Ökningen beror bland annat på att fler har sökt uppehållstillstånd för arbete (se nedan). Även antalet personer som kommer till Sverige för att studera har ökat. Totalt tog verket emot 28 635 ansökningar för studier, vilket är mer än 2 500 fler än året innan.

Antalet ansökningar från personer som vill komma till Sverige av familjeskäl, ligger kvar på ungefär samma nivå som 2008. Personer från Irak och Somalia stod under 2009 för den största anhöriginvandringen.

Trots ökningen av antalet inkomna tillståndsärenden, har antalet öppna ärenden minskat.

En annan iakttagelse är att det skedde en nedgång i antalet ansökningar om visum till Sverige under 2009. Svenska ambassader och konsulat fick in drygt 196 000 ansökningar under året, vilket är ungefär 38 000 färre än 2008. En förklaring kan vara att den ekonomiska krisen har minskat turistsbesöken.

Nya regler för arbetskraftsinvandring

Den 15 december 2008 trädde en ny lagstiftning i kraft som har gjort det lättare för människor att komma till Sverige för att arbeta och för företag att rekrytera arbetskraft utanför Europa. Enligt de nya reglerna är det arbetsgivaren och inte Arbetsförmedlingen som bedömer om det finns ett behov av att rekrytera utländsk arbetskraft. Migrationsverket har ansvar för handläggningen och ska bland annat kontrollera att de erbjudna anställningsvillkoren inte är sämre än vad som gäller för arbetstagare som redan är bosatta i Sverige.

Arbetet med att etablera och utveckla formerna för prövningen har varit prioriterat under året. Verket har lyckats väl med att etablera den nya verksamheten med de krav på en snabb och korrekt handläggning som följer med uppdraget. Verket fortsätter att utveckla verksamhe-

ten i enlighet med det övergripande målet att främja en behovsstyrd arbetskraftsinvandring. Verket arbetar bland annat för att tiden från ansökan till beslut vara så kort som möjligt med hänsyn till de sökandes och arbetsmarknadens behov. I syfte att ytterligare förbättra processen arbetar verket bland annat för att öka andelen elektroniska ansökningar. I avsnitt Utvecklingsarbetet ger resultat, sid 15, redovisas inom vilka behov av förändring som verket har sett för att förbättra processen och vilka åtgärder som vidtagits eller planeras som en följd av detta

Den ekonomiska konjunkturs utveckling har av naturliga skäl haft stor betydelse för mängden ansökningar. Migrationsverket har under året i omgångar sänkt prognosen för antalet ansökningar om arbetstillstånd. Trots det kom det in fler ansökningar än under 2008. Cirka 17 000 personer har sökt arbetstillstånd i Sverige och 81 procent av dem har fått ett arbetstillstånd.

EU-ordförandeskapet i fokus

Verket har också gjort insatser för att fördjupa det europeiska och internationella samarbetet. Den europeiska och internationella verksamheten på Migrationsverket är omfattande och involverar många delar av myndigheten. Den internationella strategin, som antogs i juni 2008, ligger till grund för arbetet.

Under 2009 låg huvudfokus på EU-samarbetet. Till de mest centrala uppgifterna hörde EU ordförandeskapet under andra halvåret, där migrationsfrågorna haft en framskjuten plats. Migrationsverket har haft en viktig roll att spela genom att bland annat bistå med expertstöd.

Migrationsverket deltar med företrädare på olika nivåer i rådsarbetsgrupper, genomförandekommittéer och andra EU-arbetsgrupper som arbetar med asyl- och migrationsfrågor. Även de nordiska länderna har ett väl etablerat samarbete där Migrationsverket deltar.

Stor vikt läggs vidare vid det praktiska samarbetet med andra länders organisationer och migrationsmyndigheter. Det är en viktig del i arbetet med att öka harmoniseringen av asyl- och migrationspolitiken i EU. Bland annat driver Migrationsverket i samarbete med andra länder projektet European Asylum Curriculum (EAC) som syftar till att utveckla ett europeiskt utbildningsmaterial för tjänstemän inom de europeiska asylprocesserna. Det kan också nämnas att en ny strategi under året har formulerats för Söderköpingsprocessen, ett projekt som startade 2001 och som syftar till att genom samarbete stärka mälländernas kapacitet att skapa ett rättssäkert och effektivt asylsystem.

Utvecklingssamarbetet drivs framåt

Migrationsverkets internationella utvecklingsarbete har sin utgångspunkt i Sveriges politik för global utveckling (PGU) och i Migrationsverkets vision om ett Sverige som tar tillvara den globala migrationens möjligheter. Fokus

ligger på verksamheter som är strategiskt viktiga för Migrationsverket, som återvändande och vidarebosättning. Här utgör målet att beakta migrationens utvecklingseffekter en viktig utgångspunkt. Migration och utveckling står även högt på EU:s och den internationella dagordningen och Migrationsverket ser det som viktigt att aktivt delta i samarbetet för att bland annat underlätta cirkulär migration och stärka utvecklingseffekter av rörlighet mellan länder. Det handlar om att betona ett bredare och mer långsiktigt perspektiv på migration och utveckling där fokus inte enbart ligger på gränskontrollinsatser utan där även migrationens positiva aspekter för värdländerna och effekterna på utveckling i ursprungsländerna beaktas.

Rekordstor tilldelning av EU-fondmedel

Till verkets internationellt anknutna uppdrag hör att administrera två europeiska solidaritetsfonder. Sverige fick 2009 en rekordstor tilldelning av medel från Europeiska Flyktingfonden och Europeiska Återvändandefonden. Det innebär att Migrationsverket hade cirka 145 miljoner kronor att fördela till utvecklingsprojekt inom asylområdet som startar under 2010. En övervägande del, cirka 132 miljoner kronor, av medlen kom från Europeiska flyktingfonden, medan 14 miljoner kronor kom från Europeiska återvändandefonden.

**inklusive anhöriga till egna företagare och anhöriga*

Rättssäker process

Migrationsverket har under 2009 genomfört en grundlig översyn av verkets interna styrdokument, centrala expertstöd och kvalitetsuppföljningsarbete i syfte att stärka både kvalitet och effektivitet vid handläggning och beslutsfattande i utlännings- och medborgarskapsärenden. Översynen har resulterat i en ny ordning för interna styrdokument, nya riktlinjer för kvalitetsgranskings- och uppföljningsarbete samt en delvis ändrad organisation av det centrala expertstödet.

Vägledande beslut utifrån enskilda ärenden har under lång tid använts som styrdokument i Migrationsverkets interna rättsliga styrning. Dessa beslut har fyllt en viktig funktion för att säkra enhetlighet och förutsebarhet i frågor som inte varit besvarade i praxis från överinstansen. De vägledande besluten har emellertid tagit lång tid att processa fram och inte alltid varit lämpade för frågor av mer generell karaktär. I den nya process- och instansordningen har benämningen "vägledande beslut" också blivit något missvisande, eftersom endast avgöranden från Migrationsöverdomstolen är vägledande i egentlig mening. Mot denna bakgrund har de vägledande besluten och andra förekommande interna styrdokument, som klargörande beslut och styrsignaler, ersatts med rättsliga

ställningstaganden. Sedan beslut fattades om den nya ordningen rörande interna styrdokument har det meddelats nio rättsliga ställningstaganden. Den nya ordningen har skapat förutsättningar för en snabbare och tydligare intern rättslig styrning.

Den nya inriktningen för arbetet med uppföljning och kvalitetssäkring av handlagda ärenden och fattade beslut i Migrationsverket innebär främst att insatser riktas mot de ärenden i vilka verket har bifallit en ansökan om uppehållstillstånd, vilket sammanhänger med att dessa beslut inte blir överprövade i domstol. Ett index över rättslig kvalitet, vilket grundas på resultaten av olika manuella uppföljningar, har tagits fram. Det möjliggör att följa utvecklingen av den rättsliga kvaliteten över tid. Förutom manuella uppföljningar av förvaltningsrättslig kvalitet i ärenden där verket har beviljat en ansökan har arbetet med uppföljning koncentrerats till systematisk uppföljning av migrationsdomstolarnas domar, uppföljningar av beslut i verkställighetsärenden – både bifall och avslag – samt särskilda uppföljningar med anledning av rättsliga ställningstaganden.

Under 2009 har manuella uppföljningar gjorts i ärenden rörande bl.a. asylsökande från Afghanistan och Uzbekistan samt egna företagare och gäststuderande. Resultaten av uppföljningarna visar att verkets utredningar och beslutsmotiveringar håller en god kvalitet, men att kunskaperna i förvaltningsrätt måste stärkas. Särskilda utbildningsinsatser inom förvaltningsrätt planeras därför till år 2010. Handläggningstiderna kunde också ha varit kortare, vilket verkets nya arbetssätt inom asylprövningen kommer att medföra.

Det nya arbetssättet, som utarbetats i projektet Kortare väntan, syftar bl.a. till att minska verkets genomsnittliga handläggningstid i asylärenden till tre månader och samtidigt öka rättssäkerheten i dessa ärenden. Med rättssäkerhet menas i sammanhanget att alla asylsökande ska behandlas lika, att de ska få snabba besked i sina asylärenden och att asylbesluten är rättsligt förutsebara. För att åstadkomma en högre rättssäkerhet och rättslig kvalitet ingår flera olika åtgärder i projektet, bl.a. att verkets processförfare knyts till prövningsenheterna för att ge stöd och vägledning till handläggare och beslutsfattare. Det handlar då om att återkoppla migrationsdomstolarnas ställningstaganden till prövningsenheterna i syfte att fortlöpande öka kvalitén i verkets beslut och att se till att de handlingar och den information som överlämnas till domstolarna är så komplett och uttömmande som möjligt redan från början.

Migrationsverket bedriver ett regelbundet informations- och erfarenhetsutbyte med migrationsdomstolarna när det gäller administrativa rutiner och statistik m.m. i syfte att effektivisera processen. Ett arbete bedrivs tillsammans med Domstolsverket i syfte att förenkla och effekti-

visera informationsutbytet mellan Migrationsverket och migrationsdomstolarna genom elektroniska dokument.

När det gäller frågor om barn och förföljelse på grund av kön och sexuell läggning har särskilda insatser gjorts under 2009 för att ge rättsligt stöd och styrning till verkets medarbetare.

Landinformationssystem

Migrationsverkets databas för rätts- och landinformation, Lifos, är sedan våren 2006 tillgänglig för allmänheten via verkets hemsida. Enligt kriterierna för vad som ska publiceras i Lifos ska informationen vara aktuell, relevant och tillförlitlig. En källkritisk granskning föregår alltid publicering.

En mindre del (knappt 20%) av den totala landinformation som Lifos innehåller är endast tillgänglig för Migrationsverkets personal. Det kan röra sig om rapporter som omfattas av utrikessekretess, där endast anställda med särskild behörighet har åtkomst, samt dokument som med hänsyn till PUL eller upphovsrätt inte kan göras offentliga.

En tydligt uttalad ambition bland dem som arbetar med Migrationsverkets landinformation är att så mycket som möjligt ska finnas tillgängligt för allmänheten i den öppna delen av Lifos. Även i det internationella samarbetet kring landinformation framhåller vi betydelsen av öppenhet och transparens.

Återvandring

Åtgärder under 2009

Under det gångna året har Migrationsverket genom olika insatser strävat efter att stödja enskilda individer så att de själva ska kunna avgöra om och när de vill återvända till sina ursprungsländer. Insatserna har bestått av bland annat information, samverkan, seminarium om intresset för återvandring till Irak och projektstöd.

Information har riktats till enskilda personer och företrädare för grupper och intressenter som på olika sätt har kontakt med utländska medborgare i Sverige. Andra målgrupper för denna information har varit myndigheter, kommuner och frivilligorganisationer samt invandrarnas egna organisationer och föreningar.

På Migrationsverkets externa webbplats finns det bland annat information om projektverksamhet, resebidrag och om vilka informationsinsatser som har skett under året. Där finns också länkar till verkets kontaktpersoner och organisationer.

Migrationsverket har under året genomfört ett idéseminarium kring återvandringsfrågor för att belysa samband mellan återvandrings-, utvecklingsbistånds- och näringslivsinsatser.

Informations- och erfarenhetsutbyte med fokus på återvandring till Irak har skett två gånger under året. I samarbete med Svenska Röda Korset arrangerades en av dialogerna som ett internt i Mariefred med temat kompetensöverföring och utveckling.

Under 2009 beviljade Migrationsverket stöd till totalt sex projekt samt två förstudier. Av dessa är fyra projekt inriktade på att starta eget och ett där en undersökning om etablering av ett utbildningscenter pågår. Aktuella länder var Bosnien och Hercegovina, Burundi, Irak och Somalia.

Resebidrag

Totalt har 115 ansökningar om resebidrag prövats enligt förordningen (1984:890) om flyktingars resor från Sverige för bosättning i annat land. Av dessa har 73 beviljats. Aktuella länder var Bosnien och Hercegovina (5 personer), Chile (3), Colombia (4), Ecuador (7), Irak (38), Iran (1), Ryssland (5), Somalia (3), Sudan (5), Uganda (1) och Zimbabwe (1).

2009 | Ett kraftfullt utvecklingsarbete

Migrationsverket har under året fortsatt att bedriva ett omfattande utvecklingsarbete. Det är ett utvecklingsarbete med starkt fokus på de sökandes behov. Genom att utveckla arbetssätt, service och tjänster underlättas kontakten med myndigheten. Samtidigt kan verksamheten bedrivas med större kostnadseffektivitet. Utvecklingsarbetet bedrivs inom ramen för flera stora projekt som omfattar stora delar av verksamheten. Syftet är bland annat att ta tillvara teknikens möjligheter och införa fler e-tjänster samt på andra sätt utveckla verket som en modern service-myndighet.

Kortare väntan för asylsökande

En prioriterad fråga är att öka effektiviteten och kvaliteten i asylprocessen. Det sker framför allt genom ett nytt arbetssätt som har tagits fram inom ramen för projektet Kortare väntan. Det nya arbetssättet håller på att införas i hela myndigheten efter att ha testats i ett pilotprojekt under våren. Hittills har projektet införts i Göteborg, Solna och Boden samt på flera av verkets mottagningsenheter

för asylsökande. Införandet fortsätter under 2010. Syftet är att ytterligare stärka rättssäkerheten och väsentligt korta väntetiden i asylprocessen. Målet är att i princip alla som söker asyl ska få besked av Migrationsverket inom tre månader vid utgången av 2010. Som ett led i omställningen till det nya arbetssättet har verket systematiskt avgjort äldre asylärenden för att minska antalet öppna ärenden. På två år har antalet som väntar på besked från Migrationsverket mer än halverats.

Samtidigt som det nya arbetssättet införs på återstående enheter, planerar verket att under 2010 utöka projektet. Hittills har fokus legat på asylprövningen. Nästa steg handlar om att ytterligare utveckla de delar som rör introduktion, bosättning och återvändande. En kartläggning av dessa delar genomfördes under hösten. Vidare planerar verket en förstudie angående hur arbetssättet skulle kunna införas inom ramen för Dublinprocessen och handläggningen av ärenden som rör ensamkommande barn. Längre fram kan det bli aktuellt att också göra en genomlysning av ytterligare processer för att bland annat korta ledtider.

En ny vision vägleder

I början av året slog verket fast en ny vision som är vägledande för utvecklingsarbetet. Visionen är "ett Sverige som med öppenhet tar tillvara den globala migrationens möjligheter". Det är en vision som tar fasta på den positiva kraft som finns i den ökade rörligheten mellan länder. Rätt hanterad kan den internationella migrationen inte bara vara en väg till förverkligande av drömmar och livsmål för individen. Den kan också bidra till ekonomisk och samhällelig utveckling i såväl mottagarländerna som hemländerna.

I enlighet med verkets nya vision och det övergripande målet för migrationspolitiken, strävar Migrationsverket efter att underlätta den regelstyrda migrationen till Sverige. Den som vill bo och arbeta i Sverige ska känna sig välkommen att göra det. Anhöriga ska utan onödiga dröjsmål kunna förenas här. Genom en effektiv och flexibel handläggning ska Migrationsverket se till att företagens behov av arbetskraft snabbt kan tillgodoses. Det ska också vara lätt för studenter och forskare som uppfyller villkoren att komma till svenska universitet och högskolor. Genom god service ska verket också underlätta för dem som vill komma hit som turister och på affärsbesök. En grundläggande utgångspunkt är att värna rätten för flyende människor att söka skydd undan övergrepp och förföljelse. Asylsökande ska få ett humant mottagande och en snabb och rättssäker prövning. Allt inom ramen för gällande rätt.

Uppföljning inom fem strategiska utvecklingsområden

En viktig del i strategin för myndighetens långsiktiga utveckling är uppföljningen inom fem strategiska utvecklingsområden som verket har valt ut. Det handlar om rättslig kvalitet, effektivitet, service, medarbetare och omvärld. Inom dessa områden ska verket varje år göra mätningar för att se hur resultatet utvecklas. Ett antal indikatorer visar om verket är på rätt väg. Index för uppföljning inom de fem utvecklingsområdena har tagits fram under året. Ambitionen är att verket ska ha en kurva av ständigt förbättrade resultat de närmaste åren.

Nöjda sökande på Migrationsverket

Som ett led i uppföljningen av utvecklingsarbetet lät Migrationsverket under året göra en kundundersökning. Den visade att 72 procent av de sökande är nöjda eller mycket nöjda med den service som de får av Migrationsverket. Mest nöjda är de som ansökt om bosättning i Sverige där 79 procent är nöjda med servicen. Näst nöjdast är gruppen som har ansökt om medborgarskap med 77 procent nöjda sökande. De asylsökande är däremot något mindre nöjda jämfört med andra sökandegrupper. 55 procent av de asylsökande är nöjda med Migrationsverkets service som helhet. En del av detta torde kunna vara hänförligt till att även de som fått avslag omfattas av siffran.

Resultatet av enkäten kommer att ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Det handlar bland annat om att ge de sökande bättre insyn i handläggningsprocessen, förbättra nåbarheten på telefon samt öka tillgängligheten via verkets webbplats och e-tjänster. Arbetet är till stora delar påbörjat inom utvecklingsprojekt och ordinarie verksamhet.

Resultatet av undersökningen ligger till grund för ett så kallat Nöjd kund-index (NKI). År 2009 utgör basår och genom årliga mätningar ska NKI följas över tid.

Positiv utveckling av Migrationsverket som arbetsplats

Under året genomfördes en medarbetarenkät. Resultatet av den är utomordentligt positivt och visar att utvecklingen går åt rätt håll på alla områden när det gäller verket som arbetsplats. De flesta anställda tycker att Migrationsverket är en bra arbetsplats, att medarbetarrelationerna är goda och att verket har positiv utveckling framför sig. De flesta har också förtroende för sina kollegor, trivs med sina arbetsuppgifter, känner stort ansvar och är trygga på arbetsplatsen. Svaren var genomgående mer positiva än i den medarbetarenkät som genomfördes 2008. Sedan dess har verket bland annat arbetat systematiskt med ledarskap som ett utvecklingsområde.

Vidare har verket bland annat följt upp den rättsliga kvaliteten i olika ärenden (se sidan 12, Rättssäker process).

Utvecklingsarbetet ger resultat

Den kraftfulla satsningen på att utveckla det framtida Migrationsverket börjar nu på allvar att ge resultat. Under det gångna året har verket genom projektet e-Migration bland annat tagit fram elektroniska dagboksblad, infört ett nytt ledningsinformationssystem och ökat möjligheten att hämta uppgifter från Skatteverket. I december lanserades en ny webbplats för myndigheten.

Under 2010 går inte bara införandet och utvecklingen av projektet Kortare väntan vidare. Verket tar också andra steg som ökar förmågan att möta de sökandes förväntningar. Det blir bland annat möjligt att lämna in e-ansökningar för medborgarskap, arbete, studier och visum via verkets nya webbplats. Verket får också en nationell kundtjänst och de anställda förses med bättre stöd och arbetsredskap genom bland annat ett nytt Intranät. Vidare håller ett nytt ärendehanteringssystem på att ta form. Arbetet är inriktat på att utveckla ett modernt användarvänligt verksamhetsstöd för en sammanhängande ärendehandläggning inom prövningsprocesserna och en god arbetsmiljö. Bland annat ska enkla rutinmoment som inte kräver professionella bedömningar automatiseras och samtliga handlingar som tillhör ett ärende tas emot, hanteras och arkiveras elektroniskt.

Sverige redo för VIS

Genom ett EU-beslut 2004 inrättades ett gemensamt informationssystem för viseringar (VIS). Migrationsverket fick 2005 regeringens uppdrag att utveckla och ansvara för den nationella delen av VIS tillsammans med uppdraget att införa den tekniska lösningen för att utfärda biometrisk pass vid utlandsmyndigheterna.

VIS-projektet startade 2005 med uppdraget att anpassa Wilma till VIS, införa nya främlingspass och resedokument innehållande biometri, ansvara för den tekniska lösningen för hantering av nationella pass/id-kort på utlandsmyndigheterna, införa de kommande uppehållstillståndskorten samt införa utrustning för biometrifångst på utlandsmyndigheterna och Migrationsverket. VIS-projektet har även fått tilläggsuppdrag att införa biometriska diplomat- och tjänstepass, fotostationer för asylverksamheten samt ett avgiftshanteringssystem för utlandsmyndigheterna.

Under 2009 har VIS projektet slutfört utvecklingen av och infört den nationella delen av VIS vid utlandsmyndigheter utanför Schengenområdet. Vidare har projektet utvecklat ett avgiftshanteringssystem för utlandsmyndigheterna. Projektet har även färdigställt den centrala delen av det nationella VIS-systemet vilket innebär att Sverige är redo att starta med VIS.

Under 2009 har VIS-projektet i samarbete med projekt e-Migration även genomfört en förstudie angående införandet av Uppehållstillståndskort. Alla EU-länder ska införa sådana senast den 20 maj 2011. Korten ska ersätta dagens tillståndsmärken och hålla samma säkerhetsstandard som passhandlingar

Genom VIS-projektet har verket även förberett införandet av elektronisk ansökan om visering samt bokningssystem. Vidare har verket startat krav-, test- och utvecklingsarbete med anledningen av det planerade införandet av EU:s viseringskodex.

Foto: Ida Ling Flanagan

Verksamhetsområde | Asyl

MÅL

Tiden från ansökan till bosättning i kommun eller återvändande ska minska i förhållande till verksamhetsåret 2008.

Översikt

Ärendeutveckling inom asylprövningen har varit fortsatt positiv. Den genomsnittliga handläggningstiden har blivit kortare och det är betydligt färre personer som idag väntar på beslut från verket än vid årets början. Verket har anlagt ett långsiktigt perspektiv i prövningen där fokus inte enbart har varit resultatet innevarande år utan framför allt att skapa förutsättningar för en framgångsrik övergång till ett nytt arbetssätt och därmed varaktigt kortare väntetider. Samtidigt som verket har minskat antalet öppna ärenden har verket fortsatt arbetet med att utveckla asylprocessen. Införandet av ett nytt arbetssätt har påbörjats i syfte att ytterligare stärka rättssäkerheten och kraftigt minska handläggningstiden. Genom det arbete som har bedrivits under året har verket skapat goda förutsättningar

för en fortsatt positiv utveckling under 2010. Det nya arbetssättet har redan under 2009 införts på flera enheter. När det är genomfört fullt ut vid utgången av 2010 ska i princip alla som söker asyl få beslut inom tre månader. Det innebär att verket skärper det tidsmål som regeringen satt upp för prövningen och gör en kraftig ambitionshöjning.

Utöver asylprövningen har verket under 2009 prioriterat arbetet med att åstadkomma ett värdigt och väl fungerande återvändande för dem som har fått slutgiltigt beslut om avslag på sin asylansökan. Förstärkningen av Migrationsverkets återvändandearbete har bidragit till att fler personer har återvänt självmant jämfört med 2008. Som ett led i utvecklingsarbetet har Migrationsverket på regeringens uppdrag fördjupat sitt samarbete med Rikspolisstyrelsen och Kriminalvårdens transporttjänst.

Mottagandet av ensamkommande barn har fortsatt varit i fokus för verkets ansträngningar under året. Antalet ensamkommande barn har ökat, vilket har ökat kraven på kommunernas förmåga att tillhandahålla ett mottagande. Antalet platser har inte motsvarat det ökade behovet. Verket har haft omfattande och intensiva kontakter med

kommunerna för att förmå fler kommuner att bidra med platser. För att minska påfrestningen på systemet har verket som en åtgärd beslutat att utöka antalet ankomstkommuner. Verket har kommit en bra bit på väg mot målet att utöka antalet till tio.

Under år 2009 registrerade Migrationsverket 24 194 asylsökande i Sverige. Det är en liten minskning i förhållande till 2008. De största grupperna asylsökande under 2009 bestod av somalier (24 procent), irakier (9 procent) och afghaner (7 procent). Se tabell 1. Antalet ansökningar från somaliska medborgare har ökat med 75 procent jämfört med året innan.

Andelen asylsökande som inte presenterade en passhandling i anslutning till sin ansökan om asyl var 95 procent.

Antalet asylsökande barn utan vårdnadshavare ökade med 49 procent jämfört med 2008. Det totala antalet ansökningar var 2 250. Av dessa var 40 procent somalier och 34 procent afghaner. Barn utan vårdnadshavare utgjorde närmare 10 procent av alla asylsökande i Sverige 2009. Av de sökande barnen var 56 procent i åldern 16-17 år och 78 procent var pojkar.

Migrationsverket avgjorde 27 394 asylärenden under 2009. Av dessa avgjordes 51 procent inom sex månader. Antalet öppna ärenden uppgick till 10 780 vid årets slut. Det är minskning med 23 procent i förhållande till utgången av 2008.

Asylärenden som handläggs enligt Dublinförordningen och som därför inte prövas materiellt i Sverige, utgjorde cirka 13 procent av de avslutade asylärendena under 2009. Migrationsverket avgjorde 3 594 Dublinärenden under året vilket kan jämföras med 3 398 under 2008. Somaliska medborgare utgjorde den största gruppen och Italien var det största mottagarlandet.

Andelen bifall ökade något under 2009 till 27 procent, vilket kan jämföras med 24 procent året innan. Orsaken

till detta var framförallt den ökade andelen somaliska ärenden. Andelen bifall för den somaliska gruppen var 65 procent. Bifallsfrekvensen för somalier har påverkats av Migrationsöverdomstolens dom om väpnad konflikt i oktober 2009. Domstolen slog då fast att förhållandena i huvudstaden Mogadishu uppfyller kriterierna för en inre väpnad konflikt.

Under året inkom 13 484 överklagandeärenden till verket, som under samma period avgjorde 13 979 överklaganden varav 13 705 överlämnades till migrationsdomstol. Antalet öppna överklaganden var 673 vid utgången av 2009. Den genomsnittliga handläggningstiden var tolv dagar.

Antalet prövade ärenden rörande verkställighetshinder var 9 693, varav 5 539 avsåg ärenden prövade enligt 12 kap. 19 § UtL (nya asylskäl återopas). Den totala genomsnittliga handläggningstiden för dessa ärenden var 28 dagar.

Migrationsverket avgjorde totalt 18 749 återvändandeärenden under året. Av dessa avgjordes 7 443 genom att personen återvände självmant (faktiska utresor) under Migrationsverkets ansvar. 10 436 ärenden lämnades över till polis för verkställighet varav 5 833 avsåg personer som hade avvikit. Polisen verkställde drygt 2 000 personer under 2009. Den genomsnittliga handläggningstiden för dem som återvände självmant var 79 dagar. Migrationsverket hade vid årsskiftet 5 996 öppna återvändandeärenden med en genomsnittlig liggtid på 166 dagar.

Vid årets slut var 35 081 personer inskrivna i verkets mottagningssystem och den genomsnittliga vistelsetiden var 487 dagar. De största grupperna bestod av irakier (7 010), somalier (4 551) och iranier (2 029).

För ytterligare information se under respektive verksamhetsgren.

Tabell 1

Asylsökande 2007-2009

Indelning	2007	%	2008	%	2009	%	Förändring i % 2008-2009
Afghanistan	609	2	784	3	1 694	7	116
Eritrea	878	2	857	4	1 000	4	17
Irak	18 559	51	6 083	25	2 297	9	-62
Iran	485	1	799	3	1 144	5	43
Kosovo			1 031	4	1 239	5	20
Mongoliet	519	1	791	3	753	3	-5
Ryssland	788	2	933	4	1 058	4	13
Somalia	3 349	9	3 361	14	5 874	24	75
Statslös	1 312	4	1 051	4	912	4	-13
Syrien	440	1	551	2	587	2	7
Övriga	9 268	26	8 112	33	7 636	32	-6
Totalt	36 207	100	24 353	100	24 194	100	-1

Tiden i mottagningssystemet

Resultat

Vid utgången av 2009 var vistelsetiden för inskrivna i mottagningssystemet i genomsnitt 487 dagar eller 16,2 månader. Det kan jämföras med året innan då den genomsnittliga vistelsetiden var 446 dagar eller 13,6 månader. Det motsvarar en ökning med 9 procent. Antalet inskrivna minskade från 38 792 vid utgången av 2008 till 35 081 vid utgången av 2009, se tabell 2.

Analys

Verksamheten i mottagningssystemet har varit mycket framgångsrik under 2009. Området har på ett mycket förtjänstfullt sätt hanterat nedgången i antalet inskrivna i systemet. Att vistelsetiderna har ökat beror främst på att fler har överklagat sina beslut till migrationsdomstolarna och Migrationsdomstolen, vilket förlänger tiden i mottagningssystemet. Den ökade ambitionen hos polisen, Kriminalvårdens transporttjänst och domstolarna har inte motsvarat verksamhetens behov. Ytterligare en höjning av förmågan hade varit nödvändig för att minska tiderna i mottagningssystemet.

Andelen inskrivna med avslag i överinstans har på ett år ökat från 25 till 34 procent. Totalt fanns vid senaste årsskiftet cirka 11 400 inskrivna personer med avslagsbeslut från överinstansen (det vill säga med beslut som vunnit

laga kraft). Den totala genomsnittliga vistelsetiden i mottagningssystemet för dessa personer var 802 dagar.

Av dessa hade 5 840 personer ett öppet återvändandeärende. Ett år tidigare fanns det 4224 personer med öppet återvändandeärende. Den genomsnittliga liggtiden för de öppna återvändandeärendena var vid årsskiftet 166 dagar.

Antalet inskrivna med ett återvändandeärende överlämnat till polisen var vid årsskiftet drygt 5 000 personer. Den genomsnittliga liggtiden från det att återvändandeärendet överlämnades till polisen var vid årsskiftet cirka 340 dagar.

Under 2009 fastställde migrationsdomstolarna cirka 13 400 av Migrationsverkets avslagsbeslut. Den genomsnittliga handläggningstiden hos migrationsdomstolarna var cirka 190 dagar. Antalet öppna ärenden var vid årsskiftet 8 156, en minskning med närmare 2 000 ärenden jämfört med årsskiftet 2008/2009.

Vistelsetiden för de asylsökande som fått bifall på sin ansökan av Migrationsverket, det vill säga i första instans, var högst ett år. Detsamma gäller de asylsökande som fått beslut om överföring till annat land enligt Dublinförordningen eller beslut om avslag med omedelbar verkställighet. Den genomsnittliga handläggningstiden för dem som fick bifall i första instans var 212 dagar. Till detta kommer en till två månader för bosättning i kommun.

De personer som fått sitt ärende prövat i högre instans

Tabell 2

Inskrivna i mottagningssystemet vid utgången av 2007, 2008 och 2009 efter handläggningsstatus och vistelsetid i dagar

Handläggningsstatus	År	Antal	Genomsnittlig vistelsetid	Median vistelsetid
Öppet asylärende hos Migrationsverket	2009	10 554	178	
	2008	13 743	179	131
	2007	22 638	174	122
Öppet överklagandeärende hos Migrationsverket	2009	773	391	
	2008	1 245	347	363
	2007	927	393	330
Öppet överklagandeärende hos migrationsdomstol	2009	7 899	534	
	2008	9 673	489	462
	2007	4 442	547	478
Avslagsbeslut i överklagandeärende hos migrationsdomstol	2009	11 423	802	
	2008	9 297	832	740
	2007	5 805	857	772
Med uppehållstillstånd	2009	1 925	359	
	2008	1 723	407	378
	2007	1 877	341	268
Övriga ¹⁾	2009	2 507	339	
	2008	3 111	426	377
	2007	2 713	455	345
TOTALT	2009	35 081	487	
	2008	38 792	446	369
	2007	38 402	354	212

¹⁾ I kategorin övriga ingår personer som fått annat beslut än bifall av Migrationsverket som sitt senaste beslut och som (ännu) ej överklagat. Personer med annat beslut än bifall eller avslag fattat av migrationsdomstol i överklagandeärende ingår också.

hade en genomsnittlig vistelsetid på totalt cirka 550 dagar. I siffran ingår inte de ärenden som överlämnats till polisen för verkställighet. När polisens ärenden räknas in ökar den totala vistelsetiden till mer än 700 dagar. Tiden fram till migrationsdomstolens beslut var cirka 460 dagar.

Orsaken till att vistelsetiden i mottagningssystemet inte har minskat är framförallt den stora mängd avslagsärenden som prövats genom samtliga instanser. Totalt fanns vid årsskiftet cirka 11 500 inskrivna med slutligt avslagsbeslut. Det är också av naturliga skäl svårt att förmå personer som fått avslag på sin asylansökan att återvända.

En effektivare asylprocess

Asylprocessen omfattar flera myndigheter, som Migrationsdomstolarna och Polisen. Det är alltså inte bara Migrationsverket som kan påverka att vistelsetiden i mottagningssystemet blir så kort som möjligt. Fler avslagsbeslut innebär att tiden i mottagningssystemet förlängs på grund av överklagande och återvändande. Det är därför väsentligt med en enhetlig styrning av hela området med syfte att nå ett tydligt helhetsperspektiv och ökad möjlighet till kortare vistelse i mottagningssystemet.

Verket har under 2009 påbörjat ett omfattande arbete för att effektivisera asylprocessen. Syftet är bland annat att korta vistelsetiden i mottagningssystemet. Projektet är benämnt Kortare väntan och omfattar hela flödet i asylprocessen som finns inom Migrationsverket. Ett av målen är att ingen asylsökande ska behöva vänta mer än tre månader på beslut från Migrationsverket. Projektet syftar också till att stärka rättssäkerheten, vilket bland annat innebär att de asylsökande ska behandlas lika, få snabba besked och att besluten är rättsligt förutsebara. För att åstadkomma en högre rättssäkerhet och rättslig kvalitet ingår det ett antal åtgärder i projektet:

- Informationen till de asylsökande, såväl från prövnings- som mottagningsenheterna, ska göras mer enhetlig och tydlig i syfte att öka rättssäkerheten. Informationsmaterial ska ses över och användning av alternativa informationskällor kommer att övervägas för att på olika sätt öka tydligheten i kommunikationen med de asyl-sökande.
- Regelbundna kvalitetsmätningar med ärendegenomgång och deltagande observation har redan införts inom alla team under pilotprojektet. Ärendegenomgång och medsittning innebär att handläggaren direkt får feedback på sitt arbete och coachas till ytterligare förbättringar för att höja kvaliteten i utredningen och beslutsfattandet. Dessa kvalitetshöjande åtgärder kommer att fortsätta under de resterande etapperna av projektet.
- Processförare knutna till prövningsenheterna ger råd och stöd samt kontinuerlig återkoppling.
- Införandet av modellen innefattar också omfattande insatser rörande utbildning, träning och handledning i den nya arbetsmodellen.

Migrationsverket har dessutom under hösten 2009 avropat konsultstöd för en genomlysning av asylprocessen i de delar som inte ingick i den första delen av projektet. En kartläggning har skett av flaskhalsar i asylprocessen. Arbetet har gjorts genom intervjuer med personal, dokumentstudier och statistikbearbetning. Genomlysningen har inte bara fokuserat på återvändandearbetet och arbetet med bosättning utan även introduktionsfasen. Ett pilotprojekt baserat på kartläggningen ska genomföras under 2010.

Under en väsentlig del av de asylsökandes vistelse i mottagningssystemet pågår prövning i olika instanser. Det är därför viktigt att arbetet inom verket är effektivt så att handläggningen i domstolarna inte fördröjs i onödan. Stor vikt läggs därför vid att hålla de svarstider som migrationsdomstolarna anger när verket uppmanas att yttra sig i ärenden.

Område Förvaltningsprocess arbetar med återkoppling av migrationsdomstolarnas arbete till verkets prövningsenheter. Syftet är att fortlöpande öka kvaliteten i besluten och bidra till att de handlingar och den information som överlämnas till domstolarna är så komplett och uttömmande som möjligt redan från början. Arbetet med återkoppling finner nya former och formaliseras successivt i och med att ett nytt arbetssätt införs inom asylprövningen inom ramen för projektet "Kortare väntan".

Mellan Migrationsverket och migrationsdomstolarna förekommer det ett regelbundet informations- och erfarenhetsutbyte beträffande administrativa rutiner och statistik m.m. i syfte att effektivisera processen.

För övriga insatser och förbättringsåtgärder se avsnitt om bosättning respektive återvändande.

Barn inom asylprocessen

MÅL

Inför beslut eller andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för barn

ÅTERRAPPORTERING

– hur myndigheten säkrar att barns egna asylskäl utreds, bedöms och redovisas i besluten

RESULTAT

Översikt

Migrationsverket prövar samtliga barnärenden individuellt. I ärenden som rör barn ska verket alltid ta hänsyn till barnets bästa. Det gäller allt ifrån val av biträde, tolk, handläggare, utredningsmetod och annat som kan vara av väsentlighet för barnet. Verket försöker även anpassa boende, lokaler och tillgängligheten för barn. Migrationsverket strävar också efter att låta barnperspektivet genomsyra verksamheten i övrigt.

Under 2009 inrättades ett verksövergripande forum för barnfrågor – Temagrupp Barn. Dess uppdrag är att initiera och hantera övergripande strategiska och principiella frågor som rör barn.

Syftet är att:

- säkerställa ett verksgemensamt perspektiv på barnfrågor
- stärka det gemensamma ansvaret för barnfrågor
- åstadkomma en framtidsblickande utveckling

Under året har Temagrupp Barn valt att prioritera barnkompetens och samarbete med andra myndigheter. Därutöver har gruppen försökt skapa sig en helhetsbild av barnfrågorna inom Migrationsverket. I samarbete med Barnombudsmannen arbetar gruppen med att ta fram ett förslag till policydokument vad gäller barnkompetens. Policyn ska ligga till grund för en strategi och en handlingsplan i barnrättsfrågor för att kunna säkra kompetensen i verksamheten. Förslaget beräknas vara klart under januari 2010.

Temagrupp Barn har under 2009 tillsammans med den ideella föreningen ECPAT (End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of Children for Sexual Purposes), anordnat en workshop angående "Ouppmärksammade barn i riskzonen för exploatering". Workshopen väckte ett stort intresse inom myndigheten med deltagare från hela Sverige. Workshopen blev en grund för höstens fortsatta arbete. Temagruppen har haft ett antal möten med ECPAT för att diskutera rutiner, utbildning för personal och en kommande gemensam projektansökan. ECPAT har också gjort ett antal studiebesök i verksamheten.

Särskild hänsyn till barn

Som ett led i arbetet med att fortlöpande kvalitetssäkra alla verksamhet som rör barn, har verket under 2009 påbörjat en översyn som omfattar alla verksamhetsområden. Översynen inbegriper en kartläggning av alla processer som rör barn. Det handlar bland annat om att identifiera barns olika kontaktytor i respektive ärendehantering. Ansvarsfrågor, metodik och gränsdragningsproblematik ska belysas vid behov.

I uppdraget ingår även att kartlägga Migrationsverkets pågående utvecklingsarbete gällande barn, inklusive insatser för att ytterligare höja kompetensen hos den som på olika sätt arbetar med barn. Översynen ska mynna ut i förslag till förbättringsåtgärder, inklusive åtgärder som syftar till att tydliggöra ansvarsfördelning m.m. Resultatet kommer att redovisas under första kvartalet 2010.

Information till asylsökande barn

Under året har verket arbetat för att utveckla informationsmaterial till asylsökande barn. Verksamhetsområde Kommunikation har beviljats projektmedel från ERF (Europeiska Flyktingfonden) för projektet Riktad information till asylsökande barn. Syftet är att utveckla och förbättra in-

formationen till asylsökande barn. Informationsmaterialet ska utvecklas i samarbete med såväl övriga verksamhetsområden som med frivilligorganisationer, utbildningsväsendet och en barnreferensgrupp.

I samarbete med ett bokförlag ska en särskild utgåva av tidningen Bamse ges ut som vänder sig till asylsökande barn i åldern 6-12 år. Tidningen ska ges ut på ett antal språk och ska användas som stödmaterial av både pedagoger och andra vuxna i barnens närhet.

På Migrationsverkets webbplats kommer verket att utforma en sida som tydligt vänder sig till asylsökande barn. En frågelåda för barn ska skapas på webbplatsen i samband med detta.

Barns egna asylskäl

Migrationsverket har beslutat om en rutin för att alla familjemedlemmars individuella asylskäl ska komma fram så tidigt som möjligt i processen. Rutinen innebär att Migrationsverket redan vid ansökningstillfället genomför individuella samtal med varje familjemedlem om de enskilda asylskälen, även barnen såvida inte föräldrarna har något emot det. Om barnen själva inte vill eller kan yttra sig tillfrågas föräldrarna om barnen har egna asylskäl och vilka de i så fall är.

I de fall barn inte har egna asylskäl i förhållande till hemlandet eller skäl mot att överföras till en annan medlemsstat enligt Dublinförordningen dokumenteras detta genom protokoll eller tjänsteanteckningar i ärendet. I besluten redogör Migrationsverket för vad som framkommit i ärendet angående barnens skäl.

I beslut som rör barn, både ensamkommande och barn i familj, tar Migrationsverket hänsyn till de särskilda bestämmelserna i utlänningslagen som rör barn och som har sin grund i Barnkonventionen.

Barnkonsekvensanalyser

Under året har en arbetsgrupp och två projekt fortsatt utvecklingen av arbetet med barnkonsekvensanalyser.

För att sprida och implementera relevant kunskap inom hela myndigheten, har en arbetsgrupp tagit fram förslag till riktlinjer, arbetsmodell och utbildningsinsatser. En ansökan till ERF för ett två-årigt projekt skrevs under våren och modell, riktlinjer och projektansökan har föredragits för generaldirektören. Implementering och utbildning beräknas starta under början av 2010.

Målet är att alla verksamhetsområden som i sitt arbete fattar beslut som antingen direkt eller indirekt berör barn ska ha kompetens att utföra barnkonsekvensanalyser.

Inom asylprövningen har ERF-projektet "Att tänka efter före" beskrivit hur analyserna ska användas inom asylprocessen för barn utan legal vårdnadshavare.

Verket har också arbetat med utveckling av barnkonsekvensanalyser inom mottagningsverksamheten. Inom

ramen för ERF-projektet "Barnkonventionen i mottagandet av asylsökande barnfamiljer" har verket bland annat utvecklat en modell för barnkonsekvensanalys och hur barn ska beredas möjlighet att komma till tals i alla frågor som rör dem. Användandet av barnkonsekvensanalyser har testats vid olika beslut såväl på individnivå som på organisationsnivå. Exempelvis har projektdeltagarna genomfört en barnkonsekvensanalys angående det nya arbetssättet inom projektet "Kortare väntan".

Barnkompetens

Alla handläggare och beslutfattare som utreder och beslutar i asylärenden som rör barn har särskild barnkompetens. Det är viktigt att all personal som handlägger ärenden som rör ensamkommande barn och barn i familj har förutsättningar att utreda och bedöma barnens asylskäl. Därför krävs det att barnkompetensen hela tiden upprätthålls och utvecklas på myndigheten. Migrationsverket genomför kontinuerligt utbildning om utredning av barn och barns utveckling för handläggare och beslutsfattare. Behovet av barnkompetens uppmärksammas också i den utvärdering som pågår om kvalitén avseende utredningar och beslut som rör ensamkommande barn. Migrationsverket är också engagerat i Brottsförförmyndighetens utbildning om människohandel, där även många barn är offer.

Utbildning

Under 2009 har ett omfattande arbete inletts med att utveckla och förnya insatserna för att höja barnkompetensen inom hela organisationen. Erfarenheter från olika utvecklingsprojekt arbetas in i nya och befintliga utbildningar för att säkra att verket har den barnkompetens som behövs på olika nivåer och inom olika funktioner. Internlärare har utbildats för den inom EAC (European Asylum Curriculum) framtagna modulen Interviewing children. Utbildningen kommer att införlivas i det beskrivna arbetet med barnkompetens. Inom ramen för Migrationsverkets interna utbildningsprogram Migrationsprogrammet har kurserna "Barns utveckling" samt "Att intervjua barn" genomförts.

Barnperspektiv

Under året har arbetet fortsatt med barnfokuserade familjesamtal i asylprocessen. Dessa samtal genomförs i ett tidigt skede i processen. Då informerar verket om bland annat skolverksamhet, förskoleverksamhet och föräldraansvar. Vid behov samverkar verkets medarbetare exempelvis med socialtjänst, skola, polis, bostadsbolag och frivilligorganisationer.

Flera enheter har också speciella samtal med barn och föräldrar för att säkerställa att barnens rättigheter uppmärksammas. I samband med dessa samtal görs också en individuell kartläggning av barnens bakgrund beträffande

skola och hälsa. Barnen själva ges utrymme att berätta om sin situation. Vissa enheter har ordnat föräldragrupper för att på det sättet ge kunskap om vad det innebär att vara förälder i Sverige.

Handläggare med barnkompetens är även närvarande vid återvändandesamtal. Handläggare med barnkompetens utgör en del av det kontaktnät som finns kring barnet/familjen och samverkan sker med bland annat skola.

Projekt "Ensamkommande barn och ungdomar – ett gemensamt ansvar"

Under 2009 har Sveriges Kommuner och Landsting tillsammans med Migrationsverket genomfört ett stort kartlägningsprojekt angående mottagandet av ensamkommande barn. Syftet med projektet "Ensamkommande barn och ungdomar – ett gemensamt ansvar" var att förbättra förutsättningarna för ett bra mottagande av ensamkommande barn och ungdomar. Målet var att få fram förslag till förbättringsåtgärder och redovisa goda exempel. Projektet är finansierat av Europeiska Flyktingfonden.

Resultaten och förslagen till förbättringsåtgärder bygger på dels en enkät till högre tjänstemän inom berörda myndigheter, dels seminarier med socialtjänsten, överförmyndaren och gode män i ett trettiotal kommuner, liksom synpunkter från ett antal fokusgrupper.

Kartläggningen har genomförts inom ett antal strategiska utvecklingsområden. De är:

- Lagstiftning
- Samarbete
- Ensamkommande barns och ungdomars behov
- God man
- Efterforskning av föräldrar
- Åldersbedömning
- Försvunna barn
- Behov av stöd och kompetensutveckling

Projektet har redovisat kartläggningen på fyra regionala konferenser. Den skriftliga slutrapporten beräknas bli klar under första kvartalet 2010.

SKL och Migrationsverket kommer att fortsätta samarbetet i ett uppföljande projekt som kommer att fokusera på en nationell handlingsplan samt kompetensutveckling med den genomförda kartläggningen som grund.

Prövning av ansökan

MÅL OCH ÅTERRAPPORTERING

Beslut om uppehållstillstånd eller utvisning ska fattas senast inom sex månader från det ansökan kommit in.

Beslut som rör ensamkommande barn och Dublinärenden ska fattas senast inom tre månader från det att ansökan kommit in.

Minskning av antalet öppna ärenden fördelat över året.

En analys av produktivitetsutvecklingen (bl.a. antalet ärenden per årsarbete)

Hur uppenbart ogrundade ansökningar uppmärksammas så att dessa handläggs så effektivt som möjligt samt kvaliteten i dessa ärenden.

Hur myndigheten säkrar att barns egna asylskäl utreds, bedöms och redovisas i besluten.

Översikt

Migrationsverkets prövning av asylansökningar har riktats in mot två parallella aktiviteter under 2009:

- Minska antalet öppna ärenden genom avarbetning av de äldsta öppna ärendena
- Utveckla och påbörja ett införande av ett nytt arbetssätt, kortare väntan, inom asylprövningen i enlighet med de förslag som framkom i en översyn av asylprocessen i slutet av 2008.

Genom en tydlig prioritering av handläggning och avslut i ärenden i kombination med asylansökningar i hanterliga nivåer, har avarbetningen av äldre ärenden gett resultat. Totala antalet öppna asylärendena har minskat med 23 procent under året och 82 procent av asylärendena hade varit öppna kortare tid än sex månader vid slutet av året jämfört med 63 procent ett år tidigare. Se tabell 3.

Den största gruppen asylsökande 2009 var somaliska medborgare. De utgjorde 24 procent av alla som sökte asyl. Gruppen fick i hög utsträckning bifall på sina ansökningar med hänvisning till situationen i några av provinserna i Somalia, motsvarande 65 procent. Av andelen som fick avslag i gruppen utgjorde 52 procent ärenden som inte prövades materiellt eftersom annat land inom Dublinområdet var ansvarigt för prövningen. 12 procent av samtliga beslut resulterade i avslag på annan grund.

Under första halvåret 2009 genomförde verket ett pilotprojekt, kortare väntan, i Göteborg med målet att pröva ett nytt arbetssätt som presenterades i den översyn av asylprocessen som genomfördes under andra halvåret 2008. Projektet tillämpade principerna för den så kallade "Lean-metoden" med bland annat organisering i team, tonvikt på hög kompetens tidigt i processen, tät uppföljning av resultat och metodiskt undanröjande av hinder för måluppfyllelse. Resultaten från pilotprojektet medförde att verket beslutade att successivt involvera flera enheter i

det nya arbetssättet. Vid årsskiftet arbetade fyra asylprövningsenheter, delar av ansökningsenheterna och flera mottagningsenheter enligt det nya arbetssättet.

RESULTAT

Under 2009 sökte 24 194 personer asyl i Sverige vilket är något färre än 2008.

Andelen ärenden som verket avslutade inom tidsmålet sex månader var 51 procent 2009 vilket kan jämföras med 31 procent 2008. Den genomsnittliga handläggningstiden 2009 var 203 dagar motsvarande 6,5 månader. Under 2008 avgjordes 33 845 ärenden med en genomsnittlig handläggningstid om 267 dagar, det vill säga 8,6 månader. Se tabell 3. För barnfamiljer var den genomsnittliga handläggningstiden 184 dagar, motsvarande 5,9 månader. Se tabell 4.

Under 2009 beviljade Migrationsverket 27 procent av de asylsökande uppehållstillstånd. Av dessa var 20 procent flyktingar, 66 procent skyddsbehövande i övrigt och 9 procent beviljades uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Under 2008 beviljades 24 procent uppehållstillstånd. 20 procent var flyktingar, 58 procent skyddsbehövande i övrigt och 16 procent beviljades uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter.

Analys

Verksamheten inom området asylprövning har varit mycket framgångsrik 2009. Antalet öppna ärenden har fortsatt att minska och den genomsnittliga handläggningstiden har blivit kortare. De målsättningar som regeringen satt upp för verksamheten är nära uppfyllelse även om ytterligare återstår innan full måluppfyllelse. Samtidigt som verket har minskat balansen av äldre ärenden, har arbetet med att införa ett nytt arbetssätt i asylprocessen fortsatt. En av de stora utmaningarna under 2009 har varit att driva utvecklingsarbetet framåt utan att tappa tempo i det operativa arbetet. Införandet och utvecklingen av ett nytt arbetssätt tar av naturliga skäl kraft och resurser i anspråk. Om resurserna hade koncentrerats enbart på resultatet innevarande år hade verket kommit än närmare – eller fullt ut uppnått – målet att inget ärende ska vara äldre än sex månader. Det bör dock framhållas att andelen ärenden som är äldre än sex månader har minskat väsentligt.

Med tanke på att ärendebalansen även detta år har arbetats av och med tanke på att området investerat tid och kraft i att utveckla ett arbetssätt har en god grund lagts för 2010. Det nya arbetssättet tillämpas redan i stora delar av verksamheten och när det tillämpas fullt ut i slutet av 2010, kommer verket att ha förutsättningar att fatta beslut inom tre månader. Mot den bakgrunden får förutsättningarna för 2010 anses vara mycket goda. Detta gäller

under förutsättning att ytterligare medel tillförs för 2010 för det ökande antal asylsökande som nu förväntas söka sig till Sverige.

Genom riktade avarbetningsinsatser under 2009 har äldre ärenden avgjorts, vilket påverkat andelen ärenden avgjorda inom sex månader. Se tabell 5.

Verket avgjorde 27 394 asylärenden under 2009. Under 2008 avgjordes 33 845 asylärenden. Antalet öppna ärenden minskade från 13 977 vid början av 2009 till 10 780 vid slutet av året. Av de öppna ärendena var 18 procent äldre än sex månader. Vid slutet av 2008 år hade 37 procent av ärendena varit öppna mer än sex månader.

Under 2009 förstärktes den trend som hade påvisats redan 2008 och antalet asylsökande irakier minskade ytterligare. Från 2008 till 2009 minskade antalet irakiska asylsökande med 62 procent och utgjorde 10 procent av de sökande 2009 att jämföra med 25 procent 2008 och

51 procent 2007. Istället var det den somaliska gruppen som ökade från att vara en stor grupp till att bli den enskilt största med 5 874 asylsökande 2009 (24 procent), att jämföra med 3 361 (14 procent) 2008 och 3 349 asylsökande (9 procent) 2007. Se tabell 1.

Inom ramen för Dublinförordningen avgjorde Migrationsverket under året 4 643 övertagande- och återtagandeärenden. Verkets kontroller i databasen Eurodac visar att somaliska medborgare i högre utsträckning än andra har sökt asyl i, alternativt passerat, ett annat land inom Dublinområdet.

Av de 4 643 avgjorda ärendena enligt Dublinförordningen rör 1 204 somaliska medborgare (26 procent). De största mottagarländerna för somaliska medborgare är Italien, Malta och Grekland.

En klagande dom i Migrationsöverdomstolen rörande begreppet inre väpnad konflikt i utlänningslagen har medfört att de sökande som verket bedömer vara från Mogadishuområdet beviljas uppehållstillstånd, såvida inte något annat land är ansvarigt för att pröva behovet av skydd.

Av de 3 620 somalier som beviljades uppehållstillstånd efter ansökan om asyl klassificerades 13 procent som flyktingar, 82 procent som skyddsbehövande och 3 procent beviljades uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter. Den genomsnittliga handläggningstiden för ett somaliskt asylärende var 181 dagar att jämföra med 203 dagar för ett genomsnittligt asylärende.

Det finns tillgång till landkunskap kring situationen och utvecklingen i Somalia men det kan vara svårt att avgöra om den asylsökande kommer direkt från Somalia eller om han/hon har haft sin hemvist en längre tid på annan ort eller i tredje land. Migrationsverket följer utvecklingen kring Somalia vad avser förhållanden i landet, situationen för somalier i grannländerna och resmönster till och inom EU.

Irakiska asylsökande utgjorde den näst största gruppen med 2 297 asylsökande (10 procent). 2008 utgjorde den irakiska gruppen 25 procent (6 083) av de asylsökande och 2007 utgjorde den 51 procent (18 559). Av de 4 683 irakiska asylärenden som avgjordes under 2009 bifölls 23 procent. 2008 bifölls 29 procent och 2007 bifölls 72 procent. Det minskade antalet irakiska asylsökande, liksom den minskande andelen ärenden som leder till bifall, speglar utvecklingen mot en lägre grad av våldsyttningar i Irak. Andelen irakiska asylsökande har gradvis sjunkit under året.

Den tredje största gruppen asylsökande var afghanska medborgare. 2009 sökte 1 694 (7 procent) asyl i Sverige, att jämföra med 784 (3 procent) 2008 och 609 (2 procent) 2007. Gruppen har ökat med 116 procent sedan förra året.

Andra grupper av asylsökande som ökat i antal under 2009 är kosovaner, iranier och georgier. Minskningar note-

Tabell 3

Asylprövning- ärendeutveckling

	2007	2008	2009
Nya asylsökande ¹⁾	36 207	24 353	24 194
Inkomna asylärenden	38 347	24 860	24 232
AVGJORDA ASYLÄRENDEN	32 492	33 845	27 394
varav antal inom 6 månader	17 137	10 497	14 090
andel%	53 %	31%	51 %
varav Dublinärenden	3 414	3 414	3 604
varav antal inom 3 månader	988	1 704	2 491
andel%	29 %	50 %	69 %
varav omedelbara verkställigheter	554	868	1 286
genomsnittlig handläggningstid, dagar	49	47	45
Genomsnittlig handläggningstid, totalt	218	267	203

Öppna asylärenden vid årets slut ²⁾	23 033	13 977	10 780
varav äldre än 6 månader			
antal	6 920	5 146	1 987
andel	30 %	37 %	18 %
Avgjorda överklagandeärenden	8 286	16 660	13 979
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	28	18	12

ENSAMKOMMANDE BARN

Asylsökande	1 264	1 510	2 250
Avgjorda ärenden	1 090	1 481	1 682
varav inom 3 månader			
antal	171	231	572
andel	15 %	16 %	34 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	185	174	115
Öppna ärenden vid årets slut ²⁾	548	471	975
varav äldre än 3 månader			
antal	213	81	273
andel	39 %	17%	28 %

1) Omfattar ej personer som tidigare haft tillfälligt uppehållstillstånd.

2) Med asylärenden menas de ärenden som handläggs i första instans. Om beslutet överklagas räknas inte överklagandeärendet här som ett asylärende.

ras vad gäller medborgare från Serbien, Libyen och gruppen statslösa personer.

Vidtagna åtgärder – Kortare väntan

Asylprövningen har tillsammans med återvändandet haft högsta prioritet under året. Fokus har fortsatt varit en asylprocess i balans. Som ett led i det pågående utvecklingsarbetet har verket fortsatt att systematiskt avgöra äldre asylärenden för att minska antalet öppna ärenden. Genom att minska den befintliga ärendebalansen skapar verket förutsättningar för en omställning till ett nytt arbetssätt där målet är att ytterligare stärka rättssäkerheten och åstadkomma väsentligt snabbare beslut. Införandet av det nya arbetssättet sker genom projektet Kortare väntan och har som tidigare nämnts påbörjats under året. Införandet sker i etapper. Till stöd finns en projektledning med bland annat ett antal förändringsledare. Kärnan i det nya arbetssättet är ett starkt sökandeperspektiv och ett problemlösande förhållningssätt. Verket har den så kallade Lean-metodiken som grund och anpassar det tankesättet till Migrationsverkets förutsättningar. I modellen ingår fortlöpande justeringar utifrån lokala och nya omständigheter. Under årets andra hälft har det nya arbetssättet successivt införts på ett 20-tal enheter inom de verksamhetsområden som utgör delar av asylprocessen.

Väntetiden kortas i huvudsak genom att passiva ledtider kapas. Effektiviseringen sker genom att rationalisera bort sådant som inte tillför ärendet något av värde och genom fastställda tidsramar för olika delmoment. Den kontinuerliga uppföljningen är också ett sätt att höja kvaliteten och korta ledtiderna. Inget ärende ska bli liggande för att det är problematiskt. Kan inte teamet finna lösningen lokalt, får det lyftas till högre nivåer för ett avgörande. I syfte att förankra och förbättra arbetet har en extern referensgrupp knutits till projektet.

Arbetssättet medför att en ny yrkesroll skapas inom Migrationsverket, den som teamledare. Rollen ger en ny karriärmöjlighet. Arbetssättet medför också att beslutsfattarna kommer in från början i processen för att med erfarenhet och kunskap styra rätt resurstilldelning i de enskilda ärendena.

Avsikten är att arbetssättet ska leda till större flexibilitet vid växlingar i ärendevolymer. Men systemet kan självklart inte hantera hur stora förändringar som helst. Vid större växlingar krävs att storleken på organisationen ökar eller minskar.

Metoden har utformats för att passa Migrationsverkets

uppdrag genom att en pilotenhet har prövat och anpassat en modell som togs fram inom ramen för förra årets översyn av asylprocessen. Pilotenheten har gått in i den nya metoden med delvis andra förutsättningar än andra enheter som senare har infört det nya arbetssättet. Sedan piloten startade har arbetsmodellen utvecklats och anpassats vilket har underlättat det fortsatta införandet. Den verksamhet som ingår i Kortare väntan har exempelvis numera en handbok för arbetssättet och en förändringslogg där man kan följa påpekade brister och åtgärder.

Vid genomförandet av verksamheten belysa och beakta kvinnor och mäns villkor

Migrationsverket försöker alltid tillgodose den asylsökandes eventuella önskemål om utredare, biträde och tolk. Verket utreder och bedömer alltid makar separat samt informerar om möjligheten till sekretess mellan makar.

Under våren 2009 genomförde Migrationsverket tillsammans med Röda Korset, obligatoriska genusseminarier för all asylprövningspersonal i landet. Seminarierna fokuserade på att belysa och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor under utredning och prövning av asylskäl. Utgångspunkten var den rapport som Röda Korset presenterade i december 2008 om hur verkets dåvarande riktlinjer för utredning och bedömning

Tabell 4

Olika hushållstyper bland de asylsökande som fick sina ärenden avgjorda 2007-2009

Hushållstyp	År	Antal	Genomsnittlig handläggningstid
Ensamstående kvinnor	2009	3956	218
	2008	3821	282
	2007	3300	239
Ensamstående män	2009	12417	222
	2008	16196	281
	2007	14753	228
Barnhushåll	2009	9377	184
	2008	11836	248
	2007	12563	205
Övriga *	2009	1644	192
	2008	1992	273
	2007	1876	223
Totalt	2009	27394	203
	2008	33845	267
	2007	32492	218

* Övriga hushållstyper t.ex. par utan barn, samt personer som saknar registrering av hushållstillhörighet.

Tabell 5

Utveckling av öppna asylärenden 2009

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Antal	14351	13610	12475	11934	11651	11349	11446	12240	11933	11527	11176	10780
Dgr	163 dgr	160 dgr	156 dgr	161 dgr	163 dgr	158 dgr	155 dgr	152 dgr	142 dgr	132 dgr	123 dgr	112 dgr

av kvinnors skyddsbehov i utlänningshandboken följdes. Tillsammans med Röda Korset och Rådgivningsbyrån genomförde Migrationsverket under våren 2009 en faktain-samlade resa om hedersrelaterat våld till de kurdstyrda provinserna i Irak, Syrien och Libanon.

Riktlinjerna i verkets interna handbok, utlänningshand-boken, uppdaterades och förtydligades i början av 2009.

Också när Migrationsverket tillämpar Dublinförordning-en får den asylsökande möjlighet att redogöra för om han eller hon har några könsrelaterade eller andra asylskäl mot att överföras till aktuellt EU-land. Finns sådana skäl bedömer verket dessa och redogör för dem i beslutet.

Dublinhantering

Migrationsverket har sedan tremånadersmålet infördes för Dublinärenden år 2008 ständigt förbättrat målupp-fyllelsen. 2009 hade verket en handläggningstid på i genomsnitt två och en halv månad i Dublinärenden.

Under året har Migrationsverket beslutat om överföring av 3 584 asylärenden till en annan medlemsstat enligt Dublinförordningens bestämmelser. Verket avskriver ären-den när den sökande avvikit från asylprocessen, vilket har skett i 535 Dublinärenden. Tillsammans stod Dublin-ärendena för cirka 13 procent av samtliga avgjorda asyl-ärenden, vilket är ungefär samma andel som föregående år då 12 procent av samtliga ärenden avgjordes enligt Dublinförordningen.

Andelen avgjorda Dublinärenden med längre hand-läggningstid än tre månader har minskat från 50 procent till 31 procent sedan föregående årsskifte. Den genomsnitt-liga handläggningstiden för Dublinärenden är däremot under tre månader. Den har förkortats med 22 dagar (från 98 till 76 dagar), vilket är drygt 20 procent kortare än 2008.

Av de öppna ärendena vid årsskiftet var 14 procent äldre än tre månader.

Italien är det land som övertar flest Dublinärenden från Sverige. Därefter följer Grekland, Polen, Tyskland och Nor-ge. Flest beslut om överföring fattades avseende medbor-gare i Somalia. Därefter följer medborgare från Kosovo, Irak, Ryssland och Afghanistan.

ANALYS

Återtagandeärenden

Migrationsverket gör regelmässiga kontroller i databasen Eurodac för att ta reda på vilken medlemsstat som enligt Dublinförordningen är ansvarig för att pröva en ansökan om asyl.

Enligt Dublinförordningen ska Migrationsverket begära att en annan medlemsstat återtar en asylsökande som har ansökt om asyl i det landet före inresan till Sverige. Migra-tionsverket klarar tidsmålet att avgöra dessa ärenden inom tre månader, utom i de fall där ansvarsfrågan upp-

Foto: Ida Ling Flanagan

kommit i ett sent skede. Det gäller till exempel när Migra-tionsverket först i samband med en asylutredning har fått kännedom om att ansökan om asyl bör handläggas enligt Dublinförordningens regelverk. Noterbart är att andelen asylsökande vars fingeravtryck av olika anledningar måste tas om flera gånger, har ökat. Det har bidragit till att för-länga handläggningstiden.

Övertagandeärenden

Migrationsverket kan också framställa att en annan med-lemsstat övertar ett asylärende om en asylsökande har rest in illegalt eller beviljats visering eller uppehållstill-stånd i en annan medlemsstat före inresan till Sverige. Gällande dessa övertagandeärenden har Migrationsver-ket inte fullt ut nått tremånadersmålet, vilket beror på flera omständigheter.

Databasen Eurodac kan också visa att den asylsökande har rest in i medlemsstaternas gemensamma territorium via ett annat land före inresan i Sverige. Liknade informa-tion om legal vistelse (oftast i form av visering eller uppe-hållstillstånd) eller illegal vistelse kan också komma från den sökande själv eller genom information från gränspoli-sen i Sverige.

Vid en begäran om övertagande finns en tidsfrist om tre månader att ta hänsyn till. Den anmodade staten har

också en tidsfrist att respektera, två månader respektive en månad om den sökande är tagen i förvar. Om den anmodade medlemsstaten inte svarar inom den utsatta tidsfristen blir det en så kallad tyst accept varför man kan gå till beslut efter en muntlig kommunikering.

Dublinförordningens tidsfrister harmonierar inte alltid med Migrationsverkets tidsmål. En del ärenden initieras genom att Sverige skickar en begäran om information enligt Dublinförordningen. Den andra medlemsstaten har då sex veckor på sig att besvara en begäran. I dessa fall har Migrationsverket svårt att hålla tidsmålet på tre månader på grund av att den andra EU-staten kan ha en svarsfrist på sammanlagt tre och en halv månad. Migrationsverket har påtalat svårigheten till målpåfyllelse i ovanstående ärenden och verket ser med förhoppning fram emot den nya Dublinförordningen som innehåller kortare svarsfrister vid begäran om information. Det kommer att öka Migrationsverkets möjligheter att nå målet om tre månaders handläggningstid.

Ytterligare en anledning till att andelen ärenden som är äldre än tre månader har ökat är ett växande antal ärenden med problematik kring fingeravtryck. Även svar på förfrågan enligt Dublinförordningen kan i vissa fall medföra en fördröjning i handläggningen och det är inte ovanligt att Migrationsverket måste skicka påminnelser till stater om att svar önskas. Det är inte heller ovanligt att det först i samband med asylutredningen framkommer att Dublinförordningen ska tillämpas.

Ärenden som kommer tillbaka till Sverige

Det är värt att notera att antalet ärenden där andra länder begär att Sverige ska överta eller återta ansvaret för en asylsökande ökat väsentligt. 2007 var det 1 264 ärenden, 2008 var det 1 785 ärenden och 2 896 ärenden 2009. Av dessa fattade Migrationsverket 97 beslut om att överta ansvaret för en asylansökan och 2 150 beslut om att återta någon som redan fått sin asylansökan prövad i Sverige. Den i särklass största nationalitet som Sverige återtar är irakiska medborgare men även många medborgare från Somalia, Serbien och Afghanistan.

I likhet med Dublinprövningen i Sverige avviker asylsökande i andra länder när de får vetskap om att deras ärenden åter ska prövas i Sverige. 2007 återkom 203 asylsökande från andra länder, 2008 återkom 461 personer. I år återkom 639 personer och antalet personer har nästan tredubblats de senaste två åren.

De medlemsstater som främst begär att Sverige ska överta eller återta ansvaret för en asylsökande är Tyskland, Norge, Finland, Danmark och Frankrike.

VIDTAGNA ÅTGÄRDER

Migrationsverket har under året fortsatt att undersöka om medborgare från Balkan, Serbien, Montenegro, Bosnien

och Hercegovina, Makedonien och Kosovo har haft viseringar utfärdade av andra EU-stater. Resultatet av detta arbete har medfört att cirka 35 procent av ärendena från denna grupp har kunnat hanteras enligt Dublinförordningen. Mottagarländerna har främst varit Tyskland, Österrike och Slovenien. Motsvarande arbete har även skett rörande statslösa och det är främst Tyskland som har beviljat dessa viseringar. Makedonien, Montenegro och Serbien blev den 19 december 2009 viseringsfria till Schengenområdet.

Genom stickprovskontroller har verket uppmärksammat att en tredjedel av alla undersökta ärenden borde ha handlagts i annat Schengenland eftersom den sökande fått beviljad visering dit. I och med att Migrationsverket får kännedom om förhållandena avgörs ärendena som Dublinärenden, vilket innebär att Migrationsverket spar tid och resurser då asylprocessen inte belastas med dessa ärenden. Migrationsverket får även en uppfattning om hur många ärenden som i framtiden kommer att fångas upp i det nya europeiska systemet VIS (Visa Information System) när det träder i kraft december 2010.

Hur uppenbart ogrundade ansökningar uppmärksammas

Migrationsverket beslutar om avvisning med omedelbar verkställighet om det är uppenbart att den asylsökande inte har skyddsbehov eller andra skäl att få uppehållstillstånd i Sverige. Omedelbar verkställighet kan också ske om personen kan återsändas till ett land (ett så kallat första asylland), där personen har uppehållit sig före ankomsten till Sverige och där han eller hon är skyddad mot förföljelse och mot att sändas till ett land där han eller hon riskerar förföljelse. En bedömning i varje enskilt fall måste göras. Så snart några mer ingående överväganden eller utredningsåtgärder måste göras eller vidtas är det uteslutet att besluta om avvisning med omedelbar verkställighet.

Migrationsverket har under året fattat beslut om omedelbar avvisning till hemlandet i 1 233 ärenden och omedelbar avvisning till säkert tredje land i 53 ärenden. 2008 var det 839 respektive 39 ärenden som var uppenbart ogrundade eller där det fanns ett säkert tredje land. Ärendena handlades på i genomsnitt 45 dagar. Ärendegruppen utgjorde 5,5 procent av samtliga beslut efter ansökan om asyl. Föregående år utgjorde den 3,5 procent av besluten efter ansökan om asyl.

ANALYS

Beslut om avvisning med omedelbar verkställighet har framför allt gällt asylsökande från Kosovo, Mongoliet, Ryssland och Serbien. När det gäller beslut om att omedelbart verkställa beslut om avvisning till ett säkert tredje-

land så har det mest frekvent rört somaliska medborgare. Uppenbart ogrundade ansökningar är en begränsad ärendekategori där rättsläget och den asylsökandes skäl och omständigheter måste vara helt utredda och dokumenterat avgränsade. Finns det något som helst tvivel om detta kan inte avvisning med omedelbar verkställighet komma i fråga. Redan vid ansökan om asyl kan Migrationsverket uppmärksamma uppenbart ogrundade asylansökningar genom tidig sortering samt vid ytterligare en sortering när ärendet kommer till en asylprövningsenhet.

VIDTAGNA ÅTGÄRDER

Vid de asylprövningsenheter som ingår i Migrationsverkets utvecklingsprojekt Kortare väntan görs sortering i samband med den första asylutredningen. Den genomförs av de mest erfarna beslutsfattarna inom några dagar efter ansökan. Migrationsverkets rättschef meddelade den 17 juli ett klagande rättsligt ställningstagande som belyser olika typer av återopade skäl som kan medföra att avvisning med omedelbar verkställighet blir aktuell. Det belyser också ärendetyper där det av olika anledningar är olämpligt att besluta om avvisning med omedelbar verkställighet.

Verket beslutade i april att uppenbart ogrundade ansökningar tillsammans med några andra ärendegrupper ska prioriteras vid handläggning av asylärenden. Prioriteringen innebär att uppenbart ogrundade ansökningar handläggs framför de ärenden som genomgår den långa processen. Ett av skälen är att utlänningslagen anger att ett sådant beslut ska tas inom tre månader.

Ensamkommande barn

Antalet ensamkommande barn som söker asyl i Sverige har ökat under de senaste åren. Mellan 2007 och 2008 ökade antalet ensamkommande barn från 1 200 till 1 500. I år har antalet ensamkommande barn fortsatt att öka ytterligare till 2 250 barn. Se tabell 3. På några år har andelen ensamkommande barn ökat från två till tio procent av det totala antalet asylsökande.

Det är fortsatt framför allt irakiska, afghanska och somaliska barn som söker asyl i Sverige och det är liksom tidigare främst pojkar mellan 15 och 17 år.

Migrationsverket avgjorde 1 682 ärenden under året, vilket är något fler än förra året då verket avgjorde 1 481 ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden har minskat betydligt i förhållande till föregående år, från 174 dagar (5,6 månader) till 115 dagar (3,7 månader). Andelen ärenden som avgjordes inom tidsmålet på tre månader har mer än fördubblats – andelen har ökat från 16 procent till 34 procent.

Vid utgången av 2008 fanns 471 öppna ärenden som hade en genomsnittlig liggtid på 57 dagar (1,8 månader). Endast 17 procent av ärendena var äldre än tre månader.

Vid utgången av 2009 fanns 975 öppna ärenden med en genomsnittlig liggtid på 69 dagar (2,2 månader). Vid årets slut var 28 procent av ärendena äldre än tre månader.

Migrationsverket beviljade 63 procent av de ensamkommande barnens ansökningar vilket kan jämföras med 2008 då bifallsandelen var 54 procent.

ANALYS

I likhet med 2008 minskar antalet asylsökande ensamkommande barn från Irak (-76 procent) jämfört med föregående år. Under året kom endast 110 barn från Irak och föregående år kom 464 barn därifrån.

Den största gruppen ensamkommande asylsökande barn kommer från Somalia, antalet var 913 under 2009. Det är en ökning med nästan 165 procent jämfört med 2008. Bland de somaliska barnen finns även en andel flickor och ibland lite yngre barn. Barnen kommer ofta från Mogadishu, eller andra platser i södra Somalia till exempel Afgooye, Kismayo.

Antalet afghanska barn som söker asyl fortsätter att öka och jämfört med 2008 har det skett en ökning med 125 procent. Under året kom 780 barn från Afghanistan, jämfört med föregående år då antalet var 347. Många av de afghanska barnen kommer från Ghazniprovinsen där det råder inre väpnad konflikt. Flera av dessa barn uppger att de varit bosatta i Iran eller Pakistan före ankomsten till Sverige. I princip alla är unga pojkar i åldern 14–17 år.

Få ensamkommande barn hanteras enligt Dublinförordningen. I år fattade Migrationsverket 181 beslut om överföring av ensamkommande barn. Mottagarländerna har främst varit Italien och Malta. Verket beslutade den 6 maj 2008 att tillsvidare inte överföra ensamkommande barn till Grekland med stöd av Dublinförordningen. Skälet var rapporter om att ensamkommande underåriga tagits i förvar utan någon egentlig föregående prövning samt att placeringen i förvar kunnat fortgå upp till tre veckor utan någon sådan prövning. Beslutet om överföringsstopp till Grekland gäller alltså. Under året har Migrationsverket genomfört två besöksresor till Grekland i syfte att utbyta erfarenheter. Representanter för grekiska migrationsmyndigheter har även besökt Sverige.

På grund av de senaste årens ökande antal ensamkommande barn som söker asyl i Sverige har Migrationsverket gjort insatser för att stärka prövningen av barnens ärenden både under förra året och i år. Under 2008 etablerade verket bland annat en ny asylprövningsenhet i Boden med specialisering på ensamkommande barn. Trots det ökade antalet barn förkortade verket handläggningstiderna och vid årsskiftet 2008/2009 återstod endast 81 öppna ärenden som var äldre än tre månader. Tack vare insatserna under 2008 har verket under 2009 kunnat fortsätta handlägga ärenden i hög takt och därmed förkortat handläggningstiderna till 3,7 månader.

Ett bestående och allvarligt bekymmer är bristen på boenden i kommunerna för barnen. Vid årets slut väntade drygt 500 ensamkommande barn i landets fyra ankomstkommuner på kommunplatser. För att inte ytterligare tynga ankomstkommunerna samt för att barnet ska kunna ha samma gode man och offentligt biträde under hela asylprocessen har verket inte avgjort asylärendet förrän barnet har fått en kommunal plats i en så kallad anvisningskommun vilket har fördröjt handläggningstiden. Andra faktorer som påverkar handläggningstiden för ensamkommande barns asyländan är tillgången på offentliga biträden, lämpliga tolkar och gode män.

God man

Gode män för asylsökande ensamkommande barn är som regel med barnet vid asylutredningarna. Det händer att den gode mannen har synpunkter på frågor som ställs till barnet och frågor om processen. Den gode mannen lämnar ofta ytterligare uppgifter utifrån sin kunskap om barnet vid utredningen. Under 2009 slutfördes ett ERF-projekt som heter "Utbildning för gode män till asylsökande barn" och påbörjats 2008 och 2009. Röda korset i Malmö var projektägare och bl a Migrationsverket medverkade. Utbildningen innehöll: Uppdraget, Asylprocessen, Efterforskning och familjeåterförening samt Barnkonventionen.

Åldersbedömning

Åldersbedömning vid tveksam ålder sker främst vid ansökningsenheten. Till ledning för denna finns riktlinjer i utlänningshandboken. Bedömningar görs främst när det gäller barn som hävdar att de är 16-17 år men misstänks vara över 18 år. Under året har flera barn som misstänkts vara äldre hävdats att de är under 14 år. Det kan ha att göra med att gränsen för att ta fingeravtryck för kontroll i Eurodac är 14 år.

VIDTAGNA ÅTGÄRDER

(Se också *Ensamkommande barn* sid 39)

Under december 2009 öppnades två nya ansökningsfunktioner vid verkets kontor i Norrköping och Gävle. Verket planerar att öppna ytterligare ett antal ansökningsfunktioner och samtal om detta förs med ett antal kommuner. Migrationsverket hoppas att detta hjälper till att sprida ansvaret på fler kommuner dels genom att barnen söker sig till de nya orterna och dels genom att ankomstkommunerna hittar samarbetsformer.

När det gäller prövningen av barnens ansökningar om asyl, oavsett ankomstkommun, hanteras dessa även fortsättningsvis på verkets enheter för ensamkommande barn, det vill säga i Kålleröd (Mölnåls kommun), Malmö (inklusive Växjö), Uppsala och Boden.

Identitetsuppgifter

Under 2009 uppvisade 5 procent av alla asylsökande en passhandling i samband med ansökan. 2008 lämnade 4 procent in passhandling i samband med ansökan om asyl.

Under 2009 avgjorde Migrationsverket 27 394 asyländan. I dessa hade 4 488 (16 procent) lämnat in någon form av identitetshandling innan verket avgjorde ärendet. 2 056 personer (8 procent) lämnade in id-handlingar efter ansökan om asyl och återstoden före ansökan i samband med ett tidigare ärende. Det kan jämföras med 2008 då 21 procent av de asylsökande lämnade in någon form av id-handling innan verket avgjorde asylärendet.

Vid återvändanden lämnas identitetshandlingar främst in av de personer som är motiverade att resa hem. Men också i de fall personerna har låg grad av motivation kan identitetshandlingar komma fram i samband med att avresan har fastställts.

Den 16 december 2008 införde Sverige ny lagstiftning för arbetstillstånd som innebär att de asylsökande som vill arbeta måste medverka till att klarlägga sin identitet för att få ett bevis om undantag från arbetstillstånd (AT-UND). För att kunna bevilja ett undantag ska Migrationsverket liksom tidigare också bedöma om asylärendet kommer att ta mer än fyra månader att avgöra. Kravet på att sökanden ska medverka till att klargöra sin identitet infördes i samband med att nya regler för arbetskraftsinvandring trädde i kraft. Kraven bidrar till att säkerställa att den som är aktiv på den svenska arbetsmarknaden har sin identitet klarlagd. Under året har Migrationsverket utfärdat 2 820 AT-UND (12 procent av samtliga asylansökningar). 2008 utfärdades 16 780 AT-UND (67 procent av samtliga asylansökningar). Se tabell 14 under avsnitt Mottagning.

ANALYS

I asylprövningen är identitet en viktig faktor som påverkar möjligheten till uppfyllande av regleringsbrevets mål; "tiden från ansökan till bosättning i kommun eller återvändande ska minska i förhållande till föregående år". Begreppet identitet är oprecist eftersom det har olika betydelser i olika sammanhang inom Migrationsverket. Inom asylprövningen är begreppet identitet en del i den asylsökandes bevisning för att göra uppgivna asylskäl trovärdiga. Det är en grundläggande princip inom asylrätten att det är den asylsökande som ska göra sitt behov av internationellt skydd sannolikt, vilket även inbegriper att sökanden måste göra sin identitet sannolik. I en prövning av en asylansökan ska alltid först bedömas om sökanden har gjort sin identitet och sitt ursprung sannolikt. Därefter får de åberopade skyddsskälerna prövas. Något absolut krav på en styrkt identitet kan inte ställas inom asylprövningen. När en person har gjort sin identitet sannolik finns självklart heller inte grund för att ta personen i förvar med hänvisning till att personens identitet är oklar.

Inom återvändandet är begreppet identitet också viktigt. Möjligheterna att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning varierar beroende på vilket land som ska ta emot personen och om landet anser det klarlagt att det har ett ansvar för att ta emot personen ifråga. Här kan det finnas variation i vilka krav det mottagande landet ställer i fråga om dokument och annat som bevisar eller klargör personens identitet.

Av detta följer att identitetsarbetet inom asylprocessen följer två spår. Det ena ligger inom prövningsfunktionen där prövningen av id-frågan går till på samma sätt som prövningen av om sökanden har gjort sin asylberättelse sannolik, det vill säga först prövas om den asylsökande kunnat göra sin identitet sannolik genom ingivna handlingar eller annan bevisning innan det görs en trovärdighetsbedömning. Det andra spåret finns inom mottagningsens återvändandefunktion. Det handlar då om att företedda handlingar med mera ska bevisa eller ge anledning att anta att personen som ska återvända är medborgare i det berörda mottagarlandet.

I arbetet med att öka förmågan att tidigt säkra identitetsuppgifter måste strategin och utvecklingsarbetet omfatta dessa båda spår. Senare i migrationsprocessen, för dem som får uppehållstillstånd i Sverige, tillkommer de krav som folkbokföringen ställer som krav för registrering av bosättning och eventuella ändringar av felaktiga uppgifter samt ett fjärde spår som följer av medborgarskapslagens krav på styrkt identitet.

Det ska framhållas att det faktum att enskilda asylsökande saknar identitetshandlingar, inte behöver bero på bristande vilja att samarbeta. Förändringen 2008-2009 från irakier till somalier som största grupp av asylsökande medför påtagliga förändringar vad gäller möjligheterna att tidigt fastställa identiteten. Förändringen är ett av skälen till att andelen asylsökande som lämnar in en id-handling under prövningen har minskat jämfört med året innan. I länder som Somalia är det som sagt helt enkelt inte möjligt att få godkända id-handlingar utfärdade. Somalia har upplevt en frånvaro av statlig myndighet under nästan två decennier, något som medför att få somalier har någon identitetshandling från hemlandet. Identitetsarbetet går i första hand ut på att slå fast en identitet i samband med ansökan och kontrollera om den sökande är känd som asylsökande eller har uppehållstillstånd i något annat av de länder som omfattas av Dublinförordningens bestämmelser. I ett andra steg prövas om identiteten är trovärdig i förhållande till skälen för ansökan om asyl.

VIDTAGNA ÅTGÄRDER

Den 1 juli 2009 inrättade Migrationsverket en särskild enhet för identitetsfrågor. Enheten har i uppdrag att utveckla och vara sammanhållande för verkets identitetsfunktion.

Enhetens uppdrag:

- Centralt nationellt uppdrag att överföra fingeravtryck för sökning, verifiering och lagring i nationell samt europeiska databaser för fingeravtryck (Eurodac och VIS) i enlighet med gällande regelverk.
- Kontinuerligt underhåll av insänd data i respektive register, exempelvis radering av fingeravtryck från nyblivna medborgare.
- Bistå med identifieringar/verifieringar genom fotografier, fingeravtryck samt analys av bilder åt interna uppdragsgivare.
- Centralt ansvar för äkthetsprövning av dokument.

Vid årsskiftet 2008-2009 presenterade Migrationsverket en ny omfattande handbokstext till stöd för identitetsarbetet. Handbokstexten beskriver bland annat det gemensamma arbetet kring identitetsfrågan. Arbetet bedrivs från starten på ansökningsenheten i samband med registrering av asylansökan. Ansöknings-, asylprövnings-, mottagnings-, förvars- och återvändandeenheter ska gemensamt och metodiskt verka för att identiteten blir klarlagd, bland annat genom dokumenterade uppdrag till den asylsökande. Handbokstexten beskriver bland annat steg för steg de åtgärder som de respektive enheterna bör vidta. Handbokstexten ger även stöd och vägledning vid prövning av frågan om en asylsökande är undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd (AT-UND).

Utredningsinsatser som kan bli aktuella är exempelvis kompletterande frågor kring sökandens person, kunskapsfrågor, viseringsförfrågningar, språkanalyser m.m. Som komplement till det nya handboksavsnittet har verket utvecklat riktlinjer som bland annat tydliggör vilka krav som bör ställas på den asylsökandes medverkan att klarlägga sin identitet.

Offentliga biträden

Under 2009 avslutades Migrationsverket ett projekt om offentliga biträden i utlänningsärenden. Resultatet av projektets arbete och det fortsatta ansvaret för verkets arbete med offentliga biträden omhändertogs under året av en central organisation för offentliga biträden. Den består av en central expert, fem geografiskt utsedda kontaktpersoner och en kontaktperson som ansvarar för tematiska frågor. De ska bevaka och följa upp praxis och vara ett stöd till verksamheten i frågor som rör offentliga biträden. De arbetar med biträdesfrågor i en samordningsgrupp för offentliga biträden.

Fokus för arbetet med offentliga biträden var under året främst att implementera resultatet av projektets arbete. Som ett led i detta arbete besökte medlemmar av den centrala organisationen under året ett antal av verkets enheter för att informera om och att ge stöd i frågor om offentliga biträden. Ett särskilt fokus för arbetet med offentliga biträ-

den var under året ersättningarna till offentliga biträden. Under året gjordes ett antal uppföljningar av kostnaderna för offentliga biträden. Den centrala organisationen förde även fram förslag på hur verkets kostnader för offentliga biträden skulle kunna minskas. Även arbetet med lämplighetsbedömningar av offentliga biträden gavs under året fortsatt hög prioritet.

I slutet av 2009 bestämde den centrala organisationen att i början av 2010 göra ytterligare uppföljningar av verkets arbete med offentliga biträden. Uppföljningarna kommer att fokusera på ett flertal områden av verkets arbete med offentliga biträden och inkludera en jämförelse med hur migrationsdomstolarna dömer i ärenden om offentliga biträden.

Produktivitetsutveckling

ÅTERRAPPORTERING

En analys av produktivitetsutvecklingen inom prövning av ansökan.

Kostnad

Kostnaden per avgjort ärende ökade under 2009 jämfört med 2008. Orsaker till kostnadsökningen var bland annat införandet av ett nytt arbetssätt, flera avslagsärenden, lönerevision samt avarbetning av äldre tidskrävande ärenden.

Analys av antalet ärenden per årsarbetare

Inom asylprövningen fattades under året 57 beslut per årsarbetare, vilket var två ärenden färre än ett år tidigare. Orsaker till att det varit en treprocentig minskning var bland annat den personalminskning av tidsbegränsade tjänster på cirka 60 personer som skedde under företrädesvis våren 2009. Neddragningen berodde inte på arbetsbrist utan var betingad av budgetekonomiska skäl. Från juli månad och framåt ökade dessutom inströmningen av nya asylsökande från framför allt Somalia och ensamkommande barn. Ökningen var 33 procent för andra halvåret jämfört med första. Organisationsutvecklingen inom projektet "Kortare väntan" har inneburit ett visst produktivetsbortfall, men bör ses som en investering på något längre sikt.

Tabell 6

Antal ärenden per årsarbetare

	2007	2008	2009
Avgjorda ärenden	32 492	33 845	27 394
Årsarbetskrafter	452	577,7	484
Avgjorda ärenden per årsarbetskraft	72	59	57
Förändring i procent jämfört med f.g. år	-1	-18	-3

Tabell 7

Kostnad / Utgift för prövning av ansökan ¹⁾

Se Förtydligande, Ekonomisk översikt sid 88

	2007	2008	2009
Kostnad/Utgift för prövning av ansökan (tkr) ^{2) 3)}	626 011	767 037	746 768
varav 1:1 (tkr)	394 615	528 269	477 767
varav rättshjälp (tkr)	222 169	225 482	218 651
varav övriga samkostnader (tkr) ^{3) 4)}	9 227	13 287	50 350
Kostnad/Utgift per avgjort grundärende (kr)	19 267	22 663	27 260
1:1 kostnad per avgjort grundärende (kr)	12 145	15 608	17 441

¹⁾ Från och med år 2009 avräknas anslaget 1:1 m fl kostnadsmässigt, vilket innebär bland annat att en övergångseffekt har anslagsavräknats som samkostnad, se kommentar nedan.

²⁾ Utgiften för prövning av ansökan för år 2007-2008 är justerad avseende utgift för överprövning, vilken utförts av andra verksamhetsområden.

³⁾ I övriga samkostnader ingår år 2009 cirka 19 mkr som avser effekter vid övergång till kostnadsmässig anslagsavräkning, samt 6,5 mkr som avser dels semesterlöneskuld, och dels en diffens mot avräkning statsverket, de båda sistnämnda hänförliga till tidigare verksamhetsår. Se vidare not 1 till resultaträkningen.

⁴⁾ I samkostnader ingår bl a Från EU finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Omfattningen på verksamheten har ökat markant, och belastar år 2009 detta verksamhetsområde med 19 mkr mer än år 2008.

Prövning av hinder mot verkställighet

MÅL OCH ÅTERRAPPORTERING

Om Migrationsverket meddelar beslut om inhibition enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen (2005:716) ska beslut i fråga om uppehållstillstånd fattas inom en månad.

Beslut i fråga om ny prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen (2005:716) ska fattas inom en månad från det att utlänningsbeslutet åberopar nya omständigheter.

Om migrationsverket beviljar ny prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen (2005:716) ska beslut i fråga om uppehållstillstånd fattas inom tre månader.

Resultat

Verkets prövning av verkställighetshinder (V-UT) utförs vid verkets förvaltningsprocessenheter för att frågor om nya omständigheter som uppkommer efter ett lagakraftvunnet beslut ska hanteras enhetligt, skyndsamt och effektivt. För att snabbt kunna hantera ärenden som kräver skyndsamt handläggning har enheterna avdelat särskild personal för detta.

Antalet prövningar av verkställighetshinder har ökat under 2009. Ökningen hänför sig främst till ärenden som rör irakiska medborgare och beror sannolikt på att polisen under året kunnat verkställa flera avvisningar och utvisningar till Irak dels med reguljärt flyg, dels med inhyrda flygplan.

Totalt har verket under året prövat 9 693 ärenden om verkställighetshinder. Den genomsnittliga handläggningstiden var 28 dagar och 72 procent avgjordes inom en månad, se tabell 8.

Migrationsverket har efter beslut om inhibition enligt 12 kap. 18 § beslutat i frågan om uppehållstillstånd i 162 fall. Den genomsnittliga handläggningstiden från beslut om inhibition till beslut i tillståndsfrågan var 76 dagar och i 37 procent av dessa fattades beslutet inom en månad.

Verket har fattat beslut om ny prövning enligt 12 kap. 19 § i 120 ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden för beslut om ny prövning var 51 dagar och i 50 procent av dessa fattades beslutet inom en månad.

I de ärenden där ny prövning har beviljats har frågan om uppehållstillstånd prövats i 102 ärenden. Antal ärenden om ny prövning är mindre än en halv procent av den totala mängden ärenden om uppehållstillstånd som asylprövningsenheterna avgör. Handläggningstiden har i dessa ärenden varit i genomsnitt 126 dagar (4 månader) räknat från beslutet om ny prövning. Beslut fattades inom tre månader i 50 procent av fallen och bifallsandelen var 65 procent.

Då det i vissa ärenden funnits problem med ledtider inom verket ingår analys av dessa som ett viktigt moment i genomförandet av Kortare väntan. På grund av den lilla mängden ärenden organiserar sig asylprövningsenheterna lite olika för att handlägga dessa ärenden. Även detta har fått betydelse för den totala handläggningstiden om fyra månader.

Det finns anledning att peka på att de olika tidsmålen efter beslut om inhibition och ny prövning inte alltid går att mäta. Lagstiftningen ger utrymme för att pröva tillståndsfrågan utan föregående beslut om inhibition och beslut om ny prövning. Om en verkställighet inte är nära förestående kan det också vara skäl för att inte meddela beslut om inhibition och ny prövning.

Tabell 8

Ärenden om verkställighetshinder (V-UT) – avgjorda 2007–2009

	2007	2008	2009
V-UT prövade enligt 12 kap. 18 § UtL	3 143	3 529	4 154
varav inom en månad, antal	1 954	2 540	3 126
varav inom en månad, andel	62 %	72 %	75 %
handläggningstid, genomsnitt dagar	56	41	28
V-UT prövade enligt 12 kap. 19 § UtL	4 680	4 000	5 539
varav inom en månad, antal	2 958	2 719	3 881
varav inom en månad, andel	63 %	68 %	70 %
handläggningstid, genomsnitt dagar	52	36	29
Prövade V-UT totalt	7 823	7 529	9 693
varav inom en månad, antal	4 912	5 259	7 007
varav inom en månad, andel	63 %	70 %	72 %
handläggningstid, genomsnitt dagar	54	39	28

Källa: Migrationsverket

Analys

Verksamheten beträffande verkställighetshinder enligt 12 kap. 18-19 §§ utlänningslagen har varit mycket effektiv under 2009.

Migrationsverket har utnyttjat den möjligheten bland annat beträffande eritreaner och somalier till följd av ny landinformation respektive domar från Migrationsöverdomstolen.

Under året har Migrationsverket granskat eritreanska asylärenden. Bakgrunden var rapporteringen om vilka risker en person löper som utan myndigheternas tillstånd lämnat landet i syfte att undvika militär- eller samhällstjänst. Granskningen har omfattat personer som har haft lagakraftvunna avlägsnandebeslut men som fortfarande var kvar i landet. Det rörde sig om cirka 250 personer. Resultatet blev att ett 60-tal personer beviljades permanent uppehållstillstånd.

Migrationsöverdomstolen slog fast i tre domar i början

av oktober månad att det råder väpnad konflikt i Mogadishu i Somalia. Domarna kommer att leda till att asylsökande från Mogadishu får skydd i Sverige. Det gäller självfallet de som fortfarande har pågående ärenden, men också dem som har lagakraftvunna avlägsnandebeslut men är kvar i landet. Verket har på eget initiativ inlett prövningen av den sistnämnda kategorin, cirka 275 personer, genom att skriva till var och en och tala om för dem att deras ärenden kommer att granskas på nytt.

Det är annars vanligt att det på annat sätt kommer fram nya omständigheter, framförallt genom att de berörda personerna själva uppger att de inte kan återvända hem. Ett vanligt sådant skäl är att någon familjemedlem av medicinska skäl eller andra liknande skäl bör tillåtas stanna i landet. Den typen av ärenden kan vara svårbedömda och uppmärksammas ibland också i media. Vid behov har verket möjlighet att anlita förtroendeläkare för att få ett medicinskt utlåtande som underlag för sitt ställningstagande.

Orsaker som bidragit till långa handläggningstider har

Tabell 9

Verkställighetshinder prövade enligt 12 kap. 19 § UtL 2007-2009

	2007	2008	2009
Ärenden där verket beslutat pröva frågan om uppehållstillstånd enligt 12 kap. 19 § UtL	68	78	262
<i>varav bifall</i>	47	46	232
<i>varav avslag</i>	21	32	30
Ärenden där verket beslutat att enligt 12 kap. 19 § UtL inte bevilja ny prövning	4 612	3 922	5 277

Källa: Migrationsverket

Tabell 10

Verkställighetshinder, beviljade tillstånd enligt 12 kap. 18 § UtL 2007-2009

Grund för tillstånd	2007	2008	2009
Skyddsskäl, totalt	47	46	232
<i>varav permanent uppehållstillstånd</i>	45	46	232
<i>varav tidsbegränsat uppehållstillstånd</i>	2	0	0
Mottagarlandet inte villigt ta emot utlänningsen, totalt	14	25	46
<i>varav permanent uppehållstillstånd</i>	13	24	35
<i>varav tidsbegränsat uppehållstillstånd</i>	1	1	11
Medicinska hinder eller annan särskild anledning, totalt	304	110	153
<i>varav permanent uppehållstillstånd</i>	233	94	124
<i>varav tidsbegränsat uppehållstillstånd</i>	71	16	29
Totalt	365	181	431
<i>varav permanent uppehållstillstånd</i>	291	164	391
<i>varav tidsbegränsat uppehållstillstånd</i>	74	17	40

Källa: Migrationsverket

bland annat varit att kompletterande information behövt inhämtas från t.ex. en svensk ambassad. Fördröjningar kan också bero på att något barn eller annan familjemedlem har ett öppet grundärende eller har ett pågående mål i en migrationsdomstol. Den berörda förvaltningsprocessenheten avvaktar då med att fatta beslut i ärendet om verkställighetshinder. Ärenden som gäller verkställighetshinder handläggs dock alltid skyndsamt om verkställigheten av avvisnings- eller utvisningsbeslutet är nära förestående.

KOSTNAD

Kostnaden per avgjort verkställighetshinderärende har minskat jämfört med år 2008. Anledningen är en större volym avgjorda ärenden.

Tabell 11

Kostnad/utgift för Prövning av verkställighetshinder¹⁾

Se Förtydligande, Ekonomisk översikt sid 88

	2007	2008	2009
Kostnad och utgift för prövning av verkställighetshinder(tkr)	38 560	39 561	46 552
varav 1:1, Migrationsverket (tkr), prövning av verkställighetshinder	36 600	38 209	42 237
varav 1:6:2, Offentligt biträde i utlänningsärenden	1 103	281	413
varav övriga samkostnader ^{2) 3)}	856	1 071	3 903
Kostnad och utgift per avgjort grundärende, verkställighetshinder (kr)	4 930	5 255	4 803
1:1 kostnad och utgift per avgjort grundärende, verkställighetshinder (kr)	4 679	5 075	4 357

¹⁾ Från och med år 2009 avräknas anslaget 1:1 m fl kostnadmässigt, vilket innebär bland annat att en övergångseffekt har anslagsavräknats som samkostnad, se kommentar nedan.

²⁾ I övriga samkostnader ingår år 2009 cirka 1,5 mkr som avser effekter vid övergång till kostnadmässig anslagsavräkning, samt 0,5 mkr som avser dels semesterlöneskuld, och dels en diffens mot avräkning statsverket, de båda sistnämnda hänförliga till tidigare verksamhetsår. Se vidare not 1 till resultaträkningen.

³⁾ I samkostnader ingår bl a Från EU finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Omfattningen på verksamheten har ökat markant, och belastar år 2009 detta verksamhetsområde med 1,4 mkr mer än år 2008.

Mottagande, bosättning, återvändande m.m.

Mottagande av asylsökande m.m.

MÅL OCH ÅTERRAPPORTERING

Insatser inom mottagandet ska främja de asylsökandes framtid såväl vid ett eventuellt beviljande av uppehållstillstånd som vid ett eventuellt återvändande.

Inom mottagandet ska svenskundervisning utformas på ett sådant sätt att en eventuell senare SFI-undervisning underlättas.

Arbete och praktik ska särskilt uppmuntras.

För personer som inte utnyttjar en erbjuden plats på förläggning ska Migrationsverket verka för att de under tiden asylansökan prövas bosätter sig i regioner med goda förutsättningar för bostäder, arbete och utbildning, i första hand genom ökade informationsinsatser.

Migrationsverket ska redovisa svenskundervisningens form och omfattning, arbetet med att teckna överenskommelser med kommuner för att säkerställa ett väl fungerande mottagande för ensamkommande barn som söker asyl samt insatser avseende tidig samhällsinformation.

Migrationsverket ska också redovisa en uppskattning av antalet asylsökande som arbetat under året.

MOTTAGNINGSVERSAMHETEN 2009 – EN ÖVERSIKT

Under året har Migrationsverket fortsatt arbetet med att upprätthålla och utveckla ett mottagande som är värdigt, kostnadseffektivt och som stödjer en effektiv och human asylprocess. Verket har lyckats väl med uppdraget. Utvecklingen inom asylområdet har inneburit att antalet inskrivna har minskat under året. Verket har på ett följligt sätt anpassat mottagandet till det förändrade behovet av platser. En hög belägningsgrad i boendet har bidragit till en kostnadseffektiv verksamhet.

Verket har också åstadkommit en positiv utveckling när det gäller återvändandet. Det har varit ett av de högst prioriterade områdena under året. Antalet personer som återvänt självmant genom Migrationsverkets försorg har ökat markant. Det är resultatet av en mängd aktiviteter och ett utökat samarbete med bland annat polisen och Kriminalvården. Samtidigt finns behov av att de berörda myndigheterna ökar sin förmåga ytterligare för att åstadkomma en asylprocess i balans.

För att ytterligare effektivisera asylprocessen påbörjade verket under året ett utvecklingsarbete inom verksamheterna mottagning, bosättning och återvändande i överensstämmelse med intentionerna i projektet Kortare väntan.

Mottagandet av ensamkommande barn har fortsatt varit i fokus för verkets ansträngningar under året. Antalet

ensamkommande barn har ökat, vilket har ökat kraven på kommunernas förmåga att tillhandahålla ett mottagande. Antalet platser har dock inte motsvarat det ökade behovet. Verket har haft omfattande och intensiva kontakter med kommunerna för att förmå fler kommuner att bidra med platser. För att minska påfrestningen på systemet har verket som en åtgärd beslutat att utöka antalet ankomstkommuner. Verket har kommit en bra bit på väg mot målet att utöka antalet till tio.

Mottagningssystemet har under året i genomsnitt haft 35 952 personer inskrivna. En majoritet ordnade sitt eget boende även om det under året var en allt större andel personer som valde att bosätta sig i Migrationsverkets anläggningsboenden i väntan på beslut. Vid årets slut var 48 procent av de inskrivna personerna registrerade vid ett anläggningsboende medan 52 procent bodde i eget boende.

Första halvan av året sjönk antalet inskrivna vilket föranledde beslut om avveckling. I slutet av juni var det närmare 3 400 personer färre i systemet än i januari men från och med juli vände trenden och behovet av platser i boendet ökade på nytt. Vid utgången av 2009 fanns totalt 35 081 individer inskrivna i mottagningssystemet. Motsvarande siffra 2008 var 38 794.

Den genomsnittliga vistelsetiden för individer inskrivna i mottagningssystemet ökade i jämförelse med föregående år. Vid utgången av 2009 var vistelsetiden för inskrivna i mottagningssystemet i genomsnitt 487 dagar vilket är en ökning med 9 % jämfört med 2008. En allt större andel personer befann sig i den senare delen av asylprocessen och en allt större andel av de inskrivna hade ett öppet återvändandeärende jämfört med föregående år. Vid utgången av 2009 hade 5 870 personer ett öppet återvändandeärende, motsvarande 17 procent av samtliga inskrivna. Vid samma tidpunkt 2008 var motsvarande andel 10 procent. Utöver personer med öppet återvändandeärende fanns också drygt 6 000 personer inskrivna där återvändandeärendet överlämnats till polisen för verkställighet. Andelen personer med slutligt avslag var vid årsskiftet 34 procent av det totala antalet inskrivna, att jämföra med 24 procent år 2008. Detta är något som har bidragit till att den genomsnittliga vistelsetiden för individer inskrivna i mottagningssystemet ökat sedan föregående år.

Inom asylområdet har verksamhetsområdet Mottagning ett huvudansvar för återvändandearbetet och för arbetet med bosättning. De genomsnittliga handläggningstiderna har minskat något i båda dessa ärendetyper även om tiden fortfarande är längre än de målsättningar som satts upp i regleringsbrev och verksamhetsplan. En genomlysning av mottagningsverksamheten har visat att det genom bland annat ett effektivare och mer strukturerat arbete i både återvändandeprocessen och bosättningsprocessen bör gå att nå kortare handläggningstider. Ett aktivt utveck-

lingsarbete för att korta tiden och därmed nå en bättre måloppfyllelse kommer att påbörjas under 2010.

Verksamhetsområde Mottagning har under året berörts av flera förändringar. Ett exempel är utvecklingsprojektet Kortare väntan och införandet av det nya arbetssättet i asylprocessen. Det nya arbetssättet har bland annat inneburit att ett antal nya arbetsuppgifter tillkommit för de mottagningsenheter som deltagit i projektet och att arbetet på enheterna har omorganiserats utifrån en teamstruktur. Även på de enheter där man ännu inte deltagit i projektet har många organiserat sig i team. Under året startades även ankomstboenden i Borås och Boden som en del i Kortare väntan. Det huvudsakliga syftet med boendet har varit att sökande som inte väljer eget boende i den inledande utredningsfasen ska finnas geografiskt nära asylprövningen och på så vis kunna vara tillgängliga med kort varsel. När asylutredningen väl har genomförts flyttar den sökande vidare till en vanlig mottagningsenhet.

Verksamhetsområdet har även fått nya ansvarsområden under året. Den 1 juli gick Bosättnings och statsbidragsenheten organisatoriskt över till verksamhetsområde Mottagning och med dem ansvaret för att teckna överenskommelser med kommuner om introduktionsplatser och mottagande av ensamkommande barn, anvisning av introduktionsplatser i kommunen för personer inskrivna med uppehållstillstånd och för personer som överförs till Sverige för vidarebosättning samt utbetalning av statlig ersättning till kommuner och landsting.

Utöver detta har hela verksamhetsområde Mottagning genomfört en organisationsförändring och skapat en matrisorganisation med mottagningsområden och sakområden. 44 enheter har delats in i sex geografiska mottagningsområden med en samordnande enhetschef i varje område. Verksamhetschefen har fördelat en del av sitt ansvar för vissa prioriterade utvecklingsfrågor till fem utvecklingsledare med ett strategiskt utvecklingsansvar för varsitt sakområde: Process och kvalitet, Återvändande och förvar, Bosättning och etablering, Boende, barn och särskilda behov samt Omvärld och EU-sekretariat.

Insatser för att främja den sökandes framtid

Migrationsverkets insatser för att främja den asylsökandes framtid görs huvudsakligen inom ramen för den organiserade sysselsättningen. Exempel på sådana insatser är information, kartläggning av utbildnings- och yrkesbakgrund samt olika former av sysselsättning. Därtill samverkar mottagningsenheterna med kommuner, landsting, arbetsförmedling, och frivilligorganisationer med flera för att på bästa sätt kunna stödja de asylsökande medan de är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem.

I början av året antog verket nya riktlinjer för den organiserade sysselsättningen. Enligt riktlinjerna ska den orga-

niserade sysselsättningen utformas så att den sökande får kännedom om hur det svenska samhället fungerar, vid ett beslut om bosättning har arbetslinjen som en tydlig målsättning vid val av bostadsort samt vid ett av- eller utvisningsbeslut är förberedd för ett återvändande till ett annat land. Detta ska uppnås genom en kombination av individuell och gruppbaserad information, arbete, praktik och studier.

Inom ett par veckor efter att en asylsökande lämnats in erbjuds mottagningsenheterna ett inskrivningssamtal till samtliga sökanden. Inskrivningssamtalet syftar bland annat till att ge information om mottagningsverksamheten och asylprocessen men även till att uppmärksamma om den sökande har särskilda behov. Många enheter håller även särskilda barn- och familjefokuserade inskrivningssamtal med barnfamiljer i syfte att bedöma eventuella behov av stöd under tiden de är inskrivna i mottagningssystemet.

Målsättningen är att den sökande därefter, inom en månad, även erbjuds en introduktionsutbildning. Enligt riktlinjerna är introduktion, kartläggning av utbildnings- och yrkesbakgrund samt upprättande av en handlingsplan obligatorisk för alla vuxna asylsökande. Introduktionsutbildningen ska ge information och kunskaper om:

- Asylprocessen
- Vikten av att styrka identitet
- Allmän information om verksamheten
- Arbeta på svensk arbetsmarknad
- Lagen om (1994:137) om mottagande av asylsökande
- Hälso-, tand- och sjukvård för asylsökande
- Boende och bosättning
- Återvändande
- Att vara förälder i Sverige
- Mäns och kvinnors rättigheter och skyldigheter i Sverige
- Relevant svensk lagstiftning.

Introduktionsutbildningen, inklusive kartläggning och framtagande av handlingsplan, ska tillsammans omfatta 20 timmar. Enheterna har kommit olika långt i arbetet med att utveckla introduktionen och omfattningen på utbildningen varierar över landet. Gemensamt är dock att den utformas med deltagande av lokala aktörer så som exempelvis representanter från arbetsförmedlingen, bostadsbolag, landstinget, skatteverket och frivilligorganisationer. Även kartläggning och handlingsplan görs i olika former och omfattning på enheterna.

Deltagande i andra aktiviteter så som exempelvis svenskundervisning är frivilligt. För sökande med ärenden som handläggs enligt Dublinförordningen och för den som har verkställbart av- eller utvisningsbeslut erbjuds inga aktiviteter. För personer som har fått ett av- eller utvisningsbeslut från Migrationsverket gör enheterna en bedömning av helhetssituationen innan han eller hon erbjuds en aktivitet.

Flera utvecklingsprojekt med syfte att ta fram olika typer av sysselsättning och stödja de sökande så att de kan etablera sig på arbetsmarknaden har bedrivits under året. Samtliga projekt har bedrivits i samarbete med lokala intressenter och varit delfinansierade av Europeiska flyktingfonden. Ett exempel är projektet PRISA, Process, Individ, Samverkan och Arbetslinje, där Migrationsverket är projektägare och Arbetsförmedlingen, Vuxenskolan, Östergötlands kommuner, Regionförbundet Östsam och Länsstyrelsen är projektpartners. Målgruppen är asylsökande i arbetsför ålder, inskrivna vid mottagningsenheten i Norrköping samt nyanlända som bosatt sig i någon av Östergötlands 13 kommuner. Projektet syftar till att öka möjligheterna för en snabb etablering i kommunen bland annat genom att utveckla möjligheterna för målgruppen att skapa en meritportfölj.

Svenskundervisning – deltagande form och omfattning

Svenskundervisningen är indelad i 3 block och bedrivs i klasser med ungefär 15-25 personer i varje klass. Varje deltagare får undervisning cirka 10 timmar per vecka.

Block 1 innehåller så kallad vardagssvenska och pågår under två månader. Nästa steg, block 2, lär ut en form av arbetsmarknadsanpassad svenska med kunskaper om hur man söker arbete, skriver en jobbsökansökan och gör enklare bokföring. Block 2 pågår i två till tre månader. Det tredje blocket riktar sig endast till personer som saknar läs- och skrivfärdigheter. Det är ett alfabetiseringsblock med fokus på läs- och skrivinläring. I samband med inskrivning avgör skolan i vilken av ovan nämnda grupper som eleven ska placeras i.

Deltagande i den organiserade sysselsättning mäts månatligen. En mätning som gjordes i slutet av november 2009 visade att av dem som hade ett öppet grundärende

Tabell 12

Deltagande i organiserad sysselsättning uppdelat på form av boende (ABO och EBO) - november 2009

Ärendestatus	Öppna grundärenden			Öppna överklagandeärenden			Totalt		
Inskrivna	ABO	EBO	Totalt	ABO	EBO	Totalt	ABO	EBO	Totalt
mellan 18-64 år	3 592	4 358	7 950	2 952	5 901	8 853	6 544	10 259	16 803
varav deltar i OS	1 255	1 153	2 408	464	900	1 364	1 719	2 053	3 772
andel	35 %	26 %	30 %	16 %	15 %	15 %	26 %	20 %	22 %
<i>varav</i>									
arbete	1	55	56	32	226	258	33	281	314
praktik	47	135	182	103	326	429	150	461	611
introduktion	235	222	457	20	36	56	255	258	513
svenska (exkl. alfa)	852	626	1 478	207	146	353	1 059	772	1 831
Övrigt	120	115	235	102	166	268	222	281	503

Tabell 13

Deltagande i organiserad sysselsättning uppdelat på kön - november 2009

Ärendestatus	Öppna grundärenden			Öppna överklagandeärenden			Totalt		
Inskrivna	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
mellan 18-64 år	2 734	5 216	7 950	2 599	6 254	8 853	5 333	11 470	16 803
varav deltar i OS	788	1 620	2 408	340	1 024	1 364	1 128	2 644	3 772
andel	29 %	31 %	30 %	13 %	16 %	15 %	21 %	23 %	22 %
<i>varav</i>									
arbete	8	48	56	33	225	258	41	273	314
praktik	14	168	182	59	370	429	73	538	611
introduktion	146	311	457	14	42	56	160	353	513
svenska (exkl. alfa)	522	956	1 478	139	214	353	661	1 170	1 831
Övrigt	98	137	235	95	173	268	193	310	503

eller överklagandeärende och var mellan 18 - 64 år deltog 22 procent i någon form av organiserad sysselsättning. I målgruppen var deltagande i svenskundervisning cirka 11 procent vid samma mätning vilket är en minskning i jämförelse med november 2008 då cirka 18 procent deltog. Se tabellerna 12 och 13. Det sjunkande deltagandet i svenskundervisningen kan delvis förklaras av att det under året blivit frivilligt att delta. Därtill har personer som handläggs enligt Dublinförordningen undantagits och personer som fått ett av- eller utvisningsbeslut i sitt grundärende har endast erbjudits plats efter att en särskild bedömning gjorts. I dessa bedömningar har lokala förutsättningar och enheternas ekonomiska förutsättningar spelat in.

Förvärvsarbete bland asylsökande

Under 2009 har i genomsnitt cirka 700 personer per månad rapporterats förvärvsarbeta. Det är en ökning sedan föregående år då det i genomsnitt var 500 personer per månad som arbetade. Andelen inskrivna som arbetar skiljer sig kraftigt åt mellan de personer som bor i anläggningsboenden och de som bor i eget boende. Mätningen som gjordes i slutet av november visar att endast 0,7 procent av de som bodde i anläggningsboenden och var mellan 18 och 64 år arbetade medan motsvarande siffra för individer i eget boende var 3,5 procent.

Avseende det totala antalet personer som arbetar är dock bedömningen att det är långt fler asylsökande som arbetar än mottagningsenheterna får kännedom om, detta trots att arbetsgivaren sedan den 15 december 2008 är skyldig att meddela Migrationsverket när en asylsökande anställs. För att få mer tillförlitliga uppgifter på antalet personer i arbete måste även interna registreringsrutiner och IT-stöd förbättras. Ett sådant förbättringsarbete har påbörjats under året.

En förutsättning för arbete är att den sökande ges tillgång till den öppna arbetsmarknaden genom ett undantag från skyldigheten att ha arbetstillstånd, AT-UND. I samband med att den nya lagstiftningen om arbetskraftsinvandring trädde i kraft 15 december 2008 förändrades kriterierna för vem som kan få ett AT-UND. Nu ställs krav på den sökande att medverka till att klarlägga sin identitet vilket fått till följd att det är en väsentligt lägre andel av de som sökt asyl under 2009 som har fått ett

AT-UND i jämförelse med 2008 och 2007. Under hela 2008 utfärdades 16 783 AT-UND. Motsvarande siffra under 2009 var 2 828.

Det minskade antalet utfärdade AT-UND kan ännu inte avläsas i statistiken i form av ett minskat antal personer i arbete vilket delvis kan förklaras av att en stor del av de individer som är inskrivna i mottagningssystemet idag sökt asyl redan innan de nya bestämmelserna i utlänningsförordningen trädde i kraft. En av orsakerna till att antalet arbetande personer istället har ökat sedan 2008 kan vara att den nya lagstiftningen medger att man fortsätter att arbeta till dess att man lämnar landet förutsatt att man medverkar till att återvända vid beslut om av- eller utvisning. En tes som stärks av att en majoritet av de arbetande personerna hittas i gruppen med öppna återvändandeärenden medan det bland dem som har ett öppet grundärende är en väldigt låg andel som arbetar. En annan faktor som kan ligga bakom ett högre antal registrerade arbetande personer kan vara möjligheten att byta spår och ansöka som arbetskraftsinvandrare vilket kan uppmuntra fler att anmäla till Migrationsverket att de arbetar.

Information till personer i eget boende

Asylsökande i eget boende får vid flera tillfällen information om möjligheten att bosätta sig i regioner där det är god tillgång på bostäder och arbete. Informationsinsatser görs exempelvis i samband med introduktionen då det är vanligt att arbetsförmedlingen medverkar och berättar om arbetsmarknaden i andra regioner. Även vid inskrivningssamtalet på mottagningsenheterna lämnar handläggarna information om möjligheten till arbete, om bostadssituationen, och möjligheten att flytta till ett anläggningsboende under asylprocessen. När beslut om uppehållstillstånd väl är fattat lämnas information om möjligheten att flytta till verkets anläggningsboende för att sedan få hjälp med bosättning i en kommun.

Vi kan idag inte mäta om informationsinsatserna gett någon effekt med avseende på faktiska flyttar under asylprocessen men uppfattningen är att man sällan flyttar till en annan ort på grund av arbete. Något som stärker den tesen är förekomsten av den särskilda bostadsersättning som endast betalas ut till personer som flyttat till eget boende på annan ort på grund av arbete. Under året har endast 15 beslut om att bevilja den aktuella bostadsersättningen fattats.

Antal flyttar från eget boende till anläggningsboende efter beslut om uppehållstillstånd uppgick till knappt 300.

Ensamkommande barn

Under 2009 har 2246 ensamkommande barn och ungdomar ansökt om asyl i Sverige. Inströmningen har liksom tidigare år sjunkit under vintern och våren för att sedan stiga kraftigt i början av sommaren och under resten av året.

Tabell 14

Antalet personer med undantag från skyldigheten att ha arbetstillstånd 31 dec 2009

År	Antal asylsökande	Antal utfärdade AT-UND	Antal i arbete/månad
2007	36 207	13 018	600
2008	24 353	16 783	500
2009	24 194	2 828	700

Under perioden juli till december har det kommit mellan 198 och 279 barn och ungdomar per månad, i genomsnitt 237 barn per månad. Mönstret för inströmningen av ensamkommande asylsökande barn och ungdomar har sett likadant ut i alla fall sedan 2006 men med den skillnaden att det totala antalet barn och ungdomar som varje år söker asyl ökat från 816 under 2006 till 2246 under 2009.

Som en följd av den ständigt ökande inströmningen har inte tillräckligt många platser kunnat skapas i tillräckligt många kommuner. Följden av detta är att de så kallade ankomstkommunerna tvingats ta ansvar för ett ständigt stigande antal barn och ungdomar. Väntetiderna för dem som tvingas vänta i ankomstkommunernas tillfälliga boenden är, istället för den avsedda knappa veckan, i dagsläget cirka fyra månader.

Migrationsverket har kontinuerligt under året arbetat aktivt med kommunkontakter i syfte att få skriva fler överenskommelser om mottagande av ensamkommande barn och ungdomar. Kontakterna har skett genom brev, e-post, telefonsamtal, träffar med enskilda kommuner i olika former och grupperingar. Verket har i detta arbete även samarbetat med Sveriges Kommuner och Landsting, regionala kommunförbund och olika länsstyrelser. Arbetet har givit visst resultat i form av nya platser även om platserna varit alldeles för få. Merparten av de kommuner som redan hade överenskommelser har under året utökat sina platser. Sammanlagt har de befintliga samt nya kommuner utökat med drygt 55 platser som kommer att vara tillgängliga från och med första kvartalet 2010. Verket har även skrivit ettåriga överenskommelser med ett 20-tal kommuner om mottagande av ett på förhand bestämt antal barn vilket sammanlagt rör sig om mottagande om cirka 120 barn och ungdomar under året. Totalt sett har antalet platser utökats från cirka 1000 platser vid årsskiftet 2008/2009 till nuvarande 1255 platser. Av dessa platser är 341 reserverade för asylsökande medan de övriga platserna, utifrån beslut av kommunens socialnämnd, kan beläggas av både asylsökande och personer med beviljade uppehållstillstånd..

Riktlinjer för bostadsstandard

Migrationsverket har preliminära riktlinjer för hur bostadsstandarden ska se ut på ett normalt anläggningsboende. Enligt dessa ska verket erbjuda ett boende i en vanlig lägenhet och det framgår även hur många personer som ska bo i lägenheten, hur lägenheterna ska möbleras och vilken utrustning i övrigt som ska finnas. Riktlinjerna är inte fastställda men de flesta mottagningsenheterna utgår från dem i sin planering och skötsel av boendet.

Under 2008 påbörjade verket ett arbete för att ta fram en svensk standard för anläggningsboende. Under 2009 har arbetet tagit fart och SIS, Swedish Standards Institute, har kontrakterats. Tillsammans med olika intressenter så-

som exempelvis leverantörer och frivilligorganisationer har möten genomförts för att utarbeta en så kallad SIS Workshop Agreement (SIS WA). Ett sådant dokument upprättas gemensamt av en grupp intressenter och kan sedan göras om till en svensk standard genom ett remissförfarande. Under 2010 kommer arbetet att gå vidare för att möjliggöra en bred implementering av arbetet med SIS i verkets berörda verksamhetsområden. Arbetet kommer att delfinansieras av Europeiska flyktingfonden och beräknas pågå under två år.

Utnyttjandet av boende för asylsökande

Belägningsgraden i anläggningsboendet har under året varierat mellan 87 procent och 98 procent. Under det första halvåret minskade antalet inskrivna delvis som en följd av en minskad inströmning av nya asylsökande delvis på grund av ett ökat antal självmant återvändande. I juni var det närmare 3 400 personer färre i systemet än i januari. För att anpassa boendet till rådande volymer och till prognostiserat behov fattades under våren beslut om avveckling av 2 595 platser. I juni vände dock trenden och minskningstakten avtog samtidigt som benägenheten att bosätta sig i verkets anläggningsboenden ökade. Utvecklingen innebar att planerade avvecklingar fick skjutas fram till 2010. Sammantaget avvecklades 1 745 platser under året vilket innebär att verket minskat antalet avtalade platser i anläggningsboende från 15 350 platser i januari till 13 605 platser i december.

Under året har ankomstboenden bedrivits i Borås och Boden inom ramen för projektet Kortare väntan. Ankomstboendet i Borås startade under våren och har sedan april haft i genomsnitt 160 inskrivna per månad. Ankomstboendet i Boden startade i november och hade i december 207 personer inskrivna. Belägningsgraden i ankomstboendet har genomgående varit lägre än i ett vanligt boende. Detta för att kunna hantera en omfattande in- och utflyttning. Ankomstboendena har 250 avtalade platser vardera.

Förvar

Migrationsverket har sju förvarsenheter lokaliserade i Flen, Gävle, Kålleröd, Märsta och Örkellunga. I början av året fattades ett beslut om en omlokalisering av förvaret i Örkellunga till ett nytt förvar i Åstorp. De preliminära inflyttningsplanerna var satta till maj 2010 men till följd av externa omständigheter – relaterade till bl.a. detaljplaneändringar – har inflyttningsplanerna flyttats fram till hösten 2010. Ett nytt förvar i Åstorp förmodas öka förvarskapaciteten med 30 platser.

Under året har belägningsgraden på förvarsenheter genomgående varit hög. En starkt bidragande orsak till detta är att polisen har satsat mer resurser på återvändandearbete, bland annat genom riktade insatser i form av specialflygningar till Irak och Mongoliet. För att kunna

möta polismyndigheternas behov i samband med dessa specialflygningar har verket under sammanlagt sex månader utökat förvarskapaciteten med 25 platser genom att öppna ytterligare en förvarsenhet i Flen.

Totalt under året har 3 740 förvarsbeslut registrerats och Migrationsverkets andel av besluten har varit cirka 34 procent. Antalet beslut motsvarade 1 511 personer men de har inte alla befunnit sig fysiskt i förvaret på grund av olika omständigheter, som exempelvis att personerna avvikit eller lämnat landet. De förvarstagna personerna har haft en genomsnittlig vistelsetid på 21 dagar vilket är en ökning med drygt 4 dagar jämfört med 2008. Antalet avtalade platser vid årets utgång var 205 och antalet inskrivna uppgick till 195. Motsvarande värden för 2008 var 185 platser och 170 inskrivna.

Tabell 15

Förvarsvistelser 2009 fördelade på kön och ålder

Ålder	Kön	0-7 dgr	8-30 dgr	>30 dgr	Totalt	Genom snittlig vistelsetid
Barn	K	26			26	0,0
	M	21	3		24	1,8
	Delsumma	47	3		50	1,0
	varav ensamk	2	1		3	3,0
Vuxna	K	121	93	34	248	18,8
	M	527	582	354	1463	22,5
	Delsumma	648	675	388	1711	22,0
Totalt		695	678	388	1761	21,0

Tabell 16

Utgift/Kostnad för mottagande, bosättning, återvändande m m¹

Se Förtydligande, Ekonomisk översikt sid 88¹

varav utgift för förvar

	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Utgift / Kostnad för mottagande av asylsökande m m (tkr) ²⁾	3 383 974	3 916 418	4 124 693	214 236	235 651	257 072
varav 1:1 Migrationsverket (tkr)	1 065 380	1 154 090	1 082 788	206 310	225 250	231 697
varav 1:2, Ersättningar och bostadskostnader (tkr)	2 278 695	2 693 647	2 903 601	2 112	2 934	3 368
varav övriga samkostnader (tkr) 3) 4)	17 480	21 802	91 106	3 558	4 570	19 739
varav 1:7, Utresor (tkr)	22 419	46 879	47 198	2 256	2 897	2 268
Antal boendedygn totalt respektive i förvaren	12 116 015	14 101 838	13 040 983	63 129	83 419	94 993
Antal boendedygn (exkl förvar)	12 052 886	14 018 419	12 945 990			
Utgift per inskriven och dygn totalt respektive i förvaren (kr)	279	278	316	3 394	2 825	2 706
Utgift per inskriven och dygn exklusive förvar (kr)	263	263	299			
1:1 utgift per inskriven och dygn totalt respektive i förvaren	88	82	83	3 268	2 700	2 439
1:1 utgift per inskriven och dygn exklusive förvar (kr)	71	66	66			
Genomsnittligt antal inregistrerade per dygn totalt	33 022	38 635	35 729			
varav förvar				173	229	260

¹⁾ Från och med år 2009 avräknas anslaget 1:1 m fl kostnadsmässigt, vilket innebär bland annat att en övergångseffekt har anslagsavräknats som samkostnad, se kommentar nedan.

²⁾ Utgifterna för mottagande av asylsökande m m innefattar inte anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktmottagande, eftersom den verksamheten togs över från Integrationsverket den 1 juli 2007, och inte har ingått i mottagningsverksamheten tidigare.

³⁾ I övriga samkostnader ingår år 2009 cirka 34 mkr som avser effekter vid övergång till kostnadsmässig anslagsavräkning, samt 9 mkr som avser dels semesterlöneskuld, och dels en diffens mot avräkning statsverket, de båda sistnämnda hänförliga till tidigare verksamhetsår. Se vidare not 1 till resultaträkningen.

⁴⁾ I samkostnader ingår bl a Från EU finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Omfattningen på verksamheten har ökat markant, och belastar år 2009 detta verksamhetsområde med 35 mkr mer än år 2008.

Tabell 17

Mottagande av asylsökande m m

Se Förtydligande, Ekonomisk översikt sid 88

	ABO	EBO	Förvar	Övrigt	Summa
Utgift / Kostnad för mottagande av asylsökande m m (tkr)	1 618 715	1 372 222	257 072	876 684	4 124 693
Varav ersättning till enskild	313 823	361 079	3 490	54 685	733 077
Varav ersättning till landsting och kommuner	706 396	742 388	1 975	443 401	1 894 161
Varav ersättning enligt utLL §1	0	0	0	278	278
Varav ersättning enligt utLL §4	0	0	0	717	717
Varav lokalutgifter	257 107	21 449	29 226	40 693	348 475
Varav personalutgifter	204 814	155 394	180 815	175 369	716 390
Varav övrigt	136 575	91 912	41 566	161 541	431 595
Utgift per inskriven och dygn	295	189	2 706	4 105	316
varav andel organiserad verksamhet %	3%	4%	1%	0%	3%
varav andel organiserad verksamhet kr	10	8	19	0	8

Flera aktiviteter har genomförts under året som på olika sätt förväntas skapa en bättre förvarsverksamhet kommande år. Ett exempel är det arbete som gjorts inom ramen för översynen av Migrationsverkets, Rikspolisens - och Kriminalvårdens arbete med verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut. Rutiner för samverkan har setts över bland annat i syfte att få till stånd ett mer effektivt nyttjande av förvarsplatserna genom kortare vistelsetider på förvaren. Ett annat exempel är det arbete som påbörjats för att ta fram en gemensam modell för styrning och organisation med målet att skapa en enhetlig och ändamålsenligt utformad verksamhet på samtliga förvar. Arbetet kommer att fortgå under 2010 och inledas med ett pilotprojekt vid förvarsenheten i Göteborg.

KOSTNAD

Den totala utgiften/kostnaden för verksamhetsgrenen har ökat med drygt 208 mkr jämfört med 2008. Utgiften/kostnaden per inskriven och dygn var 316 kr – en ökning med 38 kr jämfört med 2008. Den största ökningen av utgifter/kostnaderna avser anslaget 1:2 (ersättningar och bostadskostnader). En stor förklaring är att kostnader/utgifter för de ensamkommande barnens boende har ökat med 270 mkr jämfört med 2008. Antal boendedygn minskade med cirka 1 miljon dygn totalt, men antalet inskrivna ensamkommande barn ökade med i genomsnitt 307, innebärande att de förhållandevis dyra barndygnen ökade med cirka 111 000 dygn.

Det genomsnittliga antalet inskrivna per dygn har under 2009 minskat med 2906 personer till 35 729 inskrivna.

Utgiften/kostnaden per inskriven och dygn i anläggningsboende (ABO) ökade med 11 kr jämfört med år 2008 medan motsvarande utgift/kostnad i eget boende (EBO) ökade med 12 kr.

Kostnad förvar

Den totala utgiften för förvarsverksamheten ökade under 2009 med drygt 21 miljoner kronor. Utgiften/kostnaden per inskriven och dygn minskade däremot med 119 kr, vilket till stor del förklaras av att beläggningen varit högre under år 2009 jämfört med år 2008. Det genomsnittliga antalet inskrivna per dygn ökade år 2009 med 31 personer till 260 inregistrerade per dygn jämfört med 2008.

Bosättning

MÅL

Väntetiderna för bosättning ska kortas.

Målsättningen är att Migrationsverket senast fyra veckor efter att uppehållstillstånd har beviljats en person som är registrerad i myndighetens mottagandesystem vid behov ska anvisa en tillgänglig plats i en kommun som har överenskommelse om mottagande av skyddsbehövande m. fl. och lämna relevant underlag till kommunen.

För 2009 är målet att minst 50 procent av anvisningarna ska ske inom fyra veckor.

I detta arbete ska Migrationsverket ta hänsyn till personens förutsättningar till en ändamålsenlig introduktion samt verka för att bosättning i första hand sker i en kommun med god arbetsmarknad inom pendlingsavstånd.

Vid bosättning där Migrationsverket inte medverkat, ska relevant underlag lämnas till aktuell kommun inom två veckor efter att uppehållstillstånd har beviljats.

I de fall migrationsdomstolen gör en annan bedömning än Migrationsverket vad gäller beslut om avvisning eller utvisning och om det inte finns behov av att anvisa en plats i en kommun, ska relevant underlag lämnas till aktuell kommun i samband med att beslut om uppehållstillstånd vunnit laga kraft.

Återrapportering

Migrationsverket ska redovisa en analys av hur hänsyn tas till personens förutsättningar till en ändamålsenlig introduktion och hur Migrationsverket verkar för att bosättning i första hand sker i kommuner med god arbetsmarknad, i första hand genom informationsinsatser och kartläggning av asylsökandes bakgrund.

Resultat

ÖVERSIKT

För Migrationsverket är överenskommelser om introduktionsplatser för flyktingar, skyddsbehövande och deras anhöriga, en förutsättning för att det ska finnas beredskap och kapacitet att ta emot de personer som får uppehållstillstånd. Sedan den 1 juli 2007 är det Migrationsverket som tecknar överenskommelser med kommunerna, utifrån länsstyrelsernas överläggningar med kommunerna. De personer som får uppehållstillstånd på dessa grunder kan själva välja att bosätta sig i en kommun. För de som behöver stöd att hitta en introduktionsplats hjälper Migrationsverket till med anvisning till en kommun som har överenskommelse. Inom ramen för antalet introduktionsplatser enligt överenskommelse har kommuner sedan hösten 2008 även möjlighet att avräkna personer som genom så kallad organiserad vidareflyttning kommer dit från särskilt utsedda kommuner med extremt högt mottagande.

För överenskommelse om mottagande och för de personer som kommunerna tar emot, betalar Migrationsverket ut en statlig ersättning till kommuner och landsting. För personer mottagna under 2007-2009 kan kommunerna även få en extra ersättning som kan utgå om de mottagna personerna inom 12 månader uppfyller kriterier för godkänd nivå i svenskundervisning för invandrare (sfi) eller har haft praktik och/eller arbete i minst fem månader. Denna möjlighet har förlängts till att gälla även 2010.

Migrationsverket, länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen samverkar i arbetet med nyanländas bosättning och introduktion, bland annat genom samverkansdelegationen där även Sveriges kommuner och landsting (SKL) är med. Samverkan sker även i olika arbetsgrupper för specifika frågor samt på regional nivå. Dessutom beviljar Migrationsverket varje år medel för strukturella insatser i flyktningmottagandet till kommunerna, utifrån bedömningsunderlag från länsstyrelserna.

Överenskommelse och mottagning

Under 2009 hade Migrationsverket, liksom föregående år, överenskommelser med 270 kommuner. Innan länsstyrelsernas överläggningar med kommunerna hade börjat, hade Migrationsverket i september färdiga överenskommelser med drygt 160 kommuner inför 2010. Vid årets slut hade antalet överenskommelser ökat till 212 om totalt 12 938 introduktionsplatser. Ytterligare ett antal kommuner kommer att teckna överenskommelser i början av 2010.

Enligt preliminär statistik blev totalt 18 299 personer mottagna under 2009, varav 1 854 som kvotflyktingar, 4 587 från Migrationsverkets anläggningsboende (ABO), 4 300 från Migrationsverkets eget boende (EBO) samt 7 558 som anhöriga. Av det totala antalet mottagna var 43 procent under 18 år.

Överlämnande av bosättningsunderlag

Migrationsverket överlämnade 8 360 bosättningsunderlag till kommunerna under 2009. Bland dessa fanns både bosättningsunderlag upprättade för personer som fått uppehållstillstånd beviljat av Migrationsverket och underlag upprättade för personer som beviljats uppehållstillstånd av en Migrationsdomstol. Bosättningsunderlagen lämnas till kommunen snarast möjligt. Från Migrationsverkets mottagningsverksamhet överlämnades 76 procent inom 14 dagar (72 procent 2008) till antingen verkets bosättningsfunktion för anvisning eller direkt till en kommun.

Anvisning av introduktionsplats

Personer som inte kan ordna sitt boende själva kan via Migrationsverket få hjälp med att få en introduktionsplats anvisad i en kommun. Under året begärde 5 549 personer hjälp av Migrationsverket. Totalt under året anvisades

4 492 personer till en introduktionsplats och av dessa var 1 909 kvotflyktingar.

För 775 personer avslutades ärenden utan anvisning (så kallade avbrutna). Liksom föregående år, var de flesta ensamstående.

Knappt 300 personer i eget boende valde att flytta till anläggningsboende i avvaktan på erbjudande om introduktionsplats. Vid årsskiftet var det cirka 600 personer som behövde hjälp med att hitta introduktionsplats, varav cirka 125 var kvotflyktingar.

De anvisade under 2009 fördelade sig på kön och ålder enligt nedanstående tabell.

Tabell 18

Anvisade 2009 fördelade på kön och ålder

Kön/ålder	0-6 år	7-17 år	18-64 år	>64 år	Totalt
Kvinnor	341	423	1 493	53	2 310
Män	363	524	1 258	37	2 182
Totalt	704	947	2 751	90	4 492

De anvisade personerna hade följande medborgarskap:

Tabell 19

Medborgarskap

2009		2008	
Medborgarskap	Antal	Medborgarskap	Antal
Afghanistan	588	Afghanistan	436
D R Kongo	120	Eritrea	690
Eritrea	452	Etiopien	131
Irak	1 459	Irak	765
Iran	149	Iran	177
Myanmar	309	Myanmar	142
Serbien	156	Ryssland	79
Somalia	420	Somalia	752
Statslös	547	Statslös	540
Uzbekistan	138	Uzbekistan	81
Övriga	674	Övriga	699
Totalt	5 012	Totalt	4 492

Väntetid för anvisning till introduktionsplats i kommun 2009 framgår av följande tabell

Tabell 20

Väntetid för anvisning till introduktionsplats i kommun 2009

Dagar	0-28	29-60	61-120	>120	Totalt	Andel inom 28 dgr
Abo/Ebo	819	963	614	187	2 583	32 %
Kvot	1 441	322	126	20	1 909	75 %
Totalt	2 260	1 285	740	207	4 492	50 %

Den genomsnittliga väntetiden från datum för beviljande av uppehållstillstånd till dess att en anvisning till en kommun skett, var 44 dagar under 2009 (50 dagar 2008). Den genomsnittliga väntetiden från anvisning till bosättning i en kommun under året var 43 dagar (46 dagar 2008).

Den genomsnittliga handläggningstiden har under året ökat något. Resultatet visar att 32 procent anvisats från Migrationsverkets mottagandesystem inom fyra veckor jämfört med 34 procent 2008. Migrationsverket kommer att under 2010 fortsätta sträva efter att uppnå målet om att minst 50 procent av anvisningarna ska ske inom fyra veckor.

Organiserad vidareflyttning

Under hösten 2008 fick Migrationsverket ett särskilt uppdrag av regeringen att under vissa förutsättningar räkna av platser mot överenskommelse för personer som flyttar vidare i organiserad form. I juli 2009 fick Migrationsverket ett fortsatt uppdrag även för år 2010. En redovisning för 2008 lämnades i särskild ordning i april 2009. Vid årsskiftet 2009/2010 var omkring 80 kommuner klara som så kallade inflyttarkommuner och under året hade preliminärt 160 personer flyttat till cirka 30 kommuner. En redovisning av resultatet, arbetet och samarbetet kring organiserad vidareflyttning under 2009, kommer att lämnas i särskild ordning i april 2010.

Underlag och förutsättningar för bosättning och introduktion

En kartläggning av den asylsökandes yrkes- och utbildningsbakgrund sker inom ramen för den organiserade sysselsättningen. Under året har Arbetsförmedlingens försöksverksamhet Etableringssamtal bedrivits på tre orter i Sverige. Här tas bosättningsunderlag för anvisning fram av Arbetsförmedlingen. Det är än så länge för få personer som har omfattats av försöksverksamheten för att några slutsatser ska kunna dras. Erfarenheterna utgör dock underlag för löpande vidareutveckling av verksamheten. Under hösten har även arbetet påbörjats för att under 2010 sprida försöksverksamheten till fler orter. Samtidigt pågår utveckling inom ramen för Migrationsverkets projekt Kortare väntan med att inkludera även mottagnings- och bosättningsprocessen i syfte att korta ledtider i asylprocessen.

Samverkan med länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen

Samverkansdelegationens möten under 2009 har präglats av väntan och förberedelse inför kommande förändringar utifrån den proposition om nyanlända invandrades arbetsmarknads-etablering som lämnades i november 2009. Andra viktiga frågor har varit överenskommelser för år 2010, svårigheter och hinder i bosättningen, som exempelvis identitetsfrågor och särskilda behov, samt det

stora behovet av platser för ensamkommande barn och ungdomar. Myndigheterna har även samarbetat i geografiska områdesmöten och i arbetsgrupper för olika specifika frågor. Det har exempelvis skett i arbetet med det gemensamma uppdraget om Nyanländas bosättning och introduktion, där länsstyrelsen i Kronobergs län lämnade en redovisning till regeringen den 1 november. Bland annat framhöll myndigheterna tre angelägna och gemensamma förbättringslinjer:

- sammanhållen etableringskedja med tillhörande kartläggningsverktyg och informationsöverföring
- vidgad och fördjupad myndighetssamverkan – särskilt på regional nivå – kopplad till gemensamma behovs- och resursanalyser
- effektivare uppföljning och utvärdering, vilket skapar förutsättningar för bättre erfarenhetsåterföring.

Myndigheterna har fortsatt att i samverkan ge aktuell information till kommunerna, om bland annat prognoser, arbetsmarknaden, behovet av platser för ensamkommande barn och organiserad vidareflyttning. Migrationsverkets statistik har utvecklats under året, genom bland annat ett nytt statistiksystem eLIS, och blivit ett viktigt underlag för länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen. Även Migrationsverkets nya webbplats som lanserades i december 2009, kommer att bidra till utökade och förbättrade möjligheter att sprida information.

Nyanländas introduktion

Migrationsverket har inget direkt ansvar för den introduktion som personerna får i kommunerna men är ändå i hög grad delaktiga främst utifrån de statliga ersättningar som beviljas varje år.

Migrationsverket har i år, liksom tidigare år, beviljat medel till kommunerna för strukturella insatser, utifrån beslutsunderlag från länsstyrelserna. Under 2009 beviljades totalt 39,4 miljoner kronor främst till insatser för ökad samverkan mellan kommuner men även en ökning av insatser för bland annat barn- och ungdomars introduktion samt för utveckling av samhällsorientering till nyanlända. Under 2009 hade Migrationsverket dessutom 3 miljoner kronor särskilt avsatt för organiserad vidareflyttning

För personer som uppfyller krav om godkänd svensk-undervisning för invandrare (sfi) eller praktik/arbete inom 12 månader från mottagandet, kan kommunerna efter redovisning ha rätt till extra ersättning. Antalet redovisningar och därmed beviljade medel är förhållandevis lågt, med tanke på omfattningen av mottagna personer i arbetsför ålder under de senaste åren. Det är dock osäkert i vilken grad det beror på att kommunerna ännu inte har lämnat in redovisningar, eller att personerna inte har uppfyllt kraven. Under 2009 beviljades 173 kommuner extra ersättning för drygt 1 800 personer (2008 knappt 140 kommuner för cirka 1 500 personer).

Migrationsverket har möjlighet att via de ersättningar som beviljats följa hur många ensamkommande barn och ungdomar med uppehållstillstånd som finns i kommunerna. Ersättningen betalas ut kvartalsvis i efterskott och ibland för flera kvartal bakåt i tiden. Under 2009 fick omkring 140 kommuner ersättning för kostnader för mellan 1 900 och 2 000 barn och ungdomar med uppehållstillstånd, varav 40 procent var eller blev 18-20 år. Ersättningen avsåg kostnader som uppstått under såväl 2008 som 2009.

Analys

Överenskommelse och mottagning

De flesta kommunerna hade under året överenskommelser som sträckte sig till och med 2009 eller längre. Antalet introduktionsplatser enligt dessa överenskommelser har täckt behovet, även om det i vissa delar av landet hade behövs fler platser för anvisning, medan det i andra delar av landet var svårt att fylla platserna. Det har medfört utrymme för organiserad vidareflyttning.

Migrationsverket och länsstyrelserna har liksom föregående år, haft fokus på utvecklingen av introduktionen och möjligheten till interkommunal samverkan, regional samsyn och organiserad vidareflyttning. Under våren tog myndigheterna fram en strategi inför överläggningar med kommunerna om överenskommelser för år 2010. Arbetet har påverkats av de förändrade prognoserna under hösten, samt i hög grad av osäkerheten inför den proposition om Nyanländas arbetsmarknadsetablering som lämnades av regeringen i november. Många kommuner har framfört att deras framtida ansvar för nyanländas etablering är otydligt. Samtidigt har det ekonomiska läget inneburit att flera kommuner har minskat eller planerar att minska resurserna för flyktingmottagning eller motsvarande. Även förändringen i vilka grupper som nu får och beräknas få uppehållstillstånd, kan medföra ökade svårigheter att finna introduktionsplatser, se nedan. Det har även påverkat fördelningen från anläggningsboende (ABO) och eget boende (EBO). Efter många år med högre andel från EBO, är nu andelen från ABO på samma nivå.

Trots detta är de flesta kommunerna intresserade av att fortsätta ha överenskommelser även under 2010. På flera håll i landet diskuteras även möjligheterna att ha länsövergripande överenskommelser eller att flera kommuner inom ett län skriver en gemensam överenskommelse. I Östergötlands län pågår i samverkan mellan länsstyrelsen, kommunerna och Migrationsverket en utveckling mot en gemensam syn vad gäller ansvarsfördelning i mottagandet av både ensamkommande barn och ungdomar samt nyanlända

Anvisning av introduktionsplats

Möjligheten att anvisa en introduktionsplats inom fyra veckor och möjligheten att vid anvisning ta hänsyn till individens utbildnings- och yrkesbakgrund påverkas av flera faktorer:

- bostadsbrist eller brist på lämpliga bostäder i kommuner med god arbetsmarknad.
- personernas hälsotillstånd/särskilda behov
- kommunernas generellt långa handläggningstider
- personernas möjligheter att skaffa identitetshandlingar.

Att med ett arbetsmarknadsperspektiv matcha introduktionsplats mot framtida möjligheter till egenförsörjning är ofta svårt. Det är främst tillgången av platser (bostäder) som styr. Det påverkas även av bland annat hushållsstorlek och förändring av vilka grupper som får uppehållstillstånd. Även personernas egna planer för val av kommun påverkar arbetet.

I samband med att nya överenskommelser eller tilläggsöverenskommelser skrivs för år 2010, har nya mallar tagits fram. I mallarna finns nu en skrivning om att kommunen ska ha en beredvillighet att ta emot olika grupper nyanlända och med olika behov/särskilda behov. Förhoppningen är även att fler kommuner i sina överenskommelser särskilt anger en andel introduktionsplatser för anvisning.

En förutsättning för en bra anvisning är den kartläggning som görs av personens utbildnings- och yrkesbakgrund. Ju bättre kartläggning, desto större möjligheter att matcha utifrån arbetslinjen.

Omkring en fjärdedel av de personer som anvisas har särskilda behov, på grund av någon form av funktionsnedsättning eller andra medicinska skäl. Detta har lett till att Migrationsverket tillsammans med flera andra aktörer har sökt och beviljats EU-medel för att genom en förstudie titta närmare på hinder och möjligheter i bosättningen för personer som är sjuka eller har fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar.

Sedan sommaren 2009 kan personer som fått ett uppehållstillstånd ansöka om ID-kort hos Skatteverket. Trots detta finns fortfarande samma problem vid bland annat anvisning, som fanns redan 2008, det vill säga svårigheter för kommuner att ta emot personer som inte har klarlagd identitet. Migrationsverket har, liksom många andra aktörer, framfört personernas och kommunernas problem till regeringen vid flera tillfällen.

Samverkan med länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen

Samarbetet och samverkan (på nationell nivå) har under hela året präglats av avvaktan på och arbete inför den proposition som lämnades i november. Allt arbete har mer eller mindre haft koppling till kommande förändringar, såväl strategi för överenskommelser 2010, som det gemensamma uppdrag som Migrationsverket, länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen hade under året, där redovisning lämnades under hösten. Samtidigt har det ökade mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar, på olika sätt inkluderats i det gemensamma samarbetet. Ett exempel på detta är det pågående arbetet i Östergötlands län.

Migrationsverkets nya statistiksystem (eLIS) har bidragit till att Migrationsverket kan lämna allt mer och bättre statistik som underlag för länsstyrelsernas och Arbetsförmedlingens arbete. Att samarbetet och de gemensamma arbetsformerna har utvecklats, bekräftas bland annat av de mycket positiva svaren från länsstyrelserna i Migrationsverkets kundundersökning under året.

Återvändande

MÅL

Andelen personer som återvänder självmant inom lagstadgad tid ska öka.

För personer som är kvar i landet efter denna tid bör självmant återvändande ske senast inom två månader.

Tiden mellan lagakraftvunnet avvisnings- och utvisningsbeslut och utresa ska minska väsentligt i förhållande till verksamhetsåret 2008.

Migrationsverket ska intensifiera samarbetet med berörda myndigheter för att effektivisera verksamheten.

Åtterrapporering

Migrationsverket ska redovisa

- en bedömning av effekterna av användningen av de särskilda medel som tilldelats för återvändandeverksamheten 2009
- en bedömning av effekterna av de återtagandeavtal som slutits och av återetableringsstödet samt
- antalet ärenden som överlämnats till polisen och en beskrivning av orsakerna till att ärendena överlämnats

Resultat

Måluppfyllelse

Under 2009 har 19 294 nya återvändandeärenden registrerats. Drygt 18 750 ärenden har avslutats, vilket är 3 300 fler än föregående år. Av dessa har 7 443 avslutats genom att personen återvänt självmant, vilket är 1 465 fler än 2008. Andelen personer som återvände självmant inom lagstadgad tid, det vill säga inom en månad, var ungefär

Tabell 21

Öppna återvändandeärenden och genomsnittliga tider inkl. barn utan vårdnadshavare

År	Antal	snitt tid	inom 2 mån
2007	3 192	407	24 %
2008	3 902	174	39 %
2009	5 840	166	36 %

Tabell 22

Öppna återvändandeärenden och genomsnittliga tider barn utan vårdnadshavare

År	Antal	snitt tid	inom 2 mån
2007	34	389	24 %
2008	61	158	66 %
2009	214	173	29 %

lika stor som föregående år. Andelen var 37 procent 2009 och 38 procent 2008.

Handläggningstiden varierar mycket mellan olika ärenden – i enstaka fall kan det röra sig om över 1 000 dagar innan en person till slut återvänder självmant. Av de ärenden som avgjordes genom att personen återvände självmant avslutades 62 procent inom två månader. År 2008 var motsvarande andel 72 procent. Det finns också ett fem månaders mål för barn utan vårdnadshavare, bland annat på grund av efterforskningsarbete. Andelen som återvänt självmant inom fem månader i den här gruppen uppgick till 86 procent vilket kan jämföras med 85 procent 2008.

För de 7 443 ärenden som avslutats med självmant återvändande har handläggningstiden i genomsnitt varit 79 dagar, en ökning med 5 dagar jämfört med 2008 då handläggningstiden var 74 dagar. Vid självmant återvändande till hemlandet var handläggningstiden i genomsnitt 86 dagar medan det vid ett självmant återvändande till tredje land eller överföringar enligt Dublinförordningen (Dublinärenden) tog i genomsnitt 41 dagar. År 2008 var motsvarande handläggningstid 83 respektive 36 dagar.

Den största gruppen som återvände självmant under 2009 bestod av irakiska medborgare med en genomsnittlig handläggningstid på 59 dagar.

Den totala genomsnittliga handläggningstiden från registrering till avslut var 105 dagar vilket är en minskning med 25 procent jämfört med 2008. Handläggningstiden för av- eller utvisningar var 116 dagar. För Dublinärenden var motsvarande siffra 50 dagar.

Totalt under 2009 har 59 ärenden rörande barn utan vårdnadshavare avslutats med självmant återvändande. Det är 20 fler än föregående år då antalet var 39. Den genomsnittliga tiden för självmant återvändande var 109 dagar. Den totala genomsnittliga handläggningstiden 118 dagar, vilket innebär en halvering av tiderna jämfört med föregående år.

Antalet öppna återvändandeärenden har ökat under 2009 samtidigt som handläggningstiden minskat. Se tabell 21.

Den genomsnittliga handläggningstiden på de öppna återvändandeärendena har minskat från 174 dagar till 166 dagar. Värt att nämna i sammanhanget är att drygt 13 procent av de personer som har öppna återvändandeärenden antingen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, beviljat uppehållskort, beviljat arbetstillstånd eller beslut om inhibition. Dessa faktorer påverkar samtliga handläggningstider. Därtill påverkas handläggningstiden av att ärenden som nu är verkställbara även kan ha varit inhärrade eller dylikt tidigare. Den genomsnittliga handlägg-

Tabell 23

Avgjorda återvändandeärenden och genomsnittliga tider inklusive barn utan vårdnadshavare

	2008				2009			
	Antal	% av tot	snitt tid	% 2 mån	Antal	% av tot	snitt tid	% 2 mån
Självmant återvändande	5 978	39 %	74	72 %	7 443	40 %	79	62 %
Överlämnat till polisen - avviken	4 977	32 %	100	54 %	5 833	31 %	89	52 %
Överlämnat till polisen - tvång	3 726	24 %	266	33 %	4 603	24 %	133	36 %
Avskrivna	768	5 %	298	43 %	870	5 %	219	43 %
Totalt avgjorda återvändande	15 449	100 %	140	56 %	18 749	100 %	105	51 %

Tabell 24

Avgjorda återvändandeärenden och genomsnittliga tider för barn utan vårdnadshavare

	2008				2009			
	Antal	% av tot	snitt tid	% 2 mån	Antal	% av tot	snitt tid	% 2 mån
Självmant återvändande	39	39 %	101	56 %	59	23 %	109	63 %
Överlämnat till polisen - avviken	35	35 %	131	54 %	116	46 %	67	54 %
Överlämnat till polisen - tvång	17	17 %	606	18 %	52	20 %	179	17 %
Avskrivna	9	9 %	411	11 %	28	11 %	212	26 %
Totalt avgjorda återvändande	100	100 %	226	45 %	255	100 %	118	45 %

ningstiden för öppna återvändandeärenden rörande barn utan vårdnadshavare var 173 dagar, en ökning med 9 procent jämfört med 2008.

Irakiska medborgare har under året varit den största gruppen av samtliga öppna återvändandeärenden, motsvarande 26 procent. Irakier var också den största gruppen för barn utan vårdnadshavare, motsvarande 49 procent.

Återrapportering

EFFEKTERNA AV DE SÄRSKILDA MEDEL SOM TILLDELATS FÖR ÅTERVÄNDANDEVERKSAMHETEN 2009

De särskilda medel som tilldelats återvändandeverksamheten under 2009 har inneburit att verksamheten inte tvingats minska i den omfattning som möjligen annars vore fallet. Enheterna har istället kunnat omfördela personal som jobbat med den organiserade sysselsättningen till att arbeta med återvändande. Det har stärkt arbetet. Effekterna kan delvis avläsas i årets resultat där 3 300 fler återvändandeärenden har avslutats och 1 465 fler har återvänt självmant jämfört med 2008. Därutöver har enheterna kortat den genomsnittliga handläggningstiden under 2009 trots att antalet nya återvändandeärenden ökat kraftigt i jämförelse med året innan. Den genomsnittliga handläggningstiden på de ärenden som avgjorts har minskat med 25 procent sedan 2008.

Förutom möjligheten att omfördela personal har de särskilda medlen bidragit till ett utökat antal förvaringsplatser under året. Ytterligare en förvaringsenhet har periodvis varit öppen i Flen och förvaringskapaciteten har under dessa perioder växt med 25 platser. Den utökade kapaciteten har varit en förutsättning för verkets möjlighet att bistå polisen med platser i den omfattning som krävts, i samband med polisens riktade insatser av specialflygningar till Irak och Mongoliet.

Vidare har en kartläggning och analys av mottagningsverksamheten med hjälp av konsultstöd genomförts. I det arbetet har även en genomlysning av återvändandearbetet skett och arbetet har mynnat ut i ett antal förslag om förbättringsåtgärder. Utvecklingsarbetet kommer att ta fart under 2010 och inleds troligen med ett pilotprojekt där bland annat nya arbetsmetoder med ett tidigt och standardiserat återvändandearbete ska utvecklas.

EFFEKTERNA AV DE ÅTERTAGANDEAVTAL SOM SLUTITS OCH AV ÅTERETABLERINGSSTÖDET

Återtagandebetal

Under 2009 har inga nya återtagandebetal ingåtts. Sedan tidigare finns ett antal bilaterala återtagandebetal och avtal som Europeiska Kommissionen förhandlat fram åt medlemsstaterna, s.k. EU-avtal eller gemenskapsavtal. När det finns båda typerna av avtal med ett land har Migrationsverket i stället för de bilaterala avtalen mer aktivt börjat att tillämpa EU-avtalen. Detta gäller exempelvis Serbien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro och Makedonien.

EU-avtalet med Serbien har under året fungerat mycket bra. Serbiska myndigheter har avgjort begäran om återtagande avseende 346 personer varav 320 har accepterats.

När det gäller Ryssland och tillämpningen av EU-avtalet som trädde i kraft den 1 juni 2007 har fortfarande inget genomförandeprotokoll förhandlats fram för Sveriges del. Endast ett fåtal medlemsstater har genomförandeprotokoll klara för tillämpning. Eftersom rutinen för intervjuer av personer utan dokument enligt avtalet ska regleras i ett så kallat genomförandeprotokoll föreligger fortfarande svårigheter med att fastställa identitet och medborgarskap för personer utan identitetshandlingar.

Ett bilateralt återtagandebetal med Vietnam trädde i kraft den 31 december 2008. Avtalet har ännu inte inneburit några större förändringar i återvändandearbetet då antalet vietnamesiska ärenden är få.

Trepartsavtalet med Afghanistan och FN:s flyktingorgan UNHCR löpte ut vid årsskiftet 2008/2009 och förlängdes till och med den 30 april 2009. Avtalet har varit under förhandling, men undertecknades inte i avvaktan på valet under hösten i Afghanistan. Ett fåtal afghaner återvänder självmant och ett fåtal beslut om återvändande verkställs av polisen. Antalet är dock för lågt för att ge någon effekt på antalet personer som återvänder självmant.

Det är svårt att bedöma vilken effekt ett återtagandebetal har beroende på vilket land som avses och vilken problematik som föreligger. Ett avtal kan inte lösa en problematik som bottnar i att verket inte vet vem personen är, dock kan avtalet effektivisera arbetet genom att fastställa tidsramar för svar på förfrågningar m.m. Ett avtal som möjliggör för polisen att genomföra verkställighet i ärenden som lämnats över ger tydlig effekt på självmant återvändande. Är det ett land dit många ska återvända ger avtalet ofta stora effekter. Som exempel kan nämnas avtalet med Vietnam som inte givit någon större direkt effekt beroende på att antalet ärenden är få. Dock har det haft betydelse i handläggningen av de få ärenden verket haft.

Återetableringsstöd

Möjligheten att erhålla återetableringsstöd har funnits sedan den 1 augusti 2007. Från den 1 november 2008 höjdes beloppet om återetableringsstöd med 50 procent.

Migrationsverket kunde se en viss ökning av antalet irakier som ansökte om stödet i slutet av 2008 och i början av 2009. Denna trend bröts under senare delen av 2009.

Under året har Migrationsverket arbetat med att ta fram ett förslag för att utöka antalet länder till vilka återvändande personer kan beviljas återetableringsstöd. Detta arbete resulterade i att ett 20 tal fler länder sedan den 1 november 2009 kan komma i fråga för stödet.

Under 2009 har 3 598 personer ansökt om återetableringsstöd. Bifallsandelen i ansökningar om återetableringsstöd är 82 procent.

Irakier dominerar stort vad gäller både ansökningar och erhållande av stöd. Bifallsandelen i denna grupp var 88 procent.

Det är svårt att urskilja exakt vilken effekt återetableringsstödet ger, liksom effekten av höjning av beloppen samt utökningen av antalet länder. Det ökade antalet irakier som sökte stöd efter beloppshöjning indikerar att höjningen gav viss effekt. När det gäller utökningen av antalet länder är de relativt många till antalet, men antalet ärenden är inte så stort. Något som återetableringsstödet har givit en möjlighet att erbjuda något konkret i förhållande till tidigare då det endast fanns sanktioner. Stödet är en del av möjligheten att kunna genomföra ett värdigt och humant återvändande. Förordningen gäller till och med 31 december 2010.

Överlämnade ärenden till polisen

Ärenden där personen avviker lämnas till polisen. Innan en sådan bedömning görs tar Migrationsverket ställning till om personen har lämnat Sverige eller kan finnas kvar i landet och håller sig undan. Ställningstagandet ska bygga på en samlad bedömning av omständigheterna i ärendet. Om bedömningen är att personen har troligen rest ut ur landet, registreras denne som troligen utrest, vilket innebär att ett överlämnande inte sker. Det handlar om relativt få ärenden.

Ärenden där verket bedömer att tvång kan behövas lämnas till polisen för verkställighet. Det kan röra sig om personer som på ett mycket tydligt sätt uttalar att denne vägrar resa. Men det kan även vara ärenden där det inte är lika tydligt men ändå finns grund för en bedömning om att tvång kan behövas. Det gäller exempelvis personer som inte deltar i de åtgärder som behöver genomföras för att utresa ska kunna ske.

Antalet ärenden som överlämnades till polisen under 2009 uppgick till 10 436. Av dessa överlämnades 5 833 ärenden på grund av att personen avvikit och 4 603 på grund av tvång.

I Dublinärenden där beslut fanns om överföring till annan medlemsstat avvek 56 procent jämfört med 26 procent för övriga icke Dublinärenden.

Under 2009 har polisen genomfört sju resor till Irak

med chartrade plan med totalt 233 personer. Därutöver har polisen verkställt 238 personer till Irak med reguljärt flyg. Andel överlämnade irakiska ärenden till polis på grund av tvång är mindre än i övriga ärenden, motsvarande 45 procent återvändande självmant och 32 procent överlämnades till polisen på grund av tvång. Detta är troligtvis en följd av flera faktorer, såsom höjningen av återetableringsstödet, en förbättrad situation i Irak och ändrad praxis, verkets förbättrade arbete och ett återtagandeavtal som möjliggjort ökad aktivitet kring tvångsverkställigheter.

Under hösten 2009 har samordningsgruppen för återvändande genomfört en kvalitetskontroll av ett antal ärenden som under året överlämnats till polisen på grund av tvång. Resultatet av kvalitetskontrollen visar att 75 procent av de avslutade ärendena handlagts i enlighet med gällande rutiner. Kvalitetskontroller kommer även att genomföras under 2010.

Vidtagna åtgärder i övrigt

Ny organisation – återvändande och förvar, ett eget sakområde

Under 2009 omorganiserades verksamhetsområde Mottagning och det bildades bland annat fem särskilda fokus-/sakområden varav ett för återvändande och förvar. Varje fokus-/sakområde leds av en utvecklingsledare med uppgift att ansvara för strategisk planering och utveckling i områdesgemensamma frågor. Utvecklingsledaren för sakområde återvändande och förvar har en utvecklingsgrupp knuten till sig som arbetar med strategiska frågor kring återvändande.

Den samordningsgrupp som inrättades under 2008 har utökats och anpassats utifrån organisationsförändringar. En representant med särskild kunskap om barn utan vårdnadshavare har tillförts gruppen. Jämfört med utvecklingsgruppen har samordningsgruppen fokus på de mer operativa frågorna som handböcker, faktablad samt stöd och råd i återvändandeärenden.

Projektarbete

Ett antal projekt beviljades 2008 finansiering från europeiska återvändandefonden, till exempel:

- Projekt Återförening rörande efterforskning av anhöriga,
- Fokus återvändande rörande en särskild samtalsmetodik
- Återvändandestöd till Serbien.
- Självmant återvändande och reintegration Somalia
- Ökad kunskap och myndighetssamverkan

Projekt Återförening rörande efterforskning av anhöriga och Fokus återvändande rörande en särskild samtalsmetodik, kommer att pågå även under 2010. De tre sistnämnda projekten har avslutats under 2009.

Regelbunden uppföljning av ärenden och resultat med återrapportering

Utöver regleringsbrevet har Migrationsverket i sin strategi- och verksamhetsplan för 2009-2011 infört ett nytt internt mål om att minst 50 procent av återvändandeärenden (exklusive avskrivna) kan avslutas genom att personen återvänder självmant. Under 2009 var målpuppfyllelsen 42 procent.

I likhet med tidigare år har kontinuerliga uppföljningar av öppna återvändandeärenden genomförts under 2009. I varje ärende ska enheterna sedan rapportera vilken individuell plan som finns i ärendet. Vid utgången av 2009 fanns totalt 5 814 öppna återvändandeärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare).

Andelen öppna återvändandeärenden rörande barn utan vårdnadshavare har ökat med 71 procent jämfört med föregående år. Vid årsskiftet hade verket totalt 214 öppna återvändandeärenden för denna grupp.

Stöd och kompetensutveckling

Under 2008 beviljades Migrationsverket medel från Europeiska återvändandefonden för projektet, "Ökad kunskap och myndighetssamverkan". Projektet vände sig framför allt till Migrationsverkets personal som arbetar med återvändande, polismyndigheter och frivilligorganisationer. Genom utbildningsinsatser var syftet att höja kompetensen för Migrationsverkets personal men även att förtydliga verkets uppdrag och ansvarsområde, samt att utöka samverkan mellan berörda parter. En gemensam konferens och sex seminarier genomfördes på olika orter under våren där även polismyndigheterna deltog.

I slutet av 2008 påbörjades ett förberedande arbete inför rekrytering och utbildning av medföljande personal vid återvändanderesor, så kallade eskortresor. Eskortutbildningen genomfördes vid tre olika tillfällen under 2009. Totalt utbildades 49 medarbetare. Utöver utbildningsinsatserna har även verkets interna handbok reviderats och beslutandemallen rörande dessa resor omarbetats. Från och med 1 november 2009 ska utbildad eskortpersonal alltid medfölja på de resor som kräver eskort.

Migrationsprogrammets återvändandeutbildning har genomförts vid sju tillfällen under 2009.

Särskilt uppdrag i regleringsbrevet

I 2009 års Regleringsbrev fick Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen och Kriminalvården i uppdrag att genomföra en översyn av arbetet med att verkställa utvisnings- och avvisningsbeslut. En strategisk arbetsgrupp tillsattes med uppdrag att hålla ihop arbetet med översynen. I arbetsgruppen ingick representanter från Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen och Kriminalvården. Sex operativa arbetsgrupper inrättades med representation från samma myndigheter som nämnts ovan samt en representant

från polismyndigheten i Stockholm. De operativa grupperna presenterade varsin skriftlig rapport i juni 2009. Totalt redovisades 90 olika förslag. Några av förslagen har genomförts och andra kommer att genomföras framöver. Förslagen rör främst olika åtgärder som bör vidtas gällande förvarsinstitutet, men även andra förslag som att polisen bör ha en egen ambassadsamordning finns.

Intensifierat samarbete med Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna och Kriminalvården

Utöver det särskilda uppdraget i regleringsbrevet pågår samarbetet med berörda myndigheter på flera nivåer. Samarbetet med Rikspolisstyrelsen fortsätter som tidigare, men har konkretiserats med anledning av översynsuppdraget. En ytterligare vinst är att samarbetet med Kriminalvården förbättrats efter översynen.

De tre myndighetscheferna för verket, polisen och Kriminalvården träffas några gånger per år och diskuterar återvändande, verkställigheter och förvar.

En samverkansgrupp bestående av representanter från verket, Rikspolisstyrelsen och Kriminalvården har regelbunden kontakt och möts vid behov. Det fortsatta arbetet med det som framkom och föreslogs i översynen av verkställigheter är av vikt i det fortsatta arbetet.

Samarbetet med de olika polismyndigheterna fortsätter att utvecklas. Samarbete lokalt sker främst genom möten mellan polismyndigheterna och Migrationsverkets enheter samt kontakter i enskilda ärenden. I vissa fall även på länspolismästarnivå. Det finns tydliga tecken på att samverkan under året har förbättrats och intensifierats på de flesta orter.

Justitie- och Utrikesdepartementet

Inom ramen för återvändandearbetet sker samarbete med Justitiedepartementet. Det rör sig om allt från kontakter kring enstaka ambassader till frågor om behov av nya återtagandeaftal. Verkets återvändandearbete i stort och smått har också varit föremål för dialog och konstruktiva diskussioner.

Visst samarbete sker även med Utrikesdepartementet och då när något specifikt land är på dagordningen. Liksom under tidigare år har verket samarbetat med ett antal migrationsattachéer i enskilda ärenden, men även i mer övergripande frågor.

Samarbete med frivilligorganisationer

Samarbetet med frivilligorganisationer har även under 2009 prioriterats, med målsättningen att ingå fler gemensamma projekt och hitta gemensamma samarbetsformer utifrån återvändande och respektive uppdrag. Se vidare nedan.

Avtal med organisationer för åtgärder i samband med återvändande

IOM - utbetalningar av återetableringsstöd

Migrationsverket har sedan återetableringsstödet infördes, ett avtal med IOM (International Organization for Migration) rörande utbetalning av stödet. Utan avtalet skulle Migrationsverket ha svårt att betala ut stödet efter att personen återvänt.

UNHCR

Tidigare ingånget avtal med UNHCR ROBNC i Stockholm har förlängts under året. Migrationsverket finansierar en rådgivningstjänst för afghaner hos UNHCR. Rådgivaren ska även genomföra en studie av barn utan vårdnadshavare från Afghanistan och anledningen till att de lämnar sitt land med mera.

IOM - reintegration i Afghanistan och Irak

Samarbetet med IOM kring mottagande och reintegration av återvändande afghaner startade i januari 2009 och löper till juni 2010. Endast 30 afghaner har återvänt självmant under året och av dessa har 3 valt att delta i programmet sedan avtalets början. IOM i Finland har upprättat en s.k. helpline dit intresserade kan ringa för att få information. Vid tre tillfällen har IOM besökt Sverige för att informera handläggare vid Migrationsverket och afghaner inskrivna hos verket.

Avtal kring reintegration av återvändande irakier ingicks i slutet av året med IOM i Finland. Enligt avtalet ska IOM Finland, utöver upprättandet av den helpline som nämnts ovan, ta fram informationsmaterial och webbinformation. IOM Irak ska erbjuda reintegreringsåtgärder till de som återvänt självmant efter den 1 januari 2010 och ett år framåt.

Organisationen Praxis i Serbien

I december 2008 ingick Migrationsverket samarbete med frivilligorganisationen Praxis i Serbien om rådgivning och information till personer som återvänt till Serbien. Migrationsverket finansierar en rådgivningstjänst. Avtalet löpte ut i december 2009 och ett eventuellt fortsatt samarbete diskuteras för närvarande.

ÖVRIGT

Utöver ovanstående pågår fortfarande Svenska Röda Korsets projekt som finansieras av regeringen. Projektet riktar sig till personer som ska återvända till Serbien, Kosovo och norra Irak.

Resehandlingar via utländska beskickningar

Migrationsverkets ambassadsamordning har sedan den 1 september 2009 fått möjlighet att registrera ärenden om anskaffande av resehandlingar på ett nytt sätt. Detta innebär att verket på sikt kommer att kunna presentera mer tillförlitlig statistik då denna registrering tidigare skett manuellt.

Antalet utfärdade resehandlingar där Migrationsverket bistått med hjälp har under 2009 uppgått till cirka 1 000 stycken.

Totalt under året har 752 EU Laissez passer utfärdats av Migrationsverket.

Analys

Regeringen har utnämnt återvändandet till ett prioriterat område för 2009. Det har bland annat inneburit ett förtydligande kring vikten av att fattade beslut efterlevs. Migrationsverket har även fört in egna tid- och produktionsmål för att markera vikten av ett väl fungerande återvändande.

Verket strävar ständigt efter att förbättra sin måloppfyllelse. För att nå målet krävs att flera faktorer samverkar samt incitament som gör att människor kan övertygas om att återvända självmant, istället för att stanna kvar eller avvika.

I handläggningen av ärenden som rör ensamkommande barn måste mottagandet i hemlandet vara ordnat innan ett återvändande kan ske. Det innebär i första hand efterforskning av föräldrar eller andra anhöriga. Individens medverkan är i dessa ärenden ofta av större vikt än det är i andra ärenden.

I återvändandearbetet finns ett antal prioriteringar som kan göras i frågan om i vilken ordning ärenden ska handläggas. Migrationsverket har under året överlag prioriterat att öka antalet personer som väljer att återvända självmant.

Identitetsfrågan är en mycket viktig faktor som har stor påverkan på våra möjligheter att öka ett självmant återvändande och tiderna för detta. Den enskildes egna initiativ och medverkan inverkar också många gånger på tiden mellan verkställbart beslut och att ärendet avslutas.

Återvändande till Irak kan användas för att visa på hur flera olika faktorer samt incitament kan påverka och ge förbättrad måloppfyllelse. I irakiska ärenden har verket möjlighet att erbjuda återetableringsstöd samtidigt som återtagandavtalet efterlevs och polisen verkställer de ärenden som lämnats över. Identitetsfrågan påverkar inte heller återvändandearbetet i någon stor utsträckning när det gäller irakiska ärenden.

Foto: Torbjörn Larsson

2009 | Vidarebosättning

MÅL

Migrationsverket har i uppgift att svara för organiserad uttagning och överföring av flyktingar och skyddsbehövande i övrigt. Uppdraget är givet i regleringsbrev och särskilt regeringsbeslut, Ju 2008/942/SIM, Ju 2008/5764/SIM m. fl. samt Ju 2008/10348/EMA. Uppdraget avser vidarebosättning av 1 900 personer

Översikt

Ett uppdrag av växande betydelse

Arbetet med vidarebosättning har fått en alltmer framträdande roll i Migrationsverkets verksamhet. Många miljoner människor befinner sig på flykt undan konflikter och politiskt våld runt om i världen. Många av dem som flyr från sina hemländer, hamnar i läger som är avsedda att vara temporära lösningar men där flyktingarna inte sällan blir kvar under lång tid. Behovet av internationellt samarbete och delat ansvar för att bereda världens flyktingar

skydd är synnerligen stort. Därför har arbetet med vidarebosättning en framskjuten plats i Migrationsverkets verksamhet. Genom Migrationsverkets arbete med flyktingkvoten får Sverige möjlighet att dela ansvaret med de länder i närheten av konfliktområden som tar emot stora flyktingströmmar. Verkets insatser har ett starkt humanitärt fokus och bedrivs i nära samarbete med FN:s flyktingorgan UNHCR.

Flyktingkvoten innebär inte bara att Sverige kan hjälpa enskilda människor att få varaktigt skydd. Vidarebosättningen kan också skapa bättre förutsättningar för alla dem som måste stanna kvar genom att minska trycket på de begränsade resurser som finns tillgängliga och öka värdländernas kapacitet att hantera flyktingströmmarna. Migrationsverket ser det som önskvärt att uttagningen av kvotflyktingar i så stor utsträckning som möjligt kan ge positiva effekter även för de flyktingar som inte blir föremål för vidarebosättning. Här är det viktigt att arbetet med vidarebosättning går hand i hand med utvecklingsinsatser, till exempel genom ett utökat samarbete med Sida.

Angeläget att fler länder tar ansvar

Regeringen verkar för att fler av EU:s medlemsstater, i likhet med Sverige, ska erbjuda vidarebosättning och vill se ett europeiskt system för vidarebosättning som en del av det framtida gemensamma asylsystemet. Inom EU har vidarebosättning blivit en alltmer prioriterad fråga och kommissionen har nyligen lagt fram ett förslag till gemensamt vidarebosättningsprogram. Inom EU är Sverige det land som tar emot flest kvotflyktingar. Bara ett tiotal länder inom EU har vidarebosättningsprogram.

Migrationsverket välkomnar de initiativ som tas för att få fler medlemsstater att visa ökad solidaritet med tredje länder genom vidarebosättning av flyktingar. Migrationsverket har under året stött den politiska viljan att få fler länder att erbjuda vidarebosättning. Det har bland annat skett genom kontakter i Nordiska utlänningsutskottet (NU) och GDISC (General Directors Immigration Services Conference). Vidare har Sverige med Migrationsverket som företrädare tagit över ordförandeskapet för konsultationsprocesserna för vidarebosättning, Annual Tripartite Consultations on Resettlement, (ATCR), fram till nästa ATCR-möte 2010. I den rollen har Migrationsverket i olika sammanhang uppmuntrat och bistått andra länder som står i beredskap att inrätta vidarebosättningsprogram med kunskap och erfarenheter inom området.

För att ytterligare markera vikten av ett ökat europeiskt samarbete avseende vidarebosättning deltog verkets generaldirektör i uttagningsarbetet på plats i Jordanien och Syrien. Initiativet syftade bland annat till att väcka intresse hos fler migrationsmyndigheter i Europa att bistå med platser för vidarebosättning. Ett mål för Migrationsverket har varit att få fler engagerade för att tömma det palestinska flyktinglägret i Al-Tanf på gränsen mellan Irak och Syrien. Det målet uppnåddes i början av 2010, då FN stängde lägret. Därmed kunde en långdragen flyktingsituation få sin lösning. I Al-tanf fanns palestinier som flytt från oroligheterna i Irak. Mer information om årets insatser finns i avsnitten nedan.

Resultat

Migrationsverkets uppdrag är att, i samråd med UNHCR, vidarebosätta 1 900 flyktingar och övriga skyddsbehövande till Sverige inom ramen för den svenska flyktingkvoten. Under år 2009 överfördes totalt 1 882 personer. UNHCR presenterade 2 412 personer för prövning under året. Migrationsverket beviljade 1 936 personer uppehållstillstånd och delgav 410 personer negativa beslut. Av de positiva besluten rörde 51 procent kvinnor och 49 procent män. Bland dem som beviljats uppehållstillstånd inom ramen för flyktingkvoten 2009 var 40 procent under 18 år. Tolv av de barn som beviljades uppehållstillstånd kom utan vårdnadshavare.

Årets uttagningar har haft ett tydligt fokus på personer på flykt undan oroligheterna i Irak, huvudsakligen irakier och palestinier. Övriga större grupper är afghaner, eritreaner och burmeser. Samtliga personer som accepterats för vidarebosättning har beviljats status som flyktingar eller skyddsbehövande i övrigt. 825 personer beviljades uppehållstillstånd genom delegationsuttagningar i flyktländerna Syrien, Iran, Jordanien och Sudan. 1 097 personer togs ut genom prövning av UNHCR:s underlag, så kallad dossierprövning. Bland de dossieruttagna personerna gavs 330 personer akut prioritet. (Migrationsverket reserverade 350 platser för akut vidarebosättning under 2009.)

Utöver de beslut som fattades under 2009 överfördes även 576 personer som fick sina beslut sent under 2008. Dessa personer räknas därför in i 2009 års flyktingkvot. 80 personer presenterades sent under 2009 och kommer i sin tur att överföras efter årsskiftet. Dessa räknas därmed till 2010 års flyktingkvot.

Två så kallade Sverigeprogram har genomförts till personer som tagits ut genom delegationsuttagning, ett i Syrien och ett i Sudan. Programmen har genomförts inom ramen för ett ERF-finansierat projekt och har delvis testat nya metoder för genomförandet. Syftet har varit att öka kvotflyktingarnas delaktighet och förmåga att ta ansvar för sin vidarebosättning. I detta sammanhang kan nämnas att verket särskilt har kommunicerat budskap och frågor kring ämnen som rör barn och vuxna, kvinnor och män, rättigheter och skyldigheter och vilka förväntningar en flykting kan ha på vidarebosättningen till Sverige. Insatserna har genomförts i samarbete med personal från mottagande kommuner. Totalt har cirka 500 personer tagit del av dessa förberedande insatser.

Analys

Årets uttagningar och överföringar har följt den uppgjorda planeringen i allt väsentligt. Fördelningen av platserna gjordes efter samråd internt på verket och med externa parter såsom Säkerhetspolisen, Justitiedepartementet och UNHCR. Vid fördelningen av årets platser har Migrationsverket tagit särskild hänsyn till uttagningarnas strategiska nytta och insatser som syftar till att reducera eller till och med eliminera utdragna flyktingsituationer liknande de i Iran, Sudan, lägret i Al-Tanf med flera.

Problemet som normalt brukar uppstå i slutet av ett verksamhetsår, med svårigheter att föra över tillräckligt många uttagna, ersattes i år av ett läge där Migrationsverket hade att parera överföringarna för att inte överskrida de 1 900 som uppdraget avsåg. Skälet till detta var att verket mycket tidigt under året kunde föra över de personer som hade tillstånd från 2008. Effekten har blivit väl avvägda överföringar under året. Fortfarande är dock årsskiftena ett hinder för god framförhållning, effektiv verksamhets-

planering och måluppfyllelse. In i det sista har resor både ställts in och påskyndats vilket är frustrerande för berörda flyktingar och samtliga inblandade parter.

Delegationsuttagningarna har genomförts med UNHCR:s och berörda ambassaders goda medverkan. Uttagningarna i Syrien/Al-Tanf, på gränsen till Irak och Jordanien hade vissa svårigheter att uppnå de angivna uttagningsnivåerna eftersom UNHCR:s skyddskriterier inte överensstämmer till fullo med svensk lagstiftning och praxis för personer på flykt från Irak. Samarbetet med UNHCR har i övrigt varit mycket gott liksom överföringsarrangemangen med IOM och berörda ambassader. Verkets första uttagning i Sudan senarelades på grund av säkerhetsläget men genomfördes utan missöden under hösten.

Migrationsministern och Migrationsverkets generaldirektör har besökt uttagningarna i Syrien respektive Jordanien i syfte att dels lära mer om det operativa arbetet dels att inspirera länder och kollegor som saknar vidarebosättningsprogram att etablera sådana.

Hanteringen av akuta vidarebosättningsärenden har varit föremål för utveckling under året. Normalt presenterar UNHCR:s huvudkontor de mest akuta ärendena, så kallade emergency cases. I syfte att bredda basen för dessa presentationer och för att avlasta huvudkontoret har Migrationsverket medverkat till att ett visst antal akutplatser kunnat nyttjas av UNHCR:s regionala områdeskontor i Nairobi och Beirut. Resultatet har varit gott även om det har krävts en hel del koordinering och utbyte av statistik. Troligen permanentas en liknande fördelning under kommande verksamhetsår.

I enlighet med årets uppdrag har verket haft möjlighet att föreslå regeringen alternativa vidarebosättningsinsatser i flyktingarnas närområde. Denna möjlighet presenterades för UNHCR vid den inledande konsultationen i januari månad. UNHCR föreslog därefter konkreta sådana insatser. Förslaget hade emellertid inte önskad profil och verket beslutade att de 30 platserna för alternativ vidarebosättning i regionen i stället skulle användas för traditionell vidarebosättning i Sverige.

Eftersom verket under de två senaste åren har beklagat sig över svårigheterna att balansera det så kallade överföringsanslaget (RB anslag 1:3 ap 7) på grund av IOM:s senfärdiga faktureringsystem, kan det vara på sin plats att nu konstatera att det fungerar bra. Nämnas bör dock att kostnaderna för uttagningarna är förhållandevis höga trots ansträngningar att hålla dem nere utan att pruta på säkerhet och rimlig logistik.

Vidtagna åtgärder

Som tidigare nämnts har åtgärder från 2008 haft stor betydelse för balanserad överföring och måluppfyllelse. Verket har också lagt sig vinn om värdet av delaktighet i vidarebosättningsens olika led genom tidiga konsultationer

internt och externt. Tid- och aktivitetslinjen från förberedelserna hösten 2008 till den sista överföringen har inneburit återkommande avstämningar och korrigeringar.

Överföringsarbetet har fungerat utmärkt tack vare gott samarbete med ambassader, IOM och kollegor som svarar för bosättning av de uttagna flyktingarna. Även vid mycket brådskande överföringar har kommunplatser funnits att tillgå. Inte heller det vanliga problemet med kommunplatser i slutet av ett år har ställt till svårigheter. I detta avseende vilar vidarebosättningsprocessen på en förtroendefull grund i förhållande till kommunerna.

Verket har tagit fram riktlinjer och rekommendationer vid bedömning av ärenden om vidarebosättning för att underlätta och skapa enhetlig tillämpning i vidarebosättningsärenden. I dokumentet görs tydligt hur hälsotillstånd, familjens enhet, barn utan vårdnadshavare, familjeanknytningsärenden med mera bör bedömas.

I syfte att öka måluppfyllelsen, att öka kunskapen om vidarebosättning och att vidga kretsen av aktörer i vidarebosättningsarbetet har verket tillsammans med Europeiska Flyktingfonden genomfört två projekt under året. Dels det Nationella nätverket för vidarebosättning, dels Swedish Quota Communication Strategi. Båda projekten har varit framgångsrika och slutrapporter väntas klara under inledningen av 2010.

I sammanhanget kan nämnas att verkets internationella engagemang i vidarebosättningsfrågorna har fått stort utrymme genom EU-ordförandeskapet, generaldirektörens initiativ i GDISC-gruppen och verkets ordförandeskap i konsultationsprocesserna med UNHCR (ATCR/WGR) och övriga vidarebosättningsländer.

Nordiska Utlänningsutskottet och arbetsgruppen inom Norden (NSHF) är ytterligare ett par forum där vidarebosättningsarbetet koordineras och utvecklas.

Verket deltar även i beredningen av frågan om ett gemensamt europeiskt vidarebosättningsprogram.

Tabell 25

Kostnad/ Utgift Vidarebosättning

Se Förtydligande, Ekonomisk översikt sid 88

	2007	2008	2009
Utgift/Kostnad för vidarebosättning (tkr)	279 798	295 616	340 716
varav 1:1, Migrationsverket (tkr) ¹⁾	2 926	3 500	4 558
varav 1:3:6, Vidarebosättning	258 710	285 378	322 139
varav 1:3:7, Resor vid vidarebosättning m m	18 162	6 737	14 019
varav övriga samkostnader (tkr) ¹⁾	---	---	---
Antal överförda kvotflyktingar	1 799	1 880	1 882
Antal beviljade tillstånd	1 845	2 209	1 936
Utgift per överförd kvotflykting (kr)	155 529	157 243	181 039
1:1 utgift per överförd kvotflykting (kr)	1 627	1 862	2 422

¹⁾ Fr o m år 2007 ingår vidarebosättning i verksamhetsgren asyl, varför inga samkostnader finns år 2007-2009.

Verksamhetsområde | Besök och bosättning

Översikt

Antalet personer som vill komma till Sverige för att arbeta, studera eller förenas med anhöriga här har ökat jämfört med föregående år. Verket har på ett bra sätt lyckats möta uppgången av antalet tillståndsärenden. Främst är det ansökningar för arbete och studier som har ökat.

En orsak till att fler har sökt sig till Sverige för att arbeta är reformen för arbetskraftsinvandring. Genom de regler för arbetskraftsinvandring som infördes den 15 december 2008 har människor från länder utanför EU fått ökade möjligheter att finna ett nytt liv i Sverige och bidra med kunskap och erfarenhet på arbetsmarknaden. Genomförandet av reformen har varit en av de högst prioriterade uppgifterna under året. Migrationsverket har på ett framgångsrikt sätt genomfört arbetet med att etablera och utveckla formerna för prövningen. Verket har också identifierat behov av förändringar av processen.

Produktiviteten när det gäller prövningen så kallade tillståndsärenden har ökat betydligt i förhållande till föregående år och måluppfyllelsen är överlag hög. Trots den ökade arbetsbelastningen har verket åstadkommit ett po-

sitivt resultat och antalet öppna tillståndsärenden har minskat. Till den positiva utvecklingen hör resultatet av prövningen av ärenden som grundar sig på anknytning. Där har antalet öppna ärenden minskat med över 2 500 när det gäller förstagångsansökningar. Bäst resultat har verket uppnått inom området svenskt medborgarskap där tidsmålet för handläggningen uppnått nästan till fullo.

Verket arbetar för att alla som vänder sig till myndigheten med en ansökan eller något annat ärende ska få en skyndsam handläggning, god service och ett vänligt bemötande. Den kundundersökning som verket har genomfört 2009 visar att verket lyckas väl med den ambitionen. De flesta sökande är nöjda med den service som verket ger och det bemötande de får.

Under året har verket fortsatt att utveckla verksamhet och organisation för att ytterligare höja förmågan att åstadkomma snabba korrekta beslut och en hög grad av service. Det arbetet går vidare med oförändrad kraft. Under 2010 kommer verket att se tydliga resultat av det utvecklingsarbete som verket har bedrivit på senare år. Migrationsver-

ket kommer då bland annat att utöka möjligheten att ansöka elektroniskt, vilket väntas förstärka den positiva resultatutvecklingen.

Det ska framhållas att verket 2010 står inför utmaningen att hantera en ökad mängd asylansökningar, vilket kräver tillskott av resurser. Om verket inte är rätt dimensionerat för uppdraget som helhet, har verket inte förutsättningar att genomföra uppdraget med försämrad måluppfyllelse som följd. Det får inte minst konsekvenser för hanteringen av alla de ärenden som rör besök, bosättning och medborgarskap.

Verksamhetsområdet ansvarar för handläggningen av anknytningsärenden, studerandeärenden, arbetstillståndsärenden, EES/registreringsärenden, besöksärenden, visumärenden och passärenden. Som huvudregel gäller att den som vill ha ett uppehållstillstånd i Sverige ska ansöka om detta innan han reser in. I en stor del av ärendena påbörjas ärendeprocessen genom att en ansökan lämnas till en svensk utlandsmyndighet som genomför utredning, varefter ärendet översändes till Migrationsverket för vidare handläggning och beslut. Utlandsmyndigheterna har dock i vissa ärendekategorier rätt att efter beordring från Migrationsverket själva ta beslut. Det gäller framför allt visum men också ansökningar från särskilda kategorier studenter och arbetstagare. Den antalsmässigt största ärendekategorin för utlandsmyndigheterna är ansökningar om visum där det absoluta flertalet avgjordes av utlandsmyndigheterna.

Det har totalt under året inkommit 154 000 ärenden, jämfört med drygt 146 000 ärenden under 2008, passärenden, överklagandeärenden samt av- och utvisningsärenden undantagna. Den kraftiga ökningen av ärendeströmningen vi sett de senaste åren har således klingat av. Verksamhetsområdet har avgjort fler ärenden än vad

som kommit in, bland annat vad gäller förstagångsansökningar i anknytningsärenden. Utvecklingen har totalt sett varit positiv under året. Handläggningstiderna har blivit kortare och antalet öppna ärenden har minskat.

Den 1 januari utökades det organisatoriska verksamhetsområdet Besök och bosättning på så sätt att verksamhetsområdet Medborgarskap tillfördes området och verksamhetsområdet Besök, bosättning och medborgarskap bildades. Sedan januari är området indelat i fem geografiska avdelningar och denna organisationsförändring har bidragit till ökad ärendeproduktion genom en effektivare styrning och bättre kapacitetsutnyttjande.

Avdelningarna har på olika sätt arbetat med utveckling för att kunna öka måluppfyllelsen, bland annat genom utveckling av funktioner för screening av ärenden och initial handläggning. Utveckling av arbete i team är också ett exempel på åtgärder som syftar till effektivitetsförbättringar. På områdesnivå har styrningen av inkommande ärenden förändrats för att balansera av öppna ärenden ska kunna utjämnas och produktionskapaciteten utnyttjas på bästa sätt för att därigenom förbättra avdelningarnas möjligheter till ökad måluppfyllelse.

Resultat

Anknytningsärenden

Under året har det kommit in 44 377 förstagångsansökningar i anknytningsärenden, vilket är en liten minskning vid en jämförelse med 2008 då det kom in 45 064 ärenden. En omfördelning har skett bland de olika typerna av anknytningsärenden där etablerade anknytningar minskat med 33 procent medan ärenden rörande hushållsgemenskap och så kallade övriga anknytningar (adoptioner med mera) har ökat. Minskningen vad gäller etablerade

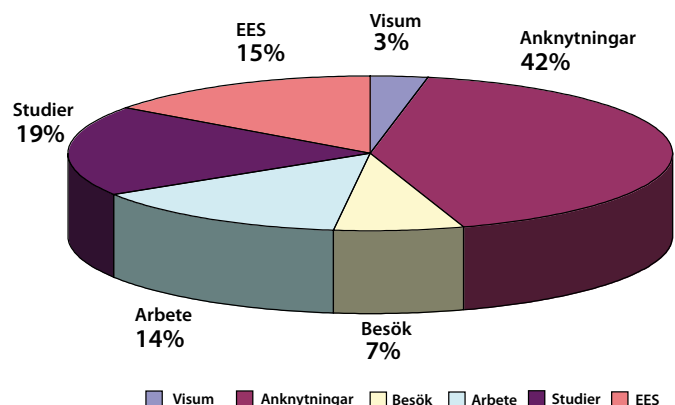
Tabell 26

Inkomna, avgjorda och öppna besöks- och bosättningsärenden vid Migrationsverket 2009

	Inkomna	Avgjorda	Öppna
Anknytningsärenden (första ansökan)	44 377	46 806	10 918
Anknytningsärenden (förlängning)	19 591	19 033	5 197
EES/registreringsärenden	23 752	23 621	4 093
Studerandeärenden	28 635	29 556	1 849
Arbetstillståndsärenden	22 438	21 399	3 014
Besöksärenden	11 128	11 075	383
Visumärenden	4 071	4 118	178
Totalt	153 992	155 608	25 632
Därutöver:			
Passärenden	33 760	36 386	6 662
Av- och utvisningsärenden	1 982	1 968	578

Diagram 1

Besöks- och bosättningsärenden 2009 som Migrationsverket avgjort

anknytningar kan främst hänföras till att antalet ansökningar från irakiska medborgare halverats. Nyetablerade anknytningar utgör den största ärendekategorin och står för 62 procent av ärendena.

Antalet öppna ärenden vid årets slut vad gäller förstagångsansökningar har minskat med 2 536 i jämförelse med utgången av år 2008. Av de öppna ärendena var 75 procent yngre än sex månader, vilket är något lägre än vid förra årsskiftet.

Vad gäller förlängningsärenden inkom 19 591 ärenden vilket är ungefär lika många som under 2008 då 18 906 ansökningar lämnades till Migrationsverket. Antalet öppna förlängningsärenden vid årets slut har dock ökat med 441 ärenden i förhållande till förra året.

EES/registreringsärenden

Totalt tog Migrationsverket under året emot 23 752 ansökningar om registrering av uppehålls rätt eller permanent uppehålls rätt och ansökningar om uppehållskort eller permanent uppehållskort. Registrering av uppehålls rätt står för merparten av ansökningarna, 78 procent. Av dessa utgör arbetstagare och anhöriga till EES-medborgare de största, enskilda ärendekategorierna.

Den genomsnittliga handläggningstiden för samtliga ärendekategorier var 57 dagar och bifallsandelen 82 procent.

I likhet med tidigare år har endast ett mindre antal tredjelandsmedborgare med permanent uppehållstillstånd i Sverige ansökt om att få ställning som varaktigt bosatt i Sverige. 43 ansökningar har inkommit och av de 19 som avgjorts bifölls endast tre. Beträffande ansökningar om uppehållstillstånd från tredjelandsmedborgare som beviljats status som varaktigt bosatta i annat EU-land uppgick de till 381. Beslut fattades av Migrationsverket i 314 ärenden och antalet bifall var 177.

Arbetstillstånd

Under 2009 tog Migrationsverket emot 17 230 förstagångsansökningar om arbetstillstånd. I förhållande till 2008 är detta en ökning med 4 436 ärenden. Antalet avgjorda förstagångsärenden uppgick till 16 302 och 89 procent avgjordes inom tre månader från ansökan. Vidare kom det in 5 208 förlängningsansökningar och 5 097 avgjordes. I december 2008 genomfördes omfattande lagändringar vad gäller arbetskraftsinvandringen, bland annat avskaffades den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen. Nya sökandegrupper tillkom också genom att vissa undantag från kravet på uppehållstillstånd före inresa infördes, vilket bland annat öppnat möjligheter för asylsökande med lagakraftvunna avvisningsbeslut att under vissa förutsättningar ansöka om arbetstillstånd. Trots att den globala lågkonjunkturen fortsatt under året har antalet ansökningar om arbetstillstånd ökat, vilket har ett samband med den förändrade lagstiftningen. Ökningen har dock varit mindre än förväntat.

Gäststudier

Antalet förstagångsansökningar gällande gäststudier uppgick under året till 15 654, vilket i förhållande till 2009 innebär en minskning med 73 ärenden. Migrationsverket avgjorde under året 16 318 ärenden och av dessa bifölls 68 procent vilket innebär att 11 057 personer beviljades uppehållstillstånd. Under året lämnades 12 981 ansökningar om förlängningar och 97 procent av dessa beviljades fortsatt uppehållstillstånd. Den genomsnittliga handläggningstiden för samtliga ärenden var 61 dagar och vid årets slut fanns det 1 849 öppna ärenden varav 76 procent var yngre än tre månader.

Under året sökte medborgare i 142 olika länder tillstånd för att studera i Sverige. De fem största grupperna av sökande bestod i likhet med förra året av medborgare i Pakistan, Kina, Iran, Indien och Bangladesh. Största delen av förstagångsansökningarna, 86 procent, kom från sökande som antagits för studier vid universitet eller högskola.

Genom ett ökat samarbete mellan de fyra enheter inom verksamhetsområdet som handlägger gäststudier har en effektivare ärendestyrning uppnåtts, vilket bidragit till ett bättre kapacitetsutnyttjande. Vidare var ärendebalansen inför sommaren låg vilket gav ett bra utgångsläge när ärendeinströmningen inför höstintagningen tog fart. Tidsmålet om tre månaders handläggningstid uppnåddes i 88 procent av ärendena, vilket i förhållande till 2008 är en förbättring med 7 procentenheter.

Besökstillstånd

Antalet inkomna ansökningar om besökstillstånd uppgick till 11 128 vilket ligger i nivå med föregående år då det inkom 10 783 ansökningar. Ärendeslaget har en hög bifallsandel, 94 procent, och 86 procent av ärendena avgjordes inom en månad från ansökan. Majoriteten av ärendena är sådana där den sökande redan vistas i Sverige och syftet med ansökan är att förlänga vistelsen utöver den viseringsfria tiden eller den tid som visumet gäller. Många gånger handläggs besöksärenden direkt i samband med besök på en tillståndsenhet och förutsättningar för ett snabbt beslut föreligger ofta. Den genomsnittliga handläggningstiden uppgick under året till 14 dagar och verksamhetsområdet har avgjort ärendena alltefter som de kommit in.

Visumärenden

Antalet inkomna visumärenden har under året minskat kraftigt i jämförelse med föregående år. Totalt tog utlandsmyndigheterna emot 196 257 visumansökningar, vilket är 38 147 färre än under 2008. Den övervägande delen av ärendena avgjordes av utlandsmyndigheterna och endast 4 071 överlämnades till Migrationsverket, vilket motsvarar cirka 2 procent av det totala antalet ärenden. Trots den totala minskningen har antalet överlämnade ärenden till Migrationsverket ökat.

Tidsmålet på tre veckors handläggningstid uppnåddes av Migrationsverket i 89 procent av ärendena, vilket är 5 procentenheter högre än förra året. Vid årets slut fanns 178 öppna ärenden hos Migrationsverket, varav 68 var yngre än tre veckor. Utlandsmyndigheterna hade under året en genomsnittlig handläggningstid på knappt åtta dagar. Vad gäller andelen bifall är denna lägre på Migrationsverket än på utlandsmyndigheterna, vilket i huvudsak beror på att de ärenden som lämnas till Migrationsverket har en högre grad av komplexitet. Utlandsmyndigheterna biföll 91 procent av ansökningarna medan andelen bifall hos Migrationsverket uppgick till 58 procent.

Produktivitet 2009

Verksamhetsområdet har under året arbetat med att utveckla metoder för mätning av produktivitet. Syftet är bland annat att ge ett bättre underlag för resursfördelning inom verksamhetsområdet och att ge bättre möjlighet att mäta resultat av genomförda förändringar.

Ett vanligt sätt att mäta produktivitet utveckling är att jämföra antalet avgjorda ärenden per årsarbetare. En jämförelse med föregående år visar att områdets produktivitet ökat. 2009 avgjordes 467 ärenden per årsarbetare, att jämföras med 2008 då 444 ärenden per årsarbetare avgjordes. Detta innebär en ökning av produktiviteten med ungefär 5 procent.

Tabell 27

Produktivitet utveckling för besöks- och bosättningsärenden

År	2007	2008	2009
Avgjorda ärenden per årsarbetare	426	444	467

Inom verksamhetsgrenen arbete, besök och bosättning handläggs flera olika ärendekategorier. Dessa ärendekategorier är olika resurskrävande. En nackdel med detta sätt att mäta produktiviteten är att den inte tar hänsyn till de förändringar i ärendesammansättningen som påverkar produktiviteten.

Tillståndsenheternas ärendesammansättning ser olika ut. En del enheter handlägger bara en ärendekategori, exempelvis arbetstillståndsenheterna i Stockholm och

Tabell 28

Inkomna, avgjorda och öppna EES/registreringsärenden vid Migrationsverket 2009

	Inkomna	Avgjorda	Öppna
Registrering av uppehållsrätt	17 969	18 350	2 397
Upphållskort	1 956	1 941	594
Permanent uppehållsrätt	2 613	2 181	730
Permanent uppehållskort	485	489	148
Varaktigt bosatt (med permanent uppehållstillstånd i Sverige)	43	19	33
Varaktigt bosatt (med status som varaktigt bosatt i annat EU-land)	381	314	154
Schweiz	305	327	37
Totalt	23 752	23 621	4 093

Norrköping, medan andra enheter handlägger nästan alla inom området förekommande ärendekategorier. Migrationsverket gör ingen tidsredovisning per ärendekategori varför det inte är möjligt att ange produktiviteten för varje ärendekategori.

Genom att analysera antalet avgjorda ärenden tillsammans med tidsuppskattningar från enheterna har emellertid en uppskattning av den faktiska fördelningen av resurser per ärendekategori gjorts.

Med denna viktning mellan ärendekategorierna som utgångspunkt har området räknat fram ett produktivitetsindex, som alltså tar hänsyn till förändringar av ärendesammansättningen och därför på ett mer rättvisande sätt möjliggör jämförelser av produktionen över tiden.

Jämfört med 2008 är produktiviteten med denna mätmetod ca 6,5 procent högre. Området har under 2009 avgjort 46 806 anknätningsärenden, att jämföra med 41 676 år 2008. Denna kategori anser vi vara den som kräver mest resurser och detta är en stor del av förklaringen till varför produktivitetsökningen blir större med denna mätmetod jämfört med totalt antal avgjorda ärenden per årsarbetare.

Kvalitetsarbete

Inom verksamhetsområdet genomförs aktiviteter av olika slag i syfte att upprätthålla kvaliteten i ärendehantering. De anställda inom området deltar i Migrationsverkets internutbildningar för att en god kännedom om rättsregler och praxis ska kunna säkerställas. Återkommande möten på olika nivåer anordnas för att säkerställa enhetlig ärendehantering och uppföljning av verksamheten samt för att identifiera områden som kräver kvalitetshöjande eller kvalitetsbevarande informations- eller utbildningsinsatser.

Det finns inom verksamhetsområdet fem samordningsgrupper vilka leds av medarbetare från områdets expertenhet. Grupperna utgör forum för att fånga upp och diskutera tillämpningsfrågor beträffande tillståndsärenden. Utifrån vad som framkommer vid arbetet i samordningsgrupperna görs till exempel uppdateringar i handböcker eller andra styrdokument. De fem samordningsgrupperna har följande ämnesindelning:

- EES
- Tillståndsfrågor
- Barn
- Gäststuderande
- Arbetstillstånd

Verksamhetsområdets expertenhet innehåller en funktion som löpande arbetar med utlandsmyndigheterna gällande bland annat tillämpnings- och rutinfrågor. Under 2008 utarbetades på generaldirektörens uppdrag en plan för hur Migrationsverket kan bistå utlandsmyndigheterna med metodutveckling av arbetssätt och kvalitetsarbete. Expertenheten har under året arbetat med planen, bland annat har utvärderingar av utlandsmyndigheternas utredningar genomförts. En processkartläggning som gjorts av de utlandsmyndigheter som har migrationsattachéer vi-

sar att rutiner och arbetssätt skiljer sig åt, vilket försvårar för Migrationsverket att utveckla gemensamma arbets-sätt.

En områdesgemensam rutinhandbok har under året publicerats på Migrationsverkets intranät och denna uppdateras kontinuerligt.

Inom områdets avdelningar genomförs kvalitetsgranskningar och ärenderevisioner. Syftet är att uppnå såväl en ökad enhetlighet i beslutsprocessen som kvalitativa mål i beslutsfattandet. Resultaten av granskningarna återkopplas till verksamheten så att nödvändiga förändringar kan göras.

Barn inom besök och bosättning

RESULTAT

Under 2009 tog Migrationsverket emot 14 803 anknytningsärenden som på något sätt omfattade barn. En stor del av dessa ärenden är sådana där barnet ingår som en del i en familjekonstellation, men utöver dessa ärenden finns fyra ärendekategorier som specifikt avser barn.

Den första och även största kategorin är den där barn åberopar anknytning till förälder som befinner sig i Sverige. Under året kom det in 2 615 ärenden av detta slag.

Den andra kategorin består av ärenden där barnet grundar sin ansökan på anknytning till släkt i Sverige. Totalt inkom 1 095 sådana ansökningar under 2009.

Kategori tre utgörs av ansökningar från föräldrar som åberopar anknytning till ett barn som är bosatt i Sverige. Antalet ansökningar på denna grund uppgick till 298.

Den fjärde och sista kategorin omfattar alla adoptivbarn och antalet ansökningar under året var 675.

För ovan angivna fyra ärendekategorier var den genom-

snittliga handläggningstiden 166 dagar och i 62 procent av ärendena beviljades ansökan.

ÖVERSIKT

Ärenden som rör barn är ett prioriterat område som kräver särskild kompetens och omsorg. Samtliga enheter inom verksamhetsområdet ska, oberoende av storlek, ha den särskilda kompetens som krävs för handläggning av ärenden som rör barn.

Verksamhetsområdet tillämpar den prioriteringsordning för barnärenden som området utarbetat. En tidig sortering av inkommande ärenden är en förutsättning för att säkerställa att barnärenden uppmärksammas. Ärenden som rör barn ska prioriteras såväl utifrån tidsmässiga som andra kvalitetsaspekter. Av prioriteringsordningen framgår att ärenden som rör ensamkommande barn skall avgöras inom tre månader från ansökan, 17-åriga barn i familjeåterföreningsärenden innan barnet fyller 18 år och övriga barnärenden inom sex månader. Med ensamkommande barn avses de barn som ansöker om uppehållstillstånd efter inresan i Sverige och som saknar legal vårdnadshavare i Sverige.

På de flesta av verksamhetsområdets enheter finns särskilt utsedda barnansvariga. På de större enheterna finns särskilda barngrupper som enbart handlägger barnärenden. I gruppen finns handläggare och beslutsfattare med särskild barnkompetens. Syftet är att den speciella kompetens som kan behövas vid handläggningen av barnärenden ska finnas tillgänglig på enheterna.

Inom verksamhetsområdet finns fem stycken samordningsgrupper, varav en är samordningsgruppen för barnfrågor. Samordningsgrupperna är ett forum för att fånga upp och diskutera tillämpningsfrågor som rör tillståndsärenden. Samordningsgruppen för barnfrågor består av re-

Tabell 29

Besök och bosättning – ärendeutveckling 2007 – 2009

	2007	2008	2009
Inkomna ärenden	125 979	146 256	153 992
Avgjorda ärenden	126 044	141 032	155 608
Varav anknytningsärenden (förstagångsansökningar)	39 056	41 676	46 806
varav anknytningsärenden (förlängningar)	16 616	18 403	19 033
varav EES/registreringsärenden	22 902	23 501	22 961
varav varaktigt bosatta	350	428	660
varav studerandeärenden	19 770	24 995	29 556
varav arbetstillståndsärenden	13 454	17 606	21 399
varav besöksärenden	10 928	10 787	11 075
varav visumärenden	2 968	3 636	4 118
Öppna ärenden vid årets slut	22 214	27 431	25 632
Avgjorda avvisnings- och utvisningsärenden	1 843	2 053	1 968
Avgjorda överklagandeärenden	7 160	6 159	8 572
Avgjorda passärenden	35 576	37 950	36 386

presentanter från respektive avdelning samt från verksamhetsområde Förvaltningsprocess och verksamhetsområde Rättslig styrning. Inför varje möte skickar deltagarna in de frågor som avdelningen vill diskutera. Även områdets barnexpert kan ta upp en fråga eller dom som behöver analyseras eller diskuteras. Vid dessa möten diskuteras både allmänna frågor och frågor kopplade till enskilda ärenden. Samordningsgruppen har inget mandat att fatta beslut, men de rekommendationer och förslag som förs fram i gruppen ska så snart som möjligt förankras på rätt nivå och därefter tas in i handboken eller andra styrdokument.

VIDTAGNA ÅTGÄRDER

Utbildning

Målet är att även de som handlägger ärenden som rör barn i familj ska ha barnkompetens, men alla har ännu inte fått utbildning. Verkets utbildningar om barns utveckling och samtal med barn pågår fortlöpande för att all personal som möter barn ska ha en grundläggande barnkompetens.

Under året har utbildningsbehovet för dem som handlägger barn inom verksamhetsområdet Besök, bosättning och medborgarskap setts över. Utbildningen "Att utreda barn" ingår nu i Migrationsverkets centrala utbildningsprogram Migrationsprogrammet. Utbildningen har hållits vid två tillfällen under hösten.

Landprofil

Verksamhetsområdet har tillsammans med övriga verksamhetsområden arbetat med att utveckla landprofiler med barnperspektiv. Arbetet har varit mycket omfattande och har pågått under hela året. Av de fem landprofiler (Kosovo, Afghanistan, Somalia, Palestinska områden och Irak) som verksamhetsområdets expertenhet varit med att ta fram, har den för Kosovo publicerats och landprofilen för Somalia kommer att publiceras i början av 2010. I landprofilerna kommer det bland annat att finnas information om familjerätten. Exempelvis kommer det att finnas information om hur ett äktenskap ingås, skilsmässa och vårdnadsfrågor. Mycket arbete har lagts ned på att förstå och få vetskap om muslimsk familjerätt.

Prioriteringsordningen för barnärenden

I oktober uppdaterades verksamhetsområdets prioriteringsordning för handläggning av barnärenden. En prioriteringsordning för handläggning av barnärenden på utlandsmyndigheterna har också godkänts. Denna ordning kommer under januari 2010 att publiceras i Migrationsverkets handbok för handläggning av migrationsärenden vid utlandsmyndigheterna. Den nya prioriteringsordningen har förtydligats i förhållande till den äldre versionen.

Adoption

Från hösten 2008 fram till våren 2009 har en representant från verksamhetsområdets expertenhet deltagit som expert i 2008 års adoptionsutredning. Arbetet med att ta fram en modernare adoptionslagstiftning har varit mycket omfattande. Den 2 juli 2009 lämnade adoptionsutredningen sitt betänkande SOU 2009:61, Modernare adoptionsregler. Utredningens förslag är bland annat att man inte längre ska kunna adoptera på grund av sitt medborgarskap.

En omfattande intern utredning har även företagits för att klargöra var en ansökan om adoption ska lämnas in. Detta arbete är nu slutfört. En instruktion kommer att skrivas om var ansökan kan lämnas in. Handbokstexter kommer också att uppdateras liksom Migrationsverkets hemsida vad gäller uppehållstillstånd för adopterade.

Om förslaget att man inte längre ska kunna adoptera på grund av sitt medborgarskap går igenom, kommer det för verkets del att innebära att en mängd komplicerade ärenden troligtvis kommer att försvinna.

ANALYS

Verkets utbildningar om barns utveckling och samtal med barn pågår fortlöpande för att all personal som möter barn ska ha en grundläggande barnkompetens. Målet är att även de som handlägger ärenden som rör barn i familj ska ha denna kompetens.

För att höja kompetensen hos de medarbetare som handlägger barnärenden har utbildningsbehovet setts över under året.

Vid införandet av barnkonsekvensanalyser inom verksamhetsområdet kommer barnperspektivet att ytterligare stärkas och tydliggöras. Bland annat ska varje större beslut och verksamhetsförändring ha föregåtts av en barnkonsekvensanalys. Verksamhetsområdet har tillsammans med övriga verksamhetsområden tagit fram modell, riktlinjer och implementeringsplan för barnkonsekvensanalys som kan användas inom samtliga verksamhetsområden. Barnombudsmannen kommer att följa arbetet med barnkonsekvensanalyser.

Den tidigare prioriteringsordningen för barnärenden ansågs av flera enheter som otydlig. Behov förelåg således att ta fram en ny och mer tydlig prioriteringsordning för barnärenden. Det är viktigt att alla enheter, oavsett storlek, har samma definition av vad ett barnärende är. En prioriteringsordning för barnärenden på utlandsmyndigheterna har också tagits fram och stämmer överens med den som gäller för Migrationsverket.

Publiceringen av landprofilerna kommer för verksamhetsområdet att innebära vi kommer att få tillgång till landinformation som tidigare inte funnits. Det kommer att stärka både handläggare och beslutsfattare vid handläggning och beslut i ärenden.

Prövning av ansökan om arbete, besök och bosättning

Arbetskraftsinvandring

MÅL FÖR ARBETSMARKNADSÄRENDEN

I ärenden som rör arbetstillstånd ska tiden från ansökan till beslut göras så kort som möjligt med hänsyn till sökandens samt arbetsmarknadens behov.

ÅTERRAPPORTERING

Migrationsverket ska redovisa måluppfyllelsen och en analys av resultatet samt en bedömning av verksamhetens kvalitet.

Migrationsverket ska också lämna en redovisning av arbetet med anledning av de nya reglerna för arbetskraftsinvandring som trädde ikraft den 15 december 2008. Av redovisningen ska särskilt framgå

- hur målen för handläggningstiden har uppfyllts,
- om Migrationsverket skyndsamt fått ärenden för handläggning från utlandsmyndigheterna,
- i hur många ärenden myndigheten begärt in yttranden från sammanslutningar av arbetsgivare respektive arbetstagare inom det verksamhetsområde som tillståndet avser samt hur handläggningstiden påverkats i dessa fall,
- inom vilka yrkesgrupper arbetstillstånd beviljats,
- antalet ärenden där ansökan har behövt kompletteras,
- hur många ansökningar om uppehållstillstånd för arbete som lämnats in av personer som fått avslag på sin asylansökan och i hur många av dessa ärenden tillstånd beviljats,
- en bedömning bl.a. utifrån statistiska uppgifter om huruvida rekryteringen av en viss yrkeskategori från en viss region eller ett visst land är särskilt hög eller iögonfallande,
- hur kontrollen av underlagen har genomförts samt en bedömning av förekomsten av missbruk av regelverket samt
- områden där myndigheten bedömt behov av förändring för att förbättra processen och vilka åtgärder som vidtagits eller planeras som en följd av detta.

RESULTAT

Arbetsmarknadsärenden

Antalet arbetsmarknadsärenden har under år 2009 ökat i jämförelse med föregående år. Under 2009 kom det in totalt 22 438 arbetsmarknadsärenden vilket är en ökning

med 29 procent i jämförelse med år 2008. Antalet inkomna förstagångsansökningar har ökat från 12 794 år 2008 till 17 230 år 2009, vilket är en ökning med 35 procent. Målet för ärenden som rör arbetstillstånd är att göra tiden från ansökan till beslut så kort så möjlig med hänsyn till sökandens och arbetsmarknadens behov. Migrationsverket avgjorde under året 16 302 förstagångsärenden varav 52 procent avgjordes inom en månad och 89 procent inom tre månader. För att ge arbetsgivare och arbetstagare en mer förutsägbar ansökningsprocess lovar Migrationsverket beslut inom tre veckor om ansökan kommit in elektroniskt och om den inte behöver kompletteras. Den genomsnittliga handläggningstiden för samtliga arbetsmarknadsärenden var under året 46 dagar, men den varierar mellan olika ärendekategorier. Den genomsnittliga handläggningstiden för egna företagare var till exempel 234 dagar medan handläggningstiden för arbetstagare i utlandet var 38 dagar. Den genomsnittliga handlägg-

ningstiden för en elektronisk ansökan har under året varit 20 dagar varav 80 procent har avgjorts inom en månad. Det är emellertid än så länge endast möjligt för kategorierna arbetstagare som söker tillstånd för längre tid än tre månader, vissa familjemedlemmar och gästforskare att ansöka elektroniskt.

Andelen bifall för samtliga förstagångsärenden var 85 procent, vilket innebär att 13 877 personer beviljades tillstånd.

Under året inkom också 5 208 förlängningsansökningar, 5 097 avgjordes varav 4 846 var bifall. Migrationsverket har under år 2009 märkt en ökning av ansökningar från egna företagare. I år har 301 personer ansökt om uppehållstillstånd som egna företagare vilket är en ökning med 28 procent vid en jämförelse med år 2008.

Vid årets slut fanns det 3 014 öppna arbetsmarknadsärenden (förlängningsansökningar och förlängningar) och 71 procent hade varit öppna under kortare tid än tre månader.

Under året har 85 personer beviljats permanent uppehållstillstånd vid förlängning enligt de nya reglerna för arbetskraftsinvandring.

Tabell 30

Arbetsmarknadsärenden

	2007	2008	2009
Förlängningsansökningar	10 467	12 794	17 230
Förlängningar	3 904	4 663	5 208
Totalt	14 371	17 457	22 438
varav permanent uppehållstillstånd	543	796	85

NYA REGLER FÖR ARBETSKRAFTSINVANDRING

Översikt

Den 15 december 2008 infördes nya regler för arbetskraftsinvandring i Sverige. Reglerna har inneburit att den tidigare arbetsmarknadsprövningen har upphört och Migrationsverket är nu den enda myndighet som handlägger tillstånden för tredjelandsmedborgare som vill komma till Sverige för att arbeta. I samband med att de nya reglerna trädde i kraft inrättades en ny arbetstillståndsenhet i Stockholm som komplement till den redan existerande arbetstillståndsenheten i Norrköping. Migrationsverket har under året i omgångar skrivit ner prognosen för antalet ansökningar om arbetstillstånd. Anledningarna till detta är den sviktande konjunkturen och för att antalet ansökningar från före detta asylsökande inte har varit så stort som från början förväntats.

Handläggningstider arbetstillstånd för arbetstagare

För att korta handläggningstiden för ansökningar om arbetstillstånd har Migrationsverket som internt mål att öka andelen elektroniska ansökningar om arbetstillstånd. Det tog i genomsnitt 20 dagar för en ansökan inlämnad på en utlandsmyndighet att nå Migrationsverket under perioden den 15 december 2008 till den 31 december 2009. Antal dagar i genomsnitt varierar dock stort från utlandsmyndighet till utlandsmyndighet, från 6 dagar till 46 dagar. En elektronisk ansökan kommer däremot in till Migrationsverket direkt. Handlägningsprocessen blir därmed mer förutsägbar för en arbetsgivare som har ett stort behov av att få den anställda på plats fort. Den genomsnittliga handläggningstiden för elektroniska förstagångsansökningar om arbetstillstånd från arbetstagare var 17 dagar under perioden. 82 procent avgjordes inom en månad och 98 procent inom tre månader. För pappersansökningar som inkom på utlandsmyndighet eller direkt till Migrationsverket var den genomsnittliga handläggningstiden istället 56 dagar. 35 procent av pappersansökningarna avgjordes inom en månad och 86 procent inom tre månader.

Handläggningstiden blir också kortare om arbetsgivaren själv har ordnat yttrande från berört fackförbund innan ansökan om arbetstillstånd kommer in till Migrationsverket. Under året begärde Migrationsverket in yttrande i 22 procent av alla förstagångsansökningarna om arbetstillstånd och handläggningstiden för dessa ärenden var i genomsnitt 59 dagar. I ärenden där yttrande från facket fanns med när ansökan kom in till Migrationsverket var handläggningstiden istället 22 dagar.

Det är inte alltid självklart att de uppgifter som arbetsgivare och fackförbund lämnar är tillräckliga för att Migrationsverket ska kunna fatta beslut. Det är inte ovanligt, framför allt i ansökningar från före detta asylsökande och studenter, att myndigheten måste begära in kompletterande uppgifter. Gruppen asylsökande hinner ofta inte skicka in de handlingar som krävs inom de två föreskrivna veckorna efter laga kraft. Gruppen studenter har ofta flera timanställningar som inte alltid garanterar dem en viss lön. Många studenter har också möjlighet att få ett fortsatt uppehållstillstånd på grund av studier. De måste informeras om detta eftersom ett eventuellt avslag på den inlämnade arbetstillståndsansökan kan innebära att studenten utvisas. Totalt har myndigheten under perioden begärt in kompletteringar i 37 procent av ärendena.

Yrken, medborgarskap och gruppen före detta asylsökande

Migrationsverket har under perioden 15 december 2008 till den 31 december 2009 fått in totalt 1 337 förstagångsansökningar om arbetstillstånd från före detta asylsökande.

de. Migrationsverket har avgjort 1 179 ansökningar från före detta asylsökande varav 445 också har beviljats tillstånd.

Bland de förstagångsansökningar om arbetstillstånd från arbetstagare som Migrationsverket beviljat dominerar yrkesgrupperna dataspecialister, medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske samt storhushålls- och restaurangpersonal. Dominerande medborgarskapsgrupper var indier, kineser och thailändare.

Tabell 31

Yrkesgrupper

Yrkesgrupp	Antal beviljade arbetstillstånd
Dataspecialister	2 213
Medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	855
Storhushålls- och restaurangpersonal	805
Civilingenjörer, arkitekter m.fl.	528
Ingenjörer och tekniker	459
Städare m.fl.	300
Tecknare, underhållare, professionella idrottsutövare mm.	298
Köks- och restaurangbiträden	273
Växtodlare inom jordbruk och trädgård	207
Byggnads- och anläggningsarbetare	193
Övriga	2124
Totalt	8 255

Tabell 32

Medborgarskap

Länder	Antal beviljade arbetstillstånd
Indien	1 994
Kina	987
Thailand	619
Ukraina	371
Turkiet	349
Amerikas Förenta Stater	300
Ryssland	278
Vietnam	236
Serbien	210
Kanada	187
Övriga	2 724
Totalt	8 255

Kontrollen av underlagen och förekomsten av missbruk

Om det finns skäl att misstänka att de anställningsförhållanden som anges i ett ärende inte motsvarar de faktiska kan Migrationsverket göra vissa kontroller av arbetsgivaren. Kontroll kan exempelvis göras genom utdrag från Skatteverket avseende F-skatt, arbetsgivarregistrering eller arbetsgivarens inbetalning av avgifter rörande arbetstagaren. Kontroller kan också göras mot bolagsregistret.

Hur vanligt det är med missbruk av systemet är än så länge svårt att bedöma eftersom det är först vid en förlängningsansökan man kan se om de uppgifter som en arbetsgivare eller arbetstagare tidigare har lämnat är riktiga. Idag sker kontroller endast om det finns anledning att misstänka att systemet har missbrukats. Här spelar fackförbundens yttranden och kunskap om branschen särskilt stor roll i att ge vägledning.

Det har i några få enskilda ärenden förekommit dubbla anställningskontrakt och arbetsgivare som inte betalat ut sjuk- eller semesterlön till sina anställda. Det har också i ett fåtal ärenden förekommit att arbetsgivare uppgivit sig vara representanter för en arbetstagarorganisation genom att förfälska en underskrift i yttrandet över anställningserbjudandet.

Migrationsverket arbetar successivt med att hitta bra former för uppföljning och kontroll av arbetstillståndsärenden. Det är emellertid oklart vilka sanktionsmöjligheter Migrationsverket verkligen har när oegentligheter av olika slag upptäcks. Det är också oklart vilket lagstöd som finns för att avslå en ansökan när oegentligheter upptäcks men anställningsförhållandena fortsättningsvis är tillräckliga för att bevilja arbetstillstånd. Det ligger inte heller alltid i arbetstagarens intresse att informera Migrationsverket om dåliga anställningsförhållanden och oseriösa arbetsgivare eftersom följden kan bli att personens tillstånd återkallas och personen utvisas.

Områden där myndigheten bedömt behov av förändring för att förbättra processen

För att förbättra och göra processen mer förutsägbar för arbetsgivare och arbetstagare arbetar Migrationsverket för att öka andelen elektroniska ansökningar. Vi lovar bland annat snabbare beslut för den som ansöker elektroniskt. På verket pågår dessutom projekt som har till uppgift att utveckla det ansökningsformulär som arbetstagaren använder sig av när han eller hon ansöker om arbetstillstånd elektroniskt. Myndigheten håller också på att utveckla möjligheter för arbetsgivare att ansöka om arbetstillstånd för sin arbetstagare genom någon form av e-fullmakt. Migrationsverket arbetar också med hitta former för förenklade arbetsprocesser och breda överenskommelser med fackförbund och vissa arbetsgivare som har många anställda som ansöker om arbetstillstånd.

Migrationsverket har i redovisningen som lämnades till Regeringen den 7 juli 2009 (dnr 112-2009-19600) pekat på en del problem av mer lagteknisk karaktär, bland annat vad gäller familjemedlemmar till asylsökande, anställda utomlands och fyraårsgränsen för arbetstillstånd.

Under året har Migrationsverket också märkt att situationen där man beviljas arbetstillstånd tillsammans med en visering ofta är mer komplicerad än när man beviljas uppehålls- och arbetstillstånd. Det går än så länge inte att ansöka om visering elektroniskt och ansökningarna om arbetstillstånd och visering gäller ofta personer som arbetsgivaren har behov av omedelbart. Det är inte ovanligt att behovet av arbetskraft inte längre finns när ärendet väl har nått Migrationsverket. Viseringar ställer dessutom andra krav, bland annat avseende avhoppsrisk och konsulteringar, som inte gäller om personen ansökt om tillstånd för en något längre period. Det har också funnits osäkerhet på utlandsmyndigheterna beträffande när arbetstillstånd krävs för till exempel möten eller utbildningar.

Under året har några utlandsmyndigheter, i enlighet med särskilda bemyndiganden från Migrationsverket, tagit emot och beviljat många ansökningar om arbetstillstånd från personer med yrken inom yrkesgruppen medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske. De flesta har fått tillstånd för att komma till Sverige och plocka vilda bär. Det har i efterhand visat sig att gruppen, som oftast varit anställd av utländska bemanningsföretag, inte alltid har varit garanterad lön och försörjning under tiden i Sverige. Migrationsverket har därför gjort en översyn av hanteringen efter sommarens erfarenheter och har tagit fram ett förslag på ny hantering, där plockarna måste garanteras en fast lön och övriga anställningsvillkor i nivå med tillämpligt kollektivavtal för att få tillstånd. Förslaget har skickats på remiss till ett antal myndigheter och organisationer, bland annat till Landsorganisationen i Sverige (LO).

ANALYS

Antalet inkomna arbetsmarknadsärenden har ökat med närmare 30 procent jämfört med år 2008. Migrationsverket har också kunnat avgöra 3 793 fler ärenden än föregående år. Under året har Migrationsverket också fått in 301 ansökningar från egna företagare, vilket är en ökning med 28 procent jämfört med år 2008.

Trots att antalet inkomna ärenden varit lägre än vad Migrationsverket till en början prognostiserade, tror myndigheten att den nya lagstiftningen varit den huvudsakliga anledningen till det ökande antalet ansökningar, konjunkturen till trots.

En handläggningstid på mindre än tre månader har uppnåtts i cirka 90 procent av ärendena, vilket är samma nivå som 2008. Regleringsbrevet innehåller numera inga

tidsmål för arbetsmarknadsärenden. Istället ska tiden från ansökan till beslut göras så kort som möjligt med hänsyn till sökandens och arbetsmarknadens behov. Migrationsverket prioriterar elektroniska och kompletta ansökningar. Enligt verkets bedömning avgörs majoriteten av dessa ärendena i tid för att arbetet ska kunna påbörjas enligt planerna. Migrationsverket saknar dock fortfarande möjlighet att statistiskt redovisa i vilken utsträckning beslut har fattats i tid för att den sökandes och arbetsmarknadens behov ska ha tillgodosetts eftersom någon registrering av planerad inresa inte görs. Myndigheten går däremot igenom inkommande ansökningar och prioriterar de sökande som behöver vara på plats fort. Det kan ändå ibland vara svårt att hinna fatta beslut i tid, särskilt när ansökningarna gäller både visum och arbetstillstånd. Beträffande gruppen egna företagare är deras ärenden av mer komplicerad natur och har därmed längre handläggningstider, vilket påverkar måluppfyllelsen i negativ riktning. En annan faktor som påverkat måluppfyllelsen negativt är att de nya ärendekategorierna asylsökande och studenter ofta kräver kompletteringar.

Antalet öppna arbetsmarknadsärenden var 3 014 vid årets slut, alltså 1 015 fler än vid föregående årsskifte. Andelen ärenden som var högst 90 dagar gamla var trots det nästan 7 procentenheter lägre än vid årsskiftet 2008/2009.

Redan år 2008 fanns de vanligaste yrkeskategorierna bland arbetstagare inom data-, tele- och elektronikbranschen. Även inom restaurang- och servicebranschen fanns under 2008 en hel del sökande, till exempel kockar och massörer. Under perioden 15 december 2008 till den 31 december 2009 har yrkesgrupperna dataspecialister, medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske samt storhushålls- och restaurangpersonal dominerat bland de som beviljats arbetstillstånd.

Sedan flera år tillbaka har medborgare från Indien varit den enskilt största gruppen och är också 2009 den som dominerat bland dataspecialister och civilingenjörer. Den trenden står sig. Antalet ansökningar från indiska medborgare uppgick till 2 056 år 2009. Andra stora grupper av sökande kommer från Kina och Thailand. Dessa tre länder står tillsammans för nästan 40 procent av alla ansökningar.

KOSTNAD

Kostnaden för verksamheten rörande arbetskraftsinvandring år 2009 var 35 161 tkr. Av dessa var centrala overheadkostnader 8 700 tkr och 4 429 tkr overheadkostnader inom verksamheten Besök och bosättning.

Bosättningsärenden

MÅL

Beslut om uppehållstillstånd på grund av anknytning till personer bosatta i Sverige ska fattas senast inom sex månader från ansökningsdatum.

RESULTAT

De olika kategorier av anknytningsärenden som Migrationsverket hanterar är nyetablerade anknytningar, etablerade anknytningar, hushållsgemenskap utanför kärnfamiljen samt ärenden rörande bl.a. adoptivbarn och barn med förälder i Sverige. Den antalsmässigt största delen ärenden utgörs av nyetablerade anknytningar som står för närmare 62 procent av det totala antalet anknytningsärenden.

Det kom under 2009 in 44 377 förstagångsansökningar i anknytningsärenden till Migrationsverket, vilket är ungefär samma antal som 2008 då antalet ansökningar var 45 064. Antalet avgjorda förstagångsärenden uppgick till 46 806, vilket innebär att verket, till skillnad mot förra året, avgjorde fler ärenden än vad som kom in. Andelen avgjorda inom sex månader var 68 procent, vilket är en ökning med 5 procentenheter i förhållande till 2008 års resultat. Bifallsandelen var 71 procent. Genomsnittlig handläggningstid var 153 dagar, varav 53 dagar på utlandsmyndigheterna och 100 dagar på Migrationsverket. Under året kom det också in 19 591 förlängningsärenden och 19 033 avgjordes.

Antalet öppna förstagångsansökningar var vid utgången av året 10 918 vilket i jämförelse med föregående årsskifte är en minskning med 2 536 ärenden. Av de öppna ärendena var 75 procent yngre än sex månader, en minskning i förhållande till 2008 med 3 procentenheter. Medborgare i Somalia, Irak och Thailand utgjorde de största enskilda nationaliteterna vad gäller antalet ansökningar. Dessa tre länder stod för 41 procent av det totala antalet förstagångsansökningar.

Nyetablerade anknytningar

Under 2009 kom det in 27 411 ansökningar som rörde nyetablerade anknytningar och 28 035 ansökningar avgjordes. Genomsnittlig handläggningstid för ärendekategorien var under året knappt fem månader och antalet bifall var 22 443, vilket motsvarar en andel på 80 procent. 73 procent av ärendena avgjordes inom sex månader, vilket är 3 procentenheter mer än förra året. Vid en jämförelse med 2008 framgår att antalet inkomna ärenden ökat något, närmare bestämt med 635 ärenden. Nyetablerade anknytningar är den största gruppen anknytningsärenden och utgjorde under 2009 nästan 62 procent av alla anknytningsärenden. De vanligast förekommande nationaliteterna i dessa ärenden var somalier, irakier, thailändare,

turkiar och serber som stod för 39 procent av ansökningarna. Ansökningar från somaliska medborgare har ökat under året och dessa utgjorde också den största enskilda gruppen medan ansökningar från thailändska medborgare, som tidigare utgjort den största gruppen, minskat med 32 procent.

Etablerade anknytningar

Antalet ansökningar som rörde etablerad anknytning uppgick under året till 5 990 och 7 069 avgjordes, varav 71 procent inom sex månader. Den genomsnittliga handläggningstiden var 147 dagar. I förhållande till 2008 har antalet inkomna ärenden minskat med 2 891 och det är framför allt ansökningar från irakiska medborgare som har gått ned kraftigt under året. Även om antalet ansökningar från irakiska medborgare minskat är fortfarande irakier och somalier de dominerande nationaliteterna i denna grupp av anknytningsärenden. Bifallsandelen var även under 2009 hög och uppgick till 89 procent.

Anknytningar grundade på hushållsgemenskap

Med hushållsgemenskap avses att de personer som, utan att ingå i kärnfamiljen, är nära anhöriga och har ingått i samma hushåll som den i Sverige boende referenspersonen. Dessutom ska ett särskilt beroendeförhållande ha förelegat redan i hemlandet. Det kan till exempel röra föräldrar som i hemlandet tagits om hand av i Sverige numera bosatta barn. Under 2009 kom det in 4 646 ansökningar och Migrationsverket avgjorde 5 093 ansökningar varav 536 bifölls. Det har under året kommit in 721 fler hushållsgemenskapsärenden än under 2008.

Andelen avslag är väsentligt högre för denna kategori än för övriga typer av anknytningsärenden. Av de avgjorda ärendena bifölls 11 procent, vilket är en minskning med 2 procentenheter jämfört med 2008. De vanligast förekommande nationaliteterna var somalier, irakier och afghaner.

Övriga anknytningar

Övriga anknytningar innefattar de ansökningar som specifikt rör barn, bland annat adoptivbarn. Dessa ärendekategorier beskrivs närmare under avsnittet barn. Totalt inkom under året 6 330 förstagångsansökningar rörande dessa ärendekategorier, vilket är en ökning med 848 ärenden i förhållande till 2008.

Anknytningsärenden – exklusive förlängningar

ANALYS

De närmast föregående åren har antalet ansökningar i anknytningsärenden stadigt ökat. Under 2009 har denna utveckling planat ut vad gäller inkomna ärenden och nivån för innevarande år är i princip den samma som för 2008, vilket i sig utgör en fortsatt hög nivå vid en jämförelse några år tillbaka i tiden. Andelen ärenden som avgjorts inom sex månader har fortsatt öka och måluppfyllelsen för 2009 var 5 procentenheter högre än under 2007.

Ärendeproduktionen har under året varit god och balansen av öppna ärenden har kunnat minskas med 2 536 ärenden. Den positiva utvecklingen är en följd av verksamhetsområdets fortsatta arbete med att effektivisera handläggningen i syfte att kunna korta handläggningstiderna.

Under året har arbetet med ärendeuppföljning inom området utvecklats och intensifierats. Månadsvisa produktionsavstämningar görs med avdelningscheferna och inom avdelningarna på enhetsnivå. Migrationsverket har under året tagit ett nytt system för uppföljning och planering i bruk, det så kallade eLIS, ett verktyg som ger verksamheten bättre uppföljningsmöjligheter och även till delar bidrar till en förbättrad produktionsplanering.

En faktor som påverkar måluppfyllelsen negativt är de ärenden där handläggningstiden på utlandsmyndigheten varit lång. I cirka 35 procent av anknytningsärendena översteg handläggningstiden på utlandsmyndigheterna 60 dagar. Ytterligare faktorer som påverkar måluppfyllelsen negativt är inväntande av DNA-analys och ärenden som har återförvisats från migrationsdomstol.

Vad gäller ärenden rörande etablerade anknytningar har dessa under året visat en tendens att bli mer komplicerade, något som också är fallet vad gäller ärenden där den sökande är minderårig och referenten är förälder. Oklara släktskapsförhållanden och motstridiga uppgifter i utredningarna är orsaker till denna ökade komplexitet. Dessa omständigheter gör att utredningsbehovet ökar, vilket kan få till följd att handläggningstiden förlängs.

Viseringsärenden

MÅL – VISERINGSÄRENDEN

Beslut i de viseringsärenden som överlämnas till Migrationsverket ska fattas inom tre veckor från det att ansökan inkommit.

RESULTAT

Ansökningar om visum lämnas in vid svenska utlandsmyndigheter eller vid någon av de utländska utlandsmyndigheter som i vissa länder representerar Sverige. Den övervägande delen av ansökningarna avgörs på utlandsmyndigheterna och endast en mindre del av ärendena överlämnas till Migrationsverket för avgörande. Under 2009 tog utlandsmyndigheterna emot 196 257 ansökningar, vilket är en minskning med 38 147 ärenden i förhållande till 2008. Den huvudsakliga bakomliggande faktorn till minskningen torde vara den globala ekonomiska lågkonjunkturen som bidragit till ett minskat resande. De största minskningarna återfinns bland de kategorier av viseringsärenden där grunden är affärs- respektive turistbesök.

Endast 4 071 ärenden överlämnades till Migrationsverket och detta motsvarar 2 procent av det totala antalet ansökningar, vilket är en ökning i jämförelse med 2008 då 1,6 procent av ärendena överlämnades till Migrationsverket. De två nationaliteter som stod för det största antalet överlämnade ärenden utgjordes av medborgare i Albanien och Kosovo.

Under 2009 avgjorde Migrationsverket 4 118 ärenden och av dessa avgjordes 89 procent inom tre veckor från det att ansökan inkommit till Migrationsverket. I förhållande till 2008 har måluppfyllelsen ökat med 5 procentenheter. Den genomsnittliga handläggningstiden var tolv dagar och bifallsandelen var 58 procent, vilket är ungefär samma nivå om förra året.

Migrationsverket hade vid utgången av året 178 öppna visumärenden och av dessa var 38 procent högst tre veckor gamla.

Under året har 1 602 personer som rest in i Sverige med visering sökt uppehållstillstånd här i landet i stället för att återvända till hemlandet vilket är 490 fler än under 2008. Huvuddelen av dessa personer har ansökt om asyl. Drygt hälften av viseringarna hade beviljats av annan Schengenstat. Medborgare i Iran, Kosovo och Serbien utgjorde de största enskilda grupperna bland de som "hoppat av" sina viseringar.

ANALYS

De senaste årens trend med ett ständigt ökande antal visumansökningar har brutits i år. Antalet inkomna viseringsärenden minskade under 2009 med drygt 16 pro-

cent i jämförelse med 2008. Samtidigt har antalet ärenden som överlämnats till Migrationsverket ökat något. Den huvudsakliga orsaken till detta är sannolikt ett ökat antal ärenden som lämnas till Migrationsverket från andra nordiska länders utlandsmyndigheter som representerar Sverige. I enlighet med det representationsavtal som tecknades 2008 överlämnar dessa utlandsmyndigheter möjliga avslagsärenden till Migrationsverket för avgörande.

Målet om tre veckors handläggningstid uppnåddes av Migrationsverket i 89 procent av de överlämnade ärendena. De ärenden som överlämnas till Migrationsverket är generellt av mer komplicerad art än de ärenden som avgörs på utlandsmyndigheterna, något som återspeglas i att bifallsandelen för de ärenden som Migrationsverket avgör är väsentligt lägre än hos utlandsmyndigheterna. Under 2009 biföll Migrationsverket 58 procent av de överlämnade ärendena medan utlandsmyndigheternas bifallsandel var 91 procent. En högre komplexitet i ärendena medför att det kan bli nödvändigt att vidta kompletterande handläggningsåtgärder, något som kan resultera i minskad måluppfyllelse. I sammanhanget bör också påpekas att i cirka 20 procent av viseringsärendena förekommer dessa i kombination med ett arbetstillståndsärende, vilket kan medföra en längre handläggningstid.

I likhet med tidigare år står ett mindre antal utlandsmyndigheter för en stor del av ansökningarna. De fem största mottagarna av visumansökningar var utlandsmyndigheterna i Moskva, Sankt Petersburg, Teheran, Bangkok och Peking. Dessa fem myndigheter stod för totalt 88 773 ansökningar, vilket motsvarar ungefär 45 procent av det totala antalet inkomna ansökningar.

Studerandeärenden

MÅL – Studerandeärenden

I ärenden som rör studerande ska tiden från ansökan till beslut göras så kort som möjligt med hänsyn till sökandens behov. Beslut ska fattas senast inom tre månader.

RESULTAT

Antalet ansökningar för studier i Sverige från medborgare utanför EU/EES fortsatte att öka under året. Totalt tog verket emot 28 635 ansökningar, varav 15 654 avsåg förstagångstillstånd och 12 981 förlängningstillstånd.

Sammanlagt avgjordes 29 556 ärenden, vilket är en ökning med över 18 procent jämfört med föregående år då antalet avgjorda ärenden uppgick till 24 995.

Den genomsnittliga handläggningstiden var 72 dagar för förstagångsansökningar och 48 dagar för förlängningsärenden. Totalt för ärendeslaget var handläggningstiden 61 dagar, vilket är samma genomsnittliga tid som under 2008. Bifallsandelen totalt var 81 procent.

Vid årets slut var antalet öppna ärenden 1 849 jämfört med 2 758 året innan. Av de öppna ärendena var 76 procent högst tre månader gamla.

När det gäller beslut inom tre månader var måluppfyllelsen 92 procent för förstagångsärenden och 84 procent för förlängningsärenden. Totalt avgjordes 88 procent av ärendena inom tre månader.

De flesta ansökningarna kom från medborgare i Pakistan, Kina, Iran, Indien, Bangladesh och Nigeria som tillsammans stod för 19 183 eller 67 procent av ansökningarna totalt. När det gäller förstagångsärenden kom flest ansökningar från Pakistan, Iran, Indien, Nigeria, Bangladesh och Kina. Majoriteten av ansökningarna kom från studerande som antagits vid universitet eller högskola.

Tabell 33

Visumärenden som Migrationsverket har avgjort

	2007	2008	2009
Inkomna ärenden	2 949	3 724	4 071
Avgjorda ärenden	2 968	3 636	4 118
Handläggningstid i dagar – genomsnitt	11	14	12
Andel ärenden som avgjorts inom 3 veckor från det att ansökan inkom till Migrationsverket	88 %	84 %	89 %
Beviljade ansökningar	1 801	2 151	2 369
Öppna ärenden	68	176	178
varav yngre än 3 veckor	46 %	53 %	38 %

Utvecklingsåtgärder

Migrationsverket har under året genomfört insatser för att utveckla arbetet med studerandeärenden i syfte att korta väntetiden för den sökande. Bland annat har verket samverkat med Verket för högskoleservice (VHS) dels vad gäller förberedelserna för ett införande av anmälnings- och studieavgifter 2011, dels för att korta väntetiden för den sökande genom informationsutbyte av uppgifter som finns i VHS:s antagningssystem NyA och högskolornas inrapporteringsystem Ladok samt Migrationsverkets centrala utlänningsdatabas (CUD).

Migrationsverket har också haft ett nära samarbete med Chalmers i syfte att pröva en certifieringsmodell, där Chalmers tar över vissa beredande arbetsuppgifter i ansökningsprocessen av uppehållstillstånd för studier från Migrationsverket, alltså blir certifierade att göra detta själva. Själva myndighetsutövningen kvarstår hos Migrationsverket som bland annat fortsätter att kontrollera pass och belastningsregister samt att fatta beslut om uppehållstillstånd för studier. En pilotverksamhet planeras till HT 2010 eller VT 2011.

Inom Migrationsverkets utvecklingsprojekt E-migration finns ett delprojekt ATG (Arbetsstillstånd och gäststudenter) vars syfte är att ta fram e-tjänster för bland andra gäststuderande. Migrationsverket kommer att införa detta stegvis enligt tidplan från den 4/4 2010 på två utlandsmyndigheter som utgör pilot, därefter kommer ytterligare fem till tio utlandsmyndigheter att införlivas. Efter sommaren 2010 påbörjas utrullningen till samtliga utlandsmyndigheter och höstterminen 2011 ska e-ansökningar finnas tillgängligt hos alla utlandsmyndigheter.

ANALYS

Många medborgare utanför EU/EES är intresserade av att komma till Sverige för att studera. Antalet inkomna studerandeärenden har ökat kraftigt de senaste åren. En under-

sökning visar att avgiftsfriheten är en betydande orsak till att utländska studenter väljer att studera i Sverige. Ett eventuellt införande av anmälnings- och studieavgifter 2011 kan komma att påverka antalet sökande de kommande åren.

Den totala inströmningen av studerandeärenden fortsatte att öka även under 2009 från 26 034 till 28 635, det vill säga en ökning med cirka 10 procent. Ökningen skedde på förlängningssidan där antalet inkomna ärenden ökade med nästan 26 procent i förhållande till 2008. Det är dels en effekt av att antalet förstagångsärenden ökat kraftigt i många år och att många gäststudenter därmed påbörjat studier i Sverige, och dels att gäststudenter har svårare att hålla normal studietakt. Det betyder längre studier och därmed fler förlängningsansökningar. När det gäller förstagångsärenden har sökandetrycket legat kvar på 2008 års höga nivå.

Verksamhetsområdet har under året anpassat sig till det ökade antalet ansökningar. Detta framgår av den höga måluppfyllelsen på 88 procent i genomsnitt och den korta handläggningstiden på 61 dagar i genomsnitt. Det är både interna och externa åtgärder som lett till detta resultat. Internt genom bildandet av en specialiserad studerandenhet i Norrköping, nya arbetssätt samt samarbete över avdelningsgränserna som har visat sig vara en mycket effektiv väg för att öka produktiviteten i studerandebeslut. Exempel på externa åtgärder är samarbetet med VHS som resulterat i tidigare utskick av antagningsbesked. Sistnämnda exempel har i sin tur resulterat i ett trendbrott vad gäller tidsperioden när de flesta ansökningarna kommer in till verket. Antalet inkomna ansökningar under juni och juli har ökat kraftigt jämfört med 2008 då den stora ärendeinströmningen fortsatte långt in i september. Ett tidigt ärendeinflöde är nödvändigt om tidsmålet på tre månader ska kunna hållas under sommarperioden och hösten. Vidare har informationsutbytet mellan de båda verken

Tabell 34

Studerandeärenden

	2007	2008	2009
Inkomna ärenden	19 236	26 034	28 635
Avgjorda ärenden	19 770	24 995	29 556
Handläggningstid i dagar – genomsnitt	62	61	61
Andel ärenden som avgjorts inom tre månader	82 %	81 %	88 %
Andel beviljade ansökningar	74 %	72 %	81 %
Öppna ärenden	1 679	2 758	1 849
varav andel yngre än tre månader	67 %	66 %	76 %

när det gäller att kontrollera äktheten av antagningsbeskeden lett till att fler falska antagningsbesked upptäcks. Slutligen har erfarenhetsutbytet lett till att VHS verifierar fler så kallade problemländer där det förekommer mycket falska handlingar, vilket medfört en snabbare beslutsprocess och en kortare väntan för de seriösa gäststudenterna.

Det kan konstateras att förlängningsärenden har en lägre måluppfyllelse, 84 procent, än förstagångsärenden, 92 procent. Anledningen till detta är att Migrationsverket under sommarperioden tvingas prioritera de som ska komma till Sverige, det vill säga förstagångsstudenterna, framför de som redan finns i Sverige och söker förlängning. Den som söker förlängning har också rätt att stanna i Sverige i väntan på beslut.

Inkommande e-post rörande studerandeärenden har ökat kraftigt under året vilket ställer höga krav på organisationen för att klara de förvaltningsrättsliga kraven. Det

gäller även registreringen av den växande mängden studerandeärenden där vi, under sommarperioden, var tvungna att ha många extra registrerare för att klara de förvaltningsrättsliga kraven.

Ledtiderna i ansökningsprocessen är under översyn och en processkartläggning har gjorts av Migrationsverket på uppdrag av VHS. Där har det konstaterats att utlandsmyndigheternas arbetssätt varierar kraftigt och resulterar i olika långa väntetider, från ett par veckor till flera månader för den sökanden.

KOSTNAD

Den totala kostnaden har ökat jämfört med 2008. Framför allt beror det på ökade samkostnader (se not 345 i tabellen). Kostnaden per ärende avseende anslag 1:1 har ökat jämfört med 2008 med 70 kronor. Det beror framför allt på en allmän kostnadsökning samt 2009 års lönerevision.

Tabell 35

Kostnad/Utgift för prövning av ansökan om besök och bosättning ¹⁾

Se Förtydligande, Ekonomisk översikt sid 88

	2007	2008	2009
Kostnad/Utgift för prövning av ansökan (tkr) ^{1) 2) 4)}	332 612	357 743	438 527
varav 1:1 (tkr) ²⁾	320 874	344 232	390 782
varav rätts hjälp (tkr)	5 090	4 773	5 736
varav övriga samkostnader (tkr) ^{3) 4) 5)}	5 975	7 897	42 007
Kostnad/Utgift per avgjort ärende (kr)	2 639	2 537	2 818
1:1 kostnad per avgjort ärende (kr)	2 546	2 441	2 511

¹⁾ Från och med år 2009 avräknas anslaget 1:1 m fl kostnadsmässigt, vilket innebär bland annat att en övergångseffekt har anslagsavräknats som samkostnad, se kommentar nedan.

²⁾ IT vid utlandsmyndighet ingår i anslaget 1:1 fr o m år 2007

³⁾ I övriga samkostnader ingår år 2009 cirka 15,8 mkr som avser effekter vid övergång till kostnadsmässig anslagsavräkning, samt 5,4 mkr som avser dels semesterlöneskuld, och dels en diffens mot avräkning statsverket, de båda sistnämnda hänförliga till tidigare verksamhetsår. Se vidare not 1 till resultaträkningen.

⁴⁾ Utgiften för prövning av ansökan för år 2007 är justerad avseende utgift för överprövning, vilken utförts av annat verksamhetsområde.

⁵⁾ I samkostnader ingår bl a Från EU finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Omfattningen på verksamheten har ökat markant, och belastar år 2009 detta verksamhetsområde med 17,5 mkr mer än år 2008.

Foto: Ida Ling Flanagan

Verksamhetsområde | Svenskt medborgarskap

Översikt

Ansökan om svenskt medborgarskap sker genom ett skriftligt förfarande och handläggningen sker i samtliga fall vid Medborgarskapsenheten i Norrköping. Den vanligaste formen är att en person blir svensk medborgare genom naturalisation. Genom ett förenklat ansökningsförfarande som kan användas i vissa situationer kan en person även bli svensk medborgare genom anmälan. Vid enheten handläggs dessutom en del andra ärendeslag, varav särskilt kan nämnas ansökningar från utlandssvenskar om bibehållande av sitt svenska medborgarskap samt ansökningar om att få bli befriade från sitt svenska medborgarskap.

Tabell 36

Inkomna medborgarskapsärenden 2007-2009

	2007	2008	2009
Naturalisationsärenden	22 334	22 089	23 460
Anmälningsärenden	1 583	1 795	1 853
Bibehållande-/befrielseärenden	490	551	624

Prövning av ansökan om svenskt medborgarskap

MÅL

Beslut i ärenden om svenskt medborgarskap ska fattas senast inom sex månader från det att ansökan kommit in till Migrationsverket.

RESULTAT

Andelen ärenden som avgjordes inom sex månader var under året 95 procent, vilket innebär att Migrationsverkets måluppfyllelse är mycket hög. I övrigt har antalet grundärenden som kommit in ökat från 24 435 under 2008 till 25 937 under 2009. Antalet avgjorda grundärenden har sjunkit något, från 25 693 under 2008 till 25 476 under 2009.

Med grundärenden menas naturalisationsärenden, anmälningsärenden samt ansökningar om bibehållande eller befrielse från svenskt medborgarskap.

Den genomsnittliga handläggningstiden för grundärenden minskade från 65 dagar 2008 till 53 dagar 2009. Bifallsandelen har ökat från 80 procent 2008 till 83 procent 2009.

Vid årets slut var antalet öppna grundärenden 4 418 jämfört med 3 248 vid 2008 års utgång. Den genomsnittliga liggstiden på de grundärenden som var öppna vid 2009 års utgång var 96 dagar, vilket är en ökning jämfört med de 73 dagar som gällde vid utgången av 2008.

Den genomsnittliga handläggningstiden av överklagade ärendena var fyra dagar under 2009 och av de överklagade ärendena handlades 90 procent inom sju dagar.

ANALYS

Måluppfyllelsen inom medborgarskap är fortsatt hög, något som är ett resultat av flera faktorer av vilka följande särskilt kan framhållas:

- en medveten strategi att ständigt utveckla informationen på verkets webbplats. En lyckad satsning i detta sammanhang är den särskilda ansökningsguide som används flitigt av presumtiva sökande och som har bidragit till att antalet kompletta ansökningar ökat ytterligare under året.
- en förbättrad information på hemsidan om identitetsfrågor för medborgare i Irak, Somalia och Afghanistan. Denna information har lett till fler kompletta ansök-

ningar och högre bifallsandel för dessa sökande.

- en väl fungerande praxisstyrning vilket innebär att all personal har god kännedom om vad som gäller i olika sakfrågor.
- en väl utvecklad screening vid en särskild initialfunktion som innebär att nyinkomna ärenden direkt klassas som antingen kompletta eller inte kompletta. Passiva ledtider har till stor del tagits bort och styrningen av varje ärende sker på ett sätt som innebär att beslut tas så snabbt som möjligt.

Fram till den 31 december 2008 var medborgarskap ett eget verksamhetsområde inom Migrationsverket. Därefter har medborgarskap ingått som en del av verksamhetsområdet Besök, bosättning och medborgarskap. Som en följd av interna prioriteringar inom verket under 2009 har medborgarskap under det gångna året fått minskade resurser till sitt förfogande. Det omfattande utvecklingsarbete som bedrivits inom medborgarskapsenheten har också medfört att tiden för ren ärendehandläggning minskat jämfört med tidigare.

De minskade resurserna för ärendeprovning under 2009 har emellertid i viss mån gått ut över de icke kompletta ansökningarna. Handläggningstiden för dessa ärenden har ökat under senare delen av året och antalet öppna icke kompletta ärenden har också blivit fler än tidigare.

Tabell 37

Avgjorda medborgarskapsärenden 2007-2009

	2007	2008	2009
Avgjorda naturalisationsärenden totalt	24 628	23 351	22 899
varav bifall	83 %	81 %	85 %
Avgjorda inom sex månader*	92 %	96 %	95 %
Genomsnittlig handläggningstid	99	68	55
Avgjorda anmälningsärenden totalt	1 582	1 787	1 938
varav bifall	73 %	70 %	71 %
Avgjorda inom sex månader*	99 %	99 %	99 %
Genomsnittlig handläggningstid	29	31	31
Avgjorda BBH/BEF-ärenden totalt	489	555	639
varav bifall	67 %	72 %	75 %
Avgjorda inom sex månader*	95 %	96 %	97 %
Genomsnittlig handläggningstid	54	32	30
Avgjorda totalt	26 699	25 693	25 476
varav bifall	82 %	80 %	83 %
Avgjorda inom sex månader*	93 %	96 %	95 %
Genomsnittlig handläggningstid	94	65	53

*För 2007 och 2008 var målet sju månader

UTVECKLING

Det gångna året har till stor del handlat om att arbeta med olika utvecklingsfrågor. Mycket tid har gått till att förbereda införandet av elektronisk ärendehantering när det gäller vissa ansökningar och anmälningar om svenskt medborgarskap. Utvecklingen handlar också om en ökad automatisk inhämtning av information från olika externa myndigheter samt att göra det möjligt att hand-

lägga elektroniska ansökningar i det nuvarande ärendehanteringssystemet. Förändringarna kommer sannolikt att sättas i drift i början av 2010.

Vidare har omfattande kvalitetsgranskningar beträffande fattade enmansbeslut genomförts under året. Förbättringsarbetet rörande service och information till våra sökande har fortsatt under 2009.

Tabell 38

Öppna medborgarskapsärenden 2007 - 2009

	2007	2008	2009
Öppna naturalisationsärenden	4 362	3 075	4 272
varav yngre än sex månader*	92 %	95 %	92 %
Öppna anmälningsärenden	130	131	120
varav yngre än sex månader*	94 %	97 %	88 %
Öppna BBH/BEF-ärenden	46	42	26
varav yngre än sex månader*	80 %	90 %	100 %
Öppna grundärenden totalt	4 538	3 248	4 418
varav yngre än sex månader*	92 %	95 %	92 %

*för 2007 och 2008 avses sju månader

KOSTNAD

Den totala kostnaden har ökat jämfört med 2008, framför allt beroende på högre samkostnader. Kostnaden per avgjort ärende har samtidigt minskat något trots att produktionen av ärenden i princip varit oförändrad.

Tabell 39

Kostnad/utgift för prövning av ansökan om svenskt medborgarskap ¹⁾

Se Förtydligande, Ekonomisk översikt sid 88

	2007	2008	2009
Kostnad för prövning av ansökan (tkr)	34 053	32 916	35 324
varav 1:1 (tkr)	33 304	32 032	31 695
varav övriga samkostnader (tkr) ¹⁾	749	885	3 630
Kostnad per avgjort ärende (kr)	1 275	1 281	1 387
1:1 utgift per avgjort ärende (kr)	1 247	1 247	1 244

¹⁾ Från och med år 2009 avräknas anslaget 1:1 m fl kostnadsmässigt, vilket innebär bland annat att en övergångseffekt har anslagsavräknats som samkostnad, se kommentar nedan.

²⁾ I övriga samkostnader ingår år 2009 cirka 1,4 mkr som avser effekter vid övergång till kostnadsmässig anslagsavräkning, samt 0,5 mkr som avser dels semesterlöneskuld, och dels en diffens mot avräkning statsverket, de båda sistnämnda hänförliga till tidigare verksamhetsår. Se vidare not 1 till resultaträkningen.

³⁾ I samkostnader ingår bl a Från EU finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Omfattningen på verksamheten har ökat markant, och belastar år 2009 detta verksamhetsområde med 1,4 mkr mer än år 2008.

Foto: Ida Ling Flanagan

2009 | Omprövning av beslut och processföring

MÅL OCH ÅTERRAPPORTERING

Migrationsverket ska för varje verksamhetsområde redovisa:

- hur många omprövningsbeslut som hade en handläggningstid på över en vecka och vad som var orsaken till detta,
- antalet domar av migrationsdomstolarna som myndigheten överklagat och antalet meddelade prövningstillstånd samt kommentar till utfallet,
- eventuella slutsatser och åtgärder med anledning av migrationsdomstolarnas domar samt,
- de åtgärder som vidtagits med anledning av Migrationsöverdomstolens domar.

Migrationsverket ska också samlat redovisa myndighetens kostnader hänförliga till instans och processordningen.

RESULTAT

Omprövning sker i olika grad inom verksamhetsområdena Asyl och Besök, bosättning och medborgarskap. De ärenden som inte omprövas inom dessa verksamhetsområden överlämnas till verkets förvaltningsprocessenheter för vidare handläggning av överklagandeärendet. Inom verksamhetsområdet Svenskt medborgarskap hanteras alla omprövningar på medborgarskapsenheten som också överlämnar överklagade ärenden till migrationsdomstolen i Stockholm.

För att säkerställa kraven på enhetlighet, skyndsamhet och effektivitet hanteras processföringen i ärenden rörande uppehållstillstånd samlat vid verkets förvaltningsprocessenheter i Stockholm, Göteborg och Malmö. Vid förvaltningsprocessenheterna finns särskild avdelad personal för att snabbt kunna hantera ärenden som kräver skyndsamt handläggning, t.ex. verkställighetsärenden och tvångsåtgärder.

Det inkom totalt 25 971 överklaganden i utlännings- och medborgarskapsärenden under 2009. Under året om-

Tabell 40

Överklaganden per verksamhetsområde 2007–2009

	2007	2008	2009
Asyl			
Inkomna	8 773	17 196	13 484
Avgjorda	8 286	16 660	13 979
varav av verket ändrade beslut	9	16	19
varav överlämnade till migrationsdomstol	8 068	16 307	13 705
Handläggningstid			
medel (dagar)	28	18	12
antal ärenden med handläggningstid längre än en vecka	4 399	9 763	6 723
andel ärenden med handläggningstid längre än en vecka	53 %	59 %	48 %
Öppna överklaganden 31/12	777	1 263	673
Arbete, besök och bosättning			
Inkomna	6 458	6 195	8 723
Avgjorda	7 160	6 159	8 572
varav av verket ändrade beslut	427	198	320
varav överlämnade till migrationsdomstol	6 509	5 746	8 114
Handläggningstid			
medel (dagar)	25	19	11
antal ärenden med handläggningstid längre än en vecka	4 523	4 073	4 386
andel ärenden med handläggningstid längre än en vecka	63 %	66 %	51 %
Öppna överklaganden 31/12	344	344	481
Svenskt medborgarskap			
Inkomna	1 393	1 305	876
Avgjorda	1 585	1 444	1 078
varav av verket ändrade beslut	223	167	148
varav överlämnade till migrationsdomstol	1 257	1 209	880
Handläggningstid			
medel (dagar)	17	6	4
antal ärenden med handläggningstid längre än en vecka	409	136	97
andel ärenden med handläggningstid längre än en vecka	26 %	9 %	9 %
Öppna överklaganden 31/12	24	9	6
Prövning av verkställighetshinder (överklagade)			
Inkomna	2 945	2 156	2 888
Avgjorda	2 899	2 136	2 874
varav av verket ändrade beslut	0	0	0
varav överlämnade till migrationsdomstol	2 789	2 059	2 758
Handläggningstid			
medel (dagar)	8	10	8
antal ärenden med handläggningstid längre än en vecka	734	751	936
andel ärenden med handläggningstid längre än en vecka	25 %	35 %	33 %
Öppna överklaganden 31/12	55	68	78
Överklaganden totalt			
Inkomna	19 569	26 852	25 971
Avgjorda	19 930	26 399	26 503
varav av verket ändrade beslut	659	381	487
varav överlämnade till migrationsdomstol	18 623	25 321	25 457
Handläggningstid			
medel (dagar)	23	17	11
antal ärenden med handläggningstid längre än en vecka	10 065	14 723	12 142
andel ärenden med handläggningstid längre än en vecka	51 %	56 %	46 %
Öppna överklaganden 31/12	1 200	1 684	1 238

Källa: Migrationsverket

prövade verket 26 355 ärenden varav 54 procent avgjordes inom en vecka. Den genomsnittliga handläggningstiden var elva dagar. Handläggningstiden översteg en vecka i 12 142 ärenden vilket motsvarar 46 procent av avgjorda överklaganden.

I 487 fall har Migrationsverket ändrat sitt beslut och i 25 457 fall har överklagandet överlämnats till migrationsdomstolarna.

Att verket omprövar och ändrar sitt beslut i fråga om uppehållstillstånd är vanligast i studerandeärenden. Det beror oftast på att det i samband med överklaganden kommer in kompletterande information som kan ligga till grund för ett uppehållstillstånd.

Migrationsverket har under året omprövat 1 078 beslut i ärenden om svenskt medborgarskap. Av dessa omprövningar har 97 haft en handläggningstid överstigande en vecka. Anledningen till detta har varit att komplettering gjorts med sökande till följd av ny omständighet som gjort det möjligt att ompröva. Ur ett sökandeperspektiv har vi valt att försöka ompröva, även om det lett till några dagars tidsutdräkt, jämfört med att strikt hålla föreskriven handläggningstid och överlämna ärendet till Migrationsdomstolen och en ännu längre tidsutdräkt.

ANALYS

Det har under 2009 varit en stor ökning av antalet muntliga förhandlingar i Migrationsdomstolarna. Ökningen motsvarar 17 procent jämfört med 2008. Samtidigt har antalet förelägganden om skriftliga yttranden ökat med 39 procent jämfört med 2008.

Den genomsnittliga handläggningstiden för överklagandeärenden har trots det minskat med till 11 dagar, en minskning med sex dagar.

Genom kontinuerlig översyn av arbetsprocessen och

effektivare och förbättrade arbetsrutiner såväl internt som mellan Migrationsverket och domstolarna har de genomsnittliga handläggningstiderna dock förkortats under åren trots det ökade arbetstrycket.

Migrationsdomstolarna har under 2009 vidtagit olika åtgärder för att öka kapaciteten att avgöra mål om uppehållstillstånd. För verksamhetsområde Förvaltningsprocess har detta under 2009, liksom de föregående två åren, inneburit ett stadigt ökande arbetstryck från domstolarna.

Under 2009 genomförde förvaltningsprocessenheterna 4 308 muntliga förhandlingar, vilket är en ökning med 17 procent jämfört med 2008 och mer än en fördubbling av antalet förhandlingar sedan 2007.

Även den skriftliga processföringen i form av förelägganden om skriftliga yttranden från migrationsdomstolarna har ökat kraftigt. Förvaltningsprocessenheterna lämnade under 2009 på migrationsdomstolarnas begäran drygt 23 300 skriftliga yttranden vilket är en ökning med 39 procent jämfört med föregående år. Antalet skriftliga yttranden har liksom muntliga förhandlingar i princip fördubblats under de senaste tre åren.

Under 2009 omprövades 26 355 överklaganden och av dessa hade 12 142 en handläggningstid som översteg en vecka. Den höga och stadigt ökande arbetsbelastningen på förvaltningsprocessenheterna är den främsta anledningen till att handläggningstiderna periodvis blir långa och i många fall har överstigit en vecka.

Under slutet av 2008 kom det in ett stort antal överklaganden vilket i sin tur medförde att verksamhetsområde Förvaltningsprocess vid ingången av 2009 hade ett stort antal öppna överklagandeärenden. Detta medförde längre handläggningstider i början av året vilket också påverkade målluppfyllelsen för hela 2009.

En orsak som också bidragit till fördröjningar i handläggningen är att dokument som bifogats överklagan har

Tabell 41

Överklagande utlänningsärenden där Migrationsverket ändrat sitt beslut 2007-2009

Grunder för tillstånd	2007	2008	2009
Flyktingskäl	1	6	0
Skyddsbehövande	4	10	14
Anknytning flykting, skyddsbehövande m. fl.	27	16	11
Humanitära grunder	2	0	6
Anknytning	40	29	36
Arbetsmarknadsskäl	13	5	20
Studerande	325	130	221
Övriga skäl	24	18	31
Totalt	436	214	339

Källa: Migrationsverket

behövt skickas på översättning innan verket kunnat ta ställning till om det funnits skäl att ompröva beslutet i grundärendet.

Arbete med anledning av migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens domar

Efter en försöksverksamhet skannar numera förvaltningsprocessenheterna alla domar från migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen. Det medför att de kan läsas av alla som har tillgång till verkets IT-stöd. Det underlättar uppföljning av verksamheten och sparar tid och resurser. Det är också ett viktigt led i den pågående utvecklingen av elektroniska dossierer.

Migrationsverket följer i vilken omfattning de tre migrationsdomstolarna ändrar verkets beslut och det redovisas fortlöpande i verkets månadsrapporter. Det kan konstateras att den genomsnittliga ändringsfrekvensen är låg, cirka 9 procent. Det finns för närvarande inte något som pekar på att verkets bedömningar på något generellt sätt skulle avvika från praxis.

Migrationsverket genomförde under november månad sin andra brukardialog med deltagare från Kammarrätten, migrationsdomstolarna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt Advokatsamfundet. Temat den här gången var "Kortare väntan – vad kan vi göra för att underlätta varandras arbete?" Ett 60-tal personer deltog. Utgångspunkt för diskussionerna var verkets båda projekt Kortare väntan och e-Migration. Ett annat tema gällde hur fram-

förallt den muntliga processen kan förbättras och utvecklas. I andra sammanhang diskuterar verket och domstolarna på respektive ort hur de administrativa rutinerna kan utvecklas och förbättras.

Ett arbete pågår mellan Migrationsverket och Domstolsverket för att förenkla och effektivisera informationsutbytet genom elektroniska dokument. Som ett led i arbetet med att effektivisera dokumenthanteringen skannar verksamhetsområdet Förvaltningsprocess numera in alla domar i verkets databas. Förutom minskad posthantering och pappersanvändning blir därmed domarna snabbare tillgängliga för bland annat mottagningsverksamheten, vilket medför att arbetet med kommunplaceringar och återvändande kan starta tidigare.

Migrationsöverdomstolen slog fast i tre domar i början av oktober månad att det råder väpnad konflikt i Mogadishu i Somalia. Domarna kommer att leda till att många asylsökande från Mogadishu får skydd i Sverige. Det gäller självfallet de som fortfarande har pågående ärenden, men också dem som har lagakraftvunna avlägsnandebeslut men är kvar i landet. Verket har på eget initiativ inlett prövningen av den sistnämnda kategorin, cirka 275 personer, genom att skriva till var och en och tala om för dem att deras ärenden kommer att granskas på nytt.

Migrationsdomstolen har endast i ett fåtal medborgarskapsärenden upphävt Migrationsverkets beslut utan att verket i särskilt yttrande tillstyrkt överklagandet. Ändringarna har inte varit av prejudicerande karaktär.

Tabell 42

Processföring (muntlig och skriftlig)

	2007	2008	2009
Muntliga förhandlingar	1 881	3 669	4 308
Asyl (prövning ansökan)	1 579	3 414	4 029
Asyl (prövning verkställighetshinder)	4	13	24
Arbete, besök och bosättning	155	90	83
Svenskt medborgarskap	4	3	10
Övrigt (förvar m.m.)	139	149	162
Yttranden	11 870	16 816	23 311
Asyl (prövning ansökan)	5 628	11 172	16 305
Asyl (prövning verkställighetshinder)	1 804	1 327	1 477
Arbete, besök och bosättning	3 118	2 956	4 046
Svenskt medborgarskap	613	562	426
Övrigt (förvar m.m.)	707	799	1 057

Källa: Muntliga förhandlingar Domstolsverket.

Källa: Yttranden Migrationsverket

Verket har under året överklagat två av Migrationsdomstolens domar avseende medborgarskapsärenden till Migrationsöverdomstolen. I ett av fallen har Migrationsöverdomstolen beslutat att inte ge prövningstillstånd och i

det andra fallet upphävde Migrationsöverdomstolen underinstansens dom och fastställde Migrationsverkets beslut.

Tabell 43

Ärenden där Migrationsverket överklagat Migrationsdomstolarnas avgöranden 2007-2009

	2007	2008	2009
Asyl			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	99	175	185
Antal meddelade prövningstillstånd	38	33	44
Arbete, besök och bosättning			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	56	57	78
Antal meddelade prövningstillstånd	22	14	20
Svenskt medborgarskap			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	1	6	2
Antal meddelade prövningstillstånd	0	0	0
Prövning av verkställighetshinder			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	8	16	7
Antal meddelade prövningstillstånd	3	5	1
Totalt			
Antal överklaganden till Migrationsöverdomstolen	164	254	272
Antal meddelade prövningstillstånd	63	52	65

Källa: Migrationsverket

KOSTNAD

Kostnad per ärende under omprövning av beslut har ökat jämfört med 2008. Kostnadsökningen beror framförallt på att fler resurser åtgått till processföring i domstol samt

den lönerevision som genomfördes 2009. Kostnad per ärende avseende verkställighetshinder har minskat jämfört med år 2008. Kostnadsminskningen beror framför allt på att betydligt fler ärenden avgjordes under 2009.

Tabell 44

Kostnad/utgift för processföring och prövning av verkställighetshinder ¹⁾

	2007	2008	2009
Kostnad för omprövning av beslut (tkr)	73 196	76 710	90 826
- varav 1:1, Migrationsverket, omprövning av beslut,	73 172	76 632	90 006
- varav 1:6:2, Offentligt biträde i utlänningsärenden	24	79	211
- varav övriga samkostnader ^{2) 3)}			609
Kostnad för prövning av verkställighetshinder (tkr)	38 560	39 561	39 507
- varav 1:1, Migrationsverket, prövning av verkställighetshinder	36 600	38 209	35 191
- varav 1:6:2, Offentligt biträde i utlänningsärenden	1 103	281	413
- varav övriga samkostnader ^{2) 4)}	856	1 071	3 903
Kostnad per avgjort ärende, omprövning (kr)	4 355	3 184	3 844
- varav 1:1 utgift per avgjort ärende, omprövning (kr)	4 353	3 180	3 809
Kostnad per avgjort ärende, verkställighetshinder (kr)	4 930	5 255	4 076
- varav 1:1 utgift per avgjort ärende, verkställighetshinder (kr)	4 679	5 075	3 631

¹⁾ Från och med år 2009 avräknas anslaget 1:1 m fl kostnadsmässigt, vilket innebär bland annat att en övergångseffekt har anslagsavräknats som samkostnad, se kommentar nedan.

²⁾ I övriga samkostnader ingår år 2009 cirka 1,9 mkr som avser effekter vid övergång till kostnadsmässig anslagsavräkning, samt 0,6 mkr som avser dels semesterlöneskuld, och dels en diffens mot avräkning statsverket, de båda sistnämnda hänförliga till tidigare verksamhetsår. Se vidare not 1 till resultaträkningen.

³⁾ Samkostnader fördelades inte 2007-2008

⁴⁾ I samkostnader ingår bl a Från EU finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Omfattningen på verksamheten har ökat markant, och belastar år 2009 detta verksamhetsområde med 1,4 mkr mer än år 2008.

2009 | Arbetet inom Europeiska unionen och övrigt internationellt arbete

MÅL OCH ÅTERRAPPORTERING

Migrationsverket ska redovisa arbetet inom EU-samarbetet samt övrigt internationellt arbete. Av redovisningen ska särskilt framgå hur Migrationsverket genomför myndighetens internationella strategi.

ÖVERSIKT

Migrationsverkets internationella arbete kan delas in i tre områden.

- EU-arbetet, uppdelat på verkets breda deltagande i EU:s beslutsprocesser och praktiskt samarbete.
- Europeiska flyktingfonden och Europeiska återvändandefonden.
- Det internationella utvecklingssamarbetet och övrigt internationellt samarbete.

RESULTAT

Migrationsverkets internationella strategi

Den europeiska och internationella verksamheten på Migrationsverket är omfattande och involverar många delar av verket. Under 2009 låg huvudfokus på EU-samarbetet och då särskilt EU-ordförandeskapet under hösten som har krävt särskilda insatser från verket.

Den internationella strategin, som antogs första gången i juni 2008, fungerar som ett styrinstrument för verkets europeiska och internationella verksamhet. För att den ska vara så aktuell som möjligt och vara ett effektivt verktyg för prioriteringar av insatser och resurser uppdateras den på årsbasis. Den nu gällande versionen antogs av generaldirektören i juni 2009. Den internationella strategigruppen (ISG), som består av representanter från samtliga verksamhetsområden, träffas månatligen för att följa upp fattade beslut och bereda frågor i enlighet med den internationella strategin.

SVERIGES ORDFÖRANDESKAP I EU

Under Sveriges ordförandeskap i EU hösten 2009 har migration utgjort en viktig fråga. Migrationsverket fortsatte under våren 2009 arbetet, som påbörjades 2008, med att förbereda verket för kommande uppgifter att bistå det svenska ordförandeskapet under hösten. Migrationsverket såg till att organisationen hade goda förutsättningar att bidra till att genomföra ett EU-ordförandeskap. Bland annat säkerställde verket, i samråd med Justitiedepartementet, bemanningen av EU-arbetsgrupperna under ordförandeskapet genom att utse representanter och ersättare samt upprätta formella förordnanden för dessa.

Migrationsverket anordnade ett eget ordförandeskapsseminarium den 29-30 oktober om praktiskt samarbete i asylfrågor, med fokus på det europeiska stödkontoret för asylfrågor och det EU-gemensamma vidarebosättningsprogrammet. Cirka 110 deltagare från EU-länder och Schengen-länder deltog på seminariet. Företrädare för UNHCR och IOM liksom representanter från frivilligorganisationer deltog också. Seminariet arrangerades i samarbete med Academy of European Law (ERA), och var delfinansierat av Europeiska flyktingfondens gemensamhetsprogram.

EU-ARBETET

Migrationsverket har under året ytterligare förstärkt sitt EU-arbete i syfte att bistå regeringen under det svenska EU-ordförandeskapet och uppfylla regeringens mål om verkets aktiva och enhetliga medverkan i EU-samarbetet. Migrationsverket har tillhandahållit god och relevant kompetens och kapacitet genom att bereda underlag för förhandlingar på EU-nivå. Härvid har Migrationsverket lämnat synpunkter och kommentarer över de EU-rättsakter som EU-kommissionen presenterat på asylområdet under året. Verket har bistått regeringen med synpunkter i relation till andra EU-relaterade dokument och frågeformulär. Verket har också hjälpt regeringen med experter i flera rådsarbetsgrupper, genomförandekommittéer, övriga EU-arbetsgrupper och SCIFA (Strategic Committee on Immigration Frontiers and Asylum). Under ordförandeskapet har verkets experter också varit ordförande och/eller delegationsledare i några grupper.

Rådsarbetsgrupper

Migrationsverket stödjer regeringen med experter i rådsarbetsgrupperna för Asyl, Viseringar, Schengen Aquis, Migration och återsändande, Migration, inresa och vistelse samt rådsarbetsgruppen CIREFI (Centrum för information, reflektion och utbyte i frågor som rör gränspassage och invandring) och Högnivågruppen för asyl och migration (HLWG).

Av Migrationsverkets aktiva deltagande i EU:s rådsarbetsgrupper under 2009 kan särskilt nämnas följande:

- I *Rådsarbetsgruppen för asyl* har verket bidragit med expertstöd i bland annat förhandlingarna om kommissionens förslag till ändrade Dublin- respektive Eurodacförfordningar, ändrat mottagandedirektiv, förslag till förordning om europeiskt stödkontor samt meddelande om EU-gemensamt vidarebosättningsprogram, jämte korresponderande ändringar i regelverket avseende Flyktingfonden III. Detsamma gäller kommissionens förslag till omarbetade asylprocedurdirektiv och skyddsgrundsdirektiv. Migrationsverket har också på underhandsbegäran från Justitiedepartementet sett över de ekonomiska konsekvenserna för verket när det gäller de olika föreslagna rättsakterna avseende förslag till ändrad Dublinförordning och förslag till förordning om stödkontor.
- I *Rådsarbetsgruppen för viseringar* deltar verkets experter i det pågående förhandlingsarbetet gällande kommissionens förslag för fri rörlighet för så kallade D-viseringar. Under det svenska ordförandeskapet har en av verkets utsända experter varit delegationsledare vid möten i rådsarbetsgruppen. Migrationsverket har vidare företrätt Sverige vid möten i en expertkommitté för utarbetande av handboken till viseringskodexen.
- I *Högnivågruppen för asyl och migration* (HLWG) diskuteras frågor som rör migrationssamarbete med länder utanför EU. Under året har Migrationsverket bistått regeringen med genomförande av den globala ansatsen för migration (GAM) och etablering av kopplingar mellan migration och utveckling. Arbetet har bland annat präglats av policyutveckling inom samstämmighet för migration och utveckling och framtagande av praktiska mekanismer för implementering av GAM som partnerskap för rörlighet med Moldavien och Georgien. Gruppen har jobbat för att inkludera de externa dimensionerna av asyl-och migrationspolitiken i Stockholmsprogrammet. En representant från verket har deltagit i en migrationsuppdragsresa till Kenya. Verkets representant i HLWG har vid möten dels presenterat utvecklingen i Söderköpingsprocessen och hur denna närmat sig det Östliga partnerskapet, dels verkets initiativ och arbete gällande vidarebosättning via GDISC Resettlement Plus.

Genomförandekommittéer

Migrationsverket deltar i följande genomförandekommittéer: Kommittén för Dublinförordningen II, Kommittén för Eurodac, Förvaltningskommittén SOLID (Solidarity and Management of Migration Flows), Artikel-6 kommittén, Kontaktkommittén för direktiven om laglig migration samt Expertgruppen för tillämpningen av rörlighetsdirektivet.

- I *Kommittén för Dublinförordningen II* och *Kommittén för Eurodac* har inga möten hållits under året eftersom ar-

betet för närvarande är vilande mot bakgrund av de lagförslag till omarbetade Dublin- respektive Eurodac-förordningar som kommissionen presenterade i december 2008, vilka för närvarande förhandlas i rådsarbetsgruppen för asyl. Migrationsverket har arbetat med att analysera den rättsliga och praktiska innebörden samt de ekonomiska konsekvenserna av ändringsförslagen.

- I *förvaltningskommittén SOLID* (Solidarity and Management of Migration Flows) styrs och förvaltas arbetet med de fyra utvecklingsfonderna: Yttre gränsfonden, Flyktingfonden III, Integrationsfonden och Återvändandefonden. Kommittén kommer att verka under åren 2007-2013 och har till uppgift att övervaka och styra användningen av medlen samt följa upp och utvärdera nyttan med insatserna. Under året har Migrationsverket särskilt bistått regeringen med expertkunskaper och analyser på innebörden av kommissionens förslag till ändringar i regelverket för Flyktingfonden III på grund av unionens avsikter att inrätta ett gemensamt europeiskt stödkontor för praktiskt asylsamarbete samt ett EU-gemensamt vidarebosättningsprogram.
- *Artikel-6 kommittén* arbetar med säkerhetsfrågor och enhetlig utformning av tillståndsmärken för visum och uppehållstillstånd samt pass. Migrationsverket har medverkat i Sveriges arbete med regler för biometriska fingeravtryck för EU-pass som infördes den 29 juni 2009. Migrationsverket har deltagit vid diskussioner om möjligheter för medlemsstater att läsa varandras pass och om den nya stickersen för viseringar som kommer att utfärdas inom kort. Det har även förts diskussioner om UT-kortsförordningen, som antogs formellt den 20 maj 2009.

Övriga EU-arbetsgrupper

- Migrationsverket har deltagit i de seminarier som anordnats i Bryssel i *EURASILgruppen*, som är ett nätverk för tjänstemän från medlemsstaternas asylmyndigheter. Under 2009 har Migrationsverket arrangerat en workshop om Irak.
- *MIM (Mutual Information Mechanism)* är en arbetsgrupp för ett system för utbyte av information om medlemsstaternas åtgärder rörande asyl och invandring och ett forum för diskussion om nationella åtgärder som kan ha inverkan på flera medlemsstater.
- *EMN (European Migration Network)*. Migrationsverket är Sveriges nationella kontaktpunkt för EMN och under året har verket deltagit på nätverkets arbetsmöten i Bryssel, producerat en statistikrapport, besvarat s.k. ad hoc-frågor från nätverket, författat en årlig policyrapport för 2008 och påbörjat densamma för 2009 samt bidragit till andra EMN-studier. Därtill arrangerade Migrationsverket en nationell nätverkskonferens om en-

samkommande barn. Verksamheten finansieras till 80 procent av medel från Europeiska kommissionen.

PRAKTISKT SAMARBETE INOM EU

Migrationsverkets internationella verksamhet omfattar även samarbete med andra länders migrationsmyndigheter och organisationer på ett praktiskt plan. Det praktiska samarbetet är en hörnpelare i arbetet med att öka harmoniseringen av asyl- och migrationspolitiken i EU.

GDISC

Av stor vikt i detta sammanhang är verkets engagemang i General Directors' Immigration Services Conference, GDISC. Idag ingår EU:s samtliga 27 medlemsstater samt Kroatien, Turkiet, Makedonien, Island, Norge och Schweiz i GDISC. Arbetet inom GDISC leds av en styrgrupp som består av generaldirektörer från åtta länder, däribland Sverige.

Migrationsverket har arbetat aktivt med vidarebosättningsfrågor och har på generaldirektörens initiativ hållit ett vidarebosättningsmöte i Stockholm under hösten inom ramen för GDISC-samarbetet. Syftet med mötet var att få till stånd ett samarbete kring vidarebosättning med fokus på Afrikas Horn. En direkt följd av mötet var att en "Action Group Resettlement Plus" inrättades.

Vid den årliga konferensen 2009 diskuterades bl.a. GDISC:s framtida finansieringsmöjligheter, hur GDISC kommer att påverkas av det framtida stödkontoret och det preliminära arbetsprogrammet för 2010. Vidare diskuterades finanskrisens påverkan på migration, frivilligt återvändande samt ensamkommande barn.

Projektverksamhet inom ramen för GDISC

European Asylum Curriculum (EAC) är ett projekt som Migrationsverket startade 2006 tillsammans med de brittiska, holländska, spanska och tjeckiska migrationsmyndigheterna samt Odysseusnätverket (europeiskt akademiskt nätverk för juridiska studier inom migration och asyl).

Målet för EAC är att utveckla ett europeiskt utbildningsmaterial för tjänstemän inom de europeiska asylprocesserna. Utbildningsmaterialet baseras på gällande internationell- och EU-rätt, men bygger även på erfarenheter från befintliga utbildningar inom myndigheter och den akademiska sfären.

EAC består både av förberedande självstudier i e-learningformat online och fallbaserade utbildningsseminarier. Syftet med EAC är att bidra till att höja kapaciteten och kompetensen inom de europeiska asylsystemen samt att på sikt uppnå ett enhetligt förfarande i riktning mot ett gemensamt asylsystem. EAC-projektet bidrar också till ett fördjupat samarbete mellan de europeiska migrationsmyndigheterna.

Sju utbildningsseminarier för nationella lärare inom EAC-projektet genomfördes under 2009. Mottagandet av utbildningarna var positivt. Inom projektet har ett temporärt förvaltningskontor inrättats under året. Detta för att säkerställa uppdateringar av färdiga utbildningsmoduler och en ny web-plattform, samt att även förbereda överlämnandet av projektet till EASO, europeiska stödkontoret för asylfrågor.

Under 2009 har två ansökningar till EU-kommissionen om finansiering tagits fram för projektperioderna 2009-2010 respektive 2010-2011. Projektet finansieras av Europeiska flyktingfondens gemensamhetsprogram och projektpartners.

EUROPEISKA FLYKTINGFONDEN OCH EUROPEISKA ÅTERVÄNDANDEFONDEN

Migrationsverket är ansvarig myndighet för de svenska delarna av Europeiska flyktingfonden III samt Europeiska återvändandefonden. Den planerade programperioden för Flyktingfonden III och Återvändandefonden är 2008 – 2013. Dessa två fonder ingår i EU:s ramprogram Solidaritet och hantering av migrationsströmmar (SOLID).

Fonderna syftar ytterst till att ge EU-länderna en gemensam grund för arbetet med asylsökande, flyktingar m. fl. och arbetet med återvändande baserade på gemenskapslagstiftningen inom området. Flyktingfonden ska medfinansiera utvecklingsprojekt som rör mottagande av asylsökande, asylprövning, vidarebosättning av kvotflyktingar och introduktion för kommunmottagna flyktingar m.fl. Återvändandefonden ska medfinansiera projekt som utvecklar både frivilligt och påtvingat återvändande, förberedelser i Sverige inför återvändandet, återanpassningsprogram i hemlandet och insamling och förmedling av relevant hemlandsinformation.

Flyktingfonden III och Återvändandefonden har hittills haft tre utlysningar. Programår 2008 utlystes och beslutades om under 2008. Även programår 2009 utlystes under 2008 och beslut fattades i mars 2009. Totalt beviljades medfinansiering för 19 projekt från Flyktingfonden och två projekt från Återvändandefonden. Tre av flyktingfondsprojekten var ansökningar från Migrationsverket. Programår 2010 utlystes under hösten 2009. Vid utlysningen inkom 86 projektansökningar till Flyktingfonden, varav 31 har beviljats medel, samt sju ansökningar till Återvändandefonden, varav en beviljats medfinansiering. På Migrationsverkets hemsida kungörs vilka projekt som beviljats stöd av fonderna.

Det partnerskap som inleddes i början av 2008 gällande Flyktingfonden och Återvändandefonden har utvecklats och fördjupats under året. En nationell samrådskommitté har bildats och detta är ett gemensamt organ för de fyra SOLID-fonderna, Flyktingfonden, Återvändandefonden, Yttre gränsfonden samt Integrationsfonden. Partner-

skapet utgörs av Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, EFS-rådet, (den svenska myndighet som förvaltar Europeiska socialfonden och Europeiska integrationsfonden), Länsstyrelsen, Rädda Barnen, Rikspolisstyrelsen, Rikskriminalpolisen, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting, svenska Röda Korset, UNHCR samt Amnesty International. En SOLID-konferens genomfördes i november som ett led i detta partnerskap och för att sprida kunskap och synliggöra EU-fonderna.

Vid Ekobrottsmyndigheten finns Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen (SEFI-rådet). Rådets mål är att främja en effektiv och korrekt användning av EU-relaterade medel och åtgärder mot bedrägeri, missbruk och annan oegentlig hantering av sådana medel i landet. Rådet består av företrädare för Migrationsverket samt andra myndigheter som på olika sätt ansvarar för hanteringen av EU-medel. Migrationsverket som ansvarig myndighet för Flyktingfonden och Återvändandefonden arrangerade i maj ett seminarium på temat Till skydd för EU:s finansiella intressen. I seminariet deltog företrädare för projekt som beviljats stöd av fonderna.

Europeiska flyktingfonden II

Europeiska flyktingfonden II programperiod 2005 – 2007 har under året utvärderats och slutrapporterats till kommissionen. Utvärderingen genomfördes av Ramböll Management Consulting och den sammantagna bedömningen var att Flyktingfonden II genomförts med god kvalitet och hög måluppfyllelse. Ett antal omständigheter har dock inneburit att programmets långsiktiga genomslag varit begränsat. Anledningen var bland annat glappet mellan EU-kommissionens riktlinjer och de svenska behoven, samt att Migrationsverket inte kunnat söka medel.

INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE OCH ÖVRIGT INTERNATIONELLT SAMARBETE

Migrationsverkets internationella utvecklingssamarbete har tidigare huvudsakligen omfattat stöd för att bygga upp kunskap och kapacitet på migrationsområdet. Syftet med detta har bland annat varit att uppnå en internationell harmonisering och därigenom stärka flyktingars och skyddsbehövandes rättsliga skydd. Med framtagandet av den internationella strategin från 2008 har utvecklingssamarbetet fått en annan inriktning än tidigare. Arbetet har sin utgångspunkt i Sveriges politik för global utveckling (PGU) och i Migrationsverkets vision. Fokus ligger på verksamheter som är strategiskt viktiga för Migrationsverket, som återvändande och vidarebosättning.

I början av november lämnade Migrationsverket en redovisning till regeringen, enligt uppdrag i regleringsbrevet, om hur verket har bidragit till genomförandet av PGU:n. I

den framgår bland annat att Migrationsverket ser ett stort behov av att samarbetet med Sida fördjupas.

Söderköpingsprocessen

Söderköpingsprocessen startade 2001 som ett gränsöverskridande samarbetsprojekt på asyl- och migrationsområdet. Idag ingår tio länder i processen: Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen, Slovakien och Rumänien samt Ukraina, Moldavien och Vitryssland, där de tre senast nämnda utgör målländerna. Migrationsverket, IOM och UNHCR fungerar som partners i projektet.

Under den tredje och nyligen avslutade projektperioden 2006-2009 fokuserade Söderköpingsprocessen på att förbättra den nationella kapaciteten på asyl- och migrationsområdet i målländerna. Detta har genomförts genom tematiska möten, det årliga högnivåmötet samt nätverkande och forskning.

En ny strategi för Söderköpingsprocessen antogs i februari 2009. Baserat på den ansökte Migrationsverket om finansiering hos Sida för perioden 1 juli 2009-30 juni 2010, och Sida har beviljat cirka fem miljoner kronor för detta arbete. Migrationsverkets förhandlingsarbete under 2009 har också resulterat i att EU-kommissionen kommit att se positivt på ett närmande av Söderköpingsprocessen till det Östliga partnerskapet.

Söderköpingsprocessen övergick den 1 januari 2010 från att vara ett partnerdrivet projekt till att bli ett regeringslett initiativ. Vid sidan av överlämnandet av ägandeskapet från projektpartners till deltagarländerna, infördes även ett roterande ordförandeskap. I samband med högnivåmötet 10-11 december 2009 valdes Ungern som första ordförandeland.

Samarbetet med internationella organisationer

- UNHCR. Migrationsverket har under 2009 upprätthållit sin kontinuerliga dialog med UNHCR (FN:s flyktingorgan) om det tekniska samarbetet. Verket har följt utvecklingen av UNHCR:s allmänna skyddsslutsats och har under förhandlingarna lämnat synpunkter till Justitiedepartementet. Vid UNHCR:s Exekutiva Kommitté i Genève har representanter från Migrationsverket deltagit och framfört vidarebosättnings strategiska betydelse i lösningar för utdragna flyktingarnas situationer. Under hösten 2009 har verket varit ordförande i ATRC.
- IOM (International Organization for Migration) och Migrationsverket har under 2009 börjat arbetet med att förstärka sina operativa kontakter och formalisera samarbetet genom upprättande av ett ramavtal.
- Migrationsverkets och IOM:s generaldirektörer har diskuterat ramavtalet och IOM:s fortsatta intresse av samarbete med verket kring återvändande och vidarebosättning. IOM:s generaldirektör har deltagit i GDISC:s seminarium om vidarebosättning och ordförandeskaps-

seminariet om praktiskt samarbete i asylfrågor under året. Se även återvändande, sid. 50

- IGC (Inter-Governmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees) är ett informellt, icke-beslutfattande forum för mellanstatligt utbyte av information om hantering av migrationsströmmar och policydiskussioner. Inom IGC deltar Migrationsverket i flera arbetsgrupper. Grupperna behandlar asyl och flyktingar, inresa och återvändande, immigration och integration, landdokumentation, statistik och tekniska frågor.
- ICMPD (International Centre for Migration Policy Development) är en mellanstatlig organisation som förser regeringar, myndigheter och institutioner med policyexpertis, forskning, information och nätverk på migrationsområdet samt har ett nära samarbete med EU-kommissionen, Europol, Frontex, UNHCR, IOM och UNDP för att nämna några.

Sedan januari 2008 representerar Migrationsverket Sverige som medlemsstat och styrelsemedlem i ICMPD. Migrationsverket har under 2009 varit drivande i styrgruppen för att fastställa tydliga roller och mandat, ta fram nya rutiner för anslutning av nya medlemmar och även diskutera komparativa fördelar att vara medlemsstat i ICMPD.

Projektverksamhet inom ramen för ICMPD

Projektet i-Map drivs av ICMPD i samarbete med Frontex, Europol, UNHCR och Interpol. Sedan 2008 bidrar Migrationsverket finansiellt till projektet och har också en representant i styrgruppen. Projektet har 37 deltagande stater fördelade över Europa och arabstaterna. i-Map är ett verktyg i form av en interaktiv, elektronisk karta över migrationsströmmar i Afrika, Mellanöstern och Medelhavsregionen. Det innehåller även analyser av migrationssituationen samt information om bl.a. statistik och lagstiftning.

Under året påbörjades en utvärdering av Migrationsverkets fortsatta engagemang i i-Map.

Det nordiska samarbetet

- Nordiska utlänningsutskottet. De nordiska migrationsmyndigheterna samarbetar sedan 1969 kring migrations- och flyktingfrågor i Nordiska utlänningsutskottet (NU). Samarbetet har sedan starten utvecklats från att tidigare främst ha fokuserat på kontrollfrågor (pass, visum) till att idag omfatta analyser och erfarenhetsutbyte på områden som rör statistik, asyl, familjeåterförening, kommunikations- och servicefrågor. I november 2009 anordnade Migrationsverket Nordiska Utlänningsutskottets möte, där man bland annat diskuterade nordiska samarbeten kring ensamkommande asylsökande barn och uttrullningen av VIS.
- Nordiska samrådsgruppen på hög nivå för migrations- och flyktingfrågor (NSHF). De nordiska regeringarna samarbetar sedan 1986 kring migrations- och flykting-

frågor i NSHF. Inom ramen för samrådsgruppen utbyts information om och erfarenheter av grupper av asylsökande, återvandring och återvändande, förvaltningsbistånd, vidarebosättning, arbetskraftsinvandring, integration samt EU- och Schengensamarbetet. Arbetet i NSHF bedrivs genom två årliga möten på tjänstemannanivå, ett årligt ministermöte samt inom de till NSHF kopplade arbetsgrupperna. För svensk del deltar Justitiedepartementet och vid vissa möten också Migrationsverket.

ANALYS

Den internationella verksamheten – som har funnit struktur och arbetsmetod under de senaste åren – har en stor strategisk betydelse för Migrationsverkets arbete. Verksamheten vilar på internationell grund och migration är till sin natur internationell. Det svenska migrationsarbetet är i stor utsträckning beroende av vad som sker utanför Sveriges gränser, och inte sällan direkt underställt riktlinjer och beslut som fattas av EU:s institutioner.

Genom den internationella verksövergripande strategin finns en strukturerad bedömningsgrund för det samlade europeiska och internationella arbetet.

Genom verkets engagemang i EU:s organ får Migrationsverket tillgång till information som underlättar de bedömningar som ligger till grund för ärendehantering och planeringen av den sammanlagda verksamheten, så som verkets prognoser och analyser. Under Sveriges ordförandeskap i EU har harmonisering och praktiskt samarbete varit i fokus. Ett tydligt resultat av praktiskt samarbete finns inom EAC-konceptet, som kommer att övergå till det europeiska stödkontoret för asylfrågor, och bli en av kontorets huvuduppgifter. Stödkontoret var också ett av de två teman som behandlades under ordförandeskapsseminariet som anordnades av Migrationsverket.

Insatser gällande migration och utveckling ska ha förankring i verksamheten. Under året har verket börjat lägga grunden för kommande utvecklingsinsatser, genom att undersöka finansieringsmöjligheter och kontakta möjliga partners. Det finns strategiska kopplingar mellan migration och utveckling och fokusområdena vidarebosättning och återvändande. Initiativet "Actio Group Resettlement Plus" inom GDISC-samarbetet bygger på tanken att utöver själva vidarebosättningsinsatsen också genomföra en riktad insats för utvecklingsarbete och migration i området. En särskild strategigrupp för vidarebosättningsfrågor på verket har också inrättats. Även de nationella EU-fonderna har kopplingar till migration och utveckling, genom att de utöver målgrupperna asylsökande och nyanlända också bidrar till utveckling inom områdena vidarebosättning och återvändande.

UNHCR och IOM är prioriterade samlivsorganisationer, bland annat i det löpande operativa arbetet. Verket stärker sin dialog med dessa organisationer vad avser det tekniska samarbetet. Det nordiska samarbetet ger möjlighet att hitta gemensamma ståndpunkter inför förhandlingsarbete i andra fora, exempelvis GDISC och EU.

Verksamhetsområdet Europeiskt och internationellt samarbete ansvarar för att enhetlighet och verksnytta säkerställs. Den internationella handboken utgör ett viktigt praktiskt verktyg som ger vägledning i internationella frågor till verkets anställda och reglerar ansvarsfördelning inom Migrationsverket.

Europeiska flyktingfonden bidrar, genom de projektstöd som beviljas, till nationell utvecklingen av asylprocessen, att stärka arbetslinjen och introduktionen för nyanlända. Projekten är inriktade på förbättring av asylprocessen, introduktion av utsatta grupperns behov samt ensamkommande barn.

Foto: Ida Ling Flanagan

2009 | Personal och kompetensförsörjning

MÅL – KOMPETENSFÖRSÖRJNING OCH PERSONALSTRUKTUR

Myndigheten ska säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål och tillgodose dessa behov på både kort och lång sikt.

ÅTERRAPPORTERING

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål.

I redovisningen ska det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål.

PERSONALSTRUKTUR

Verket arbetar ständigt med att anpassa bemanningen efter verksamhetens kompetensbehov, omfattning samt tillgänglig budget. Inför 2009 planerade verket för en minskad bemanning. Anställningsstopp infördes och tidsbegränsade anställningar förlängdes inte. Ökade produktionskrav har dock bidragit till att minskningen blev mindre än prognostiserats. Antalet årsarbetare, det vill säga tillgänglig arbetskraft, har under året varit i genomsnitt 2 681, vilket är 90 färre än föregående år.

Asylverksamheten har totalt nyttjat 1 644 årsarbetare, besök, bosättning och medborgarskap 458, förvaltningsprocessen 163 samt ledning och stabsfunktionerna (inklusive administration) 343. Den största minskningen i årsarbetare har skett inom asylverksamheten. Antalet årsarbetare inom förvaren och återvändandearbetet har dock ökat. Fördelningen av de 1 644 årsarbetarna inom asylverksamheten var 144 för registrering och tillfälligt boende för sökande, 360 för prövning, 790 mottagning och återvändande, 280 förvar, 5 vidarebosättning samt 22 för

bosättning och statsbidrag. Därutöver tillkom ledning och stöd inom asylprocessen med 43 årsarbetare.

Könsfördelningen inom verket var oförändrad, knappt två tredjedelar var kvinnor och en dryg tredjedel var män. Medelåldern hade ökat något och var 44 år. Personalomsättningen var 1,4 procent. 36 tillsvidare anställningar påbörjades och 156 tillsvidareanställningar avslutades under året. Bemanningsarbetet har dock varit mer omfattande än vad omsättningssiffran visar. Totalt har 369 anställningar påbörjats på verket och 453 har avslutats, därutöver tillkommer en intern rörlighet.

SJUKFRÅNVARO

År 2008 var sjukfrånvaron 3,9 procent av den tillgängliga arbetstiden. Verket nådde därmed det långsiktiga målet för 2008 på högst 4 procents sjukfrånvaro. År 2009 har sjukfrånvaron ökat något och motsvarade exakt 4 procent av den tillgängliga arbetstiden. Kvinnornas sjukfrånvaro motsvarade 4,6 procent och männens 3,0 procent. Under 2009 har sjukfrånvaron minskat med nästan en halv procentenhet i åldersgruppen äldre än 50 år. En minskning har skett för både kvinnor och män i denna åldersgrupp. När det gäller medarbetare som är yngre än 50 år så ökade frånvaron bland männen samt bland kvinnorna som var yngre än 30 år.

Under året har 139 personer haft en sjukskrivning som varat minst 60 dagar, vilket motsvarar 4,0 procent av personalstyrkan. Året innan var motsvarande siffra 4,2 eller 152 individer. Andelen långtidssjukskrivna kvinnor har minskat från 4,9 till 4,7 procent. För männen har andelen minskat från 3,1 till 2,9 procent.

Frisktalet för 2009 var 63 procent, jämfört med 69 procent året innan, det vill säga en försämring. Antalet påbörjade sjukfall har ökat jämfört med 2008. Detsamma gäller både för inflödet i långtidssjukskrivning och upprepad korttidssjukfrånvaro.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

År 2009 har präglats av utveckling och att omsätta visionen – ett Sverige som med öppenhet tar tillvara den globala migrationens möjligheter. Kompetensutvecklingen har påverkats av de stora utvecklingsprojekten och en totalöversyn av allt kursutbud som finns i våra olika program har genomförts. En prioritering har gjorts avseende vilka utbildningar som kommer att fortsätta, vilka som ska utvecklas och hur tid kan frigöras för att effektuera utbildningsbehovet som uppkommer av de stora projekten. Syftet med översynen har även varit att omvärdera former för utbildning och kompetensutveckling. Under 2009 har vi dessutom initierat arbetet med att ta fram en mer långsiktigt kompetensstrategi. Detta för att kunna balansera kommande förändringar och ha rätt kompetens i förhållande till de utmaningar som väntar Migrationsverket.

Chefsstruktur och ledarskap

Den nya chefsstrukturen har formats och målet med 20 medarbetare per chef har till största delen nu genomförts. Som ett led att stärka nya chefer har verket utvecklat ett nytt introduktionsprogram – Ny chef och ledare på Migrationsverket. Under året har tre utbildningar genomförts med 36 deltagare. Verket har även under året genomfört 16 utbildningar inom chefsutvecklingsprogrammet. I programmet ingår kompetensutvecklingsinsatser för chefens olika roller som ledare, arbetsgivare och myndighetsföreträdare. Detta program har under hösten utvärderats och kommer under 2010 att anpassas till nya behov, effekter av projektet Kortare Väntan och en ny chefsprofil som tagits fram under året.

Ändamålsenliga kunskaper

Medarbetarna påverkas i sin vardag av den förändring som verket genomför. Verkets interna utbildningsprogram, migrationsprogrammet, är ett av de stöd som medarbetaren har och en förutsättning för att verket ska kunna arbeta likformigt, effektivt och ha ett bra förhållningssätt till de människor som medarbetaren möter i sin vardag. Under året har verket haft 170 kurser inom migrationsprogrammet.

Sedan lång tid har ett behov funnits av utbildning för de medarbetare som arbetar i våra boenden. En utbildning har tagits fram under 2009 och två utbildningar har genomförts och fler planeras under 2010. Dessutom har en riktad utbildning till förvarspersonal i motiverande intervjuer genomförts samt utbildningar i syfte att stärka kunskaper kring att utreda barn.

Nationell implementering av EAC har genomförts under 2009. Projektet påbörjades 2008 och skulle fram till projekttidens sluttidpunkt, 31 december 2009, ha genomfört 24 moduler med sex olika kurser. Endast nio moduler har genomförts och orsaken har då bland annat varit att det tagit längre tid än beräknat att få kursmaterialet klart. Kurserna har haft hög internationell kvalitet och mycket goda utvärderingar har getts från deltagarna. Det nationella EAC kommer att implementeras i migrationsprogrammets kursutbud och de kurser som ännu inte testats kommer att testas under 2010.

Medarbetarundersökning

Medarbetarenkäten genomförs i syfte att följa upp utvecklingsområdet medarbetare och för att få underlag för den fortsatta utvecklingen av området. Varje år identifieras styrkor och utvecklingsområden utifrån resultatet. Baserat på resultatet av nio påståenden i medarbetarenkäten tar vi även fram ett så kallat nöjdmedarbetarindex.

Under år 2009 har vi arbetat med resultatet av 2008 års enkät. Under hösten genomfördes även en ny medarbetarundersökning. Nytt för i år var ett frågeområde, som vi

kallar Migrationsverkets utveckling, där det är möjligt att variera påståendena utifrån det som är aktuellt på myndigheten vid genomförandet av enkäten. I årets enkät fanns här påståenden om Migrationsverket vision samt de övergripande utvecklingsprojekten. Här framkom bland annat att 80 procent står bakom Migrationsverkets vision och vill bidra till dess genomförande.

Resultatet av årets enkät visar generellt sett att utvecklingen går i en positiv riktning. Nöjdmedarbetarindex ökade från 2,95 år 2008 till 3,05 vid årets mätning. Resultatet för de styrkor och utvecklingsområden som fastställdes 2008 hade också förbättrats. De utvecklingsområden som fastställdes 2008 - ledarskap, mobbning och diskriminering samt stress återkommer även detta år trots den förbättring. Därutöver tillkom ett utvecklingsområde som handlar om medarbetarnas utveckling (konkretisering av visionen kopplat till planeringssamtal och utvecklingsplaner). Migrationsverkets styrkor efter årets enkät är framtidstro, lyssnande chef, goda medarbetarrelationer samt engagemang och ansvar för vision, mål och uppdrag.

ANALYS

År 2009 har präglats av de stora utvecklingsprojekten, som medför både nya arbetssätt, roller och sannolik ett förändrat kompetensbehov. Ett antal åtgärder har under året vidtagits för att kompetenssammansättningen ska vara ändamålsenlig i förhållande till uppdragen och målen samt för att stödja förändringsarbetet. Arbetat med att ta fram en långsiktig kompetensstrategi har påbörjats.

Asylprövning uppvisar en högre måluppfyllelse jämfört med föregående år. Produktiviteten har dock minskat något. Resurser omfördelades under året för att stödja införandet av ett nytt arbetssätt inom detta område. Måluppfyllelsen är även högre när det gäller prövningen av anknytningsärenden. Vid prövningen av överklaganden och verkställighetshinder är skillnaden mellan mål och resultat liten. Målet att minska tiden i mottagningssystemet har inte nåtts. Istället ökar den genomsnittliga vistelsetiden till följd av ett ökat antal avslag. Resurser har omfördelats för att förstärka återvändandearbetet. Differensen mellan mål och resultat diskuterats fortlöpande och under år 2009 påbörjades genomförandet av mer långsiktiga åtgärder. Verket bedömer att synbara effekter kan förväntas tidigast under år 2010.

Medarbetarenkäten visar på en positiv utveckling med medarbetare som står bakom verkets vision, har framtidstro och känner ansvar för mål och uppdrag. Samtidigt visar sjukfrånvarostatistiken att antal sjukfall ökat något. Ett fortsatt aktivt arbete med våra utvecklingsområden bidrar förhoppningsvis till både ett ökat nöjdmedarbetarindex samt ett högre frisktal.

Migrationsverkets arbete i frågor om mänskliga rättigheter m.m.

Nätverk för temafrågor om mänskliga rättigheter

Ett nätverk för temafrågor om mänskliga rättigheter (MR-frågor) inrättades år 2008 med representanter från merparten av verkets ansvars- och verksamhetsområden. Nätverket fungerar som en informationsgrupp och ett beredningsorgan i MR-frågor. Under 2009 har flera olika frågor varit föremål för behandling vid möten i nätverket. Representanter från nätverket har också utfört olika uppdrag på området.

Utbildningsinsatser

I verkets gemensamma utbildningsprogram ingår modulen "Mänskliga rättigheter och migrationspolitik" och den riktar sig till alla anställda. Utbildningen har sedan den infördes nått en stor del av personalen. Under 2009 har kursen genomförts vid fyra tillfällen med i genomsnitt 22 deltagare per kurs.

Inom ramen för det EU-gemensamma projektet European Asylum Curriculum (EAC) ingår modulen International Refugee Law and Human Rights. Migrationsverket har bidragit med en expert i framtagandet av kursen och två medarbetare har utbildats i Utrecht. Utbildningsmodulen kommer införas i verkets utbildningsprogram under våren 2010.

Hbt

Arbetet med hbt-frågor har under året koncentrerats i ett utvecklingsprojekt med temanamnet Beyond Borders. Projektets övergripande syfte och målsättning är att personal som arbetar med asylsökande ska använda ett normkritiskt perspektiv vid prövning av ärenden och bemötande av sökande. Projektet är delfinansierat av Europeiska flyktingfonden och pågår till den 31 december 2010. Migrationsverkets hbt-nätverk är referensgrupp i projektet.

Under året har två rapporter författats i hbt-projektet. Arbetet har utförts av externa konsulter. Den ena rapporten är en normkritisk studie av asylprövningen och behandlar vad ett normkritiskt perspektiv inom ramen för asylprövning kan vara. Den andra rapporten fokuserar på den samlade information som finns i verkets landinformationssystem Lifos angående hbt-personers situation i världen. I denna rapport diskuteras särskilt källor, alternativa källor och källkritik. Båda rapporterna definierar utmaningar och bidrar med underlag inför det fortsatta arbetet med att uppnå projektets målsättningar. Med hjälp av rapporterna ska projektet vidareutveckla en redan befintlig utbildning om heteronormen till Migrationsverkets uppdrag. Under 2010 kommer utbildningar att arrangeras för personal inom verksamhetsområdena Mottagning, Asylprövning och Förvaltningsprocess.

Hbt-nätverket har vidare under året kartlagt utvecklingsområden och kompetensbehov i hbt-relaterade frågor. Kartläggningen har omfattat alla verksamhetsområden. Utifrån kartläggningen har bland annat krav på hbt-kompetens hos tolkar skrivits in i den nu pågående upphandlingen om tolktjänster.

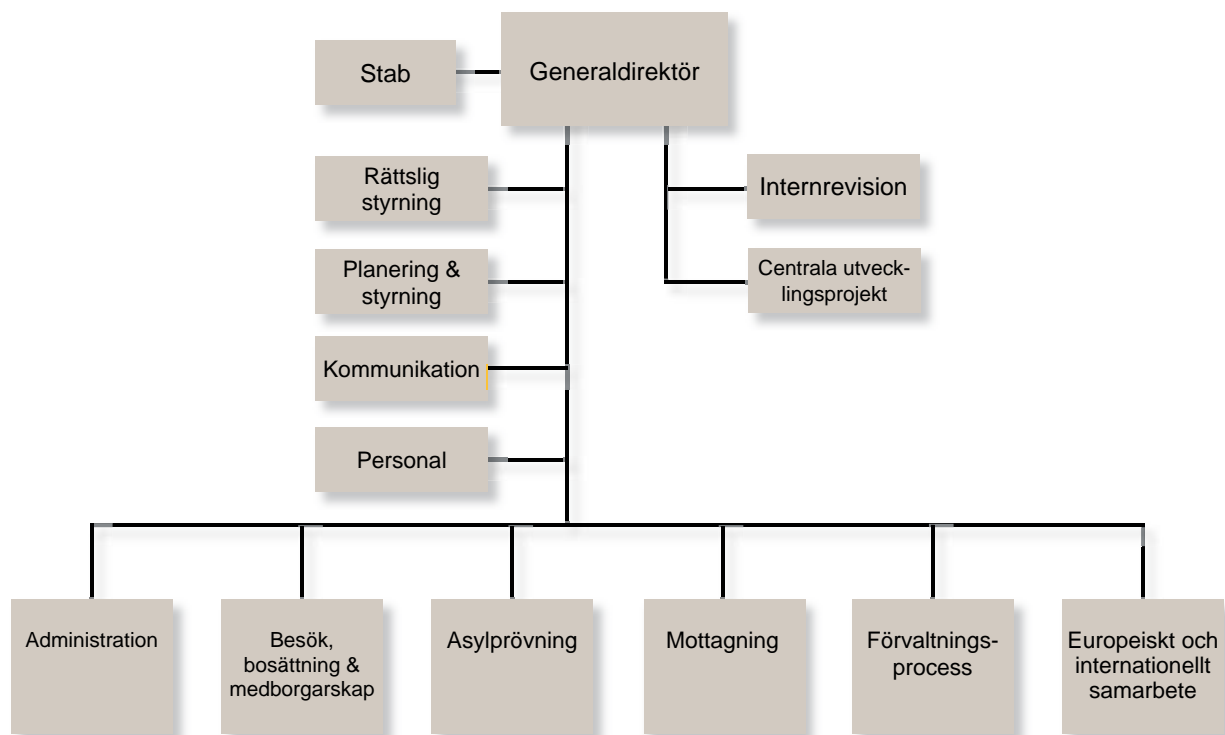
Riktlinjerna i Utlänningshandboken om skyddsbehov på grund av sexuell läggning har förtydligats och kompletterats med ett rättsligt ställningstagande. En ny rutin har också införts för asylsökande i familj som innebär att varje familjemedlem hörs för sig om sina asylskäl redan när ansökan tas upp vid ansökningsenheten. Rutinen syftar bland annat till att underlätta åberopandet av hbt-skäl så tidigt som möjligt i processen.

Religion som asylskäl

Under året har frågor på temat "Religion som asylskäl" prioriterats. I samarbete med flera frivilligorganisationer och UNHCR genomfördes i juni månad ett seminarium. Vid seminariet deltog både experter och beslutsfattare från verket samt ett antal externa intressenter från frivilligorganisationer och UNHCR.

2009 | Organisation

Migrationsverkets organisation

Ekonomisk översikt

Intäkter/kostnader	ASYLPROCESSEN			BESÖK OCH BOSÄTTNING	SVENSKT MEDBORGAR- SKAP	Avgifts- finan- sierad verk- samhet	Summa
	Prövning av ansökan	Mottagande, bosättning, återvändande m m	Prövning av hinder mot verkställighet	Prövning av ansökan	Prövning av ansökan		
Intäkter	4 016	9 487	261	3 683	195	0	17 642
Kostnader för personal	379 056	687 487	32 855	282 501	25 368	0	1 407 267,6
Kostnader för lokal	47 282	345 947	3 733	39 210	2 792	0	438 964,8
Övriga driftskostnader	116 858	230 825	5 586	88 224	3 422	0	444 914,3
Finansiella kostnader	1 285	608	22	247	14	0	2 176,7
Avskrivningar	9 017	20 857	820	11 472	537	0	42 702,1
Övriga erh. medel f finansiering	589	1 056	45	487	42		2 219,6
Lämnade bidrag	558 371	7 542 956	2 816	24 427	1 575		8 130 144,0
Summa	-1 107 263	-8 818 137	-45 525	-441 911	-33 471	0	-10 446 308,0
<i>Varav samkostnader</i>	124 301	222 944	9 442	101 621	8 781	0	467 087,8
TOTAL KOSTNAD	-1 107 263	-8 818 137	-45 525	-441 911	-33 471	0	-10 446 308,0
1:3 IT verksamhet				660			660,0
1:1 Migrationsverket	542 525	1 082 788	42 237	414 300	31 695		2 113 545,0
1:2:2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting		2 642 543					2 642 543,2
1:2:3 Bostäder för asylsökande		261 057					261 057,4
1:3:4 Återvändningsförberedelser	867	1 553	67	716	62		3 264,5
1:3:5 Återvändningsbidrag	257	461	20	213	18		969,9
1:3:6 Vidarebosättning m.m	322 139						322 139,1
1:3:7 Resor vid vidarebosättning m.m.	14 019						14 019,2
1:3:8 Anhörigresor	781	1 400	60	646	56		2 943,0
1:6:2 Offentligt biträde i utlänningsärenden	218 861		413	5 737			225 011,1
1:7:1 Utresor för avvisade och utvisade		47 198					47 197,5
1:8:1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	29 777	53 366	2 286	24 606	2 126		112 160,2
1:2:10 Grundersättning		153 982					153 982,2
1:2:11 Schablonersättning		3 311 230					3 311 229,5
1:2:12 Ersättningar för äldre och funktionshindrade		89 007					89 006,9
1:2:13 Ersättningar för ensamkommande barn		584 608					584 607,8
1:2:14 Extraordinära ersättningar		102 998					102 998,3
1:2:15 Sjukvårdsersättningar		142 184					142 184,3
1:2:16 Extra ersättning 2007-2009		232 410					232 410,0
1:4:59 Övergångseffekter av kostnadsmässig anslagsavräkning	19 153	34 326	1 470	15 827	1 368		72 143,0
SUMMA FINANSIERING	1 148 379	8 741 112	46 552	462 704	35 324	0	10 434 072

Förtydligande: Migrationsverket gick över till kostnadsmässig anslagsavräkning fr o m 1 januari 2009. Några anslag är undantagna från huvudregeln, innebärande att de även fortsättningsvis anslagsavräknas utgiftsmässigt. Det gäller anslaget 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden, övervägande delar av anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader, anslag 1:3:6 Vidarebosättning, samt anslaget 1:2 Kommunersättningar inom flyktingmottagande inom utgiftsområde 13.

Väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2005	2006	2007	2008	2009
Låneram					
Beviljad i regleringsbrevet	80 000	120 000	140 000	147 900	180 000
Utnyttjad (vid räkenskapsårets slut)	52 100	47 246	63 098	113 275	157 456
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrevet	60 000	100 000	100 000	100 000	130 000
Maximalt utnyttjad	49 802	36 965	0	0	25 006
Räntekonto					
Ränteintäkter	21	3 393	10 085	5 175	553
Räntekostnader	227	70	0	0	70
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter, avgiftsfinansierad verksamhet (migrationsstöd, twinning)	6 231	1 455	56	0	0
Avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten	1 689	1 068	514	247	1 637
Avgiftsintäkter som inte disponeras av myndigheten	72 400	121 676	111 506	82 875	270 314 ¹⁾
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrevet	350 000	201 523	536 759	720 104	780 494
Utnyttjad kredit	255 715	0	26 325	0	262 516
Anslag					
Anslagssparande (samtliga ramanslag)	235 847	1 114 954	911 783	1 254 068	317 715
Medeltal under året					
Årsarbetskrafter	2 643	2 340	2 468	2 771	2 681
Anställda	3 243	2 942	2 933	3 191	3 125
Driftkostnader					
per årsarbetskraft	802	792	814	823	855
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-63 254	9 634	-79 434	-601 207	-169 887
Balanserad kapitalförändring	-555 723	-579 505	-573 224	-636 942	-1 048 709

¹⁾ Ökningen 2009 beror på medel som erhållits från EU för Europeiska flyktingfonden och Återvändandefonden

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2009	2008
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	2 317 410	2 294 702
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	3 073	1 935
Intäkter av bidrag	3	11 157	29 853
Finansiella intäkter	4	3 412	5 649
Summa		2 335 052	2 332 139
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-1 407 267	-1 398 187
Kostnader för lokaler		-438 965	-414 656
Övriga driftkostnader		-444 914	-467 397
Finansiella kostnader	6	-2 177	-4 139
Avskrivningar och nedskrivningar	7	-42 702	-44 494
Summa		-2 336 025	-2 328 873
Verksamhetsutfall		-973	3 266
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		209 522	120 767
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-270 314	-82 871
Saldo	8	-60 792	37 896
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	1	8 019 803	7 840 181
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		1 917	3 333
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		302	-209
Lämnade bidrag	9	-8 130 144	-8 485 674
Saldo	10	-108 122	-642 369
Årets kapitalförändring	11	-169 887	-601 207

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2009-12-31	2008-12-31 ¹⁾
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	12		
Balanserade utgifter för utveckling		100 215	55 587
Summa immateriella anläggningstillgångar		100 215	55 587
Materiella anläggningstillgångar	13		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		14 793	15 754
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		52 237	58 676
Summa materiella anläggningstillgångar		67 030	74 430
Fordringar			
Kundfordringar		810	463
Fordringar hos andra myndigheter	14	36 547	46 522
Övriga fordringar	15	1 005	14 366
Summa fordringar		38 362	61 351
Periodavgränsningsposter	16		
Förutbetalda kostnader		95 883	69 588
Upplupna bidragsintäkter		5 440	6 045
Övriga upplupna intäkter		17 149	28 409
Summa periodavgränsningsposter		118 472	104 042
Avräkning med statsverket	17	159 426	-51 256
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	51 300	120 822
Kassa, postgiro och bank		13 307	12 373
Summa kassa och bank		64 607	133 195
SUMMA TILLGÅNGAR		548 112	377 349
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	19	1 106	8 990
Balanserad kapitalförändring	20	-1 048 709	-636 942
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	21	-169 887	-601 207
Summa myndighetskapital		-1 217 490	-1 229 159
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	22	8 080	15 085
Övriga avsättningar	23	1 534	20 671
Summa avsättningar		9 614	35 756
Skulder m. m.			
Lån i Riksgäldskontoret	24	157 456	113 275
Skulder till andra myndigheter		38 066	38 720
Leverantörsskulder	25	104 188	136 213
Övriga skulder		70 478	61 576
Depositioner		0	1
Summa skulder m. m.		370 188	349 785
Periodavgränsningsposter	26		
Upplupna kostnader		1 324 042	1 219 787
Oförbrukade bidrag		12 996	1 180
Övriga förutbetalda intäkter		48 762	0
Summa periodavgränsningsposter		1 385 800	1 220 967
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		548 112	377 349

¹⁾ Jämförelsetalen har justerats efter ändrade redovisningsprinciper

Anslagsredovisning

Redovisning mot inkomstitlar

Inkomstittel (belopp i tkr)		Inkomster
2394	Övriga ränteinkomster	
114	Övriga ränteinkomster	183
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	
024	Expeditions- och ansökningsavgifter ¹⁾	96 486
2714	Sanktionsavgifter m.m.	
441	Särskild avgift, Migrationsverket	544
6911	Övriga bidrag från EG	
002	Bidrag från Europeiska flyktingfonden	13 636
005	Europeiska flyktingfonden III	142 132
007	Europeiska återvändandefonden	17 333
Summa 6911	Övriga bidrag från EG	173 101
SUMMA		270 314

¹⁾ Avser ansökningsavgifter för medborgarskap, uppehålls- och arbetstillstånd, främlingspass och resedokument

Finansiella villkor (belopp i tkr)		Villkor	Utfall 2009
1:7	Utresor för avvisade och utvisade (Ramanslag)		
1:7 ap 1	Migrationsverket (Ram)		
	Åtgärder i samband med utlänningars återvändande	10 000	4 885

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (belopp i tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2009-01-01 -2009-12-31	Utgående överföringsbelopp	Not
UTGIFTSOMRÅDE 8 Migration									
1									
1:1									
1:1 ap 1	75 815	2 053 510	222		-42 977	2 086 570	2 113 558	-26 988	27
1:1 ap 3	7 402		-222		-6 520	660	660	0	
Summa 1:1	83 217	2 053 510	0		-49 497	2 087 230	2 114 218	-26 988	
1:2									
Ersättningar och bostadskostnader (Ramanslag)									
1:2 ap 2	82 026	2 452 000			-85 098	2 448 928	2 642 550	-193 622	28
1:2 ap 3	16 327	256 000			-20 309	252 018	261 057	-9 039	29
Summa 1:2	98 353	2 708 000			-105 407	2 700 946	2 903 607	-202 661	
1:3									
Migrationspolitiska åtgärder (Ramanslag)									
1:3 ap 4	123	4 908			-123	4 908	3 265	1 643	
1:3 ap 5	716	1 400	-400		-716	1 000	970	30	30
1:3 ap 6	5 512	313 880			-5 512	313 880	322 139	-8 259	31
1:3 ap 7	14 603	16 150			-14 643	16 110	14 019	2 091	32
1:3 ap 8	55	1 700	2 500		-883	3 372	2 943	429	33
Summa 1:3	21 009	338 038	2 100		-21 877	339 270	343 336	-4 066	
1:6									
Offentligt biträde i utlänningsärenden (Ramanslag)									
1:6 ap 2	12 557	217 855				230 412	225 011	5 401	34
1:7									
Utresor för avvisade och utvisade (Ramanslag)									
1:7 ap 1	41 064	57 202			-36 064	62 202	47 197	15 005	
1:8									
Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ramanslag)									
1:8 ap 1	98 517	90 218			-46	188 689	112 160	76 529	35
SUMMA UTGIFTSOMRÅDE 8	354 717	5 464 823	2 100	0	-212 891	5 608 749	5 745 529	-136 780	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (belopp i tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2009-01-01 - 2009-12-31	Utgående överföringsbelopp	Not
UTGIFTSOMRÅDE 13 Integration och jämställdhet									
1:2 Kommunersättningar vid flyktningmottagande (Ramanslag)									
1:2 ap 10 Grundersättning (Ram)	7 163	156 255			-7 163	156 255	153 982	2 273	
1:2 ap 11 Schablonersättning (Ram)	525 875	3 343 963			-525 875	3 343 963	3 311 229	32 734	
1:2 ap 12 Ersättning för äldre och funktionshindrade (Ram)	65 174	185 000	-20 000		-65 174	165 000	89 007	75 993	36
1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn (Ram)	24 356	450 000	110 000		-24 356	560 000	584 608	-24 608	37
1:2 ap 14 Extra ordinära ersättningar (Ram)	1	103 000			-1	103 000	102 998	2	
1:2 ap 15 Sjukvårdsersättningar (Ram)	61 751	190 000			-61 751	190 000	142 184	47 816	
1:2 ap 16 Extra ersättning 2007 till 2009 (Ram)	215 030	380 180	-90 000		-215 030	290 180	232 410	57 770	38
SUMMA UTGIFTSOMRÅDE 13	899 350	4 808 398	0	0	-899 350	4 808 398	4 616 418	191 980	
UTGIFTSOMRÅDE 26 Statsskuldsräntor m.m.									
1:4 Övergångseffekter av kostnadsmässig avräkning (Ramanslag)									
1:4 ap 59 Migrationsverket (Ram)				72 143		72 143	72 143	0	
SUMMA UTGIFTSOMRÅDE 26	0	0	0	72 143	0	72 143	72 143	0	
SUMMA UTGIFTSOMRÅDE 8, 13 och 26	1 254 067	10 273 221	2 100	72 143	-1 112 241	10 489 290	10 434 090	55 200	

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	Not	Bå 2009		Bå 2008 ¹⁾	
DRIFT					
Kostnader	39	-2 318 340	-2 318 340	-2 315 069	-2 315 069
Finansiering av drift					
Intäkter av anslag		2 317 410		2 294 702	
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	40	1 921		409	
Intäkter av bidrag		11 157		29 853	
Övriga intäkter		3 411		5 649	
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		2 333 899	2 333 899	2 330 613	2 330 613
Ökning (-) av kortfristiga fordringar			-2 736		-526
Ökning (+) av kortfristiga skulder			44 700		29 311
Förändring av myndighetskaper hänförlig till övergångseffekten m.m.	41		181 556		0
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT			239 079		44 329
INVESTERINGAR					
Investeringar i materiella tillgångar		-32 369		-34 325	
Investeringar i immateriella tillgångar		-49 007		-29 428	
Summa investeringsutgifter		-81 376	-81 376	-63 753	-63 753
Finansiering av investeringar:					
Lån från Riksgäldskontoret		86 240		87 204	
-- amorteringar		-42 060		-37 027	
Försäljning av anläggningstillgångar		1 276		1 740	
-- därav medel som tillförts statsbudgeten		0		-4	
Aktivering av avskrivningskostnader		198		0	
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		45 654	45 654	51 913	51 913
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder			2 346		-17 699
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR			-33 376		-29 539
UPPBÖRDSVERKSAMHET					
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		209 523		120 767	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		11 293		-38 084	
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		220 816	220 816	82 683	82 683
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet			-270 314		-82 871
KASSAFLÖDE TILL UPPBÖRDSVERKSAMHET			-49 498		-188
TRANSFERERINGSVERKSAMHET					
Lämnade bidrag		-8 130 144		-8 485 674	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		94 010		574 969	
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-8 036 134	-8 036 134	-7 910 705	-7 910 705
Finansiering av transfereringsverksamhet					
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		8 019 803		7 840 181	
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		1 917		3 333	
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		303		-209	
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		8 022 023	8 022 023	7 843 305	7 843 305
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET			-14 111		-67 400
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			142 094		-52 798

Belopp i tkr	Bå 2009	Bå 2008
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		
Likvida medel vid årets början	81 939	134 737
Ökning (+) av kassa och bank	934	-5 657
Minskning (-) av tillgodohavande Riksgäldskontoret	-69 522	-42 921
Ökning (+) av avräkning med statsverket	210 682	-4 220
Summa förändring av likvida medel	142 094	-52 798
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT	224 033	81 939

¹⁾ Jämförelsesiffrorna har justerats efter ändrade redovisningsprinciper

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till finansiella delarna

Belopp redovisas i tkr där inte annat anges. Avrundningsdifferenser gör att totalsumman inte alltid stämmer vid summering av delposterna.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

Förändrade redovisningsprinciper

Engångspremier till SPV för särskild pensionsersättning samt tvister redovisas som övriga avsättningar i balansräkningen enligt anvisningar från Ekonomistyrningsverket (ESV). Dessa har tidigare redovisats som upplupna kostnader. Jämförelsetalen i balansräkningen och finansieringsanalysen har räknats om. Resultaträkningen har även påverkats av omrubriceringen men någon omräkning av jämförelsetal har inte varit aktuellt att göra.

Migrationsverket har, liksom övriga myndigheter, övergått till kostnadsmässig avräkning av anslag i enlighet med regeringens förordningar och de riktlinjer som ESV beslutat. Verkets övergångseffekt uppgick till 72 143 tkr som avräknats mot anslag 1:4 Övergångseffekter av kostnadsmässig avräkning.

Likvida medel/betalningar

Migrationsverket har två betalningsflöden. I räntebärande flöde finns anslag 1:1 Migrationsverket (anslagsposten 1 och 3). Övriga anslag är icke räntebärande.

Värderingar av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag eller när fordrings- eller skuldbelopp inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. I januari faktiskt utbetald löneskuld har bokförts under övriga skulder. Skulder i utländsk valuta har värderats till kurs som gällde den 31 december 2009.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Härvid tillämpas följande avskrivningstider.

Materiella anläggningstillgångar:

Persondatorer (ej bärbara)	3 år
Skrivare och övrig datorutrustning	3 år
Fileservrar	3 år
Basdatorer	5 år
Bilar	5 år
Inventarier i anläggningsboende	3 år
Övriga inventarier och maskiner	5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	kvarvarande hyrestid om den bedöms uppgå till 3 år eller längre tid

Immateriella anläggningstillgångar:

Systemprogramvaror	5 år
Processtyrande programvaror	5 år
Licenser	3-5 år beroende på nyttjandetiden
Utgifter för utveckling	3-5 år

Vid utrustning av nya enheter har de inventarier som inte var för sig uppfyllt definitionen på anläggningstillgångar lagts samman till en "fungerande enhet" och aktiverats.

Aktiverade utgifter för utveckling börjar avskrivas när de tas i bruk.

Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader och intäkter samt upplupna kostnader och intäkter bokförs som periodavgränsningsposter, om beloppet överstiger 25 tkr.

Lön till personal som inte har arbetsplikt under ordinarie uppsägningstid bokförs som upplupen kostnad det budgetår beslutet om uppsägning tas.

Avsättningar

Avsättningar avser beräknad ersättning för delpensioner samt beräknad pensionsersättning till uppsagd personal som är mellan 60 och 64 år. Som avsättning redovisas också avgångsvederlag samt avvecklingskostnader för lokaler i de fall avtalen avser längre tid än ett år efter delår eller årsskifte vid uppbokningstillfället. Från 2009 bokförs även engångspremier till SPV samt tvister som övriga avsättningar.

Brytdag

Brytdagen, som är gemensam för statsförvaltningen, inföll den 11 januari 2010. Fakturor och dylikt för år 2009 måste ha inkommit senast brytdagen för att ingå i den löpande redovisningen.

Undantag från EA-regler

Enligt regleringsbrevet undantas Migrationsverket från kravet enligt 3 kap 1 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag när det gäller redovisningen av grunder för beviljade tillstånd samt antalet utlännningar som ansökt om asyl fördelade efter medborgarskap, kön och ålder.

Migrationsverket får med undantag från 3 § Tjänsteexportförordningen (1992:192) belasta anslaget 1:1 Migrationsverket för att täcka merkostnader, som kan uppkomma och som inte täcks enligt EU:s ersättningsregler, inom t.ex. Twinningprojekt.

Migrationsverket undantas även från Anslagsförordningen (1996:1189). Utbetalningar till asylsökande får ske från icke räntebelagt flöde även i de fall utbetalningen till en mindre del omfattar utgifter som belastar räntebelagt flöde. Korrigeringen mellan betalningsflödena ska i dessa fall göras genom betalning från räntebelagt flöde till statsverkets checkräkning.

Migrationsverket medges också undantag från bestämmelsen i 5§ Kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188) för anläggningstillgångar som helt eller delvis finansieras från anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Undantaget omfattar hela finansieringen av berörda anläggningstillgångar även eventuell del som belastar annat än angivet anslag. Berörda anläggningstillgångar ska till sin helhet anslagsfinansieras.

Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m.

Migrationsverket gör bedömningen att omsättningen i företagsverksamheten inte uppgår till de tröskelvärden på 40 miljoner euro som lagen anger och att lagen därför inte är tillämplig för verkets del.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 1

Intäkter av anslag och medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

Jämförelse mellan medel som anslagsavräknats i balansräkningen och intäkter som redovisas i resultaträkningen

Anslag/Intäkter av anslag	2009	2008
Utgiftsområde 8 Migration		
1:1 Migrationsverket	2 114 218	2 174 063
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	2 903 608	2 693 647
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	343 336	300 309
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	225 011	230 589
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	47 197	46 879
1:8 Från EU- budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	112 160	37 678
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet		
10:1 Integrationsverket - del till Migrationsverket	0	288
1:2 Kommunersättningar till flyktingmottagande	4 616 419	4 651 430
Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.		
1:4 Övergångseffekt av kostnads- mässig anslagsavräkning	72 143	0
Avräknat anslag	10 434 092	10 134 883
Intäkter av anslag enligt resultaträkning	2 317 410	2 294 702
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag enligt resultaträkningen	8 019 803	7 840 181
Summa intäkter	10 337 213	10 134 883
Differens ¹⁾	96 879	0

¹⁾ Migrationsverkets beräknade övergångseffekt till följd av övergången till kostnadsfri avräkning av anslag på 72 143 tkr har bokförts direkt mot anslaget.

Semesterlöneskuld inarbetad före 2009 har överförts från balanserad kapitalförändring till avräkning statsverket med 98 670 tkr. Under 2009 har semester som motsvarar en minskning av skulden med 13 993 tkr tagits ut och bokförts direkt mot anslaget.

En differens på 10 743 tkr på avräkning statsverket och balanserad kapitalförändring har rättats och bokförts direkt mot anslaget. Differensen avser differens mellan avskrivningar och amorteringar före år 2003.

Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter	2009	2008
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt 4 § Avgiftsförordningen	1 637	247
Realisationsvinst ¹⁾	1 152	1 526
Övrigt	185	114
Icke statliga medel enligt 15a § Kapitalförsörjningsförordningen	99	48
Summa	3 073	1 935

Specifikation av "intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt 4 § Avgiftsförordningen"

Typ av intäkt	2009	2008
Lokaler	171	6
Konsultuppdrag	1 465	94
Övriga intäkter	1	146
Intäkt av publikation	0	1
Summa	1 637	247

Specifikation av "intäkter av icke statliga medel enligt 15a § Kapitalförsörjningsförordningen"

Typ av intäkt	2009	2008
Ersättning från asylsökande	92	43
Övrig försäljning	7	5
Summa	99	48

¹⁾ Realisationsförlust för bå 2009 uppgår till 1 124 tkr, som redovisas under övriga driftkostnader i resultaträkningen.

Not 3

Intäkter av bidrag

Intäkter	2009	2008
Myndigheter exkl lönebidrag och anställningsstöd	7 031	5 222
Övriga organisationer och ideella föreningar	1 383	1 134
Internationella organisationer	14 055	22 773
Lönebidrag	627	740
Anställningsstöd	485	173
Övriga	-2	462
Periodiseringsposter	-12 422	-651
Summa	11 157	29 853

Not 4

Finansiella intäkter

Intäkter	2009	2008
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	553	5 175
Kursvinster	2 451	339
Övriga finansiella intäkter	0	36
Övriga ränteintäkter	408	99
Summa	3 412	5 649

Not 5

Kostnader för personal

Kostnader	2009	2008
Asyl	-834 767	-863 387
Besök och bosättning	-208 387	-190 786
Medborgarskap	-20 650	-21 325
Samkostnader inkl förvaltningsprocess	-343 463	-322 689
Summa	-1 407 267	-1 398 187
därav lönekostnader (exkl. arb. giv.avg., pensions premier o andra avgifter enligt lag)	-952 583	-931 556 ¹⁾

¹⁾Jämförelsesiffran har justerats enligt ESV:s föreskrifter till Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Not 6

Finansiella kostnader

Kostnader	2009	2008
Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret	-69	0
Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	-487	-3 113
Dröjsmålsräntor	-103	-228
Övriga räntor	-49	-105
Kursförluster	-1 469	-693
Summa	-2 177	-4 139

Not 7

Av- och nedskrivningar

Kostnader	2009	2008
Asyl	-17 326	-20 531
Besök och bosättning	-7 661	-7 413
Medborgarskap	-238	-304
Samkostnader inkl förvaltningsprocess	-17 477	-16 246
Summa	-42 702	-44 494

Not 8

Saldo Uppbördsverksamhet

Skillnaden mellan intäkter och medel som tillförts statsbudgeten består av periodiseringsposter avseende Europeiska flyktingfonden och Återvändandefonden. Förändringen jämfört med föregående år beror på fondernas olika programår och tidpunkterna för utbetalning från Kommissionen. Under år 2009 har 173 101 tkr erhållits från EU:s fonder medan 2008 inkom inga medel från Kommissionen.

Not 9

Lämnade bidrag

Bidrag	2009	2008
Mottagning m.m:		
Dagersättning, boendeersättning, särskilda bidrag	- 682 699	-765 618
Ersättning enligt sjukvårdsförordning:		
Schablonersättning, sjukvård	-552 222	-597 119
Kostnadskrävande vård	-108 662	-112 496
Sjuk- hälso- och tandvård (förvar)	-1 673	-1 206
Hälsoundersökningar/hälsosamtal	-20 466	-31 765
Läkemedel	-30 877	-31 017
Delsumma Ersättning enligt sjukvårdsförordningen	-713 900	-773 603
Ersättning enligt asylersättningsförordningen:		
Ersättning för skolkostnader	-248 849	-235 958
Placering av barn i annat hem än barnets eget	-123 377	-88 076
Placeringskostnader ensamkommande barn	-703 685	-578 043
Bistånd åt utlännningar (till kommuner)	-1 782	-2 766
Utredningskostnader för ensamkommande barn	-39 939	-37 705
God man"	-37 706	-24 931
Extraordinära kostnader	-1 457	-1 269
Delsumma Ersättning enligt asylersättningsförordningen	-1 156 795	-968 748
Kostnader för organiserad sysselsättning:		
Svenskundervisning	-47 842	-123 796
Övriga kostnader	-26 221	-42 375
Delsumma Kostnader för organiserad sysselsättning	-74 063	-166 171
Övrig omsorg och omvårdnad:		
Barnomsorg	-161	-305
Placering av familjer och vuxna	-29 703	-20 395
Övriga kostnader	-7 601	-6 599
Delsumma Övrig omsorg och omvårdnad	-37 465	-27 299
Övriga lämnade bidrag (mottagning)		
Förebyggande stödinsatser för barn (till kommuner)	-50 000	-50 000
Övrigt	-1 072	-499
Delsumma övriga lämnade bidrag (mottagning)	-51 072	-50 499
Återetableringsstöd	-46 457	-12 435
Delsumma mottagning m.m.	-2 762 451	-2 764 373

Forts not 9 Lämnade bidrag på nästa sida

<i>Forts not 9 Lämnade bidrag</i>	2009	2008
Kostnader för Kommun-ersättningar vid flyktingmottagande ¹⁾		
Grundersättning (1:2 ap 10)	-153 982	-146 399
Schablonersättning (1:2 ap 11)	-3 284 735	-3 892 770
Ersättning för äldre och funktionshindrade (1:2 ap 12)	-100 446	- 94 232
Ersättning för ensamkommande barn (1:2 ap 13)	-644 965	-336 612
Extraordinära ersättningar (1:2 ap 14)	-101 789	-99 376
Sjukvårdsersättningar (1:2 ap 15)	-183 293	-133 309
Extra ersättning 2007 till 2009 (1:2 ap 16)	-226 204	-349 788
Delsumma Kommun-ersättningar vid flyktingmottagande	-4 695 414	-5 052 486
Bidrag övrigt		
Bidrag till övriga länder och organisationer	0	-560
Bidrag migrationspolitiska åtgärder	-340 261	-307 376
Ersättning till offentliga biträden	-210 475	-287 829
Bidrag utresor för avvisade och utvisade	- 45 559	-44 243
Europeiska flyktingfonden	-73 764	-25 682
Finansierade med "externa medel"	-2 220	-3 125
Delsumma Övrigt	-672 279	-668 815
Summa lämnade bidrag	-8 130 144	-8 485 674

¹⁾ För fördelning av utgift per ersättningstyp, se bilaga 13

Not 10

Saldo Transfereringar

Skillnaden mellan erhållna medel och lämnade bidrag består av periodiseringsposter på transfereringar som inte omfattas av den kostnadsmässiga anslagsavräkningen. Årets förändring av saldot består av ökade periodiseringar för placeringskostnader för barn samt kommunersättningar vid flyktingmottagande, framförallt ersättningar för ensamkommande barn och sjukvårdsersättningar. Den stora förändringen i föregående års saldo förklarades då av att nya periodiseringsposter tillkommit för schablonersättning vid flyktingmottagande och offentliga biträden samt ökade kostnader för ensamkommande barn.

Not 11

Årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring	2009	2008
Amorteringar (exkl. avgifts- och bidragsfinansierad verksamhet)	0	37 027
Avskrivningar (exkl. avgifts- och bidragsfinansierad verksamhet)	-965	-44 494
Periodiseringsposter i transfereerings- och uppbördsavsnitten	-168 914	-593 341
Befarade förluster och orealiserade kursvinster	0	31
Avyttrade anläggningar	-8	-430
Summa	-169 887	-601 207

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 12

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utveckling	2009-12-31	2008-12-31
Anskaffningsvärde, ingående balans	172 461	163 119
Årets anskaffningar	49 008	29 428
avgår avyttrade anläggningar	-26	-20 086
Anskaffningsvärde, utgående balans	221 443	172 461
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans	-116 874	-133 005
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-4 380	-3 955
avgår avskrivning avyttrade anläggningar	26	20 086
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-121 228	-116 874
Bokfört värde	100 215	55 587

Ökningen av bokfört värde år 2009 beror främst på årets nyaktiveringar i VIS-projektet och e-migration.

Not 13

Materiella anläggningstillgångar

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde, ingående balans	85 996	76 702
Årets anskaffningar och överföringar	7 895	9 579
avgår avyttrade anläggningar	-4 034	-285
Anskaffningsvärde, utgående balans	89 857	85 996
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans	-70 242	-63 166
Årets avskrivningar	-8 665	-7 255
avgår avskrivningar avyttrade anläggningar	3 844	179
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-75 063	-70 242
Bokfört värde	14 793	15 754
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Anskaffningsvärde, ingående balans	299 453	284 795
Årets anskaffningar	24 475	25 017
avgår avyttrade anläggningar	-26 311	-10 359
Anskaffningsvärde, utgående balans	297 617	299 453
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans	-240 777	-217 526
Årets avskrivningar	-29 856	-33 282
avgår avskrivningar avyttrade anläggningar	25 253	10 031
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-245 380	-240 777
Bokfört värde	52 237	58 676

Not 14

Fordringar hos andra myndigheter

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31
Skatteverket (mervärdesskatt)	35 292	46 322
Övrigt	1 255	200
Summa	36 547	46 522

Not 15

Övriga fordringar

Den stora förändringen sedan föregående år beror främst på att verket nått uppgörelse på tvister med fastighetsägare gällande lokalkostnader.

Not 16

Periodavgränsningsposter

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31
Förutbetalda kostnader		
Hyrer	62 936	61 886
Datatjänster m.m.	12 148	3 765
Viseringsmärken m.m.	14 118	3 411
Återvändande	6 116	0
Övrigt	565	526
Delsumma	95 883	69 588
Upplupna bidragsintäkter	5 440	6 045
Övriga upplupna intäkter		
EU-Kommisionen	16 379	28 409
Övrigt	770	0
Delsumma	17 149	28 409
Summa	118 472	104 042

Not 17

Avräkning med statsverket

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-180	0
Redovisat mot inkomsttitel	-270 314	-82 875
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	270 350	82 695
Skulder avseende Uppbörd	-144	-180
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	22 515	50 371
Redovisat mot anslag	8 266 999	7 960 532
"Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde"	-8 240 067	-7 988 388
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	49 447	22 515
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-83 218	-109 800
Redovisat mot anslag	2 167 093	2 174 350
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-2 106 385	-2 151 287
Återbetalning av anslagsmedel	49 498	3 519
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	26 988	-83 218
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte redovisats mot anslag		
Ingående balans	98 670	0
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-13 993	0
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte redovisats mot anslag	84 677	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	9 627	-1 023
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	450 481	223 500
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-8 431 367	-8 131 959
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	7 983 877	7 904 894
Saldo	12 618	-4 588
Belopp under utredning	-14 160	14 215
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	-1 542	9 627
Summa Avräkning med statsverket	159 426	-51 256

Not 18

Räntekonto i Riksgäldskontoret

Beviljad kreditram uppgår till 130 000 tkr. Verket har under året som mest utnyttjat räntekontokrediterna med 25 006 tkr.

Not 19

Statskapital

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	8 990	24 710
Kapitalförändring från föregående år	-7 884	-15 716
Under budgetåret avyttrade anläggningstillgångar	0	-4
Utgående balans	1 106	8 990

Not 20

Balanserad kapitalförändring

Specifikation	2009
IB	-636 942
Kapitalförändring 2008	-601 207
varav omfört till statskapital	7 884
Rättning differens avräkning statsverket	10 743
Anslagsavräkning övergångseffekt	72 143
Överförd semesterlöneskuld före 2009 till avräkning statsverket	98 670
Utgående balans	-1 048 709

Not 21

Kapitalförändring enligt resultaträkningen

Se not 11.

Not 22

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31
Ingående avsättning	15 085	19 943
Årets pensionskostnad	980	4 608
Årets pensionsutbetalningar	-7 985	-9 466
Utgående avsättning	8 080	15 085

Not 23

Övriga avsättningar

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31 ¹⁾
Engångspremier SPV	1 075	7 726
Särskild löneskatt SPV	261	1 874
Twister	198	11 071
Utgående avsättning	1 534	20 671

¹⁾ Jämförelsesiffran har justerats efter ändrade redovisningsprinciper

Not 24

Lån i Riksgäldskontoret

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31
Ingående skuld	113 275	63 098
Lån upptagna under året	86 240	87 204
Årets amorteringar	-42 060	-37 027
Utgående skuld	157 456	113 275
Beviljad låneram	180 000	147 900

Av befintliga lån avser 79 085 tkr kreditiv för finansiering av nyutveckling.

Lånefinansierade anläggningstillgångars bokförda värde per 2009-12-31 är 167 111 tkr. Ännu ej belånade tillgångar avseende anskaffning och nyaktivering under december 2009 uppgår till 9 656 tkr.

Not 25

Leverantörsskulder

Minskningen av leverantörsskulder beror bl.a. på att det är färre inskrivna asylsökande 2009 än 2008. Minskade skulder syns bl.a. för svenskundervisning och läkemedel.

Not 26

Periodavgränsningsposter

Specifikation	2009-12-31	2008-12-31 ¹⁾
Upplupna kostnader		
Placering barn	479 833	344 847
Sjuk- och hälsovård	237 423	217 473
Semesterlöneskuld (inklusive sociala avgifter)	105 712	98 670
Utbildning	85 895	97 105
Schablonersättningar vid flyktmottagande mfl övriga transfereringar	347 700	376 364
Offentliga biträden	42 704	57 240
Lönekostnader	0	3 984
Utfästelser	161	3 505
Övrigt	24 614	20 599
Delsumma	1 324 042	1 219 787
Oförbrukade bidrag		
Bidrag från icke statliga organisationer	5 390	974
Bidrag från annan statlig myndighet	7 606	206
Delsumma	12 996	1 180
Övriga förutbetalda intäkter	48 762	0
Summa	1 385 800	1 220 967

¹⁾ Jämförelsesiffran har justerats efter ändrade redovisningsprinciper

NOTER TILL ANSLAGSREDOVISNING

Migrationsverket tilldelades medel för budgetåret 2009 från Justitiedepartementet enligt regleringsbrev, regeringsbeslut II:4, 2008-12-18 (Ju2008/942/SIM m.fl.), från Integrations- och jämställdhetsdepartementet enligt regleringsbrev, regeringsbeslut 23, 2008-12-18 (IJ2008/2452/IU m.fl.) och från Finansdepartementet enligt regleringsbrev avseende anslag 1:4, regeringsbeslut 2009-05-28.

Under året har Justitiedepartementet beslutat om fyra ändringar av Migrationsverkets regleringsbrev. Ändringarna är beslutade i regeringsbeslut 2009-05-28 (Ju2008/942/SIM m.fl.), regeringsbeslut II:2, 2009-06-25 (Ju2009/482/SIM m.fl.), regeringsbeslut II:2, 2009-11-26 (Ju2009/9571/SIM) och regeringsbeslut II:3, 2009-12-21 (Ju2009/10323/SIM). I regeringsbeslutet 2009-05-28 beslutas om indragning av anslag till följd av övergången till kostnadsmässig avräkning av anslag. Övriga indrag i anslagsredovisningen är hänförliga till indrag av anslagssparande.

Integrations- och jämställdhetsdepartementet har beslutat om ändring av regleringsbrev i regeringsbeslut 1, 2009-11-19 (IJ2009/2094/IU m.fl.).

Not 27

1:1 ap 1 Migrationsverket

I regeringsbeslut 2009-05-28 har regeringen beslutat om indrag av anslagsbelopp med 30 799 tkr. Anslagskredit medges enligt regleringsbrevet med 61 605 tkr. Migrationsverket har utnyttjat 26 988 tkr av krediten. En differens på 10 743 tkr på avräkning statsverket och balanserad kapitalförändring har rättats och belastat anslaget 2009. Differensen avser differens mellan avskrivningar och amorteringar före år 2003.

Not 28

1:2 ap 2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting

I regeringsbeslut 2009-05-28 har regeringen beslutat om indrag av anslagsbelopp med 3 072 tkr. I regeringsbeslut II:2, 2009-11-26 har anslagsposten ökats med 253 000 tkr.

I regeringsbeslut II:3, 2009-12-21 utökas anslagskrediten till 195 000 tkr. 193 622 tkr av krediten har utnyttjats. Främsta orsaken till utnyttjandet av anslagskrediten är att fler ensamkommande barn än beräknat har sökt asyl.

Not 29

1:2 ap 3 Bostäder för asylsökande

I regeringsbeslut 2009-05-28 har regeringen beslutat om indrag av anslagsbelopp med 3 982 tkr. Anslagsposten har ökats med 6 000 tkr enligt regeringsbeslut II:2, 2009-11-26. Anslagskredit medges enligt regleringsbrevet med 12 500 tkr. Migrationsverket har utnyttjat 9 039 tkr av krediten.

Not 30

1:3 ap 5 Återvändningsbidrag

Anslagsposten har minskats genom att 400 tkr har omdisponerats enligt regeringsbeslut II:2, 2009-06-25.

Not 31

1:3 ap 6 Vidarebosättning m.m.

I enlighet med regleringsbrevet har anslagsposten belastats i juni och december 2009 genom att ett schabloniserat belopp omförts till anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktningmot-

tagande. Beloppet motsvarar antalet organiserat överförda flyktingar multiplicerat med 165 200 kr. Av administrativa skäl har brytningen gjorts före årsskiftet. För 2009 har 322 139 tkr belastat anslagsposten. Detta motsvarar 1 950 överförda flyktingar under perioden 2008-12-16—2009-12-13. Anslagskredit medges enligt regleringsbrevet med 9 416 tkr. Migrationsverket har utnyttjat 8 259 tkr av krediten. Anslaget har beräknats för överföring av 1 900 personer. Utnyttjandet av krediten avser överföringen av ytterligare 50 personer.

Not 32

1:3 ap 7 Resor vid vidarebosättning m.m.

I regeringsbeslut 2009-05-28 har regeringen beslutat om indrag av anslagsbelopp med 8 240 tkr. I regeringsbeslut II:2, 2009-06-25 beslutas om anslagsbehållning på 8 200 tkr.

Not 33

1:3 ap 8 Anhörigresor

I regeringsbeslut 2009-05-28 har regeringen beslutat om indrag av anslagsbelopp med 828 tkr.

Anslagsposten har ökats genom att 2 500 tkr omdisponerats enligt regeringsbeslut II:2, 2009-06-25.

Not 34

1:6 ap 2 Migrationsverket

Anslagsposten har ökats med 70 000 tkr enligt regeringsbeslut II:2, 2009-06-25. I regeringsbeslut II:2, 2009-11-26, har anslagsposten ökats ytterligare med 55 000 tkr.

Not 35

1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

I regeringsbeslut 2009-05-28 har regeringen beslutat om indrag av anslagsbelopp med 46 tkr. Det höga utgående överföringsbeloppet beror på att förseningar i programmet för Europeiska flyktingfonden (ERF) III:s första programår (2008) har haft följdverkningar även på anslagsförbrukningen under 2009. Därtill har medfinansiering inte beviljats i planerad utsträckning inom ERF III och Återvändandefonden programår 2009, till följd av att för få ansökningar uppfyllde uppställda krav.

Not 36

1:2 ap 12 Ersättning för äldre och funktionshindrade

Anslagsposten har minskats genom att 20 000 tkr har omdisponerats enligt regeringsbeslut 1, 2009-11-19.

Not 37

1:2 ap 13 Ersättning för ensamkommande barn

Anslagsposten har ökats genom att 110 000 tkr omdisponerats enligt regeringsbeslut 1, 2009-11-19. Anslagskredit medges enligt regeringsbeslut 1, 2009-11-19 med 50 000 tkr. Migrationsverket har utnyttjat 24 608 tkr av krediten. Orsaken till utnyttjandet av anslagskrediten är att fler ensamkommande barn än beräknat fick uppehållstillstånd och blev kommunplacerade under 2009.

Not 38

1:2 ap 16 Extra ersättning 2007 till 2009

Anslagsposten har minskats genom att 90 000 tkr har omdisponerats enligt regeringsbeslut 1, 2009-11-19.

NOTER TILL FINANSIERINGSANALYSEN

Not 39

	2009	2008 ¹⁾
Kostnader enligt resultaträkningen	-2 336 025	-2 328 873
Justeringar:		
Avskrivningar	42 702	44 494
Realisationsförlust	1 125	219
Avsättningar	-26 142	-30 909
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-2 318 340	-2 315 069

¹⁾ Jämförelsesiffran har justerats efter ändrade redovisningsprinciper

Not 40

	2009	2008
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	3 073	1 935
Justeringar:		
Realisationsvinst	-1 152	-1 526
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	1 921	409

Not 41

	2009	2008
Förändring av myndighetskapital hänförlig till övergångseffekten m.m. specifikation		
Utgående semesterlöneskuld 081231	98 670	0
Övergångseffekten	72 143	0
Rättning diff kapitalförändring	10 743	0
Förändring av myndighetskapital hänförlig till övergångseffekt m.m.	181 556	0

Not 42

Ledningens och insynsrådets förmåner

Generaldirektör Dan Eliasson erhöll 1 317 909 kronor i lön och skattepliktiga förmåner för år 2009.

Migrationsverkets insynsråd från och med 14 februari 2008

Ledamöterna erhöll arvoden med 1 450 kronor per sammanträde. Resersättning och ersättning för förlorad arbetsinkomst kan utgå.

Nedan anges arvode och ersättningar till ledamöter under året, samt tillträdes datum i insynsrådet.

Mikael Cederbratt	4 350 kr	fr o m 2008-02-14
Gun Drugge	4 350 kr	fr o m 2008-02-14
Lars Gustafsson	7 250 kr	fr o m 2008-02-14
Ulla Hoffmann	8 700 kr	fr o m 2008-02-14
Lotta Hedström	5 800 kr	fr o m 2008-03-20
Monica Werenfels-Röttorp	7 250 kr	fr o m 2008-02-14
Göte Wahlström	8 700 kr	fr o m 2008-02-14

Verkets ledning och insynsrådets ledamöter har haft följande uppdrag som styrelse- eller rådsledamöter:

Dan Eliasson	Inga övriga uppdrag
Mikael Cederbratt	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
Gun Drugge	Inga övriga uppdrag
Lars Gustafsson	Inga övriga uppdrag
Ulla Hoffmann	Inga övriga uppdrag
Lotta Hedström	Inga övriga uppdrag
Monica Werenfels-Röttorp	Vinporten AB
Göte Wahlström	Länsstyrelsens insynsråd i F-län

Bilaga 1

Asylansökningar 2009

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Totalt
Somalia	Under 18 år	1 611
	Mellan 18-64 år	4 207
	Över 64 år	56
	Män	3 501
	Kvinnor	2 373
	Totalt	5 874
Irak	Under 18 år	523
	Mellan 18-64 år	1 677
	Över 64 år	97
	Män	1 506
	Kvinnor	791
	Totalt	2 297
Afghanistan	Under 18 år	996
	Mellan 18-64 år	693
	Över 64 år	5
	Män	1 455
	Kvinnor	239
	Totalt	1 694
Kosovo	Under 18 år	407
	Mellan 18-64 år	816
	Över 64 år	16
	Män	784
	Kvinnor	455
	Totalt	1 239
Iran	Under 18 år	209
	Mellan 18-64 år	906
	Över 64 år	29
	Män	722
	Kvinnor	422
	Totalt	1 144
Ryssland	Under 18 år	400
	Mellan 18-64 år	650
	Över 64 år	8
	Män	586
	Kvinnor	472
	Totalt	1 058
Eritrea	Under 18 år	222
	Mellan 18-64 år	755
	Över 64 år	23
	Män	491
	Kvinnor	509
	Totalt	1 000
Övriga	Under 18 år	2 209
	Mellan 18-64 år	7 571
	Över 64 år	108
	Män	6 675
	Kvinnor	3 213
	Totalt	9 888
TOTALT	Under 18 år	6 577
	Mellan 18-64 år	17 275
	Över 64 år	342
	Män	15 720
	Kvinnor	8 474
	Totalt	24 194

Bilaga 2

Asylansökningar ensamkommande barn 2009

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Totalt
Somalia	0-6 år	21
	7-12 år	73
	13-17 år	819
	Pojkar	610
	Flickor	303
	Totalt	913
Afghanistan	0-6 år	1
	7-12 år	17
	13-17 år	762
	Pojkar	764
	Flickor	16
	Totalt	780
Irak	0-6 år	1
	7-12 år	7
	13-17 år	102
	Pojkar	93
	Flickor	17
	Totalt	110
Eritrea	0-6 år	1
	7-12 år	7
	13-17 år	41
	Pojkar	25
	Flickor	24
	Totalt	49
Statslös	0-6 år	5
	7-12 år	1
	13-17 år	30
	Pojkar	30
	Flickor	6
	Totalt	36
Ryssland	0-6 år	3
	7-12 år	3
	13-17 år	15
	Pojkar	9
	Flickor	12
	Totalt	21
Iran	0-6 år	0
	7-12 år	2
	13-17 år	18
	Pojkar	17
	Flickor	3
	Totalt	20
Övriga	0-6 år	15
	7-12 år	17
	13-17 år	289
	Pojkar	219
	Flickor	102
	Totalt	321
TOTALT	0-6 år	47
	7-12 år	127
	13-17 år	2 076
	Pojkar	1 767
	Flickor	483
	Totalt	2 250

Bilaga 3

Avgjorda återvändandeärenden som avser
självmant återvändande 2007-2009

Medborgarskap	År	Antal	varav inom 14 dagar	varav inom 28 dagar	Genomsnittlig handläggningstid
IRAK	2007	871	223	596	48
	2008	1698	401	1013	40
	2009	2374	256	743	59
SERBIEN	2007	218	52	90	91
	2008	453	83	197	72
	2009	477	62	122	101
RYSSLAND	2007	233	101	154	101
	2008	321	82	145	63
	2009	420	108	176	85
KOSOVO	2007	44	2	9	70
	2008	209	34	66	101
	2009	543	77	203	62
LIBANON	2007	151	63	99	96
	2008	225	34	79	163
	2009	215	13	35	241
BOLIVIA	2007	205	69	100	72
	2008	246	9	41	101
	2009	65	11	15	173
IRAN	2007	130	38	75	133
	2008	117	28	70	57
	2009	188	53	92	69
VITRYSSLAND	2007	87	40	58	116
	2008	169	58	83	50
	2009	177	57	85	58
SOMALIA	2007	69	18	41	31
	2008	113	16	54	30
	2009	234	19	70	51
STATSLÖS	2007	130	50	71	119
	2008	127	41	73	102
	2009	146	29	49	156
TURKIET	2007	89	28	47	64
	2008	162	50	77	64
	2009	152	38	61	71
Övriga	2007	1814	531	861	
	2008	2265	527	951	
	2009	2510	569	962	
Totalt	2007	4041	1215	2201	100
	2008	6105	1363	2849	73
	2009	7501	1292	2613	79

Bilaga 4

Grunder för beviljade tillstånd till flyktingar m.fl. 2009

Medborgarskap	Ålder/Kön	Klassningskod					Totalt
		A3	A7	A8	KV	G	
Somalia	Under 18 år	206	126	687	26	95	1 140
	<i>därav barn utan vårdnadshavare</i>	32	76	313		58	479
	Mellan 18-64 år	264	438	2 100	24	18	2 844
	Över 64 år	3	10	64		2	79
	Män	132	332	1 438	24	77	2 003
	Kvinnor	341	242	1 413	26	38	2 060
	Totalt	473	574	2 851	50	115	4 063
Irak	Under 18 år	78	107	102	106	78	471
	<i>därav barn utan vårdnadshavare</i>	10	22	9		25	66
	Mellan 18-64 år	295	263	417	223	115	1 313
	Över 64 år	16	8	30	40	15	109
	Män	246	216	285	145	111	1 003
	Kvinnor	143	162	264	224	97	890
	Totalt	389	378	549	369	208	1 893
Afghanistan	Under 18 år	51	126	253	159	107	696
	<i>därav barn utan vårdnadshavare</i>	16	89	244		102	451
	Mellan 18-64 år	92	77	27	158	15	369
	Över 64 år	1	2		1		4
	Män	96	165	266	138	113	778
	Kvinnor	48	40	14	180	9	291
	Totalt	144	205	280	318	122	1 069
Eritrea	Under 18 år	66	120	1	77	7	271
	<i>därav barn utan vårdnadshavare</i>	5	14			6	25
	Mellan 18-64 år	95	547	5	116	3	766
	Över 64 år	3	2			3	8
	Män	47	311	2	92	2	454
	Kvinnor	117	358	4	101	11	591
	Totalt	164	669	6	193	13	1 045
Statslös	Under 18 år	26	27	52	153	25	283
	<i>därav barn utan vårdnadshavare</i>	2	5	1		9	17
	Mellan 18-64 år	68	41	82	233	32	456
	Över 64 år			7	12		19
	Män	61	36	85	217	36	435
	Kvinnor	33	32	56	181	21	323
	Totalt	94	68	141	398	57	758
Övriga	Under 18 år	167	139	16	254	214	790
	<i>därav barn utan vårdnadshavare</i>	10	20	6		46	82
	Mellan 18-64 år	388	259	28	347	236	1 258
	Över 64 år	5	1		7	30	43
	Män	319	225	25	333	224	1 126
	Kvinnor	241	174	19	275	256	965
	Totalt	560	399	44	608	480	2 091
TOTALT	Under 18 år	594	645	1 111	775	526	3 651
	<i>därav barn utan vårdnadshavare</i>	75	226	573		246	1 120
	Mellan 18-64 år	1 202	1 625	2 659	1 101	419	7 006
	Över 64 år	28	23	101	60	50	262
	Män	901	1 285	2 101	949	563	5 799
	Kvinnor	923	1 008	1 770	987	432	5 120
	Totalt	1 824	2 293	3 871	1 936	995	10 919

Bilaga 5

Grunder för beviljade tillstånd till anhöriga 2009

Medborgarskap		Klassningskod								Totalt
Ålder/ Kön		B	B3	B4\	B5	B6	K	K1	K4	
Irak	Under 18 år	335			20	1	2 309	26	73	2 764
	Mellan 18-64 år	49	8	14	1 392	159	1 654	89	118	3 483
	Över 64 år	1		6	5		22		31	65
	Män	216	6	9	544	100	1 564	21	74	2 534
	Kvinnor	169	2	11	873	60	2 421	94	148	3 778
	Totalt	385	8	20	1 417	160	3 985	115	222	6 312
Somalia	Under 18 år	460		24	11	18	1 714	78	177	2 482
	Mellan 18-64 år	28	4	21	153	880	973	84	99	2 242
	Över 64 år	1		3	1	2	6	3	7	23
	Män	276	2	15	77	410	1 349	70	102	2 301
	Kvinnor	213	2	33	88	490	1 344	95	181	2 446
	Totalt	489	4	48	165	900	2 693	165	283	4 747
Thailand	Under 18 år	822			20	58				900
	Mellan 18-64 år	24	10	1	435	1 435				1 905
	Över 64 år					1				1
	Män	412			31	89				532
	Kvinnor	434	10	1	424	1 405				2 274
	Totalt	846	10	1	455	1 494				2 806
Turkiet	Under 18 år	192	3		10		15	1		221
	Mellan 18-64 år	25	16		616	245	14	2		918
	Över 64 år		3	1	1					5
	Män	121	15		320	172	13	2		643
	Kvinnor	96	7	1	307	73	16	1		501
	Totalt	217	22	1	627	245	29	3		1 144
Iran	Under 18 år	91			3		32	2		128
	Mellan 18-64 år	21	9	1	479	137	58	7		712
	Över 64 år				2		1		1	4
	Män	50	5	1	144	71	30	3		304
	Kvinnor	62	4		340	66	61	6	1	540
	Totalt	112	9	1	484	137	91	9	1	844
Eritrea	Under 18 år	87	1		2		146		2	238
	Mellan 18-64 år	8		3	255	31	139			436
	Över 64 år									
	Män	50		1	115	18	124		2	310
	Kvinnor	45	1	2	142	13	161			364
	Totalt	95	1	3	257	31	285		2	674
Afghanistan	Under 18 år	35		1	1		89		65	191
	Mellan 18-64 år	11	2	1	158	23	95	4	39	333
	Över 64 år						1			1
	Män	27	1	1	81	15	86	2	40	253
	Kvinnor	19	1	1	78	8	99	2	64	272
	Totalt	46	2	2	159	23	185	4	104	525
Övriga	Under 18 år	2 494	16	4	121	64	474	20	3	3 196
	Mellan 18-64 år	401	146	25	6 868	5 728	508	75	15	13 766
	Över 64 år	4	11	7	27	17	1		1	68
	Män	1 508	104	12	3 136	2 580	434	49	9	7 832
	Kvinnor	1 391	69	24	3 880	3 229	549	46	10	9 198
	Totalt	2 899	173	36	7 016	5 809	983	95	19	17 030
TOTALT	Under 18 år	4 516	20	29	188	141	4 779	127	320	10 120
	Mellan 18-64 år	567	195	66	10 356	8 638	3 441	261	271	23 795
	Över 64 år	6	14	17	36	20	31	3	40	167
	Män	2 660	133	39	4 448	3 455	3 600	147	227	14 709
	Kvinnor	2 429	96	73	6 132	5 344	4 651	244	404	19 373
	Totalt	5 089	229	112	10 580	8 799	8 251	391	631	34 082

Bilaga 6

Grunder för registrering av uppehållsrätt för EES-medborgare och beviljade uppehållskort 2009

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod										Totalt
		R1	R2	R4	R5	R6	R7	Q1	Q2	Q3	Q4	
Polen	Under 18 år	2	2	1	4	965	1	2				977
	Mellan 18-64 år	1 702	159	103	86	630	6					2 686
	Över 64 år		1		44	1	2					48
	Män	1 144	97	39	61	606	3	2				1 952
	Kvinnor	560	65	65	73	990	6					1 759
	Totalt	1 704	162	104	134	1 596	9	2				3 711
Tyskland	Under 18 år			39	6	450		5				500
	Mellan 18-64 år	779	56	898	280	291	1				1	2 306
	Över 64 år	1			68	1						70
	Män	449	43	399	198	271	1	3			1	1 365
	Kvinnor	331	13	538	156	471		2				1 511
	Totalt	780	56	937	354	742	1	5			1	2 876
Rumänien	Under 18 år	1		1	1	167						170
	Mellan 18-64 år	411	18	42	55	165	1					692
	Över 64 år		1		41	3	4					49
	Män	283	15	15	41	125	1					480
	Kvinnor	129	4	28	56	210	4					431
	Totalt	412	19	43	97	335	5					911
Frankrike	Under 18 år			6		81		1				88
	Mellan 18-64 år	209	4	489	39	46	1					788
	Över 64 år				1							1
	Män	140	3	295	26	56	1					521
	Kvinnor	69	1	200	14	71		1				356
	Totalt	209	4	495	40	127	1	1				877
Nederländerna	Under 18 år	1		1		217						219
	Mellan 18-64 år	159	65	191	101	105	2					623
	Över 64 år			1	8	1						10
	Män	113	45	97	69	138	1					463
	Kvinnor	47	20	96	40	185	1					389
	Totalt	160	65	193	109	323	2					852
Storbritannien	Under 18 år			1	1	113		1				116
	Mellan 18-64 år	339	26	122	99	75						661
	Över 64 år	1			21	2						24
	Män	262	19	68	87	71		1				508
	Kvinnor	78	7	55	34	119						293
	Totalt	340	26	123	121	190		1				801
Litauen	Under 18 år	2		1		153						156
	Mellan 18-64 år	417	23	82	16	78						616
	Över 64 år				6		1					7
	Män	324	21	39	6	90						480
	Kvinnor	95	2	44	16	141	1					299
	Totalt	419	23	83	22	231	1					779
Övriga	Under 18 år	3		29	5	627		201	1	22	1	889
	Mellan 18-64 år	1 828	61	1 223	221	388	6	1 370	14	340	8	5 459
	Över 64 år	2	2		43		1	2	6	2		58
	Män	1 245	51	650	116	425	3	703	8	140	4	3 345
	Kvinnor	588	12	602	153	590	4	870	13	224	5	3 061
	Totalt	1 833	63	1 252	269	1 015	7	1 573	21	364	9	6 406
TOTALT	Under 18 år	9	2	79	17	2 773	1	210	1	22	1	3 115
	Mellan 18-64 år	5 844	412	3 150	897	1 778	17	1 370	14	340	9	13 831
	Över 64 år	4	4	1	232	8	8	2	6	2		267
	Män	3 960	294	1 602	604	1 782	10	709	8	140	5	9 114
	Kvinnor	1 897	124	1 628	542	2 777	16	873	13	224	5	8 099
	Totalt	5 857	418	3 230	1 146	4 559	26	1 582	21	364	10	17 213

Bilaga 7

Beviljade uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i annat EU-land
och för medborgare i Schweiz 2009

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod							Totalt
		H1	H2	H4	H5	H6	H7	LS	
Schweiz	Under 18 år							26	26
	Mellan 18-64 år	1	1	3	1			229	235
	Över 64 år							7	7
	Män		1	3	1			128	133
	Kvinnor	1						134	135
	Totalt	1	1	3	1			262	268
Turkiet	Under 18 år					12			12
	Mellan 18-64 år	5	2			3			10
	Över 64 år								
	Män	5	2			4			11
	Kvinnor					11			11
	Totalt	5	2			15			22
Ryssland	Under 18 år					3			3
	Mellan 18-64 år	9		1	2	2			14
	Över 64 år						1		1
	Män	8			1	1	1		11
	Kvinnor	1		1	1	4			7
	Totalt	9		1	2	5	1		18
Nigeria	Under 18 år					1			1
	Mellan 18-64 år	5			1	2			8
	Över 64 år								
	Män	3				2			5
	Kvinnor	2			1	1			4
	Totalt	5			1	3			9
Statslös	Under 18 år								
	Mellan 18-64 år	7							7
	Över 64 år								
	Män	5							5
	Kvinnor	2							2
	Totalt	7							7
Övriga	Under 18 år					6		2	8
	Mellan 18-64 år	40	2	5	2	9		2	60
	Över 64 år				1				1
	Män	32	2	1	1	5		2	43
	Kvinnor	8		4	2	10		2	26
	Totalt	40	2	5	3	15		4	69
TOTALT	Under 18 år					22		28	50
	Mellan 18-64 år	67	5	9	6	16		231	334
	Över 64 år				1		1	7	9
	Män	53	5	4	3	12	1	130	208
	Kvinnor	14		5	4	26		136	185
	Totalt	67	5	9	7	38	1	266	393

Bilaga 8

Grunder för beviljade tillstånd avseende tidsbegränsade uppehållstillstånd 2009

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod						Totalt
		T1	T2	T3	T4	T5	T9	
Statslös	Under 18 år							
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år				42	5		47
	Över 64 år							
	Män				37	4		41
	Kvinnor				5	1		6
	Totalt				42	5		47
Somalia	Under 18 år	1			2			3
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år	2	1		33			36
	Över 64 år				1			1
	Män	2	1		20			23
	Kvinnor	1			16			17
	Totalt	3	1		36			40
Irak	Under 18 år			2				2
	därav barn utan vårdnadshavare			1				1
	Mellan 18-64 år		1	6		1	6	14
	Över 64 år							
	Män		1	6		1	5	13
	Kvinnor			2			1	3
	Totalt		1	8		1	6	16
Kosovo	Under 18 år			3				3
	därav barn utan vårdnadshavare							
	Mellan 18-64 år			3				3
	Över 64 år							
	Män			5				5
	Kvinnor			1				1
	Totalt			6				6
Övriga	Under 18 år			5	1		2	8
	därav barn utan vårdnadshavare						1	1
	Mellan 18-64 år		2	10			15	27
	Över 64 år			1	1			2
	Män		1	6			6	13
	Kvinnor		1	10	2		11	24
	Totalt		2	16	2		17	37
TOTALT	Under 18 år	1		10	3		2	16
	därav barn utan vårdnadshavare			1			1	2
	Mellan 18-64 år	2	4	19	75	6	21	127
	Över 64 år			1	2			3
	Män	2	3	17	57	5	11	95
	Kvinnor	1	1	13	23	1	12	51
	Totalt	3	4	30	80	6	23	146

Bilaga 9

Grunder för beviljade förstagångstillstånd avseende arbetsmarknadsärenden 2009

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod																Totalt
		C3	C4	C7	C8	C9	C0	CA	CB	CF	CG	CH	CI	CP	CR	CU	CW	
Thailand	Under 18 år						3				11							14
	Mellan 18-64 år						6 178		1		17	19			3	11		6 229
	Över 64 år						2											2
	Män						5 472				11	1			2	7		5 493
	Kvinnor						711		1		17	18			1	4		752
	Totalt						6 183		1		28	19			3	11		6 245
Indien	Under 18 år							18	21		338							377
	Mellan 18-64 år						2 002	45	35		499				114			2 695
	Över 64 år								1						1			2
	Män						1 741	17	17		193				83			2 051
	Kvinnor						261	46	40		644				32			1 023
	Totalt						2 002	63	57		837				115			3 074
Kina	Under 18 år							45	15		99		1		1	4		165
	Mellan 18-64 år	1					1 098	59	17	2	166	9	20	151	214	9		1 746
	Över 64 år														2			2
	Män	1					843	39	10	1	71		18	128	129	11		1 251
	Kvinnor						255	65	22	1	194	9	3	23	88	2		662
	Totalt	1					1 098	104	32	2	265	9	21	151	217	13		1 913
Ukraina	Under 18 år							8	2		21					1		32
	Mellan 18-64 år			5			1 121	6	3	2	22	31	3	224	30	61		1 508
	Över 64 år							1							1			2
	Män			2			834	7		1	19		2	134	17	44		1 060
	Kvinnor			3			287	8	5	1	24	31	1	90	14	18		482
	Totalt			5			1 121	15	5	2	43	31	3	224	31	62		1 542
USA	Under 18 år							22	11		118				1			152
	Mellan 18-64 år						289	19	7	2	74	18	82	4	96	43		634
	Över 64 år						1	1	1	1					4	10		18
	Män						203	19	7	2	70		52	1	67	39		460
	Kvinnor						87	23	12	1	122	18	30	3	34	14		344
	Totalt						290	42	19	3	192	18	82	4	101	53		804
Ryssland	Under 18 år							8	7		64					6		85
	Mellan 18-64 år			9			239	8	8		43	27	23	23	51	31		462
	Över 64 år						5				1				1			7
	Män			7			162	6	7		39		20	15	27	22		305
	Kvinnor			2			82	10	8		69	27	3	8	25	15		249
	Totalt			9			244	16	15		108	27	23	23	52	37		554
Turkiet	Under 18 år						1	1			51							53
	Mellan 18-64 år			23			314	4		1	38	1	3	4	24	7		419
	Över 64 år																	
	Män			22			286			1	27		3	2	14	6		361
	Kvinnor			1			29	5			62	1		2	10	1		111
	Totalt			23			315	5		1	89	1	3	4	24	7		472
Övriga	Under 18 år						2	135	65		693	1			2	2	4	904
	Mellan 18-64 år		2	412	78	435	2 679	132	80	21	586	91	176	47	388	448	246	5 821
	Över 64 år				1		7				1					2		11
	Män		2	356	69	374	2 090	91	55	18	455	8	153	28	269	336	168	4 472
	Kvinnor			56	10	61	598	176	90	3	825	84	23	19	121	116	82	2 264
	Totalt		2	412	79	435	2 688	267	145	21	1 280	92	176	47	390	452	250	6 736
TOTALT	Under 18 år						6	237	121		1 395	1	1		4	13	4	1 782
	Mellan 18-64 år	1	2	449	78	435	13 920	273	151	28	1 445	196	307	453	920	610	246	19 514
	Över 64 år				1		15	2	2	1	2				9	12		44
	Män	1	2	387	69	374	11 631	179	96	23	885	9	248	308	608	465	168	15 453
	Kvinnor			62	10	61	2 310	333	178	6	1 957	188	60	145	325	170	82	5 887
	Totalt	1	2	449	79	435	13 941	512	274	29	2 842	197	308	453	933	635	250	21 340

Bilaga 10

Grunder för beviljade förstagångstillstånd avseende gäststuderande, adoptivbarn och övriga 2009

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod			Totalt
		D	F	I	
Kina	Under 18 år	19	269		288
	Mellan 18-64 år	2 537		26	2 563
	Över 64 år				
	Män	1 165	139	12	1 316
	Kvinnor	1 391	130	14	1 535
	Totalt	2 556	269	26	2 851
Pakistan	Under 18 år	2			2
	Mellan 18-64 år	1 837		9	1 846
	Över 64 år				
	Män	1 732		9	1 741
	Kvinnor	107			107
	Totalt	1 839		9	1 848
Indien	Under 18 år		37		37
	Mellan 18-64 år	1 300		2	1 302
	Över 64 år				
	Män	1 108	12	2	1 122
	Kvinnor	192	25		217
	Totalt	1 300	37	2	1 339
Iran	Under 18 år	9	2		11
	Mellan 18-64 år	1 154		19	1 173
	Över 64 år	1			1
	Män	652		15	667
	Kvinnor	512	2	4	518
	Totalt	1 164	2	19	1 185
Bangladesh	Under 18 år				
	Mellan 18-64 år	750		4	754
	Över 64 år				
	Män	693		3	696
	Kvinnor	57		1	58
	Totalt	750		4	754
Turkiet	Under 18 år				
	Mellan 18-64 år	701		19	720
	Över 64 år				
	Män	425		14	439
	Kvinnor	276		5	281
	Totalt	701		19	720
Kanada	Under 18 år	7			7
	Mellan 18-64 år	381		3	384
	Över 64 år				
	Män	178		1	179
	Kvinnor	210		2	212
	Totalt	388		3	391
Övriga	Under 18 år	86	312	15	413
	Mellan 18-64 år	4 703	2	137	4 842
	Över 64 år			8	8
	Män	2 581	179	82	2 842
	Kvinnor	2 208	135	78	2 421
	Totalt	4 789	314	160	5 263
TOTALT	Under 18 år	123	620	15	758
	Mellan 18-64 år	13 363	2	219	13 584
	Över 64 år	1		8	9
	Män	8 534	330	138	9 002
	Kvinnor	4 953	292	104	5 349
	Totalt	13 487	622	242	14 351

Bilaga 11

Beviljade uppehållstillstånd avseende verkställighetshindersärenden 2009

Medborgarskap	Ålder/ Kön	Klassningskod			Totalt
		M4	M5	M6	
Statslös	Under 18 år	9		5	14
	Mellan 18-64 år	19		5	24
	Över 64 år	1			1
	Män	21		6	27
	Kvinnor	8		4	12
	Totalt	29		10	39
Serbien	Under 18 år			7	7
	Mellan 18-64 år	1	3	12	16
	Över 64 år				
	Män	1	1	11	13
	Kvinnor		2	8	10
	Totalt	1	3	19	23
Armenien	Under 18 år			8	8
	Mellan 18-64 år			6	6
	Över 64 år				
	Män			6	6
	Kvinnor			8	8
	Totalt			14	14
Irak	Under 18 år			3	3
	Mellan 18-64 år	1	2	5	8
	Över 64 år			1	1
	Män		2	4	6
	Kvinnor	1		5	6
	Totalt	1	2	9	12
Övriga	Under 18 år	4		41	45
	Mellan 18-64 år	11	4	46	61
	Över 64 år	3	1	2	6
	Män	10		42	52
	Kvinnor	8	5	47	60
	Totalt	18	5	89	112
TOTALT	Under 18 år	13		64	77
	Mellan 18-64 år	32	9	74	115
	Över 64 år	4	1	3	8
	Män	32	3	69	104
	Kvinnor	17	7	72	96
	Totalt	49	10	141	200

Bilaga 12

Avgjorda medborgarskapsärenden, anmälan och naturalisation 2007-2009

Medborgarskap	Kön	2007	2008	2009
Irak	Kvinnor	2 284	2 369	1 879
	Män	2 659	2 006	1 513
	Bifall kvinnor %	78	72	77
	Bifall män %	68	61	70
	Totalt antal	4 943	4 375	3 392
	Totalt bifall %	73	67	74
Turkiet	Kvinnor	589	452	521
	Män	681	598	645
	Bifall kvinnor %	90	90	89
	Bifall män %	81	80	84
	Totalt antal	1 270	1 050	1 166
	Totalt bifall %	85	85	86
Iran	Kvinnor	701	601	610
	Män	627	482	496
	Bifall kvinnor %	88	87	89
	Bifall män %	77	74	78
	Totalt antal	1 328	1 083	1 106
	Totalt bifall %	83	81	84
Thailand	Kvinnor	695	885	989
	Män	100	115	107
	Bifall kvinnor %	94	93	93
	Bifall män %	79	83	76
	Totalt antal	795	1 000	1 096
	Totalt bifall %	92	92	92
Afghanistan	Kvinnor	342	301	449
	Män	365	409	541
	Bifall kvinnor %	61	69	81
	Bifall män %	54	60	78
	Totalt antal	707	710	990
	Totalt bifall %	58	64	79
Bosnien-Hercegovina	Kvinnor	905	775	489
	Män	891	681	500
	Bifall kvinnor %	96	95	93
	Bifall män %	92	90	88
	Totalt antal	1 796	1 456	989
	Totalt bifall %	94	93	91
Serbien	Kvinnor	923	860	812
	Män	916	889	830
	Bifall kvinnor %	83	86	89
	Bifall män %	81	82	87
	Totalt antal	1 839	1 749	1 642
	Totalt bifall %	82	84	88
Övriga	Kvinnor	7 410	7 410	7 790
	Män	6 122	6 302	6 666
	Bifall kvinnor %	88	87	88
	Bifall män %	80	78	80
	Totalt antal	13 532	13 712	14 456
	Totalt bifall %	84	82	84
TOTALT	Kvinnor	13 849	13 653	13 539
	Män	12 361	11 482	11 298
	Bifall kvinnor %	86	85	87
	Bifall män %	77	75	80
	Totalt antal	26 210	25 135	24 837
	Totalt bifall %	82	80	84
Bibehållande/befrielse		489	555	639
Summa avgjorda ärenden		26 699	25 690	25 476
Summa inkomna ärenden		24 407	24 435	27 498

Bilaga 13

Utbetalade statliga ersättningar till kommuner och landsting för flyktingmottagande 2007-2009 ¹⁾

	2007	2008	2009
Anslag	4 122 904 000	5 577 103 000	4 808 398 000
Grundersättning	139 074 000	151 213 200	153 982 200
Schablonersättning			
inkl. överföring från anslaget 12:3:6	3 157 673 162	3 574 528 920	3 311 229 450
Särskilda kostnader för äldre, sjuka och funktionshindrade	108 302 970	91 825 680	89 006 865
<i>varav</i>			
<i>ekonomiskt bistånd</i>	40 148 107	31 327 099	34 383 518
<i>stöd och hjälp i boendet</i>	67 114 982	59 165 238	53 721 166
<i>färdtjänst</i>	1 039 881	1 333 343	902 182
Särskilda kostnader för barn utan vårdnadshavare	96 403 750	285 643 923	584 607 754
<i>varav</i>			
<i>boendeplatser</i>	42 097 382	138 613 926	324 486 978
<i>familjehem o.dyl</i>	54 306 368	147 029 997	260 120 776
Extraordinära kostnader	99 997 010	99 999 365	102 998 310
<i>varav</i>			
<i>direkta kostnader för kvotflyktingar</i>	5 192 905	10 130 971	13 465 953
<i>organiserad flytt från storstadsområden</i>	16 570	--	3593568
<i>övriga individuella insatser</i>	53 669 808	47 492 410	46 534 098
<i>strukturella insatser</i>	41 117 727	42 375 984	39 404 691
Sjukvårdsersättningar	120 296 616	123 249 304	142 184 320
<i>varav</i>			
<i>varaktig vård kommuner</i>	77 020 779	69 114 571	87 878 186
<i>varaktig vård landsting</i>	34 373 825	44 264 510	42 749 009
<i>hälsundersökningar kommuner</i>	2 735 700	215 545	1 219 222
<i>hälsundersökningar landsting</i>	6 166 312	9 654 678	10 337 903
Tillfälligt statligt stöd för flyktingmottagande under 2006	103 760 000	--	
Extra ersättning 2007-2009	91 170 000	324 970 000	232 410 000
Totalt	3 916 677 508	4 651 430 392	4 616 418 899

¹⁾ Fram till den 1 juli 2007 svarade Integrationsverket för utbetalningen av statliga ersättningar för flyktingmottagande. Därefter övertog Migrationsverket ansvaret.

Förklaringar till bilagorna

Grunder för beviljade tillstånd till flyktingar m.fl.

A3	Flyktingstatus (Genévekonventionen)
A7	Skyddsbehövande 4 kap. 2§ pga tortyr, dödsstraff mm
A8	Skyddsbehövande 4 kap. 2§ pga väpnad konflikt eller svåra inre motsättningar mm
KV	Organiserad överföring av flyktingar m.m. (kvot)
G	Synnerligen ömmande omständigheter

Grunder för beviljade tillstånd efter verkställighets- hindersprövning

M1	Hinder pga hot om dödsstraff
M2	Hinder flyktingar
M3	Hinder övriga skyddsbehov
M4	Hinder mottagarlandet tar inte emot
M5	Medicinska hinder
M6	Hinder annan särskild anledning

Grunder för beviljade tillstånd till anhöriga

B	Anhöriga till personer som bor i Sverige, exklusive personer under K
B3	Anknytning på grund av tidigare vistelse i Sverige
B4	Annan anhörig som har ingått i samma hushållsgemenskap som någon som bor i Sverige eller som har uppehållstillstånd för bosättning i Sverige
B5	Anhöriginvandring som regleras av EG-direktiv
B6	Anhöriginvandring som regleras av nationell lagstiftning
K	Anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått uppehållstillstånd av flyktingskäl, som skyddsbehövande i övrigt eller på humanitära grunder
K1	Anhöriga till personer som bor i Sverige, som fått permanent uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen
K4	Annan flyktinganhörig till personer som bor i Sverige, som fått uppehållstillstånd av flyktingskäl, som skyddsbehövande i övrigt eller på humanitära grunder

Registrering av uppehållsrätt för EES-medborgare samt beviljade uppehållskort

R1	Arbetstagare
R2	Egenföretagare
R4	Studerande
R5	Pensionär
R6	Make/maka/barn
R7	Föräldrar
Q1	Make/maka/sambo/barn som beviljats uppehållskort
Q2	Föräldrar/barn över 21 som beviljats uppehållskort
Q3	Make/maka/sambo/barn som beviljats permanent uppehållskort
Q4	Föräldrar/barn över 21 som beviljats permanent uppehållskort

Beviljade uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i annat EU-land samt medborgare i Schweiz

H1	Arbetstagare
H2	Egenföretagare
H3	Tillhandahållande/mottagare av tjänster
H4	Studerande
H5	Pensionär
H6	Make/maka/barn
H7	Förälder
LS	Avtal Schweiz

Tidsbegränsade uppehållstillstånd:

T1	Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd
T2	Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av amärkning på skötsamhet
T3	Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av humanitära/medicinska skäl
T4	Tidsbegränsade uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder
T5	Tidsbegränsade uppehållstillstånd meddelat som verkställighetsanvisning
T9	Tidsbegränsat tillstånd, förundersökning/huvudförhandling i brottmål

Arbetsmarknad

C3	Första tillstånd enligt yttrande (fullmakt från länsarbetsnämnden)
C4	Första tillstånd efter länsarbetsnämndens yttrande
C7	Arbetstagare asyl
C8	Arbetstagare visum
C9	Arbetstagare tidigare student
C0	Arbetstagare
CA	Anhörig till gästforskare
CB	Anhöriga till egna företagare
CF	Egna företagare
CG	Anhöriga till arbetstagare
CH	Aupair
CI	Idrottsutövare/tränare
CP	Praktikanter
CR	Gästforskare EU-direktiv
CU	Artister
CW	Ungdomsutbyte

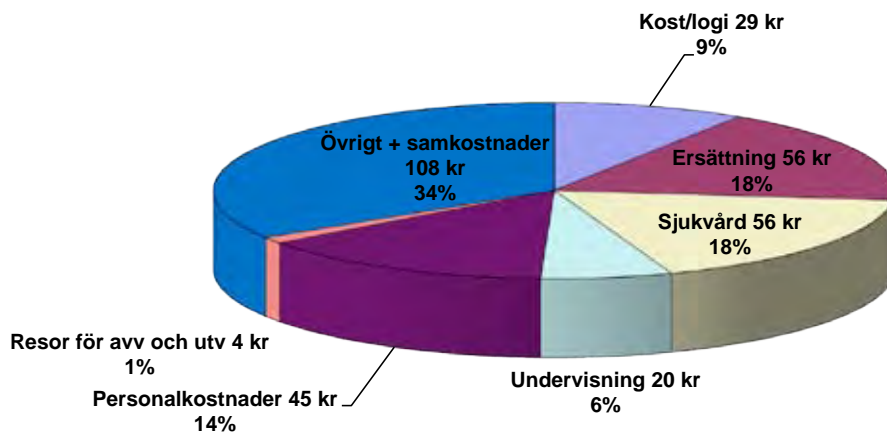
Övriga tillstånd

D	Gäststuderande
F	Adoptivbarn
I	Övriga grunder

Bilaga 14

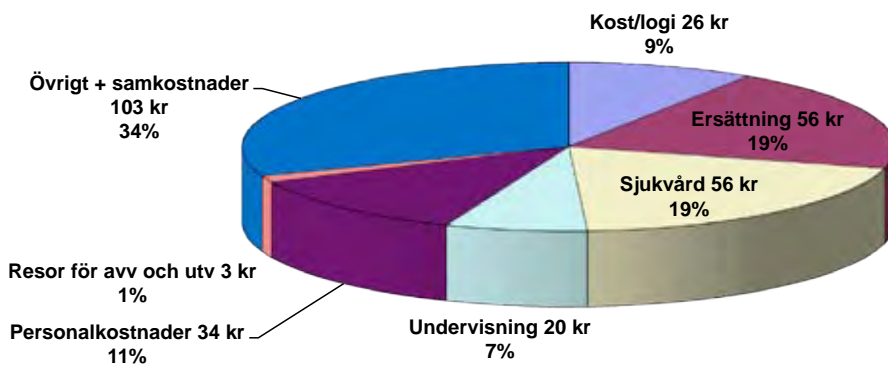
Dygnskostnad/utgift totalt fördelat på kostnadsslag

Totalt 316 kr/dygn

Dygnskostnad/utgift fördelat på kostnadsslag, exkl förvar

Totalt 299 kr/dygn

Dygnskostnad/utgift i förvar fördelat på kostnadsslag

Totalt 2 706 kr/dygn

